

АГАТА КРИСТИ СРЕЩА В БАГДАД

Превод от английски: Иванка Стефанова, 1993

chitanka.info

ГЛАВА ПЪРВА

I

Капитан Кросби излезе от банката с доволния вид на човек, току-що осребрил чек и открил, че влогът му е бил малко по-голям, отколкото е предполагал.

Капитан Кросби често изглеждаше доволен от себе си, принадлежеше към тази порода хора. Бе нисък и набит, с леко червендалесто лице и настръхнали армейски мустаци. Походката му не бе лишена от напереност. Дрехите му може би бяха малко крещящи. Обичаше хубавите анекдоти. Хората го намираха за приятен. Мил и приветлив човек, симпатичен, макар и твърде обикновен. Неженен. С нищо не изпъкваше. Изтокът е пълен с хора като Кросби.

Улицата, на която излезе капитан Кросби, се казваше Банк Стрийт — нищо чудно, след като повечето банки в града бяха разположени на нея. В банката бе хладно и тъмно и намирисваше на мухъл. Преобладаващият звук беше тракането на многобройни пишещи машини.

Самата улица бе слънчева, изпълнена с облаци прахоляк и оглушителна смесица от шумове. Настойчивите спирки на клаксони и провикванията на продавачи на най-различни стоки цепеха въздуха. Допълваха ги разгорещените спорове между малки групи хора, на пръв поглед сякаш готови да се избият помежду си, а всъщност най-близки приятели. Мъже, юноши и деца продаваха всевъзможни видове сладкиши и плодове, портокали и банани, хавлии, гребени и ножчета за бръснене. Цялата тази стока бързо се разнасяше по улицата на колички. Чуваше се и смесица от непрестанно покашляне и храчене, над която се извисяваха пискливите подвиквания на водачите на магарета и коне, проправящи път сред потока от автомобили и пешеходци:

— Балък! Балък!

В град Багдад бе единадесет часът сутринта. Капитан Кросби спря тичащо момче с пачка вестници под мишница и си купи един. На ъгъла зави и излезе на „Рашид“, главната улица на Багдад, дълга четири мили и успоредна на река Тигър.

Капитан Кросби прегледа набързо заглавията на вестника, сложи го под мишница, измина около двеста ярда, след това зави по една малка уличка и попадна в двора на голям хан. В дъното на двора отвори врата с месингова табела и се озова в един офис.

Спретнат млад служител иракчанин спря писането на машина и го приветства с усмивка.

— Добро утро, капитан Кросби. С какво мога да ви бъда полезен?

— Мистър Дейкин в стаята си ли е? Добре. Ще отида при него.

Мина през друга врата, изкачи няколко много стръмни стъпала и прекоси един доста мръсен коридор. Почука на врата в дъното му и в отговор чу глас:

— Влез.

Стаята бе с нисък таван и по-скоро оскъдна мебелировка. Обзавеждането ѝ се състоеше от нафтова печка с чинийка с вода върху нея, дълъг нисък диван с малка масичка пред него и голямо овехтяло бюро. Електрическото осветление бе включено и никаква дневна светлина не проникваше вътре. Зад овехтялото бюро седеше доста опърпан мъж с уморен и нерешителен израз на лицето. Израз на човек, който не е успял да си намери място в света, разбрал е това и вече не го е грижа.

Двамата мъже — веселият, самоуверен Кросби и меланхоличният, уморен Дейкин, се спогледаха.

— Здравей, Кросби. От Киркук ли идваш? — попита Дейкин.

Посетителят му кимна утвърдително и внимателно затвори вратата зад себе си. Тя също имаше опърпан вид и бе зле боядисана. Имаше обаче едно доста неочаквано достойнство — прилягаше плътно, без процепи в горната и долната част и не пропускаше никакъв звук.

След затварянето ѝ обликът на двамата мъже незабележимо се измени. Капитан Кросби изгуби част от своята агресивност и напереност, а увисналите рамене на мистър Дейкин се поизправиха и колебанието в гласа му отслабна. Ако сега някой се озовеше в стаята, за да присъства на разговора, щеше с удивление да установи, че старшинството принадлежи на Дейкин.

— Има ли новини, сър? — попита Кросби.

— Има — въздъхна Дейкин. Пред него се намираше писмо, с чието дешифриране се бе занимавал преди идването на Кросби. Разбута две други писма и промълви. — Ще се проведе в Багдад.

След това драсна клечка кибрит, запали писмото пред себе си и замислено наблюдава пламъка, докато изгоря. Когато хартията се превърна в пепел, Дейкин духна леко. Пепелта политна и се разпиля във въздуха.

— Това е — повтори той. — Спрели са се на Багдад. На 20-и следващия месец. От нас се очаква да запазим „пълна тайна“.

— От три дни насам това се разнася по улиците — отвърна иронично Кросби.

Високият мъж се усмихна уморено.

— Строга тайна, а? Ако питаш мен, Кросби, в Изтока няма тайни.

— Така е, сър. Ако питате пък мен, никъде няма тайни. По време на войната често се впечатлявах от това, че в Лондон бръснарите са по-добре информирани от Върховното командване.

— В случая няма голямо значение. Щом за място на срещата е определен Багдад, скоро това ще трябва да се огласи. И именно тогава ще започне забавлението — за нашето забавление ми е думата.

— Смятате ли, сър, че тази среща въобще ще се състои? — попита Кросби скептично. — Мислите ли, че чичо Джо — позволи си той да нарече така неуважително държавния глава на една велика европейска сила, — наистина ще се съгласи да дойде?

— Мисля, че този път ще дойде, Кросби — отвърна замислено Дейкин. — Да, така смятам. И ако разговорите преминат без затруднения, това би могло да означава спасение на всичко. Ако може да се постигне някакво разбирателство... — той спря по средата на изречението.

Кросби все още изглеждаше леко скептичен:

— Извинете ме, сър, но нима някакво разбирателство е възможно въобще?

— В смисъла, в който ти го приемаш, Кросби, вероятно не. Ако ставаше дума само за среща на двама души, представляващи напълно различни идеологии, по всяка вероятност цялата работа би приключила както обикновено — с неразбирателство и засилване на

взаимната подозрителност. Да не забравяме обаче третия елемент. Ако тази фантастична история на Кармайкъл се окаже вярна...

Дейкин отново не се доизказа.

— Сър, не може да е вярна. Прекалено е фантастична.

За миг домакинът остана безмълвен. Мислено си представяше съвсем ярко едно искрено, разтревожено лице и чуваше един тих, безцветен глас да разказва фантастични и невероятни неща. И пак си каза, както и тогава: „Или моят най-добър и надежден човек се е побъркал, или... това е вярно.“

Отново проговори с тънкия си меланхоличен глас:

— Кармайкъл е убеден, че е истина. Всичко, което успял да провери, потвърдило хипотезата му. Поиска да отиде там, за да научи повече неща, да намери доказателства. Не зная дали постъпих разумно, като му позволих. Ако не се завърне, ще остане само моят разказ за това, което ми разкри Кармайкъл. То пък е нещо, което някой друг е предал на него. Дали това е достатъчно? Не вярвам. Самият ти казваш, че историята звучи фантастично... Ако обаче човекът се яви на 20-и тук, в Багдад, и сам разкаже това, на което е бил свидетел, и представи доказателства...

— Доказателства? — прекъсна го рязко Кросби.

Събеседникът му кимна утвърдително.

— Да, той разполага с доказателства.

— Откъде знаете?

— От уговорената парола. Посланието дойде чрез Салах Хасан.

— Той цитира внимателно: — „Една бяла камила, натоварена с овес, се е запътила към прохода.“

Спря за малко и продължи.

— Така че Кармайкъл разполага с това, за което беше тръгнал, но не е успял да се измъкне, без да събуди подозрения. Сега са по следите му. Какъвто и път да поеме, ще бъде под наблюдение. И което е много по-опасно, ще го чакат. Тук. Първо на границата. Ако пък успее да я пресече, около посолствата и консулствата ще има кордон. Я виж това.

Дейкин се порови из хартиите върху бюрото си и започна да чете на глас:

„Англичанин, пътуващ с колата си от Персия за Ирак, застрелян. Предполага се, от бандити. Кюрдски търговец, пътуващ от планините, попада в засада и е убит. Друг кюрд, Абдул Хасан, заподозрян в контрабанда на цигари, е застрелян от полицията. На шосето за Равондуз е открито тялото на човек, впоследствие идентифициран като арменски шофьор на камион.“

— Забележи, че по външност повече или по-малко всичките отговарят на описанието на Кармайкъл. Ръстът, теглото, цветът на косата, телосложението — всичко както при него. Решили са да не рискуват. Решили са да му видят сметката. Веднъж влязъл в Ирак, за него ще бъде още по-опасно. Опасността ще го дебне. От градинар в посолството, от прислужник в консулството, от служител на летището, на митницата, на гарата... Всички хотели ще бъдат под наблюдение... Въобще кордонът ще е пълен.

Кросби присви вежди:

— Според вас, сър, опасността може да дойде отвсякъде?

— Не се и съмнявам в това. Даже и при нас изтича информация и това е най-лошото. Откъде мога да знам дали мерките ни за безопасно влизане на Кармайкъл в Багдад вече не са известни на другата страна? И ти знаеш, че едно от елементарните правила на играта е да държиш на заплата хора от другия лагер.

— Подозирате ли някой?

Дейкин бавно поклати глава. Кросби въздъхна.

— Междувременно ще продължаваме ли? — попита той.

— Да.

— А Крофтън Ли?

— Даде съгласие да дойде в Багдад.

— Всички са тръгнали към Багдад — каза Кросби. — Дори и чичо Джо, ако вярвам на думите ви, сър. Но ако нещо се случи с президента, докато е тук, ще има отмъщение.

— Нищо не трябва да му се случи — отвърна Дейкин.

— Ние трябва да се погрижим за това.

Когато Кросби излезе, Дейкин отново седна зад бюрото си.

— Тръгнаха за Багдад — промърмори той тихо.

Нарисува върху попивателната хартия кръг и написа под него Багдад. След това нарисува около него камила, самолет, кораб и малък влак, изпускащ кълба дим. На ъгъла на листа нарисува паяжина, в чийто център написа име: Ана Шийл. Под цялата рисунка изписа голям въпросителен знак.

След това взе шапката си и излезе от офиса. Докато вървеше по улица „Рашид“, някакъв мъж попита събеседника си кой е този.

— Този ли? А, това е Дейкин. Работи в една от петролните компании. Приятен човек, но не се оправя в живота. Много е заспал. Казват, че пие. В нищо няма да успее. За да се справиш в тази част на света, трябва да имаш характер.

II

— Получихте ли доклада за имота на Крюгенхорф, мис Шийл?

— Да, мистър Моргантал.

Мис Шийл, хладна и делова, подаде исканите документи на работодателя си. Той изръмжа, докато четеше.

— Удовлетворителен е според мен.

— И аз мисля така, мистър Моргантал.

— Шварц тук ли е?

— Чака в приемната.

— Кажете му веднага да дойде.

Мис Шийл натисна един от шестте бутона.

— Ще ви трябва ли, мистър Моргантал?

— Не, мисля, че не, мис Шийл.

Ана Шийл безшумно изчезна от стаята.

Тя бе платиненоруса, но не пицна блондинка. Светложълтата ѝ ленена коса бе сресана назад и събрана в стегнат кок ниско на врата. Бледосините ѝ умни очи оглеждаха света иззад очила с голям диоптър. Лицето ѝ, с дребни приятни черти, бе твърде безизразно. Бе си проправила път в живота не с чар, а само с деловитост. Можеше да запаметява всичко, колкото и сложно да е то, и да изрежда имена, дати и часове, без да прибягва до бележник. Можеше да организира служителите в един офис по такъв начин, че той да работи като добре смазан механизъм. Бе въплъщение на дискретността и енергията ѝ, макар и контролирана и дисциплинирана, никога не секваше.

Ото Моргантал, управител на компанията „Моргантал, Браун и Шиперк“, международни банкери, ясно си даваше сметка, че дължи на Ана Шийл неща, които не могат да се купят с пари. Имаше ѝ пълно доверие. Нейните памет, опит, здрав разум и хладнокръвие бяха неоценими. Плащаше ѝ голяма заплата и беше готов да я увеличи, стига тя да пожелае това.

Тя познаваше подробно не само неговия бизнес, но и частния му живот. Когато се допита по въпроса за втората мисис Моргантал, тя го посъветва да се разведе и дори посочи точния размер на издръжката.

При това не прояви нито симпатия, нито любопитство. Не беше такава жена. Той смяташе, че тя не изпитва никакви чувства и никога не му дойде на ум да полюбопитства какви мисли се крият в главата ѝ. Щеше наистина да се изненада, ако някой му кажеше, че в главата ѝ може да има и други мисли, освен свързаните с компанията „Моргантал, Браун и Шиперк“ или с проблемите на самия Ото Моргантал.

Затова бе съвсем изненадан, когато чу думите ѝ на излизане от кабинета му:

— Искам да изляза в отпуск за три седмици, ако не възразявате, мистър Моргантал. Считано от следващия вторник.

Вперил изумен поглед в нея, той измърмори:

— Ще бъде неприятно, много не навреме.

— Не вярвам да бъде прекалено трудно, мистър Моргантал. Мис Уайгейт ще се справи съвсем компетентно с всичко. Ще ѝ оставя писмени указания и ще я инструктирам. Колкото до компанията Ашър, с нея може да се заеме мистър Корнуол.

Моргантал все още се чувстваше неловко:

— Да не сте болна?

Не можеше да си представи мис Шийл да е болна. Дори и микробите уважаваха Ана Шийл и не се изпречваха на пътя ѝ.

— О, не, мистър Моргантал. Искам да отида в Лондон, за да видя сестра си.

— Сестра си ли? — той не знаеше, че тя има сестра. Никога не беше приемал мис Шийл като човек, който има семейство или роднини. Самата тя никога не бе говорила за съществуването им. А ето сега споменаваше, сякаш между другото, че има сестра в Лондон. Миналата есен тя го бе придружила в Лондон, но тогава не спомена, че има сестра.

Почувства се едва ли не наскърбен.

— Не знаех, че имате сестра в Лондон.

Мис Шийл съвсем леко се усмихна.

— Имам, мистър Моргантал. Женена е за англичанин, работещ в Британския музей. Предстои ѝ много сериозна операция и иска да отида при нея. Ще ми се да отида.

С други думи, прецени Ото Моргантал, тя му даде да разбере, че е взела решението си.

— Добре, добре — изръмжа той. — Върнете се веднага, щом ви бъде възможно. Пазарът никога не е бил толкова неспокоен. За всичко е виновен този проклет комунизъм. Войната може да избухне всеки момент. Понякога ми се струва, че тя е единственото решение. Цялата страна е заразена. А сега президентът е решил да участва в тази глупава конференция в Багдад. Според мен цялата работа е нагласена. Решили са да му видят сметката там. От всички възможни места точно Багдад ли трябваше да изберат!

— Уверена съм, че ще бъде добре охраняван — каза мис Шийл успокояващо.

— Миналата година не видяха ли сметката на шаха? Не видяха ли и сметката на Бернадот в Палестина. Това е направо лудост, нищо друго освен лудост.

— Така или иначе — добави тежко мистър Моргантал, — и без това целият свят е полудял.

ГЛАВА ВТОРА

Виктория Джоунс, седнала на една пейка във Фицджереймс Гардънс, се чувстваше потисната. Бе изцяло погълната от размисли и почти горчиви разсъждения за несгодите от това да използваш таланта си в неподходящ момент.

Виктория бе обикновено момиче с достойнства и недостатъци. Достойнствата ѝ включваха великодушие, топлота и смелост. Естественото ѝ влечение към приключенията можеше да се приеме едновременно като плюс или минус в този модерен свят, в който сигурността е поставена много високо в ценностната скала. Основният ѝ недостатък бе склонността да изрича неистини, когато трябва и когато не трябва. Нагласата ѝ да предпочита въображението пред действителността винаги надделяваше. Виктория лъжеше с изящество, лекота и артистична страст. Ако закъснееше за делова среща (което често ѝ се случваше), не се задоволяваше с тихо извинение, придружено от обяснението, че ѝ е спрял часовникът, макар че най-често именно това бе причината, или че автобусът ѝ е закъснял. В такива случаи Виктория неизменно предпочиташе да обясни закъснението си с избягал слон, който препречил пътя на автобуса, или със смразяващо кръвта бандитско нападение, при което тя лично оказала помощ на полицията. За Виктория приемливият свят бе място, където тигри се разхождаха на Стренд и опасни бандити опустошаваха Тутинг.

Тя беше стройно момиче с приятна фигура и прекрасни крака. Чертите на лицето ѝ можеха да се опишат като обикновени, дребни и ясно изразени. Но в нея имаше някакъв чар, защото „малкото гумено личице“, както я бе назвал един от нейните поклонници, имаше такава богата мимика, че можеше да имитира почти всекиго.

Именно този талант беше докарал Виктория в сегашното ѝ положение. Тя работеше като машинописка при мистър Гринхолц от компанията „Гринхолц, Симънс и Ледърбетър“ на Грейхолм Стрийт и тази сутрин разсейваше скуката на утринните часове, като забавляваше

останалите три машинописки и прислужника с театрално представление. Имитираше мисис Гринхолц на посещение в офиса на мъжа си. Знаеше, че сутринта мистър Гринхолц е на среща с адвокатите си и се бе развихрила:

— Ти що викаш, че не можем си купи канапе от Нол, мъжо? — изрече Виктория с висок писклив глас. — Мисис Дивтакис вече си има едно, в син сатен. К'во викаш, парите не стигат, тъй ли? А да водиш оная русата на вечеря и на танци стигат, мислиш, че не знам ли? Щом ти ще извеждаш русата, аз пък ще си купя канапе, синьо и със златни възглавници. Хич не ме лъжи, че е била делова вечеря и не ме прави на глупачка, не видях ли следи от червило по ризата ти? Значи, ще си купя канапето от Нол и едно кожено наметало. Е, не е точно визон, ама много прилича, и ще го взема евтино, така че...

Внезапната загуба на интерес у зрителите, които до преди миг я гледаха в захлас, но изведнъж възобновиха като по команда трудовата си дейност, накара Виктория да спре и да се извърне. Мистър Гринхолц стоеше до входната врата и я наблюдаваше.

— Ох! — успя да изпъшка само Виктория, тъй като в момента не ѝ дойде на ум нищо подходящо.

Мистър Гринхолц изръмжа.

Захвърли нервно палтото си и влезе в своя кабинет, като затръшна вратата. Почти веднага след това по вътрешната уредба се чува три позвънявания. Две къси и едно дълго. Мистър Гринхолц викаше Виктория.

— За теб е, Джоунси — съвсем излишно ѝ напомни една от колежките, а очите ѝ светнаха от удоволствие при мисълта за неприятностите на ближния. И другите две машинописки дадоха израз на същото чувство.

— Заслужи си го, Джоунс.

— Лошо ти се пише, Джоунси.

Прислужникът, неприятен юноша, се задоволи само да прекара пръст през гърлото си и да изгъркори зловещо.

Виктория взе бележник и молив и се понесе плавно към кабинета на мистър Гринхолц, демонстрирайки хладнокръвие, доколкото ѝ бе по силите.

— Търсили сте ме, мистър Гринхолц — каза тихичко тя, излъчвайки невинност в погледа си.

Мистър Гринхолц бе измъкнал три еднофунтови банкноти и се ровеше из джобовете си в търсене на монети.

— Така, ето ви и вас — отбеляза той. — Омръзнахте ми, млада госпожице. Виждате ли някакъв основателен довод против това да ви платя едноседмична заплата вместо предупреждение и да се отърва от вас на часа?

Виктория (сираче) вече почти бе отворила уста, за да съобщи как страданията на майка ѝ, току-що претърпяла тежка операция, толкова са я извадили от релси, че е започнала да се държи лекомислено. Мислеше още да разкаже как въпросната майка може да разчита само на нейната малка заплата. Като видя обаче обратното лице на мистър Гринхолц, внезапно промени решението си.

— Не мога да не се съглася с вас — отвърна му със сърдечна топлота в гласа. — Мисля, че сте абсолютно прав. Вярвам, че ме разбирате.

Мистър Гринхолц изглеждаше леко изненадан. Не бе свикнал уволненията му да се приемат така сърдечно и едва ли не с поздравления. За да прикрие смущението си, побутна встрани купчина монети, поставени на бюрото му, и започна отново да се рови из джобовете си.

— Не ми достигат девет пенса — промърмори мрачно.

— Не се безпокойте — отвърна любезно Виктория. — Купете си с тях билет за кино или бонбони.

— Май нямам и пощенски марки.

— Няма значение. И без това никога не пиша писма.

— Бих могъл да ви ги изпратя по-късно — каза мистър Гринхолц не особено убедено.

— Не се безпокойте. А какво ще кажете за едно препоръчително писмо? — попита Виктория.

Мистър Гринхолц се наежи отново.

— Защо, по дяволите, би трябвало да ви давам препоръчително писмо? — попита той гневно.

— Така е прието — отвърна Виктория.

Мистър Гринхолц взе лист и надраска върху него няколко реда. После го подхвърли към нея.

— Това ще свърши ли работа?

Мис Джоунс бе на работа при мен два месеца като стенограф-машинописец. Стенографията ѝ е слаба и допуска правописни грешки. Уволнена е, тъй като си пилее работното време.

Виктория се намръщи.

— Не звучи като препоръка — отбеляза тя.

— Нямах и такава цел — отвърна мистър Гринхолц.

— Струва ми се — каза Виктория, — че би трябвало да споменете, че съм честна, уравновесена и порядъчна. Знаете, че съм такава. А бихте могли да добавите и това, че съм дискретна.

— Дискретна ли? — излая мистър Гринхолц.

Виктория посрещна погледа му с невинно изражение.

— Дискретна — повтори тя любезно.

Като си спомни за някои писма, стенографирани и написани на машина от Виктория, мистър Гринхолц реши, че благоразумието е по-добър съветник от гнева.

С рязко движение прибра листа, скъса го и написа нов текст:

„Мис Джоунс бе на работа при мен два месеца като стенограф-машинописец. Напуска ни поради съкращение на щата.“

— Това ще свърши ли работа?

— Можеше и да е по-добро — каза Виктория, — но ще свърши работа.

Затова именно Виктория, потънала в размисъл, сега седеше на пейката във Фицджеймс Гардънс с едноседмична заплата без девет пенса в чантичката си. Фицджеймс Гардънс е триъгълно парче земя с всяващи унии храсти, обградено от църква и от високите стени на един склад.

Виктория беше свикнала в дните, когато не вали, да си купува сандвич с кашкавал, маруля и домати и да изяжда простичкия си обяд в тази привидно селска обстановка.

Днес, като дъвчеше замислено, си казваше не за пръв път, че в живота има време и място за всичко и че офисът определено не е мястото за имитиране на шефската съпруга. Значи трябваше в бъдеще да се научи да потиска природното си остроумие, с което обичаше да разведрява обстановката в едно скучно работно място. Междувременно се беше отървала от „Гринхолц, Симънс и Ледърбетър“ и мисълта, че ще работи другаде, я изпълваше с приятно очакване. Виктория винаги се радваше, когато ѝ предстоеше да започне нова работа. Човек никога не знае какво го очаква.

Току-що бе хвърлила последните трошици хляб на три внимателно наблюдаващи я врабчета, които тутакси ожесточено се сборичкаха за тях, когато забеляза младия мъж, седнал на другия край на пейката. Всъщност бегло го бе зърнала преди това, но умът ѝ бе зает с радушни мисли за бъдещето и едва сега Виктория успя да го огледа отблизо. Това, което видя с крайчеца на окото си, много ѝ хареса. Бе млад човек с приятна външност, русокос като херувим, но с волева челюст и яносини очи, които, въобрази си тя, поне от известно време са я наблюдавали със скрито възхищение.

Виктория нямаше задръжки, когато ставаше дума за запознанства с млади мъже на обществени места. Смяташе, че разбира от човешки характери и че може навреме да усети проявите на дързост у неангажираните мъже.

Усмихна му се топло и младият човек реагира като марионетка, на която са дръпнали конците.

— Здравсти — рече той. — Приятно място. Често ли идвате тук?

— Почти всеки ден.

— Аз пък идвам за първи път. Това обядът ви ли беше?

— Да.

— Не смятам, че ядете достатъчно. Самият аз бих умрял от глад, ако останех на два сандвича. Какво ще кажете да изядем по един кренвирш в Тотънхъм Корт Роуд?

— Не, благодаря. Не съм гладна. Не бих могла да изям нищо повече.

Реши, че ще ѝ отвърне: „Тогава да отидем друг път.“ Той обаче просто въздъхна и отново я заговори.

— Казвам се Едуард. А вие?

— Виктория.

— Защо са ви кръстили на жп гара?

— Не само гарата се казва Виктория — изтъкна мис Джоунс. — И една кралица има същото име.

— Да... А фамилното ви име?

— Джоунс.

— Виктория Джоунс — каза Едуард, сякаш опитваше името ѝ на вкус, и поклати глава. — Не си подходат.

— Напълно сте прав — каза Виктория оживено. — Ако се казвах Джени, щеше да отива. Джени Джоунс. Но на Виктория подхожда някое по-стилно фамилно име. Например Виктория Саквил-Уест, нещо което да изпълва устата.

— И към Джоунс можете да добавите нещо — отвърна Едуард отзивчиво.

— Бедфърд Джоунс.

— Керисбрук Джоунс.

— Сен Клер Джоунс.

— Лонсдейл Джоунс.

Забавната игра скоро бе прекъсната от Едуард, който погледна часовника си и възкликна с пресилен ужас в гласа.

— Трябва веднага да се връщам при свирепия си шеф. А вие?

— Аз съм безработна. Тази сутрин ме уволниха.

— Така ли? Много съжалявам — съчувствието на Едуард бе искрено.

— Няма защо да съжалявате, защото аз самата не съжалявам. Първо, лесно ще си намеря друга работа. Освен това беше по-скоро забавно.

И като удължи закъснението на Едуард, разказа му с вълнуване утринната сцена, превъплъщавайки се отново в мисис Гринхолц. Младежът я изслуша с огромно удоволствие.

— Наистина сте чудесна, Виктория. Би трябвало да станете актриса.

Виктория прие похвалата с благодарна усмивка и отбеляза, че ще е по-добре Едуард да побърза, ако не иска и него да уволнят.

— Да, аз не бих могъл да намеря работа така лесно като вас. Навярно е чудесно да си добър стенограф-машинописец — каза Едуард със завист в гласа.

— Всъщност не съм добър стенограф-машинописец — призна си искрено Виктория, — но за щастие в днешно време и най-лошите стенографки си намират някаква работа. Поне в образователните и благотворителните заведения. Не могат да си позволят да плащат големи заплати и затова прибягват до хора като мен. Предпочитам да се занимавам с научни термини. Толкова са сложни, че не те е срам от това, че не знаеш как да ги напишеш, защото и никой друг не знае. А ти какво работиш? Предполагам, че си се уволнил от армията. Във военновъздушните сили ли беше?

— Позна.

— Летец-изстребител?

— Отново позна. Много порядъчно се отнесоха с нас, потърсиха ни служби и така нататък. За съжаление бедата е там, че не сме от най-умните. Не ти трябва голям ум, за да служиш във ВВС. Настаниха ме в една канцелария, пълна с папки и цифри. Работата не искаше много мислене, но аз изключих. Всичко ми се видя безсмислено. Пада ти самочувствието, като разбереш, че не те бива за нищо.

Виктория кимна съчувствено, а Едуард продължи да разказва с горчивина в гласа.

— Губиш допир с нещата. Излизащ от кадър. По време на войната всичко беше наред, справяш се с работата без усилия. Получих и кръст за храброст. Сега обаче положението е такова, че мога да сложа кръст на себе си.

— Обаче би трябвало...

Виктория спря по средата на изречението. Не можа да намери думи, с които да изрази убеждението си, че качествата, заради които ти дават кръст за храброст, би трябвало да намерят някакво приложение в света от 1950 г.

— Това наистина ти смачква фасона — продължи Едуард, — за съзнанието, че не ставаш за нищо ми е думата. Е, по-добре да тръгвам. Ще имаш ли нещо против, ако...

Виктория, отворила широко очи, пълни с изненада, видя как Едуард, поруменял и нерешителен, извади малък фотоапарат.

— Ужасно ми се ще да ти направя една снимка. Знаеш ли, утре заминавам за Багдад.

— За Багдад? — възкликна Виктория, видимо разочарована.

— Да. Сега ми се ще да не заминавам. Сутринта обаче бях направо пощурял от радост. Всъщност съгласих се на тази работа, за да напусна страната.

— Що за работа е?

— Ужасна. Култура, поезия и прочее. Шефът ми се казва доктор Ратбоун. Има сто титли след името си и носи пенсне, през което се опитва да надникне в душата ти. Побъркан е на тема просветителство и го разпространява надлъж и нашир. Открива книжарници къде ли не, сега ще открива и в Багдад. Организира превеждането на Шекспир и Милтън на арабски, кюрдски, персийски и арменски. Чудя се защо се е захванал с тази работа, след като Британският съвет се занимава със същото. Както и да е, това ми осигурява работа, така че не се оплаквам.

— А ти всъщност с какво ще се занимаваш? — попита Виктория.

— Цялата работа отива натам да бъда момче за всичко. Да купувам билети, да правя резервации, да попълвам формуляри, да проверявам дали са добре опаковани всичките ужасни малки сборничета със стихове, да търча нагоре-надолу. А като стигнем там, ще трябва да побратимявам — нещо като велико младежко движение — всички нации в името на напредъка — тонът на Едуард ставаше все по-меланхоличен. — Доста мъглява работа, нали?

Виктория не можа много да го утеши.

— Така че, ако нямаш нещо против, нека да те щракна — каза Едуард. — В профил и анфас. Така е чудесно.

Фотоапаратът щракна два пъти и Виктория демонстрира котешкото самодоволство на младите жени, когато съзнават, че с нещо са направили впечатление на привлекателен представител на другия пол.

— Страшно досадно е обаче, че трябва да заминавам тъкмо когато се запознах с теб — каза Едуард. — За миг ми дойде наум да се откажа, но предполагам, че не върви да правя това в последния момент. След всичките тези ужасни формуляри, визи и така нататък. Не би било съвсем почтено, нали?

— Цялата история може да не се окаже толкова лоша, колкото си мислиш — каза Виктория утешително.

— Едва ли — отвърна Едуард със съмнение в гласа. — Забавното е — добави той, — че имам чувството за нещо гнило в цялата история.

— Гнило?

— Да. Гнило. Не ме питай защо. Нямам причини да твърдя това. Имам обаче такова усещане. И преди съм го имал. Веднъж просто усетих, че не ми е наред маслената помпа. Вдигнах шум и при проверката се установи, че дюзите бяха задръстени.

Виктория нищо не разбра от техническата терминология, но схвана основната идея.

— Мислиш, че има нещо гнило в самия Ратбоун?

— Не виждам какво може да има. Страшно учен и уважаван човек е, член на всички възможни дружества. Другарува с архиепископи и директори на колежи. Просто имам такова чувство и толкоз. Е, времето ще покаже. Довиждане. Много ми се щеше и ти да бъдеш с мен.

— И на мен — отвърна Виктория.

— А ти какво ще правиш?

— Ще отида в агенцията „Сейнт Гилдрик“ на Гауър Стрийт да си търся друга работа — отвърна Виктория унило.

— Довиждане, Виктория. Всяка раздяла е една малка смърт — добави Едуард на френски със силен английски акцент. — Тези французи знаят как да говорят. А ние англичаните си плещим, че раздялата е сладка мъка и така нататък — глупости на търкалета.

— Довиждане, Едуард, пожелавам ти късмет.

— Не вярвам да се сетиш за мен.

— Ще мисля за теб.

— Напълно си различна от всички момичета, които съм познавал досега. Иска ми се... — уличният часовник със звън отбеляза изминаването на четвърт час. Трябва да бягам — каза Едуард.

Отдалечи се с бърза стъпка и потъна в огромния град. Виктория остана на пейката, като усети че мисълта ѝ се разделя на два потока.

Единият водеше към темата за Ромео и Жулиета. Реши, че тя и Едуард се бяха оказали донякъде в положението на нещастната двойка. Навярно Ромео и Жулиета са изразявали чувствата си в по-високопарен стил. Положението им обаче, реши Виктория, е било същото. Среца, внезапно взаимно привличане, рухване на надеждите и две нежни сърца стават жертва на раздялата. В съзнанието ѝ изскочиха стихчетата, които често бе слушала в детството си от старата си бавачка:

*Джъмбо каза на Алис „Много те обичам.“
Алис му отвърна: „Джъмбо, не ти вярвам.“
Ако ме обичаш, както казваш,
няма да отидеш във Америка
и да ме оставиш в зоопарка.*

Сложи „Багдад“ на мястото на „Америка“ и ще се получи същото!

Виктория най-сетне стана, изгърси трохите от скута си и с бърза стъпка излезе от Фицджералдс Гардънс и се отправи към Гауър Стрийт. Беше взела две решения. Първото бе, че обича този млад човек и ще го притежава.

Второто решение беше, че след като Едуард скоро щеше да бъде в Багдад, не ѝ оставаше нищо друго, освен да го последва там. Сега умът ѝ бе зает с мисълта как да го изпълни. В това, че то по един или друг начин можеше да бъде постигнато, Виктория нямаше никакво съмнение. Тя бе млада жена със силен характер, изпълнена с оптимизъм.

Убеждението, че „раздялата е сладка мъка“, вълнуваше чувствата ѝ толкова, колкото и на Едуард.

„Значи — каза си Виктория — трябва да намеря начин да замина за Багдад.“

ΓΙΑΒΑ ΤΡΕΤΑ

I

Хотел „Савой“ приветствува Ана Шийл със старанието, проявявано към стари и уважавани клиенти. Заинтересуваха се от здравето на мистър Моргантал и я увериха, че ако не ѝ харесва апартаментът, трябва само да каже. Ана Шийл означаваше ДОЛАРИ.

Мис Ана Шийл се изкъпа, преоблече, обади се по телефона на един номер в Кенсингтън и сетне слезе с асансьора във фоайето. Мина през въртящата се врата и спря едно такси. Каза на шофьора да кара към „Картие“ на Бонд Стрийт.

След като таксито зави от алеята пред „Савой“ към „Стренд“ един дребен мургав човек, втренчил поглед в някаква витрина, внезапно погледна часовника си и спря друго такси, което за късмет обикаляше наблизко и шофьорът не бе обърнал никакво внимание на една жена, натоварена с пакети, направила му знак миг преди това.

Таксито тръгна по Стренд, без да губи от видимост първото. Докато и двете чакаха зелена светлина за Трафалгар Скуер, мъжът във второто такси се подаде от левия прозорец и леко махна с ръка. Една частна кола, паркирала на странична улица при Арката на Адмиралтейството, потегли и се включи в потока, заставайки зад второто такси.

Потокът коли отново тръгна. Докато таксито на Ана Шийл зави наляво към Пал Мал, таксито с дребния мургав човек зави надясно, продължавайки пътя си около Трафалгар Скуер. Частната кола, един сив стандарт, се намести плътно зад таксито на Ана Шийл. В колата имаше двама пътници: един симпатичен млад човек с доста разсеян поглед на кормилото и елегантно облечена млада жена до него. Стандартът последва таксито на Ана Шийл по Пикадили и по Бонд Стрийд. Сетне спря за малко до тротоара и младата жена слезе и се сбогува любезно.

Колата тръгна отново. Дамата продължи пътя си, оглеждайки се от време на време. Потокът коли пак беше спрял. Младата жена задмина стандарта и таксито на Ана Шийл, стигна до магазина за бижута на „Картие“ и влезе в него.

Ана Шийл плати на шофьора и също влезе в магазина. Известно време оглежда изложените бижута и накрая се спря на пръстен със сапфири и диаманти. Подписа чек на бланката на една лондонска банка. Като видя името върху чека, продавачът стана още по-старателен.

— Радвам се да ви видя отново в Лондон, мис Шийл. Мистър Моргантал също ли е тук?

— Не.

— Жалко. Тъкмо имаме един прекрасен звезден сапфир. Зная, че той се интересува от звездни сапфири. Бихте ли желала да го видите?

Мис Шийл изрази готовност да го види, възхити се, както се полагаше, и обеща да съобщи новината на мистър Моргантал.

Тя отново излезе на Бонд Стрийт. Младата жена, която през това време оглеждаше чифт обеци, каза, че още не може да се реши и също излезе.

Сивият стандарт, който бе завил наляво по Графтън Стрийт и бе стигнал до Пикадили, отново се появи на Бонд Стрийт. Младата жена не даде вид, че колата ѝ е позната.

Ана Шийл вече бе свила към Арката. Тя влезе в един цветарски магазин и поръча три дюзини дългостеблени рози, саксия с големи лилави теменуги, дюзина бели лилии и саксия с мимоза. Даде и адрес, на който да ги изпратят.

— Всичко струва дванадесет лири и осемнадесет шилинга, мадам.

Ана Шийл плати и излезе. Младата жена, която току-що бе влязла, попита колко струва букет иглики, но не ги купи.

Ана Шийл прекоси Бонд Стрийт, тръгна по Бърлингтън Стрийт и зави по Савил Роу. Влезе в ателието на един от онези шивачи, които, макар и да работят предимно за мъже, понякога благоволяват да ушийт костюм и на някои привилегировани представители на женския пол.

Мистър Болфърд посрещна посетителката като много уважаван клиент и започна да обсъжда с нея различни платове за костюм.

— За щастие мога да ви предложа наше производство, експортно качество. Кога се връщате в Ню Йорк, мис Шийл?

— На двадесет и трети.

— Ще се справим. С кораб, предполагам?

— Да.

— А как е Америка? Тук е много тъжно, наистина много тъжно — мистър Болфърд поклати глава като лекар, описващ състоянието на пациент. — Никой вече не влага сърце в работата си, не зная дали ме разбирате. Никой вече не се гордее с това, че умее да работи качествено. Знаете ли кой ще се заеме с вашия костюм мис Шийл? Мистър Лантуик. На седемдесет и две години той е единственият човек, на когото поверявам поръчките на най-добрите ни клиенти. А останалите...

Мистър Болфърд махна с месестите си ръце.

— Качеството! — продължи той. — Едно време тази страна се славеше с качеството си. Не се произвеждаше нищо евтино, нищо лъскаво. Когато се опитваме да произведем нещо в масови количества, не ни бива и това е факт. Това е специалитет на вашата страна, мис Шийл. Винаги казвам и ще повтарям, че трябва да се занимаваме само с качествени неща. Да работим спокойно, без да бързаме, и да произвеждаме стоки, които никой в света да не може да бие по качество. Кога да направим първата проба? След една седмица? В 11,30? Много ви благодаря.

Проправяйки си път през мрачните купчини от топове плат, Ана Шийл отново излезе на дневна светлина. Взе такси и се върна в хотел „Савой“. Едно такси, паркирано на отсрещната страна на улицата, в което седеше дребен мургав човек, пое същата посока, но не спря пред главния вход на хотела. Продължи покрай тротоара и там в него влезе ниска пълна жена, появила се преди малко от служебния вход на хотела.

— Какво става, Луиза? Огледа ли стаята й?

— Да. Няма нищо.

Ана Шийл обядва в ресторанта. Бе й запазена маса до прозореца. Оберкелнерът любезно се осведоми за здравето на Ото Моргантал.

След обяда тя взе ключа и се качи в апартамента си. Леглото й бе оправено, в банята бяха донесени нови хавлиени кърпи и всичко бе спретнато и подредено.

Спря се до двата леки куфара, представляващи нейния багаж. Единият бе отворен, а другият — заключен. Хвърли бегъл поглед към съдържанието на отворения и след това извади ключ от портмонето си и отвори втория. Всичко вътре бе подредено и сгънато така, както го сгъваше тя. На пръв поглед нищо не бе докосвано или размествано.

Най-отгоре имаше кожена пътническа чанта. В ъгъла имаше малък фотоапарат „Лайка“ и два филма. Филмите бяха все още неотворени и неразпечатани. Ана прокара нокът по процепа на чантата и след това леко се усмихна. Тънкият, почти невидим рус косъм, който бе оставила там, вече го нямаше. Сръчно напръска с малко пудра лъскавата кожа на чантата и сетне я издуха. Чантата остана чиста и лъскава. Нямаше отпечатъци от пръсти. Сутринта обаче, след като напръска косата си с малко брилянтин, тя докосна дръжката на чантата. Следователно там трябваше да има отпечатъци. Нейните отпечатъци.

Тя отново се усмихна.

— Добра работа — каза си, — но не дотам добра.

Бързо пригответи малка пътна чанта и отново слезе във фоайето. Взе такси и каза на шофьора да я отведе на Елмсли Гардънс, 17.

Елмсли Гардънс бе тих и донякъде западнал площад в Кенсингтън. Ана плати и се затича по стълбите, водещи към олющена входна врата. Позвъни. След няколко минути възрастна жена се показа на вратата. Подозрителността на лицето ѝ веднага се замени от радушна усмивка.

— Как ще се зарадва да ви види мис Елзи! Тя сега е в студиото в дъното на къщата. Ободряваше я единствено мисълта за вашето идване.

Ана премина бързо по тъмния коридор и отвори вратата. Влезе в малка и овехтяла, но уютна стая, мебелирана с големи, поизтрити кожени кресла. Жената, седнала в едно от тях, се надигна бързо.

— Добре дошла, мила Ана.

— Здравей, Елзи.

Двете жени сърдечно се целунаха.

— Всичко е уредено — каза Елзи. — Постъпвам довечера. Вярвам...

— Я се съзвези — ободри я Ана. — Всичко ще бъде наред.

II

Дребният мургав човек с шлифера влезе в телефонна кабина на гарата на Хай Стрийт в Кенсингтън и набра един номер.

— Грамофонна компания „Валхала“?

— От Да.

— Обажда се Сандърс.

— Сандърс от реката? От коя река?

— От река Тигър. Докладвам за А. Ш. Пристигна тази сутрин от Ню Йорк. Отиде в „Картие“. Купи пръстен от диаманти и сапфири за сто и двадесет лири. Влезе в цветарски магазин. Собственичката се казва Джейн Кент. Купи цветя за 12 лири и 18 шилинга и нареди да ги изпратят в частна болница в Портланд Плейс. Поръча си сако и пола в „Болфърд и Ейвъри“. За нито една от тези фирми не е известно да има съмнителни контакти, но в бъдеще ще им се обърне по-специално внимание. Стаята ѝ в хотел „Савой“ бе обискирана. Не се откри нищо подозрително. Дипломатическото куфарче в куфара съдържа документи за сливане с фирмата „Улфънстейн“. Всичко е наред. Откри се и фотоапарат с две явно нови ленти. За да се установи това, оригиналните ленти бяха заменени с други и впоследствие се оказа, че не са експонирани. А. Ш. взе малка пътна чанта и отиде при сестра си на Елмсли Гардънс, 17. Сестра ѝ тази вечер ще бъде приета в болница в Портланд Плейс и предстои да бъде оперирана. Това се потвърди от болницата и от регистрационната книга на хирурга. Посещението на А. Ш. изглежда напълно нормално. Не показва неловкост или усещане, че е следена. Както разбрах, довечера и тя ще ношува в болницата. Задържала е и стаята си в „Савой“. Има обратен билет за Ню Йорк с кораб на 23-и.

Човекът, нарекъл се Сандърс от реката, спря и добави словесен постскрипtum.

— Ако питаш мен, в цялата работа няма нищо. Пръска пари — само това ѝ е заниманието. Дванадесет лири и осемнадесет шилинга за цветя — представяш ли си!

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

I

Показателно за жизнерадостния темперамент на Виктория беше, че мисълта да не постигне целта си въобще не ѝ мина през главата. Стиховете за кораби, изчезващи в мрака, не бяха за нея. Наистина бе жалко, че тъкмо когато хареса един привлекателен млад човек, той трябваше да отпътува за място, отдалечено на три хиляди мили от Лондон. Със същия успех можеше да замине за Абърдийн или Брюксел, дори за Бирмингам.

„Такъв ми е късметът — реши Виктория, — дето той трябва да замине за Багдад.“

Независимо от трудностите тя бе решена да стигне до Багдад по един или друг начин. Разхождайки се замислено по Тотнъм Корт Роуд, Виктория умуваше върху пътищата и начините. Багдад. Какво имаше в Багдад? Според Едуард — култура. Беше ли възможно да постигне нещо по тази линия? По линия на ЮНЕСКО например? ЮНЕСКО през цялото време изпращаше хора къде ли не, понякога в прелестни места. За тези места обаче, размишляваше Виктория, заминаваха млади жени с университетски дипломи, успели по-рано да се устроят в бранша.

Виктория прецени, че всичко трябва да върви по реда си, и отиде в една пътническа агенция. На пръв поглед не бе трудно да се стигне до Багдад. Можеше да се пътува със самолет, с кораб до Басра, с влак до Марсилия, оттам с кораб до Бейрут и оставаше да се прекоси пустинята с кола. Можеше да пътува и през Египет. Можеше да пътува и само с влак, ако поиска, но трябваше да се получат много визи, което бе трудно и несигурно, пък и обикновено валидността им изтичаше точно тогава, когато ти трябва. Багдад беше в стерлинговата зона, така че с парите нямаше да има затруднения, поне в техническия смисъл на думата. Сиреч, можеше да замине за Багдад, стига да разполага с 60 — 100 лири.

Тъй като Виктория в момента разполагаше с три лири и десет шилинга без девет пенса, с още дванадесет шилинга и с пет лири

спестявания в пощенска банка, за лесния директен начин не можеше и дума да става.

Провери дали не може да си намери работа като стюардеса, но се оказа, че това занимание е лелеяна мечта за много хора и за него се чака на опашка.

След това Виктория посети агенцията „Сейнт Гилдрик“, където деловата мис Спенсър, седнала зад бюрото си, я поздрави като стара позната, която често я навестява.

— Боже мой, мис Джоунс, не ми казвайте, че отново търсите работа. Надявах се, че поне на последната...

— Нямаше как — отвърна твърдо момичето. — Наистина не ми е приятно да разправам какви неща трябваше да изтърпя.

На бледите бузи на мис Спенсър се появи руменина:

— Не ми казвайте. Не ми се видя такъв човек. Но наистина е малко груб. Надявам се...

— Всичко е наред — каза Виктория и смело се усмихна. — Зная как да се грижа за себе си.

— Вярвам ви, но все пак е неприятно.

— Да — потвърди Виктория, — неприятно е. Все пак... — смелата усмивка отново се появи на лицето ѝ.

Мис Спенсър започна да се рови из книгите си.

— Службата „Сейнт Ленард“ в помощ на самотните майки търси машинописка — започна мис Спенсър. — Разбира се, не плащат много...

— Има ли възможност — прекъсна я рязко Виктория, — да ми намерите работа в Багдад?

— В Багдад ли? — зяпна мис Спенсър с искрено изумление.

Виктория съобрази, че със същия успех можеше да попита за работа на Камчатка или Южния полюс.

— Много бих искала да отида в Багдад — каза Виктория.

— Едва ли бих могла... Място за секретарка ли имате предвид?

— Каквото и да е място — отвърна Виктория. — За готвачка или гувернантка. Или за придружителка на луд. Няма значение.

Мис Спенсър поклати глава.

— Боя се, че не мога да ви дам големи надежди. Вчера дойде една дама с две малки момиченца, която заминава за Австралия. Готова е да поеме пътните.

Виктория се отказа от Австралия. Стана да си върви.

— Ако чуете за такова нещо, моля да ме имате предвид. Достатъчно е да ми се поемат пътните разходи. — Видя любопитство в очите на мис Спенсър и поясни: — Там имам... роднини. Чула съм, че там има много и добре платени работни места. Разбира се, първо трябва да намеря начин да замина.

— Да — повтори на себе си Виктория на излизане от „Сейнт Гилдрик“. — Първо трябва да намеря начин да замина.

Раздразнението ѝ се засилваше от това, че както често се случва с човек, съсредоточил вниманието си върху конкретно име или предмет, всичко сега сякаш нарочно връщаше мисълта ѝ все към Багдад.

От кратко съобщение във вечерния вестник разбра, че известният археолог доктор Поунсфут Джоунс започнал разкопки в древния град Мурик, разположен на сто и двадесет мили от Багдад. В една реклама се споменаваше за редовна корабна връзка с Басра (и се поясняваше, че оттам може да се вземе влак до Багдад, Мосул и т.н.) Няколко реда, посветени на студенти в Багдад, се набиха в очите ѝ от вестника, с който бе застлала дъното на чекмеджето за чорапите си. В кварталното кино даваха „Багдадският крадец“. На витрината на претенциозната книжарница, където тя винаги се поспираше, бе изложена „Новата биография на Харун ал Рашид, Багдадски халиф“.

Стори ѝ се, че целият свят изведнъж си е спомнил за Багдад. Докъм 1,45 ч. този ден тя никога не бе чувала за Багдад и той определено не бе заемал място в мислите ѝ.

Възможността да се окаже там не изглеждаше голяма, но Виктория нямаше намерение да се предава. Имаше пъргав ум и оптимистичен подход към живота. Смяташе, че решил ли си да направиш нещо, винаги ще намериш начин да го постигнеш.

Използва вечерта за съставяне на списък от възможни решения. Получи се следното:

Да опитам с Форейн Офис?

Да поместя обявление?

Да се свържа с иракската легация?

Компании за уреждане на срещи?

Транспортни компании?
Британски съвет?
Информационно бюро на Селфридж?
Бюро за съвети на гражданите?

С неохота призна, че нито едно не изглеждаше обещаващо.
Добави към списъка още една възможност.

Как да се сдобия със сто лири?

II

Напрегнатите ѝ среднощни умствени усилия и може би подсъзнателното задоволство, че вече не е длъжна да бъде в канцеларията точно в девет часа, бяха причина за успиването ѝ на другата сутрин.

Събуди се в десет и пет, веднага изскочи от леглото и започна да се облича. Тъкмо прокарваше за последен път гребена през непокорната си тъмна коса, когато телефонът позвъни.

Виктория вдигна слушалката. Обаждаше се мис Спенсър, определено развълнувана.

— Радвам се, че успях да ви открия, мила. Появи се чуден шанс.

— Да? — извика Виктория.

— Наистина невероятен шанс, както ви казах. Някоя си мисис Хамилтън Клип ще пътува за Багдад след три дни. Счупила си е ръката и ще ѝ трябва помощ по време на пътуването, така че веднага ви позвъних. Разбира се, не зная дали не се е обадила и в други агенции...

— Тръгвам веднага — каза Виктория. — Къде е тя?

— В „Савой“.

— И що за глупаво име е това — Трип?

— Не Трип, а Клип, мила. Като „клипс“, но без „с“ накрая. Тя е американка — приключи мис Спенсър, сякаш това обясняваше всичко.

— Мисис Клип в хотел „Савой“.

— Мистър и мисис Хамилтън Клип. Всъщност съпругът ѝ се обади.

— Вие сте ангел — каза Виктория. — Довиждане.

Набързо изчетка костюма си, отбелязвайки със съжаление, че е твърде износен. Среса се отново, опитвайки се да се сдобие с прическа, по-подходяща на ангел-хранител и опитен пътник. След това извади препоръчителното писмо на мистър Гринхолц и поклати глава.

Реши, че ще ѝ потрѣбва нещо по-добро.

С помощта на автобус номер 19 се озова в Грийн Парк и влезе в хотел „Риц“. Бе успяла да извлече полза от бързото надничане през

рамото на една жена, четяща в автобуса. Като влезе в стаята за писане на хотела, Виктория съчини няколко хвалебствени слова за себе си от името на лейди Синтия Бредбъри, за която току-що бе научила от печата, че е отпътувала за Източна Африка. „Прекрасна болногледачка“, написа Виктория, „и притежава други ценни качества“.

След като напусна „Риц“, пресече улицата и се отправи към Олбъмарл Стрийт, където се намираше хотел „Болдъртън“. Бе известен като място, където отсядат висши духовници и консервативно настроени вдовици от провинцията.

Там с един по-равен почерк и като закръгляше буквата „е“ в гръцки стил си написа препоръчително писмо от името на епископа на Лангоу.

С този арсенал Виктория се качи на автобус номер 9 и се отправи към хотел „Савой“.

На рецепцията помоли да я свържат с мисис Хамилтън Клип и като съобщи името си, поясни че я изпраща агенцията „Сейнт Гилдрик“. Служителят, тъкмо посегнал към телефона, вдигна поглед към фойето и каза:

— Ето го мистър Хамилтън Клип. Идва насам.

Мистър Хамилтън Клип бе един извънредно висок и много слаб, сивокос американец с приветлив вид и бавен говор.

Виктория съобщи името си и спомена агенцията.

— Приятно ми е, мис Джоунс. Най-добре ще е да се качите заедно с мен и да се срещнете веднага с мисис Клип. Тя е все още в апартамента. Струва ми се, че разговаряше с една друга млада дама, но тя може би вече си е отишла.

Сърцето на Виктория се сви. Тъкмо в последния момент ли щеше да се размине с шанса? Качиха се с асансьора до третия етаж. Докато вървяха по застлания с дебел мокет коридор, от една врата в другия му край излезе някаква млада жена и тръгна към тях. На Виктория за миг ѝ се стори, че вижда самата себе си. Реши, че това може би се дължи на костюма на жената — шит по поръчка, точно такъв, за какъвто Виктория мечтаеше.

„А и тъкмо моята мярка е. Как бих искала да я съблека“ — помисли си тя, поддала се за момент на примитивно женско дивачество.

Разминаха се с младата жена. Малката кадифена шапчица, кацнала върху светлата ѝ коса, частично закриваше лицето ѝ. Въпреки това мистър Хамилтън Клип се извърна след нея с удивено изражение на лицето.

— Я виж — каза си на глас. — Кой би могъл да си помисли? Ана Шийл.

След това поясни думите си.

— Извинете ме, мис Джоунс. Бях изненадан да видя тук една млада дама, която срещнах в Ню Йорк само преди седмица. Секретарка е в една от големите ни международни банки.

Спря до една врата. Ключът бе на бравата. Той почука, отвори вратата и даде път на Виктория.

Мисис Хамилтън Клип, която бе седнала на стол с висока облегалка до прозореца, рязко стана при появата им. Беше дребна жена с остър поглед и приличаше на птичка. Дясната ѝ ръка бе в гипс.

Съпругът ѝ представи Виктория.

— Голяма неприятност — възкликна мисис Клип. — Пристигнахме, радвахме се на Лондон, всичките ни планове бяха наред и билет си бях взела. Отивам на гости на омъжената си дъщеря, която е в Ирак, мис Джоунс. Две години не съм я виждала. И стана тя, каквато стана. Не къде да е, а точно в катедралата Уестминстър се подхлъзнах по едни стъпала и стана белята. Веднага ме закараха в болница и наместиха костта. И да призная, не е чак толкова неудобно, но съм безпомощна и не бих могла да пътувам сама. А Джордж има да урежда делови въпроси тук поне още три седмици. Предложи ми да наема медицинска сестра, но в края на краищата там тя няма да ми трябва, там и Сейди ще се справи, пък и ще трябва да ѝ плащам обратния път. Затова реших по-добре да се обадя в някоя агенция и да проверя дали не може да се намери някой да ме придружи до там само срещу заплащането на билета.

— Аз не съм точно медицинска сестра — каза Виктория с тон, от който да проличи, че е именно такава. — Имам обаче опит като милосърдна сестра. — Виктория извади първото препоръчително писмо. — Повече от година бях компаньонка на лейди Синтия Бредбърн. Ако желаете да се занимавам с кореспонденцията ви и да върша секретарска работа, също ще се справя. Няколко месеца помагах

на вуйчо си като секретарка. Вуйчо ми — скромно добави Виктория, — е епископът на Лангоу.

— Значи вуйчо ви е епископ? Боже мой, колко интересно.

Семейство Хамилтън Клип определено се впечатли от думите ѝ. Така и трябваше, реши Виктория, що труд бе положила.

Мисис Хамилтън Клип подаде двете препоръчителни писма на съпруга си.

— Наистина изглежда чудесно — каза с уважение. — Сякаш самото провидение се отзовава на молитва.

Точно така си беше, помисли си Виктория.

— Ще почвате някаква работа ли там? Или отивате при родственик? — попита мисис Хамилтън Клип.

В трескавото изработване на препоръчителните писма Виктория напълно бе забравила, че вероятно ще ѝ се наложи да даде някакви обяснения за пътуването си до Багдад. Въпросът я завари неподготвена и се наложи бързо да импровизира. Сети се за вчерашното съобщение във вестника.

— Отивам при вуйчо си. Доктор Поунсфут Джоунс — поясни тя.

— Доктор Джоунс? Археологът?

— Да. — За миг Виктория се поколеба дали не беше се поувлякла с бройката на известните си чичовци. — Тази работа страшно ме интересува, но тъй като нямам професионална подготовка, разбира се, не можеше и дума да става експедицията да поеме пътните ми разходи. И тя не е толкова добре откъм финансирането. Ако обаче успее сама да се погрижи за пътуването си, бих могла да се присъединя към нея и да бъда полезна.

— Тази работа навярно е много интересна — каза мистър Хамилтън Клип. — А и Месопотамия е благословено място за археолозите.

— Боя се — каза Виктория, обръщайки се към мисис Клип — че вуйчо ми, епископът, сега е в Шотландия. Мога обаче да ви дам телефонния номер на неговата секретарка. Тя в момента е в Лондон. Номерът е Пимлико 87693 — от разширението за Рулъм Палас. Тя ще бъде там... — Виктория погледна часовника върху камината, — след 11,30 ч. в случай че пожелаете да ѝ се обадите и да поискате сведения за мен.

— Е, аз съм сигурна, че... — започна мисис Клип, но съпругът ѝ я прекъсна:

— Знаеш, че нямаме време. Самолетът излита в другиден. Имате ли паспорт, мис Джоунс?

— Да. — Виктория благодари на съдбата, че заради едно кратко ваканционно пътуване до Франция през миналата година сега разполагаше с валиден задграничен паспорт. — Взех го със себе си за всеки случай — добави тя.

— Ето на това му казвам деловитост — каза мистър Клип с одобрение.

И да е имало други кандидатки, Виктория очевидно вече ги беше отстранила с препоръчителните си писма, с вуйчовците си и с паспорта.

— Ще ви трябва виза — каза мистър Клип, вземайки паспорта. — Ще се обадя до нашия приятел мистър Бърджън в Америкън Експрес и той ще ги уреди. Няма да е зле да се обадите отново днес следобед, в случай че се наложи да подписвате нещо.

Виктория обеща да се обади.

Като излизаше, чу как мисис Клип споделя впечатленията си от нея с мистър Клип.

— Такова мило и простодушно момиче. Наистина извадихме късмет.

Виктория бе достатъчно благовъзпитана, за да се изчерви. Побърза да се прибере в апартамента си и се залепи до телефона, готова да възпроизведе изискания говор на секретарката на епископа, в случай че мисис Клип реши да се осведоми за нейната компетентност. Но мисис Клип очевидно бе останала така силно впечатлена от простодушната личност на Виктория, че не си стори труда да проверява. В края на краищата ставаше дума само за неколкодневно ангажиране на придружителка.

Необходимите формуляри бяха своевременно попълнени и подписани, необходимите виза — получени, и Виктория трябваше да преспи последната нощ в „Савой“, за да може да помогне на мисис Клип да стане в 7 часа сутринта на следващия ден и да стигне навреме до летище Хийтроу.

ГЛАВА ПЕТА

Лодката, напуснала преди два дни блатата, се движеше плавно по Шат ел Араб. Течението бе постоянно и старият кормчия не трябваше да полага големи усилия. Движенията му бяха леки и ритмични, а очите му — полузатворени. Почти беззвучно напяваше тъжна и безкрайна арабска песен:

*Асри би лел я ямаши
Хаджи алек я ибн Али*

Абдул Сюлейман, един от така наречените блатни араби, бе идвал безброй пъти до Басра, движейки се по течението на реката. В лодката имаше и друг човек, чието облекло разкриваше често срещаната днес смесица между Изтока и Запада. Върху дългата си раирана памучна дреха бе облякъл бежова риза, стара, мръсна и дрипава. Под опърпаната си куртка бе мушнал краищата на избелял червен плетен шал. На главата му взимаше връх отново достойнството на арабското облекло — носеше неизбежната черно-бяла кефия, закрепена с черен копринен агал. Разсеяният му поглед бе насочен към реката. Постепенно и той се включи в припева на кормчията. Фигури като неговата можеха да се видят с хиляди в Месопотамия. Нищо не показваше, че е англичанин и притежател на тайна, до която влиятелни хора от почти всички страни в света желаеха да се докопат и да унищожат заедно с носителя ѝ.

Мисълта му се връщаше към случките през последните седмици. Засадата в планините. Вледеняващият студ в прохода. Камилският керван. Четирите дни преход пеша през пустинята в компанията на двама мъже, носещи портативно „кино“. Дните, прекарани в черната палатка и пътуването в компанията на старите му приятели от племето Анейзе. Навсякъде трудности, навсякъде опасности. През цялото

време трябваше да се промъква през кордона, създаден специално за него.

„Хенри Кармайкъл. Британски агент. Възраст: около тридесет години. Кестенява коса, тъмни очи, висок около пет фута и десет инча. Говори арабски, кюрдски, персийски, арменски, хинди, турски и много планински диалекти. Приеман приятелски от местните племена. Опасен.“

Кармайкъл бе роден в Кашгар, където баща му работеше като правителствен чиновник. В детството си беше изучил множество диалекти и говори. Бавачките му, а по-късно носачите му, бяха от най-различни раси. В почти всички диви места из Близкия изток имаше приятели.

Хората, с които трябваше да установява връзка, се проваляха само в градовете. Сега, приближавайки Басра, си даваше сметка, че настъпва критичният момент в неговата мисия. Рано или късно щеше да му се наложи да се върне повторно в цивилизованата зона. Макар и крайният му пункт да бе Багдад, бе сметнал за благоразумно да не се отправя направо към него. Във всеки град в Ирак го очакваха свързки, организирани и договорени месеци предварително. Бе му оставено да прецени сам къде, образно казано, трябва да кацне. Не се обади на началниците си, макар и да разполагаше с канали, по които можеше да го стори. Така бе по-спокоен. Лесно осъществимият план — на мястото на срещата да го чака самолет, се бе провалил, както и очакваше. Значи срещата е била известна на враговете му. Изтичане на информация. Винаги отнякъде непонятно как изтичаше информация със смъртоносен ефект!

Именно поради това сега усетът му за опасност бе изострен. Чувстваше инстинктивно, че тук в Басра при цялата привидна сигурност, щеше да бъде изложен на опасности по-големи от тези през досегашното му пътешествие. Не му се искаше даже и да мисли за това, че може да се провали в последния момент.

Ритмично натискайки веслата, старият арабин тихо проговори, без да извързва глава.

— Наближава мигът, сине мой, и нека аллах те пази.

— Не се задържай дълго в града, приятелю. Върни се в блатата. Не бих искал зло да те настигне.

— Каквото аллах реши, това ще стане. Всичко е в негови ръце.

— Иншаллах — отвърна по-младият.

За миг силно му се прищя да бъде човек с източна, а не със западна кръв. Да не претегля шансовете за успех и неуспех, да не се тревожи с размисли за това, дали е планирал и изпипал достатъчно грижливо и старателно нещата. Да прехвърли отговорността си върху Всемогъщия и Всезнаещия. Иншаллах, ще успея.

Дори когато повтори тези думи наум, усети, че спокойствието и фатализмът на страната го обземат и се зарадва на това. Не след дълго трябваше да напусне безопасността на лодката, да тръгне по улиците на града и да се сблъска с предизвикателството на зорки погледи. За да успее, трябваше не само да изглежда като арабин, но и да се чувства арабин.

Лодката плавно зави по канал, пресичащ реката под прав ъгъл. Тук бяха закотвени всякакви речни съдове, а нови лодки продължаваха да прииждат. Бе красиво, почти като във Венеция. Лодките с високи носове бяха боядисани в бледи цветове. Стотици от тях се редяха плътно навързани една до друга.

— Време е. Идването ти подготвено ли е? — попита тихо старецът.

— Да. Ще действам по план. Време е да се разделяме.

— Нека Бог разчисти пътя ти и удължи годините на твоя живот.

Кармайкъл повдигна полите на раираната си дреха и се заизкачва към кея по хлъзгавите каменни стъпала.

Озова се в обичайната за това място тълпа. Малки момчета продаваха портокали, седнали до сергиите със стоката си. На други сергии бяха наредени лепкави сладкиши и лакомства, връзки за обувки, евтини пластмасови дрънкулки. Бавно движещи се минувачи плюеха шумно и потракваха със зърната на броениците си. На отсрещната страна на улицата, там където се намираха магазините и банките, се разхождаха с делови вид млади ефендита в европейски дрехи с леко лилав оттенък. Имаше и европейци: англичани и други чужденци. Никой не показва интерес или любопитство към един от

петдесетината араби, който току-що бе слязъл от някаква лодка и се бе качил на кея.

Кармайкъл тръгна с бавна стъпка, като детската радост, която се предполагаше, че трябва да изпитва от гледката, бе дозирана точно колкото бе необходимо. От време на време хрочеше и плюеше, не прекалено шумно, а колкото да е в тон с останалите. Два пъти се изсекна с пръсти.

Стигна до моста в горната част на канала, прекоси го и влезе в сука.

Тук всичко бе наситено с шум и движение. Енергични араби от племената изтикваха минувачи, оказали се на пътя им. Натоварени със стока магарета си проправяха път, а водачите им шумно подвикваха „Балък, балък“. Деца се боричкаха, пищяха и преследваха с надежда европейците. „Бакшиш, мадам. Бакшиш, мискин, мискин“.

Тук стоките, произведени от Запада и Изтока, се продаваха редом една до друга. Алуминиеви тигани, тенджери и чайници, кована мед, сребърни украшения от Амара, евтини часовници, емайлирани кани, бродерии и килими с ярки цветове от Персия. Обковани с бронз сандъци от Кувейт, сака и панталони на старо и плетени детски пуловери. Покривки за легла местно производство, местни лампи от цветно стъкло, купчини глинени гърнета и саксии. Цялата евтина стока на цивилизования свят бе събрана в едно с местните произведения.

Всичко изглеждаше нормално и обичайно. След дългия си престой в пустинята Кармайкъл бе отвикнал от блъсканицата и шума, но като че ли всичко беше наред. Не усети нищо смуцаващо, никакъв интерес към особата си. И при все това, с инстинкта на дълго преследван човек започна да чувства засилващо се притеснение, смътно предчувствие за надвисваща заплаха. На пръв поглед не се забелязваше нищо нередно. Никой не го бе погледнал. Никой, той бе почти сигурен в това, не го следеше или държеше под наблюдение. И все пак не можеше да се освободи от чувството за неопределена, но сигурна опасност.

Зави надясно през един тесен проход, после още веднъж надясно и накрая наляво. Минавайки покрай сергиите, стигна до портата на хан и влезе в двора. Вътре имаше магазини. Кармайкъл влезе в един, накачен с фервахи, овчите кожуси от северните райони на страната. Застана до тях и започна внимателно да ги опипва. Собственикът на

магазина през това време черпеше с кафе един клиент, висок брадат мъж с изящна осанка, обвързал тюрбана си със зелен плат — признак, че е хаджия, посетил Мека.

Кармайкъл продължаваше да опипва фервахите.

— Беш хаджа? — попита той.

— Седем динара.

— Значи ще донесеш килимите в хана? — казваше през това време хаджията.

— Непременно — отвърна търговецът. — Утре ли тръгваш?

— Да, призори тръгвам за Кербела.

— И аз съм оттам — вметна Кармайкъл. — От петнадесет години не съм виждал гроба на Хюсеин.

— Това е свещен град — каза хаджията.

— Във вътрешната стая има и по-евтини фервахи — подхвърли през рамо търговецът на Кармайкъл.

— Трябва ми бял фервах от Севера.

— Имам такъв във вътрешната стая.

Търговецът посочи вратата в дъното на вътрешната стена.

Ритуалът бе преминал както трябва. На пръв поглед изглеждаше, че такъв разговор може да се чуе в който и да е сук по всяко време на деня. Думите от паролата обаче бяха налице:

Кербела, бял фервах.

Едва когато Кармайкъл понечи да прекоси стаята, се сети да погледне лицето на търговеца и веднага осъзна, че това не е лицето, което бе очаквал да види. Макар и да бе виждал лицето на човека, когото очакваше да срещне само веднъж през живота си, паметта все още не му изневеряваше. Имаше прилика, много голяма прилика, но това не бе същият човек.

Спря. Сякаш леко изненадан, зададе въпрос.

— А къде е Салах Хасан?

— Салах Хасан беше мой брат. Умря преди три дни. Аз поех търговията му.

Да, може би наистина му беше брат. Приликата беше много голяма. Възможно беше и този брат също да получава заплата от отдела. Отговорите бяха верни. Все пак, Кармайкъл влезе във вътрешната стая с повишено внимание. И тук имаше рафтове, пълни със стока: медни и бронзови кафеници и хаванчета, староперсийско

сребро, купчини с бродерия, сгънати ветрила, емайлирани подноси от Дамаск и сервизи за кафе.

Върху малка масичка за кафе бе поставен грижливо сгънат бял фервах. Кармайкъл отиде до него и го повдигна. Под него имаше комплект европейски дрехи. Употребяван и с донякъде крещящ вид всекидневен костюм. Във вътрешния му джоб вече бе поставен портфейл с пари и документи за самоличност. В магазина бе влязъл неизвестен арабин, а оттам щеше да излезе мистър Уолтър Уилямс от „Крос и Къмпани, вносители и експедитори“, за да поеме някои ангажименти, договорени от по-рано. В действителност наистина съществуваше един мистър Уолтър Уилямс — и за това бе помислено — човек с неопетнено делово минало. Всичко се развиваше в съответствие с плана. С въздишка на облекчение Кармайкъл започна да разкопчава опърпаната си армейска куртка. Всичко бе наред.

Ако за оръжие бе избран револвер, мисията на Кармайкъл щеше да приключи. Ножът обаче си има своите предимства — най-вече това, че е безшумен.

На рафта пред Кармайкъл имаше голямо медно джезве, неотдавна излъскано до блясък, тъй като един американски турист щеше да дойде да го прибере. Блясъкът на ножа се отрази в лъскавата му закръглена повърхност — получи се картина, изкривена, но достоверна. На нея се видяха мъжът, промъкващ се отзад, и дългият крив нож, който той току-що бе измъкнал изпод наметалото си. Още миг и този нож щеше да потъне в гърба на Кармайкъл.

Кармайкъл се обърна с бързината на мълния. С внезапен нисък скок събори противника си на земята. Ножът отлетя в другия край на стаята. После бързо се освободи, прескочи тялото на нападателя и с мълниеносна скорост излетя навън. Успя да зърне за миг учуденото зло лице на търговеца и спокойната изненада на хаджията. Прекоси хана, вмъкна се повторно в многолюдния сук и след като зави няколко пъти в различни посоки, отново тръгна спокойно, без да показва каквито и да е признаци на забързаност, както е прието в една страна, където бързането е нещо необичайно.

Като вървеше безцелно и спираше само от време на време, колкото да огледа някоя стока или да опипа друга, мозъкът му работеше с трескава скорост. Машината бе отказала! Още веднъж трябваше да разчита само на себе си в една враждебна страна.

Неприятно му бе да съзнава истинската значимост на това, което току-що се бе случило.

Трябваше да се бои не само от враговете, които бяха по следите му. Нито пък само от враговете, които искаха да препречат пътя му към цивилизацията. Трябваше да се бои от враговете, укрепили се вътре в системата. Беше се оказало, че паролите са им известни, тъй като отговорите бяха правилни. Нападението бе извършено тъкмо в момента, когато бяха създали у него фалшиво усещане за безопасност. Всъщност нямаше защо да се изненадва от наличието на предателство в собствените редици. Та нали целта на врага винаги е да внедри един или повече свои хора сред противника. Или просто купува необходимия му човек. Да се купи човек е по-лесно, отколкото може да се предположи, при това не само с пари.

Е, както и да разсъждаваше, това беше положението. Бе останал сам и можеше да разчита единствено на собствените си сили. Без пари, без нови документи за самоличност и с вече известна външност. Може би тъкмо сега някой вече тихомълком го следеше.

Не извърна глава. Каква полза можеше да има от това?

Нали тези, които може би го следяха, не бяха новаци в занаята.

Спокойно и безшумно продължи да се разхожда. През това време обсъди различни варианти. Най-сетне излезе от сука и прекоси малкия мост над канала. Продължи, докато видя надписа върху голямата ярка табела над входа: „Британско консулство“.

Огледа улицата от двете страни. На пръв поглед никой не му обръщаше внимание. Нищо в момента не изглеждаше по-лесно от това просто да влезе в британското консулство. За момент си помисли за капан за мишки, за отворен капан с парченце сирене. И за мишката влизането в капана изглеждаше много лесно...

Така или иначе трябваше да рискува. Не виждаше какво друго може да направи. И прекоси входа.

ГЛАВА ШЕСТА

Ричард Бейкър седеше в приемната на британското консулство и чакаше консулт да се освободи.

Бе пристигнал сутринта с кораба „Индиан Куин“ и бе освободил багажа си от митницата. Багажът му се състоеше почти изцяло от книги. Тук-там сред тях имаше някоя и друга пижама или риза, сякаш бе решил да ги постави в последния момент.

„Индиан Куин“ пристигна по разписание и Ричард, който си бе оставил резерв от два дни, тъй като такива малки кораби често закъсняват, сега разполагаше с два свободни дни преди да продължи през Багдад до местоназначението си — Тел Асуад, мястото, където някога е бил разположен древният град Мурик.

Вече бе решил как да използва тези два дни. Една могила, разположена близо до крайбрежието в Кувейт, за която се говореше, че съхранява останки от древността, отдавна възбуждаше любопитството му. Самото провидение сега му даваше възможност да я изследва. Отиде с кола до хотела на летището и се заинтересува как може да стигне до Кувейт. Обясниха му, че следващата сутрин в десет часа за там излита самолет, с който може да се завърне на по следващия ден. Работата значи бе лесна. Разбира се, трябваше да изпълни и необходимите формалности, да си осигури входна и изходна виза за Кувейт. За целта му се налагаше да прибегне до услугите на британското консулство. С генералния консул в Басра, мистър Клейтън, Ричард се беше запознал преди няколко години в Персия. Помисли си, че ще му бъде драго да го види отново.

Консулството имаше няколко входа. Един главен вход за автомобилите. Друга малка порта водеше от градината към пътя, разположен успоредно на Шат ел Араб. Входът на консулството бе откъм главната улица. Ричард влезе, даде визитната си картичка на дежурния служител, който му каза, че в момента генералният консул е зает, но скоро ще се освободи, и го покани да влезе в малка чакалня,

разположена от лявата страна на коридора, водещ от входа към градината в дъното.

В чакалнята вече имаше няколко души, към които Ричард хвърли бегъл поглед. Представителите на човешката раса в много редки случаи представляваха интерес за него. Един къс древна керамика винаги го вълнуваше повече, отколкото което и да е човешко същество, родено някъде през двадесетия век след новата ера.

Позволи с удоволствие на мислите си да се разходят върху някои аспекти на марийските писма и върху придвижванията на вениаминовите племена през 1750 г. преди Христа.

Трудно би могъл да каже какво точно пробуди живо вниманието му към настоящето и неговите съвременници. Първоначално усети неловкост, своеобразна напрегнатост. Усети ги, макар и да не бе напълно уверен в това, с обонянието си. Не откри нищо, на което да даде точна и конкретна диагноза, но нещо имаше, нещо, което безспорно присъстваше и го връщаше към спомените за военновременните дни. По-точно към деня, когато заедно с още двама души бяха спуснати с парашути и в хладните утринни часове преди зазоряването изчакваха настъпването на момента, в който трябваше да изпълнят задачата си. Мигове, когато духът им бе отслабнал, когато станаха ясно осезаеми всички опасности на предстоящата задача, страх, че могат да не успеят, а от мисълта за това ги обхващаше ужас, от който ги полазваха тръпки. И тогава във въздуха се усещаше същата, почти неуловима, кисела тръпка.

Миризмата на страх.

За няколко мига Ричард успя да долови това само с подсъзнанието си. Половината от разума му все още упорито се стремеше към времето преди Христа. Силата на настоящето обаче бе твърде голяма.

Някой в тази малка стая изпитваше ужасен страх.

Огледа присъстващите. Арабин в опърпано кафяво наметало, чиито пръсти лениво прехвърляха зърната на кехлибарена броеница. Наперен англичанин със сив мустак и вид на търговски пътник записваше цифри в малко тефтерче и се стараеше да изглежда съсредоточен и важен. Слаб мъж с уморен вид и много тъмна кожа, морно отпуснал се, с безизразно и безразлично лице. Човек с

външността на иракски чиновник. Възрастен персиец с широка бяла роба. Нито един от тях нямаше разтревожен вид.

Тракането на кехлибарените мъниста придоби определен ритъм. Стори му се, колкото и странно да бе това, познат. Ричард се стегна и мобилизира вниманието си. Преди това почти бе заспал. Къс интервал — дълъг — дълъг — къс. Това беше морзовата азбука, не можеше да бъде друго. Бе му позната, част от работата му по време на войната бе свързана с нея. Лесно можеше да разчете чутото. БУХАЛ. Ф-Л-О-Р-Е-А-Т-Е-Т-О-Н-А. Що за чудо! Да. Точно така. Повтаряше Флореат Етона. Съчетанието се изчукваше или по-скоро изтракваше от един дрипав арабин. Божичко, какво означаваше това?

Бухал. Итън. Бухал.

Това бе неговият собствен прякор в Итън, където го бяха изпратили с чифт необикновено големи и масивни очила.

Хвърли поглед към арабина, оглеждайки всички подробности на неговата външност: раираната дреха, вехтата бежова риза, опърпания плетен червен шал, целият в бримки. Хора с такава външност можеха да се срещнат със стотици по кея. Очите на арабина бяха празни и не изразяваха нищо. Зърната обаче продължаваха да тракат.

Тук Факир. Внимавай. Неприятности.

Факир? Факир? Разбира се! Факир Кармайкъл, едно момче, което се бе родило или живяло в най-отдалечените краища на света. Туркестан ли беше или Афганистан?

Ричард извади лулата си. Всмукна, сякаш да провери дали не е задръстена, и след това започна да почуква с нея по близкия пепелник. Посланието прието.

След това три неща се случиха много бързо. По-късно на Ричард му бе трудно да ги възпроизведе.

Арабинът с дрипавата армейска куртка стана и се отправи към вратата. Като минаваше покрай Ричард, се препъна, инстинктивно протегна ръка и се вкопчи в него, за да не падне. След това се изправи, извини се и тръгна към вратата.

Всичко бе тъй изненадващо и се случи така бързо, че на Ричард му се стори, че вижда по-скоро филмови кадри, отколкото сцена от реалния живот. Напереният търговски пътник изпусна тейфтерчето си и се опита да извади нещо от джоба на сакото си. Тъй като бе пълен, а костюмът му бе отеснял, изразходва една или две секунди, за да извади

нещото, и именно в тези мигове Ричард започна да действа. Когато човекът измъкна револвер, Ричард го изби от ръката му. Револверът гръмна и един куршум се заби в пода.

Арабинът бе излязъл и вече се бе отправил към кабинета на консула, но изведнъж спря, обърна се и бързо побягна в обратна посока към вратата, през която бе влязъл, и изчезна в оживената улица.

Гавазинът се затърча към Ричард, който все още държеше за ръката пълния човек. Колкото до останалите присъстващи, иракският чиновник бе станал и от възбуда едва ли не танцуваше, мършавият мургав човек ги наблюдаваше втренчено, а възрастният персиец продължаваше да гледа невъзмутимо в пространството.

— Какво, по дяволите, правите? Как може така безотговорно да се размахва револвер? — скара се Ричард.

След моментна пауза пълният човек проговори жаловито с ясен лондонски акцент:

— Извинявай, старче. Чисто недоразумение. Просто бях несръчен.

— Глупости, та вие щяхте да застреляте арабина, който току-що излезе.

— Няма такова нещо, старче. Нямах да го застрелям. Искях само да го уплаша. Изведнъж разпознах в него човека, който ми пробута фалшиви антики. Искях само да се пошегувам.

Ричард Бейкър бе чувствителен и деликатен човек, който не обичаше да се набива в очите на хората при каквито и да е обстоятелства. Инстинктът му го подтикваше да приеме обяснението на доверие. В края на краищата какво можеше да докаже? А и щеше ли старият му съученик Факир Кармайкъл да е благодарен за това, че е раздул случилото се? По всяка вероятност не, особено ако бе зает с някаква мисия, свързана с плащове и кинжали.

Ричард отслаби хватката си.

Много е лошо, казваше, да се вкарват огнестрелни оръжия в британското консулство. Не било разрешено. Консултът щял много да се ядоса.

— Извинявам се — каза дебелакът. — Малко недоразумение и толкоз. — Той се опита да тикне някакви пари в ръката на гавазина, който възмутено ги отблъсна.

— По-добре да се махам — продължи здравенякът. — Няма да чакам консула. — Внезапно подхвърли визитна картичка към Ричард: — Можете да ме откриете в хотела на летището, ако има някакви разпавии, но всъщност беше само недоразумение. Беше само шега, ако разбирате какво искам да ви кажа.

Ричард с неохота го наблюдаваше, докато излезе от помещението с клатушкаца се походка и се запъти към улицата.

Надяваше се, че е постъпил правилно, но е трудно да знаеш какво точно трябва да направиш, когато си в пълно неведение.

— Мистър Клейтън вече е свободен — обяви гавазинът.

Ричард го последва в коридора. Осветеният от слънцето кръг в дъното му ставаше все по-голям. Кабинетът на консула се намираше вдясно, в края на коридора.

Мистър Клейтън седеше зад бюрото си. Бе спокоен, сивокос мъж със замислено лице.

— Не зная дали ще си спомните за мен — започна Ричард. — Срегнахме се в Техеран преди две години.

— Разбира се, че си спомням. Вие придружавате доктор Поунсфут Джоунс, нали? И тази година ли ще работите заедно?

— Да. Скоро ще бъда при него, но междувременно ми останаха няколко свободни дни и бих желал да се отбия до Кувейт. Надявам се това да не е трудно.

— Не е. Утре сутрин има самолет. Полетът продължава само около час и половина. Ще телеграфирам на консула ни там, Арчи Гонт, да ви осигури настаняването. А тази вечер мога да ви устроя тук.

Ричард понечи да възрази.

— Повярвайте ми, не искам да причинявам неудобства на вас и на мисис Клейтън. Мога да пренощувам в хотела.

— Хотелът на летището е препълнен. За нас наистина ще е удоволствие да ни гостувате. Зная, че и жена ми ще се радва да ви види. В момента — нека да проверя — тук се намират Кросби от петролната компания и един млад сътрудник на доктор Ратбоун, който сега урежда освобождаването на няколко сандъка с книги от митницата. Хайде да се качим горе при Роза.

Стана и придружи Ричард. Преминаха през заляната от слънцето градина и като изкачиха няколко стъпала, се озоваха в жилищните помещения на консулството.

Джералд Клейтън отвори решетъчната врата в горната част на стълбището и въведе госта си в продълговат хол, застлан с красиви килими и обзаведен с изящни мебели. След силното слънце в градината бе приятно да се озовеш в хладния полумрак.

— Роза, Роза — извика Клейтън и мисис Клейтън, която Ричард бе запомнил като весела и жизнерадостна жена, се появи от една стая.

— Нали си спомняш за Ричард Бейкър, мила? Заедно с доктор Поунсфут Джоунс ни гостува в Техеран.

— Разбира се — каза мисис Клейтън, докато се ръкуваше. — Заедно ходихме на пазар и вие купихте няколко прекрасни килима.

Мисис Клейтън изпитваше удоволствие, дори когато тя не пазарува, да призовава своите приятели и познати да купуват в местните сукове. Знаеше как вървят цените и умееше да се пазари.

— Това бе една от най-удачните покупки в живота ми — каза Ричард — и я дължа изцяло на вашето съдействие.

— Бейкър иска утре да лети за Кувейт, — обясни Джералд Клейтън — и го поканих тази нощ да гостува у нас.

— Стига да не е неудобно — каза мисис Клейтън. — Няма да мога да ви дам най-хубавата стая, защото там се е настанил капитан Кросби, но ще се погрижа да се почувствате уютно. А не искате ли да купите една хубава кувейтска ракла? Точно сега са се появили няколко на пазара. Джералд не иска да ми позволи да купя още една, макар че би ми свършила чудесна работа за прибирането на одеялата.

— Вече имаш три, мила — каза Клейтън с благ глас. — А сега, Бейкър, моля да ме извините, но трябва да се върна в кабинета си. Изглежда в канцеларията има някакви неприятности. Някой е стрелял там с пистолет, доколкото разбрах.

— Навярно е някой от местните шейхове — каза мисис Клейтън. — Много лесно избухват, а и страшно обичат огнестрелните оръжия.

— Не беше така — отвърна Ричард. — Беше англичанин. Стори ми се, че възнамерява да стреля по един арабин. Избих пистолета от ръката му — добави тихо.

— Значи сте запознат със случая — каза Клейтън. — Не знаех. След това извади визитна картичка от джоба си и прочете:

„Робърт Хол, Заводи Ахил, Енфилд“

Изглежда последното е името му. Нямам представа за какво е искал да ме види. Беше ли пиан?

— Каза, че всичко било шега — отвърна сухо Ричард — и че пистолетът случайно гръмнал.

Клейтън присви вежди.

— Търговските пътници обикновено не носят заредени пистолети в джобовете си — отбеляза той.

Ричард реши, че Клейтън не е глупак.

— Може би не трябваше да му позволя да тръгне.

— Трудно е да се каже какво трябва да се прави в такива случаи. Човекът, по когото стреля, пострада ли?

— Не.

— Тогава може би най-добре е да не се насилват обстоятелствата.

— Чудя се каква ли е била причината.

— Да, да. И аз се чудя.

Клейтън имаше малко разсеян вид.

— Е, време е да вървя — каза той и тръгна. Мисис Клейтън отведе Ричард в приемната — просторна вътрешна стая, и му предложи кафе и бира. Той предпочете бира и с удоволствие констатира, че е ледена.

Тя се поинтересува защо отива в Кувейт и той ѝ обясни.

Запита го защо още не се е оженил и той ѝ отвърна, че не става за семейство.

— Глупости — отсече мисис Клейтън и отбеляза, че от археолозите се получават чудесни съпрузи. Осведоми се още дали тази година млади жени ще участват в разкопките. Една или две, задоволи любопитството ѝ Ричард, и разбира се, мисис Поунсфут Джоунс.

Мисис Клейтън запита с надежда дали в професията навлизат млади момичета и Ричард отговори, че не знае, тъй като още не ги е срещал. Поясни, че са много неопитни.

По неизвестни причини мисис Клейтън се разсмя.

След това в стаята влезе нисък и набит човек с грубовати обноски, който бе представен като капитан Кросби. Мисис Клейтън поясни, че мистър Бейкър, е археолог, който изкопава страшно интересни неща на хилядолетна възраст. Капитан Кросби отвърна, че никога не ще проумее как археолозите могат да се произнасят така категорично за възрастта на разкопките. Винаги мислел, че те трябва

да са страхотни лъжци, ха-ха. Ричард го погледна по-скоро уморено. Не искал да каже това, поясни капитан Кросби, но как все пак успява археологът да определи възрастта на един предмет? Ричард понечи да отговори, че обяснението на методиката ще му отнеме много време, но мисис Клейтън го изведе, за да му покаже стаята му.

— Много е мил — отбеляза мисис Клейтън, — но не е съвсем най-най, да ви кажа. Няма си никаква представа от култура.

Ричард намери стаята си за изключително удобна и мисис Клейтън се издигна още повече в очите му като домакиня.

Като бъркаше в джоба на самото си, извади оттам къс сгъната, мръсна хартия. Погледна я с изненада, защото знаеше, че тази сутрин хартията не беше в джоба му.

Сети се как арабинът се улови за него, когато се препъна. Човек със сръчни пръсти спокойно можеше в такъв момент да пъхне къс хартия в джоба му, без той да го усети.

Разгъна листа. Бе мръсен и изглеждаше да е сгъван и разгъван много пъти.

На шест реда, изписани с донякъде разкривен почерк, майор Джон Уилбърфорс препоръчваше някой си Ахмед Мохамед като усърден и съвестен работник, способен да кара камион, да прави дребни ремонти и много честен. Беше едно от обикновените препоръчителни писма, които често се дават в Изтока. Датата бе отпред и осемнадесет месеца, което също не беше необичайно, тъй като подобни препоръки грижливо се съхраняваха от притежателите им.

Ядосвайки се на себе си, Ричард се опита, напълно в свой стил, да подреди в ума си събитията, случили се сутринта.

Факир Кармайкъл — Ричард вече бе уверен в това — бе почувствал живота си застрашен. Бил е преследван и затова се е укривал в консулството. Защо? За да намери убежище? Вместо това се бе сблъскал с една още по-непосредствена опасност. Там го очакваше врагът или поне негов представител. Търговският пътник очевидно бе получил много ясни заповеди, щом бе готов да рискува, като застреля Кармайкъл в самото консулство и то в присъствието на свидетели. Следователно мисията на Кармайкъл е била от огромна важност. Кармайкъл се бе опитал да прибегне до помощта на стария си приятел от ученическите години и бе успял да му даде този на пръв поглед

невинен документ. Документът следователно бе много важен и ако враговете на Кармайкъл успеяха да го заловят и да открият, че той вече не го притежава, без съмнение щяха да го потърсят и да се опитат да издирят човека или хората, на които Кармайкъл може да го е предал.

Какво общо имаше Ричард Бейкър с цялата работа?

Можеше да предаде документа на Клейтън, представител на Негово величество краля на Великобритания.

А можеше и да го задържи, докато Кармайкъл дойде да си го поиска.

След кратък размисъл се реши на второто.

Най-напред обаче взе някои предпазни мерки.

Откъсна половин бял лист от едно старо писмо и съчини препоръка за шофьор на камион с подобни, но различни думи. Ако препоръката представляваше някакъв шифър, това щеше да бъде достатъчно. Не беше изключено, разбира се, върху оригиналния лист да има някакво послание, написано с невидимо мастило.

След това омърси своето творение с прах от обувките си, мачка го, сгъва го и го разгъва, докато и то придоби овехтял и мръсен вид. Смачка го и го напъха в джоба си.

Ричард гледа замислено оригинала известно време, като преценяваше и отхвърляше наум различни възможности. Накрая, усмихвайки се, го сгъна последователно няколко пъти, докато придобие продълговата форма. Уви го в парче непромокаема тъкан, която изрязва от несесера си, и сетне го обви в пластилин, какъвто винаги носеше със себе си. Оваля пластилина, докато повърхността му стана гладка. Върху нея нанесе релефен печат, без който също никога не пътуваше.

След това с мрачно задоволство огледа резултата от труда си.

Бе се получил чудесен отпечатък на бога слънце Шамаш, въоръжен с Меча на справедливостта.

— Да се надяваме, че това е добро предзнаменование — каза си Ричард.

Вечерта, когато провери отново джоба на самото, което бе носил сутринта, смачканият лист бе изчезнал.

ГЛАВА СЕДМА

„Живот — помисли си Виктория, — живот най-сетне!“

Седнала в чакалнята на летището дочака вълшебния момент да чуе думите: „Моля пътниците за Кайро, Багдад и Техеран да заемат местата си в автобуса.“

Вълшебни думи, вълшебни имена. Не значеха нищо за мисис Хамилтън Клип, която, доколкото Виктория бе успяла да разбере, бе прекарала значителна част от живота си прекачвайки се от кораби на самолети и от самолети на влакове, отсядайки през интервалите в скъпи хотели. За Виктория обаче тези думи представляваха прекрасна промяна в сравнение с някои втръснали ѝ фрази. „Моля, записвайте, мис Джоунс.“ „Това писмо е пълно с правописни грешки, мис Джоунс, ще трябва да го препишете.“ „Хайде, момичета, водата завря, хайде на чай.“ „Ще ти кажа къде правят чудно къдрене.“ Банални и досадни делници! А сега: Кайро, Багдад Техеран — цялата романтика на славния Изток (и Едуард в това число).

Виктория се завърна на земята и чу думите на работодателката си, която мислено вече бе определила като невероятна бърбрица. Мисис Клип тъкмо довършваше една тирада.

— ... и няма нищо, което да е наистина чисто, ако ме разбираш добре. Винаги внимавам какво ям. Мръсотията по улиците и пазарите е невероятна. Хората са облечени с мръсни парцали. А колкото до тоалетните, въобще не можеш да ги наречеш тоалетни.

Виктория най-добросъвестно изслуша тези потискащи забележки, но те не успяха да се отразят на приповдигнатото ѝ настроение. Мръсотията и микробите не означаваха нищо за младия ѝ живот. Стигнаха до Хийтроу и тя помогна на мисис Клип да излезе от автобуса. Вече бе поела върху себе си грижата за паспорти, билети, пари и т.н.

— Чудесно е, че сте с мен, мис Джоунс — каза дамата. — Просто не зная как щях да се справя, ако трябваше да пътувам сама.

Виктория реши, че пътуването със самолет наподобява училищна екскурзия, където любезни, но строги учители са готови всеки момент да те напътстват. Стюардеси в спретнати униформи с нагласата на гувернантки на бавноразвиващи се деца непрестанно ти обясняваха учтиво какво трябва да правиш. Виктория всеки момент очакваше да започнат с обръщението „А сега, деца...“

Млади джентълмени с уморен вид протягаха флегматично ръце иззад гишетата, за да ти проверят паспорта, и задаваха с интимен тон въпроси, свързани с пари и бижута. При това успяваха да събудят чувство за вина у разпитваните. Виктория, с развитото си въображение, изведнъж усети силен вътрешен повик да обяви единствената си сиромашка брошка за диамантена скъпоценност на стойност десет хиляди лири само за да разбере дали по този начин ще премахне изражението на скука от лицето на разпитващия млад човек. Мисълта за Едуард я възпря.

Преминаха през всички бариери и влязоха в последната чакалня — голяма стая с изглед към самото летище. Ревът от загряващите двигатели на един самолет навън осигуряваше необходимия звуков фон. Мисис Хамилтън Клип сега щастливо се развличаше с коментари за техните спътници.

— Не са ли страшно мили тези две малки дечица? Цяло мъчение е обаче да пътуваш с две деца. Трябва да са англичанчета. Майката е с добре скроен костюм, но има уморен вид. А този представителен мъж според мен има латинска жилка. Колко високо говори онзи, бих казала, че проявява лош вкус. Навярно е бизнесмен. А онзи там е холандец, беше точно пред нас на гишето. Онова семейство там са или турци, или персийци. Май няма никакви американци, сигурно повечето пътуват с „Пан Америкън“. А за онези тримата бих казала, че работят по петрола, какво мислите? Много обичам да наблюдавам хората и да се опитвам да разбера какви са. Мистър Клип винаги ми казва, че много добре разбирам човешката природа. Вижда ми се естествено да се интересувам от ближните си. Смятате ли, че ей онова визонено палто там струва по-малко от три хиляди долара?

Мисис Клип въздъхна. След като надлежно приключи с оценката на спътниците, стана нетърпелива.

— Бих искала да разбера защо чакаме. Този самолет вече четвърти път запалва двигателите си. Всички сме тук. Защо не си

гледат работата? Очевидно излизаме от разписанието.

— Желаете ли чаша кафе, мисис Клип? Виждам, че в дъното на залата има бюфет.

— Не, благодаря ви, мис Джоунс. Пих кафе, преди да тръгнем и стомахът ми не би могъл да понесе нищо повече. Бих искала да зная защо чакаме?

Още не бе произнесла въпроса си, когато отговорът дойде.

Вратата към коридора, водещ за митницата и паспортната служба, рязко се отвори и през нея с бързината на вятър нахълта висок мъж. Около него пърхаха служители на авиокомпанията. Служител от БОАК (британската корпорация за трансокеански полети) носеше два големи брезентни сака.

Мисис Клип се изправи живо на стола си.

— Навярно е някаква важна клечка — отбеляза тя.

„И го знае“ — помисли си Виктория.

Закъснелият пътник имаше вид на човек, който обича да бъде забелязван. Бе облечен с тъмносиво пътническо наметало с огромна качулка. На главата си носеше нещо като широкополо сомбреро, но светлосиво на цвят. Имаше сребристосива възкъдрава коса, по-дълга от общоприетото, и прекрасни сребристосиви мустаци със завити краища. Приличаше на артист, играещ ролята на красив бандит. Виктория, която не обичаше мъже с театрална и позьорска нагласа, го погледна с неодобрение.

Забеляза с раздразнение, че всички служители на авиокомпанията се въртяха около него.

— Да, сър Рупърт. Разбира се, сър Рупърт. Самолетът след малко ще излети, сър Рупърт.

Като развъртя огромното си наметало, сър Рупърт излезе през вратата, водеща към летището. Вратата шумно се хлопна зад гърба му.

— Сър Рупърт промърмори мисис Клип, — кой ли пък е той?

Виктория поклати глава в знак на неведение, макар и да имаше усещането, че лицето и външният вид на човека са й смътно познати.

— Може би е някой важен служител на вашето правителство — изрази предположение мисис Клип.

— Не вярвам — отвърна Виктория.

Неколцината членове на правителството, които бе виждала през живота си, я бяха впечатлили само като хора, страстно желаещи да се

извинят за това, че са живи. Единствено застанали на трибуна придобиваха важен вид и готовност да поучават останалите.

— Ако обичате, сега — подкани спретнатата стюардеса — детска възпитателка, — заемете местата си в самолета. Оттук, моля. Побързайте, моля.

Държеше се така, сякаш имаше пред себе си палави деца, които бяха накарали търпеливите възрастни да чакат.

Всички се отправиха към летището.

Огромният самолет ги очакваше. Шумът на двигателите му наподобяваше доволното мъркане на гигантски лъв.

Виктория и един стюард помогнаха на мисис Клип да се качи на борда и я настаниха на мястото ѝ. Виктория седна до нея. Едва след като се увери, че мисис Клип се чувства удобно и затегна собствения си предпазен колан, успя да забележи, че важният човек бе седнал пред тях.

Вратите се затвориха. След няколко секунди самолетът бавно се задвижи по пистата.

„Наистина тръгваме — помисли си Виктория, опиянена от радост. — О, май че е страшничко! Дали ще успее да се отлепи от земята? Как ли ще го направи?“

Стори ѝ се, че самолетът се движи по пистата цяла вечност, след това бавно зави и застина. Шумът на двигателите премина в свиреп рев. Започнаха да раздават дъвка, захарни бонбони и памучни тампончета.

Ревът на двигателите все нарастваше и нарастваше. След това самолетът още веднъж тръгна напред. Бавно в началото, а после все по-бързо и по-бързо, докато се понесе с огромна скорост по пистата.

„Няма да успее да излети — помисли си Виктория, — ще загинем.“

Самолетът увеличи скоростта и плавно, без друсания, се откъсна от земята. Направи завой и се оказа над паркинга и шосето, издигна се още по-високо и отдолу се разкри смешна гледка: малко влачке, което глупаво изпускаше дим, къщи за кукли, автомобилчета — играчки. Самолетът набра още височина и изведнъж земята долу престана да бъде интересна, изгуби своята жизненост, виждаше се само огромна карта, изпъстрена от линии, кръгове и точки.

Пътниците разкопчаха предпазните си колани, запалиха цигари и разтвориха списания. Виктория се оказа в нов свят. Дълго, но тясно пространство, обитавано от двадесет-тридесет души. Нищо друго не съществуваше извън него.

Отново надникна през малкото прозорче. Под нея имаше облаци, пухкава пелена от облаци. Самолетът бе облян от слънчеви лъчи. Някъде под облаците се намираще светът, който бе познавала досега.

Виктория се мобилизира. Мисис Хамилтън Клип говореше нещо. Виктория извади памучните тампончета от ушите си и се наведе към нея.

От предната седалка се надигна сър Рупърт, хвърли широкополата си шапка върху багажника, дръпна качулката върху главата си и се отпусна.

„Надуто магаре“ — помнели си Виктория с неоснователна предубеденост.

Мисис Клип бе разтворила едно списание. От време на време лекичко побутваше Виктория, когато не успееше да обърне страницата.

Виктория се огледа. Реши, че пътуването със самолет е скучно. Разтвори едно списание и попадна на обява с текст: „Желаете ли да усъвършенствате уменията си на стенограф-машинописец?“. Потрепери, затвори списанието, облегна се и започна да мисли за Едуард.

Кацнаха на летище Кастел Бенито при проливен дъжд. Виктория вече се чувстваше недотам добре и се наложи да мобилизира всичките си сили, за да изпълни задълженията към работодателката си. Преминаха под порой от дъжд, докато стигнат до залата за почивка. Виктория забеляза, че великолепният сър Рупърт бе посрещнат от служител в униформа с червени петлици, който го отведе с кола очевидно към местата, обитавани от важните хора в Триполитания.

Предоставиха им стаи. Виктория помогна на мисис Клип да се съблече и я остави, облечена в пеньоар, да почива на леглото си в очакване на вечерята. Сетне се прибра в своята стая, легна и затвори очи, благодарна, че не вижда пред себе си надигания се и спускаш се под на самолета.

Събуди се час по-късно в добра форма и отлично настроение и отиде да помогне на мисис Клип. След малко една стюардеса с още по-властен вид ги уведоми, че колите ги очакват да ги откарат на вечеря.

След вечерята мисис Клип поведе разговор с някои от спътниците си. Човекът, който говореше прекалено високо, изглежда бе усетил някаква симпатия към Виктория, защото ѝ обясни най-подробно целия процес на производството на моливи.

По-късно пътниците бяха отведени до покоите си и им бе казано кратко, че трябва да са готови да напуснат хотела в 5.30 ч. сутринта.

— Май не успяхме да видим много от Триполитания, как мислите? — попита тъжно Виктория. — Винаги ли е така при пътуване със самолет?

— Да, така е. Особено садистичен е начинът, по който те будят рано сутрин. След това обикновено те държат още един-два часа на летището. Спомням си, че веднъж в Рим ни събудиха в 3.30 ч. сутринта и ни казаха, че закуската е в четири. Излетяхме едва в осем сутринта. Все пак самолетът има едно огромно предимство — стигащ веднага до местоназначението, без да губиш време.

Виктория въздъхна. Нямахше нищо против да изгуби малко време. Искаше да види свят.

— А знаете ли, мила — продължи възбудено мисис Клип, — кой е този интересен човек? Англичанинът. Този, около когото се вдигна шум. Разбрах кой е. Това е сър Рупърт Крофтън Ли. Великият пътешественик. Не може да не сте чувала за него.

Сега Виктория си спомни. Преди около шест месеца бе видяла негови снимки в печата. Сър Рупърт бе един от големите специалисти по вътрешен Китай. Бе един от малкото хора, ходили в Тибет и посетили Лхаса. Бе пътувал из неизвестни райони на Кюрдистан и Мала Азия. Книгите му се продаваха много добре, тъй като бяха написани с вещина и остроумие. Ако сър Рупърт си правеше самореклама, имаше основания за това. Претенциите му не бяха неоснователни. Виктория се сети, че наметалото с качулката и широкополата шапка са едва ли не негови патентовани одежди.

— Не е ли вълнуващо? — запита мисис Клип с ентузиазма на ловец на лъвовете, докато Виктория я покриваше със завивка.

Виктория се съгласи, че е много вълнуващо, но за себе си реши, че предпочита книгите на сър Рупърт пред външността му. Според нея той бе това, което децата наричат „фукльо“.

Следващият ден започна добре. Времето се бе прояснило и слънцето грееше ярко. Виктория все още изпитваше разочарование от

това, че не бе успяла да види почти нищо от Триполитания. При все това самолетът трябваше да пристигне в Кайро около обяд, а отлитането за Багдад бе насрочено едва за следващата сутрин, така че се надяваше да успее да зърне поне малко от Египет.

Летяха над морето, но облаци отново закриха синята вода под тях, така че Виктория се отпусна на седалката и се прозина. Седналият пред нея сър Рупърт отдавна бе заспал. Качулката се бе изхлузила от главата му, която се бе наклонила напред и сякаш кимаше. Виктория забеляза не без известно злорадство, че на врата му бе започнал да се появява цирей. Защо изпита удоволствие от това бе трудно да се обясни, може би защото по този начин великият човек ѝ се стори по-земен и уязвим. В края на краищата и той бе като останалите, жив човек с уязвима плът. Нека добавим междувременно, че сър Рупърт в олимпийското си величие продължаваше да не забелязва спътниците си.

„За какъв ли се мисли?“ — каза си Виктория. Отговорът бе ясен. Той бе сър Рупърт Крофтън Ли, известна личност, а тя — Виктория Джоунс, невзрачен стенограф-машинописец, съвсем незначително създание.

След пристигането в Кайро Виктория и мисис Хамилтън Клип обядваха заедно. След това мисис Клип заяви, че ще подремне докъм шест часа и подсказа на Виктория, че би било добре да разгледа пирамидите.

— Осигурих ви кола, мис Джоунс, защото зная, че разпоредбите на вашето министерство на финансите не ви позволяват да обменяте никакви пари тук.

Виктория, която и без това нямаше никакви пари за обменяне, развълнувано изрази благодарността си.

— Няма защо. Толкова сте мила с мен. За нас пътуването е лесно, тъй като плащаме с долари. Мисис Кичин — дамата с двете сладки дечурлига, също има голямо желание да ги види, така че ѝ предложих да отидете заедно, ако нямате нищо против.

Виктория нямаше нищо против, когато ставаше дума да се види свят.

— Чудесно, най-добре е да тръгнете веднага.

Виктория изпита удоволствие от посещението на пирамидите. Макар и да обичаше децата, реши, че това удоволствие щеше да е още

по-голямо без чедата на мисис Кичин. Децата често се превръщат в пречка, когато си тръгнал да разглеждаш забележителности. По-малкото стана толкова капризно, че се наложи двете жени да прекратят разходката си по-рано, отколкото им се щеше.

Виктория се хвърли на леглото с прозявка. Много ѝ се искаше да може да остане в Кайро поне седмица и да се поразходи по река Нил. „А откъде ще намериш пари за това, моето момиче?“ — зададе си сетне смразяващия въпрос. Та нали фактът, че пътуваше гратис за Багдад, сам по себе си беше чудо.

„А какво ще сториш — запита я един хладен вътрешен глас, — след като кацнеш в Багдад само с няколко лири в джоба?“

Веднага обаче се освободи от тази грижа. Едуард ще ѝ намери работа. Ако той не успее, тя сама ще си намери. Защо трябва да се тревожи?

Очите ѝ, все още заслепени от силната слънчева светлина, бавно се затвориха.

Разсъни я звук, който взе за почукване на вратата си.

— Влезте — каза тя и тъй като никой не отвори, стана от леглото, отиде до вратата и я откряна.

Оказа се, че бяха почукали не на нейната, а на съседната врата. Една от неизбежните стюардеси, тъмнокоса и със спретната униформа, чукаше на вратата на сър Рупърт Крофтън Ли. Той я отвори тъкмо когато Виктория надникна в коридора.

— Какво има пък сега?

Изглеждаше сънен и леко раздражен.

— Моля да ме извините, сър Рупърт — изгука стюардесата, — но бихте ли дошли в офиса на БОАК? Само на три врати отук е. Трябва да се уточни една дребна подробност във връзка с утрешния полет за Багдад.

— Добре, добре.

Виктория се прибра в стаята си. Вече не ѝ се спеше толкова. Погледна часовника си. Бе едва четири и половина. Мисис Клип щеше да се нуждае от помощта ѝ чак след час и половина. Реши да се разходи до Хелиополис. Ходенето пешком поне излиза безплатно.

Напудри носа си и се обу. Обувките ѝ се сториха тесни. Разходката до пирамидите не се бе отразила добре на краката ѝ.

Излезе от стаята си и тръгна по коридора към фоайето на хотела. Мина покрай офиса на БОАК — това личеше от табела, закачена на вратата. Малко след като я задмина, вратата се отвори и оттам излезе сър Рупърт. Вървеше бързо и настигна Виктория с две крачки. Продължи напред, като наметалото му се вееше, и момичето реши, че е раздразнен от нещо.

Когато Виктория се яви при мисис Клип в шест часа, намери я малко възбудена.

— Боя се за свръхбагажа си, мис Джоунс. Мислех, че съм го платила, но изглежда е платен само до Кайро. Утре ще продължим с Иракските авиолинии. Билетът ми е с прехвърляне, но не и свръхбагажът. Бихте ли проверили как стоят нещата? Не е изключено да ми се наложи да обменя още един пътнически чек.

Виктория се съгласи. Не можа да намери офиса на БОАК веднага, но най-сетне го откри в дъното на коридора от другата страна на фоайето. Беше голям офис. Предположи, че другият, малкият офис се използва само в ранните следобедни часове. Страхове на мисис Клип относно свръхбагажа се оказаха основателни, от което дамата много се раздразни.

ГЛАВА ОСМА

На петия етаж на една административна сграда в лондонското Сити е разположен офисът на грамофонната компания „Валхала“. Човекът, който седеше до бюрото в офиса, четеше книга по икономика. Телефонът иззвъня, той вдигна слушалката и произнесе с тих и безстрастен глас:

— Грамофонна компания „Валхала“.

— Тук Сандърс.

— Сандърс от реката? От коя река?

— От река Тигър. Докладвам за А. Ш. Изгубихме я.

Настъпи минутно мълчание. След това тихият глас се обади отново, като вече съдържаше стоманени нотки.

— Добре ли ви чух?

— Изгубихме Ана Шийл.

— Без имена. Това е една много сериозна грешка от ваша страна.

Как се случи?

— Влезе в болнично заведение. Вече ви бях докладвал. Предстоеше там да оперират сестра й.

— И?

— Операцията мина успешно. Очаквахме А. Ш. да се завърне в хотел „Савой“. Бе запазила апартамента си там. Не се върна. Болничното заведение бе под постоянно наблюдение и бяхме напълно сигурни, че не го е напуснала. Вярвахме, че е все още там.

— А тя не е ли?

— Току-що разбрахме, че не е. Излязла от там с линейка в деня след операцията.

— Значи, умишлено ви е измамила?

— Така изглежда. Готов съм да се закълна, че тя не знаеше, че е под наблюдение. Бяхме взели всички предпазни мерки. Трина души сме и...

— Оставете извиненията. Къде я е отвела линейката?

— В университетската болница.

— И какво научихте там?

— Научихме, че са докарали пациентка, придружена от болнична сестра. Сестрата трябва да е била Ана Шийл. Няма представа къде е отишла, след като е докарала пациентката.

— А пациентката?

— Пациентката не знае нищо. Била е под упойка.

— Изглежда, че Ана Шийл е излязла от университетската болница преоблечена като пациентка и сега може да се намира където и да е.

— Така излиза. Ако се върне в „Савой“...

Събеседникът му го прекъсна:

— Няма да се върне в „Савой“.

— Да проверим ли другите хотели?

— Проверете ги, но се съмнявам да има някакъв резултат. Тя ще очаква от вас да направите точно това.

— Какви указания ще дадете?

— Проверете пристанищата: Доувър, Фолкстоун и т.н. Проверете и авиокомпаниите. По-специално всички полети до Багдад през следващите две седмици. Няма да ангажира билет на собственото си име. Проверете всички пътнички на нейната възраст.

— Багажът ѝ е все още в „Савой“. Може би ще поиска да ѝ го изпратят.

— Няма да направи нищо подобно. Вие може и да сте глупак, но тя не е. Сестра ѝ знае ли нещо?

— Поддържа връзка с личната ѝ болногледачка в болницата. Очевидно сестра ѝ смята, че А. Ш. е в Париж по поръчение на Моргантал и се е настанила в хотел „Риц“. Мисли, че А. Ш. ще се върне в Щатите със самолет на 23-и.

— С други думи, А. Ш. не ѝ е казала нищо. Естествено, че няма да ѝ каже. Проверете полетите. Там е единствената ни надежда. Само със самолет може да стигне в Багдад навреме. Освен това, Сандърс...

— Да?

— Не искам повече провали. Това е последният ти шанс.

ГЛАВА ДЕВЕТА

Младият мистър Шривънам от британското посолство нетърпеливо пристъпваше от крак на крак и гледаше нагоре, където самолетът бръмчеше над летището на Багдад. Бе започнала пясъчна буря. Палмови дървета, къщи, хора — всичко бе обхванато от гъста кафява мараня, появила се съвсем внезапно.

— Хващам се на бас, че няма да успеят да кацнат — отбеляза скръбно Лайънъл Шривънам.

— А какво ще направят? — попита го приятелят му Харолд.

— Предполагам, че ще кацнат в Басра. Разбрах, че там небето е ясно.

— Ти май ще посрещаш някаква високопоставена особа?

Младият мистър Шривънам отново изстена.

— Такъв ми бил късметът. Пристигането на новия посланик се забавя. Ленсдаун, съветникът, е в Англия. Райс, съветникът по източните въпроси, е на легло с грип, болки в стомаха и опасно висока температура. Бест е в Техеран и всичко легна върху моите плещи. Не зная защо, но всички са се паникьосали от идването на този мъж. Даже и момчетата от службите. Той е един от онези велики пътешественици, които винаги са на път към недостъпни места, яхнали някоя камила. Не виждам защо му придават такова значение, но очевидно е важна клечка и ще трябва да изпълнявам всичките му желания. Ако му се наложи да кацне в Басра, сигурно ще побеснее. Чудя се какво да правя, дали да му уредя влак за тази вечер или да изпратя утре военен самолет да го докара.

Мистър Шривънам въздъхна отново. Скръбта му и чувството му за отговорност нарастваха едновременно. От деня на пристигането му в Багдад преди три месеца, постоянно не му вървеше. Чувстваше, че е достатъчен само още един малък неуспех, за да се сложи кръст на неговата обещаваща в началото кариера.

Самолетът направи още един кръг.

— Страхува се, че няма да успее — каза Шривънам и след това възбудено добави: — Я, май ще каца...

Малко по-късно самолетът спокойно застана на определеното му място и Шривънам се приготви да посрещне високопоставената особа.

Непрофесионалното му око забеляза първо едно „хубавичко момиче“, преди да се спре върху пиратската фигура с веещото се наметало.

„Екстравагантно се е облякъл“ — помисли си неодобрително, докато приветстваше госта.

— Сър Рупърт Крофтън Ли? Аз съм Шривънам от посолството.

Стори му се, че сър Рупърт е малко рязък в обноските си. Съвсем разбираемо след кръжене над града, без да знаеш, дали ще кацнеш или не.

— Неприятен ден — продължи Шривънам. — Такива дни не са рядкост тази година. А, виждам, че и куфарите ви са вече тук. Ако нямате нищо против, сър, последвайте ме. Всичко е готово.

В колата Шривънам продължи.

— За миг предположих, сър, че ще ви се наложи да кацнете на друго летище. Помислих си, че пилотът няма да успее да се приземи. Пясъчната буря се появи съвсем внезапно.

Сър Рупърт наду важно бузи, преди да проговори.

— Това щеше да е катастрофално. Наистина катастрофално. Мога да ви уверя, млади човече, че ако разписанието ми бе нарушено, последиците от това щяха да бъдат с изключително сериозен и дълготраен характер.

„Ама че фукльо“ — помисли си неуважително Шривънам. Очевидно тези важни особи смятаха, че светът се върти единствено заради личните им дела.

— Вярвам, че е така, сър — отвърна учтиво.

— Имате ли представа кога посланикът ще бъде в Багдад?

— Все още не се знае нищо определено, сър.

— Ще бъде жалко, ако не успее да го видя. Не съм то виждал от, чакай да си спомня, от 1938 г. Беше в Индия.

Шривънам почтително запази мълчание.

— Райс нали също е тук?

— Да, сър, той е съветник по източните въпроси.

— Способно момче. Много знае. Ще се радвам да го срещна отново.

Шривънам се изкашля.

— За съжаление, сър, Райс е болен. Сега е в болница и е под наблюдение. Гастроентерит в остра форма. Очевидно този път е нещо по-лошо от тукашните обичайни стомашни разстройства.

— Как така? — сър Рупърт рязко изви глава. — Гастроентерит в остра форма, странно. Внезапно ли се разболя?

— Болен е от завчера, сър.

Сър Рупърт се бе намръщил. Обноските му изведнъж загубиха своята величественост. Бе станал сякаш изведнъж по-земен. И по-разтревожен.

— Странно — каза, — странно.

Шривънам отпрати към него учтив и въпросителен поглед.

— Чудя се — каза сър Рупърт — дали в случая не е пострадал от зеленината на Скийл^[1]...

Спря по средата на изречението. Шривънам мълчеше.

Наближиха моста Фейсал и колата зави наляво към британското посолство. Сър Рупърт внезапно се наведе.

— Спрете за малко, ако обичате — каза рязко. — Да, от дясната страна. Какви са тези гърнета?

Колата се насочи към десния тротоар и спря. Намираха се пред малък местен магазин, пълен с наредени гърнета и кани от неглазирана бяла глина.

Докато колата паркираше, един нисък и набит европеец, който дотогава разговаряше със собственика, прекъсна разговора и тръгна по посока на моста. На Шривънам се стори, че е Кросби от петролната компания, с когото се беше срещал веднъж или дважд.

Сър Рупърт изскочи от колата и с бърза стъпка се отпрати към малкото магазинче. Като взе в ръце едно от гърнетата, започна бърз разговор на арабски със собственика. Словесният поток се оказа прекалено бърз за Шривънам, чийто арабски бе все още болезнено бавен и твърде ограничен в своя речник.

Собственикът сияеше, разтваряше ръце, жестикулираше, обясняваше подробно. Сър Рупърт опипваше различни гърнета и очевидно задаваше въпроси, свързани с тях. Накрая се спря на кана за

вода с тясно гърло, подхвърли на собственика няколко монети и се върна в колата.

— Интересна техника — каза сър Рупърт. — От хилядолетия ги правят по един и същ начин. В планинските райони на Армения формата им е същата.

Пръстът му се плъзна в тесния отвор и се завъртя наляво и надясно.

— Доста грубовата ми се вижда — обади се Шривънам, който не бе впечатлен от керамиката.

— Вярно е, че от художествена гледна точка няма достойнства. От историческа обаче е интересна. Виждате ли тези следи от източване? Могат да се научат много неща от историята, като се наблюдават предметите за ежедневна употреба. Имам цяла колекция.

Колата премина през портала на британското посолство.

Сър Рупърт помоли да го отведат веднага в стаята му. На Шривънам се стори забавно, че след като приключи лекцията си за каната, сър Рупърт безгрижно я изостави в колата. Шривънам пое грижата да я занесе на горния етаж и да я постави внимателно върху нощното шкафче на сър Рупърт.

— Каната ви, сър.

— А, да. Благодаря ви, младежо.

Сър Рупърт изглеждаше разсеян. Шривънам го остави, след като два пъти му каза, че обядът скоро ще бъде готов и ще бъдат поднесени напитки.

След като младият човек излезе, сър Рупърт отиде до прозореца и разгъна листчето, което бе извадил от гърлото на каната. Изглади го. На него имаше два реда текст. Сър Рупърт ги прочете внимателно и след това запали листчето с клечка кибрит.

След това извика прислужника.

— Да, сър? Да разопаковам ли багажа ви?

— Още не. Искам да поговоря с мистър Шривънам. Тук.

Шривънам пристигна с леко разтревожен вид.

— Мога ли да направя нещо за вас, сър? Нещо да не е наред?

— Мистър Шривънам, в планове ми настъпи рязка промяна. Вярвам, че мога да разчитам на вашата дискретност, нали?

— Напълно, сър.

— От доста време не съм идвал в Багдад. Всъщност последният път бях тук по време на войната. Хотелите се намират главно от другата страна на реката, нали?

— Да, сър. На улица „Рашид“.

— И са с гръб към река Тигър?

— Да. Най-голям е хотел „Бабилониън Палас“. Той се смята и за най-представителен.

— Какво знаете за един хотел на име „Тио“?

— Много хора отсядат там. Храната е добра и го управлява една страхотна личност на име Маркърс Тио. В Багдад всички го познават.

— Искам да ми ангажирате стая там, мистър Шривънам.

— Искате да кажете, че няма да останете в посолството? — Шривънам се почувства напрегнат — Но, сър, тук всичко е уредено.

— Което е направено, може и да се разтури — излая сър Рупърт.

— Разбира се, сър. Не исках да кажа...

Младежът не довърши мисълта си. Остана с усещането, че в бъдеще някой за нещо ще го обвини.

— Наистина ми се налага да проведе някои доста деликатни преговори. Разбирам, че не могат да се състоят в посолството. Искам да ми ангажирате отсега стая в хотел „Тио“ и желая да напусна по дискретен начин. С други думи, не искам да отида в хотела с кола на посолството. Искам също така да ми се запази място в самолета, който излита за Кайро вдругиден.

Шривънам придоби още по-изумен вид.

— Бях разбрал, че ще останете в Багдад пет дни...

— Нещата се измениха. Наложително е да замина за Кайро веднага, щом приключа с работата си тук. За мен няма да е безопасно да се задържам по-дълго.

— Безопасно?

Внезапна тъжна усмивка преобрази лицето на сър Рупърт. Обноските му, които според Шривънам напомняха за пруски фелдфебел, изчезнаха. Обаянието на гостенина изведнъж пролича!

— Трябва да ви кажа, че безопасността обикновено не е сред първостепенните ми грижи. В случая обаче от моята безопасност зависи тази на много други хора. Така че ви моля да направите, каквото поисках. Ако самолетната резервация се окаже трудна,

използвайте служебните си възможности. До тръгването ми за хотела тази вечер ще остана в стаята си.

Шривънам понечи да отвори учудено уста, но сър Рупърт добави:

— На другите кажете, че не съм добре. Малариен пристъп. — Шривънам кимна послушно. — Така че няма да ми е нужна храна.

— Бихме могли да ви донесем в стаята...

— За мен едно двадесет и четири часово гладуване не е проблем. Гладувал съм къде-къде по-дълго по време на някои от странстванията си. Направете това, което ви помолих.

На долния етаж Шривънам се сблъска с колегите си и в отговор на техните въпроси изръмжа.

— Плащ и кинжал, само че този път големи — каза той. — Не можах да разбера какво иска да ми каже негово красноречиво сиятелство сър Рупърт Крофтън Ли. Не ми стана ясно дали е искрен или разиграва спектакъл. И плащ си има, и бандитска шапка, всичко си има човекът. Един приятел, който е чел негова книга, ми каза, че макар и да обича да си прави самореклама, наистина е вършил нещата и е посетил местата, които е описал. Не зная. Ще ми се Томас Райс да беше здрав и той да се занимава с него. Добре, че се сетих. Какво означава „зеленината на Скийл“?

— Зеленината на Скийл ли? — навъси се един от приятелите му. — Май беше нещо, свързано с тапети. Нещо отровно. Някакъв вид арсеник, струва ми се.

— Ужас! — възкликна Шривънам, облещвайки се. — Аз пък помислих, че е някаква болест. Нещо като амевна дизентерия.

— Не, не. Някакъв химически състав е. Нещо, което мъжете поднасят на съпругите си, или обратно.

Шривънам, изненадан, потъна в мълчание. Започнаха да му стават ясни някои неприятни факти. Крофтън Ли всъщност бе намекнал, че Томас Райе, съветник по източните въпроси в посолството, страда не от гастроентерит, а от отравяне с арсеник. Освен това сър Рупърт бе намекнал, че и собственият му живот е в опасност, и не бе пожелал да приема храна и напитки, приготвени в кухнята на британското посолство. Порядъчната британска душа на Шривънам бе разтърсена из основи. Не му стана ясно как трябва да гледа на всичко това.

---

[1] Зеленина на Скийл — отровно медно съединение, открито от шведския химик К. Скийл, използвано в миналото при производство на тапети. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ДЕСЕТА

Дишайки топлия, задушаваш я жълт прах, Виктория не бе приятно впечатлена от Багдад. По целия път от летището до хотел „Тио“ ушите ѝ се изпълваха с постоянен и несекващ шум. Коли надуваха клаксони с подлудяваща настойчивост. Чуваха се и крясъци, примесени с писъка на пищялки и още по-оглушителния шум на автомобилни клаксони. Към този поток от звуци се прибавяше и един малък ручей — несекващите приказки на мисис Хамилтън Клип.

Пристигна в хотел „Тио“ полузамаяна.

До хотела се стигаше по тясна алея, водеща от шумната улица „Рашид“ към река Тигър. След като изкачиха няколко стъпала към входа на хотела, бяха приветствани от един много пълен млад човек със сияйна усмивка. Виктория реши, че това е Маркърс, или по-точно мистър Тио, собственикът на хотел „Тио“.

Приветственото му слово бе прекъсвано от кратки нареждания, отправени към прислужниците, които трябваше да се погрижат за багажа.

— Ето ви отново при нас, мисис Клип. Но какво е това странно нещо на ръката ви, какво ви има? Ей, глупаци, не хващайте този куфар за ремъка. Ти малоумен ли си, че влачиш това палто? Но, мила моя, ужасен ден, нали? Бях решил, че самолетът няма да успее да кацне. Що време се въртя там горе. Маркърс, казах си, няма да пътуваш със самолети, няма за къде да бързаш. Виждам, че сте довели една млада дама с вас. Винаги е приятно да видиш една нова млада дама в Багдад. А защо не дойде мистър Харисън да ви посрещне? Очаквах го вчера. Мила моя, трябва веднага да ви дам да пийнете нещо.

И сега Виктория, леко замаяна от едно двойно уиски, тикнато властно в ръцете ѝ от Маркърс, бе застанала в средата на варосана стая с висок таван, мебелирана с огромно легло в бронзова рамка, елегантен шкаф с последен френски дизайн, стар викториански гардероб и две много живописни плюшени кресла. Скромният ѝ багаж лежеше до краката ѝ. Един много стар човек с жълто лице и бели мустаци постави

нови хавлиени кърпи в банята и я запита дали желае да ѝ се стопли вода за ваната.

— Колко време ще отнеме?

— Двадесет минути, най-много половин час. Ей сега ще я стопля.

Оттегли се с бащинска усмивка. Виктория седна на леглото и прекара ръка през косата си. Цялата бе прашна, а лицето ѝ бе грапаво от песъчинките. Погледна се в огледалото. От праха черната ѝ коса бе придобила странен червеникавокафяв цвят. Дръпна края на завесата и видя широка тераса с изглед към реката. Над Тигър се разстилаше гъста жълта мараня. Отвратително място, каза си Виктория, изпадайки в плен на засилваща се потиснатост.

След това се надигна, прекоси площадката и почука на вратата на мисис Клип. Налагаше се старателно да се погрижи за нея, преди да се заеме със собствената си почивка и възстановяване.

След като се изкъпа, обядва и солидно подремна, Виктория излезе на терасата и се вгледа в река Тигър с одобрение. Пясъчната буря бе утихнала и сега жълтата мараня се изместваше от засилваща се бяла светлина. Отвъд реката се виждаха деликатните силуети на палми и къщи.

Виктория чу гласове от градината долу. Отиде до парапета на терасата и надникна.

Мисис Хамилтън Клип, добра душа и неуморна разказвачка, се бе запознала с една англичанка. Една от онези англичанки на неопределена възраст, които винаги могат да се срещнат в който и да е чужд град.

— ... та просто не зная какво щях да направя без нея — поясняваше мисис Клип. — По-мило момиче не можете да си представите. И от добър род при това. Племенница е на епископа на Лангоу.

— На кой епископ?

— На епископа на Лангоу, струва ми се.

— Глупости, такъв епископ няма.

Виктория се намръщи. Веднага разпозна провинциалната англичанка, която не може да бъде измамена с фалшиви епископи.

— Може и да не съм запомнила добре името — каза мисис Клип с известно съмнение в гласа. — Така или иначе, тя наистина е много

очарователно и оправно момиче.

— Хм — измърмори събеседничката ѝ уклончиво. Виктория реши да стои колкото може по-далеч от тази дама. Нещо ѝ подсказваше, че измислянето на истории, които биха удовлетворили такава жена, нямаше да е лесна работа.

Виктория се върна в стаята си, седна на леглото и се опита да оцени положението си.

Беше се настанила в хотел „Тио“, за който бе сигурна, че не е евтин. Разполагаше с четири лири и седемнадесет шилинга. Бе изяла разкошен обяд, още неплатен от нея, който и мисис Клип не бе длъжна да ѝ плаща. Мисис Клип бе предложила всичко на всичко поемане на пътните разходи до Багдад. Сделката бе приключила. Виктория се бе оказала в Багдад. Мисис Хамилтън Клип бе ползувала квалифицираната помощ на племенницата на един епископ, която същевременно бе и бивша медицинска сестра, и опитна секретарка. Всичко това бе приключило при взаимна удовлетвореност. Мисис Хамилтън Клип щеше да замине с вечерния влак за Киркук и край. Виктория се унесе в мечти как мисис Хамилтън Клип на раздяла може да ѝ подари някаква сума, но изостави мечтата като малко вероятна. Мисис Клип не можеше да знае, че Виктория изпитва парични затруднения.

Какво тогава следваше да направи? Отговорът незабавно дойде от само себе си. Трябваше да открие Едуард, разбира се.

С чувство на досада се сети, че въобще не бе научила фамилното му име. Едуард и Багдад — това знаеше. Голяма информация, помисли си Виктория. Бе се оказала в положението на сарацинската девица, пристигнала в Англия само с името на любимия си — Гилбърт — и „Англия“. Романтична история, не ще и дума, но не я устройваше. Е, вярно беше и това, че в Англия по време на кръстоносните походи хората не са имали фамилни имена. От друга страна, Англия бе по-голяма от Багдад. Наистина тогава Англия е била рядко населена.

Виктория се откъсна от тези интересни мисли и се върна към реалните факти. Трябваше незабавно да открие Едуард и той да ѝ намери работа. Неотложно.

Не знаеше фамилното му име, но ѝ беше известно, че той е дошъл в Багдад като секретар на някой си доктор Ратбоун и че по всяка вероятност въпросният доктор Ратбоун е известен човек.

Напудри носа си, приглади косата си и слезе по стълбите на лов за информация.

Лъчезарният Маркърс, който пресичаше хола, я спря с израз на задоволство.

— Ето ви и вас, мис Джоунс. Нали ще дойдете да пийнем нещо заедно, мила? Много обичам английските дами. Всички английски дами в Багдад са ми приятелки. Всички се чувстват много щастливи в моя хотел. Хайде, ето го барът.

Виктория, която нямаше нищо против безплатното гостоприемство, с удоволствие прие. След като се намести на един стол и се залови с джина си, пристъпи към търсенето на информация.

— Познавате ли някой си доктор Ратбоун, който току-що е пристигнал в Багдад? — попита.

— Познавам всички хора в Багдад — отвърна щастливо Маркърс Тио — и всички хора в Багдад познават Маркърс. Казвам ви самата истина. Имам много приятели.

— Вярвам, че е така — продължи Виктория. — А познавате ли доктор Ратбоун?

— Миналата седмица ми гостува командувачият ВВС в целия Близък изток. Каза ми: „Маркърс, разбойнико, не съм те виждал от 1946 г. Никак не си отслабнал.“ Много мил човек, много го обичам.

— А доктор Ратбоун? И той ли е мил човек?

— Много обичам хората, които умеят да се веселят. Някои лица никак не ми харесват. Радвам се, когато хората са красиви, млади и очарователни — като вас. „Прекалено много обичаш жените“, каза ми командувачият. А аз му отговорих: „Не, проблемът ми е, че прекалено много обичам Маркърс...“ — Маркърс гръмко се засмя. После се провикна. — Исусе, Исусе!

Виктория първоначално се удиви, но сетне се оказа, че Исус е името на бармана. За сетен път тя реши, че Изтокът е странно място.

— Още един джин с оранжада и едно уиски — поръча Маркърс.

— Струва ми се, че...

— Да, да, ще пийнете. Много са слаби.

— А доктор Ратбоун? — настоя Виктория.

— Тази мисис Хамилтън Клип — какво странно име — с която пристигнахте, е американка, нали? И американците обичам, но най-вече англичаните. Американците винаги са загрижени за нещо, но

понякога и те са свестни хора. Нали го знаете мистър Самърс? Та той, когато пристигна в Багдад, пи толкова много, че три дни не се събуди. Чак толкова много не бива да се пие. Не е хубаво.

— Моля ви, помогнете ми — каза Виктория.

Маркърс изглеждаше изненадан.

— Разбира се, че ще ви помогна. Аз винаги помагам на приятелите си. Само ми кажете какво искате и веднага ще бъде направено. Специален бифтек ли искате или пуйка с ориз, стафиди и билки? Или младо пиле?

— Не искам млади пилета — отсече Виктория. — Поне не сега — добави благоразумно. — Искам да открия този доктор Ратбоун. Доктор Ратбоун. Току-що е пристигнал в Багдад. Заедно със... секретаря си.

— Не зная — отвърна Маркърс. — Не е настанен в „Тео“.

Изводът бе, че всеки, който не е настанен в „Тео“, не съществува за Маркърс.

— Но има и други хотели — настоя Виктория. — А може би живее в къща?

— Вярно е, че има други хотели. „Бабилониън Палас“, „Зенахериб“, хотел „Зобейда“. Добри хотели са, не ще и дума, но не са като „Тео“.

— Сигурна съм, че не са — увери го Виктория. — Но не знаете ли дали доктор Ратбоун не е настанен в някой от тях? Той ръководи някакво дружество... нещо, свързано с култура. И с книги.

Като чу думата „култура“, Маркърс придоби съвсем сериозен вид.

— Тъкмо тя ни е необходима — каза. — Трябва да има висока култура. Изкуството и музиката са нещо много красиво. Много красиво наистина. Аз самият много обичам сонати за цигулка, стига да не са твърде дълги.

Макар и вътрешно да бе съгласна с него, особено що отнасяше до заключителната част от речта му, Виктория си даде сметка, че не се доближава до своята цел. Реши, че разговорите с Маркърс са много забавни и че самият Маркърс е очарователен с детския си ентузиазъм. Събеседването с него обаче страшно наподобяваше напъните на Алиса в страната на чудесата да открие пътя, водещ към хълма. Каквато и тема да започнеше да обсъжда с него, връщаха се към изходната точка — самия Маркърс.

Отказа да пие повече и унило се изправи. Чувстваше се леко зашеметена. Коктейлите бяха всичко друго, но не и слаби. Излезе на терасата и зарея поглед към реката, когато някой зад гърба ѝ я заговори.

— Извинете ме, но е добре да се облечете. Времето може да ви изглежда лятно в сравнение с английското, но вечер много захладява.

Бе англичанката, разговаряла преди това с мисис Клип. Имаше загрубелия глас на човек, свикнал да дресираща и привиква спортни кучета. Бе облечена с кожено палто, на коленете ѝ бе застлано одеяло, а в ръката си държеше чаша уиски със сода.

— Благодаря ви — отвърна Виктория и реши бързо да избяга. Намерението ѝ обаче бе осуетено.

— Искам да се представя. Аз съм мисис Кардю-Тренч — каза го така, че да се разбира „аз съм от рода Кардю-Тренч“. — Струва ми се, че вие пристигнахте заедно с онази дама, как ѝ беше името? О, да, мисис Хамилтън Клип.

— Да — отвърна Виктория, — с нея пристигнах.

— Тя ми каза, че сте племенница на епископа на Лангуо.

Виктория се мобилизира.

— Така ли? — отвърна, влагайки в гласа си точно пресметнатата дозировка удивление.

— Не е чула добре, предполагам.

Виктория се усмихна.

— Американците невинаги могат да разберат добре нашите имена. Наистина звучи като „Лангуо“. Вуйчо ми — каза Виктория, импровизирайки в движение — е епископът на Лангуо.

— Лангуо?

— Да, това е на един Тихоокеански архипелаг. Той епископ в колониите, разбира се.

— А, разбирам. Колониален епископ — отвърна мисис Кардю-Тренч, като гласът ѝ спадна, поне с три октави.

Както Виктория бе предположила, мисис Кардю-Тренч хабер си нямаше от колониални епископи.

— Това обяснява всичко — добави госпожата.

Виктория реши с гордост, че това обяснява всичко много добре в момента.

— А какво правите тук? — попита мисис Кардю-Тренч с привидно непосредствена любознателност, зад която се криеше вродено любопитство.

„Търся един млад човек, с когото разговарях няколко минути на един градски площад в Лондон“ — но естествено, че Виктория не можеше да даде такъв отговор. Спомни си за прочетеното във вестника и за споделеното с мисис Клип.

— Отивам при вуйчо си, доктор Поунсфут Джонс.

— А, значи ето коя сте — мисис Кардю-Тренч най-сетне изпита удоволствие от това, че е успяла да изясни статута на Виктория. — Той е очарователен, дребен човек, макар и малко разсеян. Миналата година слушах една негова лекция в Лондон. Нищичко не разбрах, но беше чудесна. Да, той мина през Багдад преди около две седмици. Май спомена, че очаква по-късно да дойдат някакви момичета.

Виктория побърза да се възползва от новия си статут в очите на дамата и вклини един въпрос.

— Знаете ли дали и доктор Ратбоун е тук? — попита.

— Току-що излезе — каза мисис Кардю-Тренч. — Мисля, че го поканиха да изнесе една лекция в Института следващия четвъртък. На тема „Международните отношения и братството“ или нещо от този род. Ако питате мен, това са глупости. Колкото повече се опитваш да сближаваш хората, толкова по-подозрителни стават те един към друг. Цялата тази поезия и музика и превеждането на Шекспир и Уърдзуърт на арабски, китайски и хинди са загубена работа. „Иглика цъфти до реката...“ Каква полза има да превеждаш това на хора, които никога не са виждали иглика?

— Знаете ли къде се е настанил?

— В хотел „Бабилониън Палас“, струва ми се. Щабът му обаче е близо до музея. „Маслинената клонка“ — смешно име. Там е пълно с млади жени с къси панталони, немити вратове и очила.

— Бегло познавам секретаря му — каза Виктория.

— А, зная го. Едуард Еди-кой си, как му беше името. Хубаво момче. Хич не му отива да седи сред тази дългокоса пасмина. Чух, че се проявил добре през войната. Предполагам, че службата си е служба. Красиво момче, предполагам, че всички онези отворени млади жени си падат по него.

Ревността остро жегна Виктория.

— „Маслинената клонка?“ Къде казвате, че се намира?

— На завоя след втория мост. Някъде из уличките до улица „Рашид“. Малко е затънтено. Не е далеч от Медния пазар.

— А как е мисис Поунсфут Джоунс? — продължи мисис Кардю-Тренч. — Ще идва ли скоро? Чух, че не била добре.

Виктория обаче вече бе получила необходимата ѝ информация и не искаше да рискува с повече измишльотини. Погледна часовника си и възкликна:

— Боже мой! Обещах да събудя мисис Клип в шест и половина и да ѝ помогна да се приготви за път! Трябва да летя.

Обяснението всъщност бе вярно, само дето Виктория трябваше да направи това в седем часа. Утре щеше да отиде при Едуард в „Маслинената клонка“. Отворени, млади жени с немити вратове, представи си! Едва ли щяха да бъдат привлекателни. При все това Виктория с тревога помисли, че мъжете не са толкова критично настроени към кирливите вратове, колкото англичанките чистници на средна възраст. Особено когато притежателките на такива вратове гледат мъжа, който е обект на вниманието им, с очи, изпълнени с възхищение.

Вечерта премина бързо. Виктория вечеря рано в ресторанта с мисис Хамилтън Клип, която продължи да говори безспир за всичко под слънцето. Мисис Клип покани Виктория да ѝ отиде на гости и тя най-грижливо си записа адреса, защото, знае ли човек? Придружи мисис Клип до северната гара на Багдад, увери се, че е настанена в купето си и се договори с една жена, също пътуваща за Киркук, да помогне на мисис Клип да си оправи тоалета следващата сутрин.

Локомотивът издаде жаловит звук също като изгубена душа. Мисис Клип пхна един дебел плик в ръката на Виктория.

— Само един малък спомен, мис Джоунс, от съвместното ни пътуване. Моля ви да го приемете заедно с най-искрената ми благодарност.

— Това е наистина извънредно мило от ваша страна, мисис Клип — отвърна Виктория с щастлив глас. Машината изпищя жаловито за четвърти и последен път и влакът бавно се отлепи от перона.

Тя се прибра в хотела с такси, тъй като не знаеше как по друг начин да стигне, а и наоколо като че ли нямаше хора, които да може да попита.

След завръщането си в „Тео“ изтича в стаята си и бързо отвори плика. Вътре имаше два чифта найлонови чорапи.

При всякакви други обстоятелства Виктория щеше да бъде очарована. Найлоновите чорапи обикновено не бяха по кесията ѝ. В момента обаче се бе надявала на пари. Мисис Клип очевидно бе твърде деликатна, за да ѝ предложи банкнота от пет динара. Момичето искрено се бе надявало мисис Клип да не бъде чак дотам деликатна.

Така или иначе, утре щеше да се види с Едуард. Съблече се, легна и след пет минути заспа. Сънува, че чака Едуард на едно летище, а някакво очилато момиче, прегърнало го здраво през врата, го задържа, докато самолетът бавно се отдалечава.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

Сутринта Виктория се събуди от светлината на яркото слънце. След като се облече, излезе на широката тераса. В шезлонг с гръб към нея бе седнал мъж с къдрава сива коса, падаща върху мускулест загорял врат. Когато мъжът се извърна, Виктория разпозна с известна изненада сър Рупърт Крофтън Ли. Защо беше изненадана, не може да обясни. Може би, защото се смяташе за естествено важна особа като сър Рупърт да бъде настанена в посолството, а не в хотел. Тъй или иначе, той беше там и гледаше съсредоточено към река Тигър. Виктория забеляза, че на шезлонга му бе закачен бинокъл. Реши, че може би пътешественикът изучава живота на птиците.

Един млад мъж, когото преди време Виктория намираще за привлекателен, бе любител на птици. Тя го бе придружавала няколко пъти и стояла с часове до него из влажни гори и ветровити местности, за да слуша как ѝ говори едва ли не в екстаз за някоя невзрачна птичка, кацнала на далечен клон. Поне на Виктория посочваните птички винаги се струваха по-невзрачни от някоя обикновена червеношийка или чинка.

Момичето слезе долу и се сблъска с Маркърс Тио на площадката между двата блока на хотела.

— Виждам, че при вас е настанен и сър Рупърт Крофтън Ли.

— Да — отвърна Маркърс, сияейки. — Мил човек. Наистина много мил човек.

— Добре ли го познавате?

— Не, за пръв път го виждам. Снощи го доведе мистър Шривънам от британското посолство. Мистър Шривънам също е много мил човек. Него го познавам много добре.

На път за ресторанта Виктория се замисли дали има човек, когото Маркърс да не смята за много мил човек.

Наглежда Маркърс имаше широко сърце.

След закуска реши да открие „Маслинената клонка“. Родена и израсла в Лондон, тя нямаше представа колко трудно е да се открие

адрес в град като Багдад докато не започна търсенето си.

След като се срещна отново с Маркърс, помоли го да ѝ обясни къде е музеят.

— Много хубав музей е — каза Маркърс, отново сияейки. — Не че съм ходил там, но имам приятели археолози, които винаги го посещават, когато минават през Багдад. Мистър Бейкър например. Мистър Ричард Бейкър — познавате ли го? А професор Калцман? А доктор Поунсфут Джоунс? А мистър и мисис Макинтайър? Всичките отсядат в „Тио“. Всичките са мои приятели. Всички ми разказват за музея. Наистина е много, много интересен.

— Къде се намира и как мога да отида до там?

— Ще вървите право по улица „Рашид“, доста трябва да се върви. Ще задминете завоя за моста „Фейсал“ и Банк Стрийт, нали я знаете?

— Нищо не зная — каза Виктория.

— След това има още една улица, която също стига до моста, и музеят се намира на нея, от дясната страна. Там попитайте за мистър Битън Ивънс, работи там като съветник, много мил човек. Съпругата му също е много мила. По време на войната беше сержант от транспортните войски. Много мила жена наистина.

— Всъщност на мен не ми трябва музеят — каза Виктория. — Търся едно място, нещо като клуб или дружество. Казва се „Маслинената клонка“.

— Ако искате маслини — каза Маркърс, — ще ви осигуря чудесни маслини, от най-добро качество. Приготвят ги специално за мен, за хотел „Тио“, Ще се погрижа още довечера да ги имате на масата.

— Много мило от ваша страна — отвърна Виктория и се запъти към улица „Рашид“.

— Наляво! — извика подире ѝ Маркърс. — Наляво, не надясно! Музеят обаче е много далеч, по-добре е да вземете такси!

— Шофьорът на таксито дали ще знае къде е „Маслинената клонка“?

— Шофьорите нищо не знаят. Трябва да ги упътвате: „наляво“, „надясно“, „стой“, „направо“, за да разберат къде да ви откарат.

— В такъв случай по-добре да повървя пеш — отвърна Виктория.

Стигна до улица „Рашид“ и зави наляво.

Багдад съвсем не отговаряше на представата, която беше имала за него. Пренаселен град, изпълнен с минувачи, с коли, надуващи клаксоните си, и с крещящи хора. На витрините на магазините бяха наредени европейски стоки. Всички наоколо ѝ плюеха и хрочеха. Не се виждаше нищо от тайнствения Изток, повечето хора бяха облечени в овехтели или опърпани европейски дрехи, със стари армейски или пилотски униформи. Срещащите се от време на време силуети с фереджета почти се губеха сред тълпата, носеща всевъзможни хибриди от европейски облекла. От време на време я доближаваха вайкащи се просяци, жени с мръсни бебета в ръце. Тротоарите бяха неравни и изпълнени с дупки.

Продължи пътя си, като внезапно се почувства самотна и изгубена, далеч от дома. Пътуването ѝ нямаше никаква прелест, внасяше само смут в душата ѝ. Най-сетне стигна до моста „Фейсал“, задмина го и продължи пътя си. Въпреки волята си беше привлечена от вида на любопитната смесица от всякакви стоки, изложени по магазините. Бебешки обувки, шалове, паста за зъби и козметика, електрически фенерчета и порцеланови чаши и чинии — всичко това бе изложено на една и съща витрина. Постепенно усети странния чар на най-различни стоки, идващи от целия свят, за да удовлетворят чудатите и разнообразни потребности на едно смесено население.

Откри музея, но не и „Маслинената клонка“. Като човек, свикнал да се оправя в град като Лондон, сторя ѝ се невероятно, че тук няма към кого да се обърне. Не знаеше арабски. Продавачите, които я заговаряха на английски, когато минаваше покрай дюкяните им, я гледаха безизразно, станеше ли дума за „Маслинената клонка“.

Замисли се дали да не потърси помощ от някой полицаи. Като видя обаче как надуват свирките си и размахващ ръце, реши, че няма да ѝ бъдат от голяма полза.

Влезе в книжарница, на чиято витрина бяха изложени книги на английски език. Споменаването на „Маслинената клонка“ обаче и там предизвика недоумение и поклащане на глава. За съжаление нямаха представа къде се намира.

Както си вървеше по улицата, изведнъж дочу шум от удари на много чукове по метал. Спомни си за думите на мисис Кардю-Тренч,

че „Маслинената клонка“ е близо до Медния пазар. Ето, че се бе оказала при него.

Виктория влезе в пазара и през следващите четиридесет и пет минути „Маслинената клонка“ напълно изчезна от съзнанието ѝ. Пазарът я омагьоса. Горелките, топящият се метал, цялото занаятчийско умение бяха приети като вълшебство от младата лондончанка, свикнала да вижда стоките само като завършени продукти, подредени за продан. Разходи се безцелно из уличката, излезе от пазара и се оказа сред пъстроцветни конски чулове и плетени памучни покривала. Тук европейските стоки имаха напълно различен вид, в хладината и мрака на полутъмните помещения приличаха на нещо екзотично, отвъдморско, нещо странно и рядко срещано. Топовете евтин памучен плат, щампован с ярки цветове, радваха очите.

От време на време някой подвикваше „Балък! Балък“ и досами нея преминаваха магарета и мулета, натоварени със стока. Малки момчета с подноси, окачени на вратовете им, я заговаряха.

— Ето, госпожо, ластик, хубав ластик, английски. Искате ли гребен, английски гребен?

Стоката биваше тикана в лицето ѝ заедно с безброй енергични увещания да я купи. Виктория се движеше сякаш в щастлив сън. Ето вече наистина виждаше свят. Всеки завой в широкия хладен свят на уличките ѝ предлагаше нещо напълно неочаквано. Ето уличка на шивачите с насядали и работещи мъже с изрезки от европейски журналы за мъжка мода до тях. До нея уличка с часовници и евтини бижута. После топове кадифета и богато бродирани брокати, а след още един завой наслуки се оказваше на уличка с евтини европейски дрехи на старо, със съвсем жалки избелели пуловери и дълги демодирани рокли.

От време на време Виктория преминаваше през тихи открити дворове.

Стигна до едно обширно пространство, запълнено от мъжки панталони, в което като в малки царства седяха със скръстени крака достолепни търговци с чалми.

— Балък!

Тежко натоварено магаре, което почти я блъсна, накара Виктория да се отклони по една тясна открита алея, виеща се покрай високи стени. Вървейки по нея, съвсем случайно стигна до целта си. През

един отвор съзря малко квадратно площадче, в чието дъно имаше отворена врата. Над нея висеше табела с надпис „Маслинената клонка“. До вратата имаше гипсова птица с невероятен вид, държаща клон от неопределено растение в клюна си.

Виктория радостно прекоси площадчето и нахълта през отворената врата. Оказа се в слабо осветена стая, цялата покрита с лавици, по които имаше книги, списания и още книги. Помещението щеше да прилича на малка книжарница, ако не бяха пръснатите тук-там столове.

От здрача се появи млада жена, доближи се до Виктория и я заговори на учтив английски:

— Какво обичате, моля?

Виктория я погледна. Жената бе облечена в кадифени панталони и оранжева бархетна риза. Косата ѝ бе подстригана подчертано късо. С тази външност щеше да подхожда за Блумсбъри^[1], но лицето ѝ разваляше впечатлението. Бе меланхолично левантинско лице с големи тъжни тъмни очи и голям нос.

— Това ли е... доктор Ратбоун дали е тук?

Бе вбесена, че все още не знаеше фамилното име на Едуард. Дори и мисис Кардю-Тренч го бе нарекла Едуард Еди-кой си.

— Да. Доктор Ратбоун. „Маслинената клонка“. Искате да се присъедините към нас? Да? Това е много мило.

— Може би. Мога ли да видя доктор Ратбоун, моля?

Младата жена се усмихна уморено:

— Ние не безпокоим. Имам формуляр. Аз ви разказвам всичко за всичко. Тогава вие подписвате вашето име. Два динара, моля.

— Все още не съм уверена дали желая да сътруднича — каза Виктория, обезпокоена от споменаването на двата динара. — Бих желала да поговоря с доктор Ратбоун. Или със секретаря му. Даже по-добре направо със секретаря.

— Обяснявам. Обяснявам на вас всичко. Тук всички сме приятели, заедно приятели, приятели за бъдеще. Четем много хубави възпитателни книги. Рецитираме стихове един на друг.

— Искам да говоря със секретаря на доктор Ратбоун — каза Виктория високо и отчетливо. — Каза ми да поискам среща направо с него.

В изражението на младата жена се появи нещо като магарешки инат.

— Не днес — каза тя. — Аз обяснявам...

— Защо не днес? Не е ли тук? Доктор Ратбоун не е ли тук?

— Да. Доктор Ратбоун е тук. Той е горе. Ние не безпокоим.

Внезапна вълна на англосаксонската нетърпимост към чужденците изпълни Виктория. По нейна преценка „Маслинената клонка“ вместо да създава приятелски отношения между чужденците, водеше до тъкмо противоположен резултат.

— Току-що пристигам от Англия — каза тя с интонация почти като на самата мисис Кардю-Тренч — и нося много важно послание за самия доктор Ратбоун, което трябва да му предам лично. Моля ви, заведете ме при него веднага. Съжалявам, че ще го обезпокоя, обаче трябва да го видя. Незабавно — допълни тя за убедителност.

Пред една властна британка, решила да постигне своето, бариерите почти винаги падат. Младата жена я поведе към друга стая, оттам се изкачиха по стълба и излязоха в галерия с изглед към двора. Младата жена почука на една врата и се чу мъжки глас:

— Влезте.

Младата жена отвори вратата и даде знак на Виктория да влезе.

— Дамата е дошла от Англия. Желаете да говори с вас.

Изад голямо бюро, покрито с книги, се надигна един мъж.

Бе възрастен човек с внушителен вид, около шестдесетгодишен, с високо чело и бяла коса. Излъчваше доброжелателност, обаяние и доброта, очевидно най-присъщите на личността му черти. Ако беше актьор, режисьорът без колебание би му възложил ролята на Великия филантроп.

Посрещна Виктория с топла усмивка и подаде ръка:

— Значи току-що идвате от Англия? За пръв път ли сте в Изтока?

— Да.

— Любопитно ми е как го приемате. Някой ден ще трябва да ми разкажете. Така... срещали ли сме се преди? Късоглед съм, пък и вие не ми казахте името си.

— Не ме познавате — каза Виктория, — но съм приятелка на Едуард.

— Приятелка на Едуард? Чудесно. Той знае ли, че сте в Багдад?

— Все още не.

— Е, това за него ще бъде приятна изненада, щом се върне.

— Щом се върне? — каза Виктория с отпаднал глас.

— Да. Едуард сега е в Басра. Наложил ми се да го изпратя там, за да освободи няколко сандъка с книги. На митницата има много досадни формалности и досега не успяхме да освободим пратките. В такива случаи е необходимо да имаш подход към хората, а Едуард умее това. Знае кога да бъде любезен и кога твърд, и няма да се успокои, докато не свърши работа. Докарва нещата докрай. Ценно качество у един млад човек. Имам много добро мнение за Едуард. — В очите му проблесна закачка. — Едва ли обаче е необходимо да хваля Едуард пред вас, нали, млада госпожице?

— Кога... кога ще се върне Едуард, от Басра? — попита Виктория почти шепнешком.

— Кога точно не зная. Няма да се върне преди да свърши работата, а в тази страна не е прието да се бърза. Кажете ми къде сте се настанила и аз ще се погрижа да ви се обади веднага щом се завърне.

— Чудя се — промълви Виктория отчаяна, давайки си сметка за плачевното си финансово положение, — чудя се дали не бих могла да работя при вас.

— Това е прекрасно — каза топло доктор Ратбоун. — Разбира се, че ще можете. Винаги имаме нужда от помощници. Особено от английски момичета. Чудесно се справяме с работата, наистина чудесно, но все още има много да се прави. Хората са отзивчиви наистина. Тридесет души ми помагат на доброволни начала — цели тридесет — и при това работят с голям ентузиазъм. Ако желаете, и вие бихте могла да ни окажете огромна помощ.

Изразът „на доброволни начала“ раздразни ушите на Виктория.

— Всъщност аз търся платена работа — поясни тя.

— О, Боже мой — ентузиазмът в гласа на доктор Ратбоун спадна. — Това би било доста трудно. Платените ни сътрудници са съвсем малко на брой и засега са ни достатъчни, като се имат предвид и доброволците.

— Не мога да си позволя да работя без заплащане — обясни Виктория. — Всъщност аз съм квалифициран стенограф-машинописец — добави тя, без да й мигне окото.

— Убеден съм, че сте квалифицирана, драга ми млада госпожице. Вие просто излъчвате компетентност, ако мога да се изразя

така. При нас обаче нещата опират до лири стерлинги. Дори да започнете работа другаде, надявам се, че ще ни помагате през свободното си време. Повечето от нашите сътрудници работят някъде, убеден съм, че ще оцените благородния характер на нашата дейност. Трябва наистина да се сложи край на варварщината в света, на войните, на неразбирателството, на взаимната подозрителност. Нуждаем се от място за събеседване, това е, което ни трябва. Нуждаем се от театър, изкуство, поезия, от големите творения на духа. От нещо, в което нямат място омразата и дребнавите страсти.

— Да... — отвърна Виктория неуверено. Беше се сетила за свои приятели, актриси и артисти, чийто живот изглеждаше запълнен от най-дребнави страсти и от изпепеляваща омраза.

— Организирах превода на „Сън в лятна нощ“ на четиридесет различни езика — каза доктор Ратбоун. — Млади хора от четиридесет страни реагират по един и същ начин на това прекрасно литературно произведение. Говоря за млади хора — в това се заключава тайната. Мога да работя само с млади хора. Щом духът и разумът обраснат с мускули, вече е късно. Вземете например момичето, което ви доведе тук, Катрин. Тя е сирийка от Дамаск. Навярно сте на една и съща възраст. При други обстоятелства никога не бихте се срещнали, никога не бихте имали нещо общо. Ето обаче тук, при нас в „Маслинената клонка“, вие и тя, и много други момичета — рускини, еврейки, иракчанки, туркини, арменки, египтянки, персийки — се срещате и четете едни и същи книги, обсъждате филми и музика (имаме чудесни лектори), всичките дискутирате и се запознавате с различни гледни точки. Та нали всъщност в това е смисълът на съществуването?

Виктория реши, че доктор Ратбоун проявява малко пресилен оптимизъм в предположението си, че като събере заедно най-различни хора, те непременно ще се харесат един друг. Например тя и Катрин съвсем не се бяха харесали. Освен това Виктория подозираше, че колкото по-често се срещат с нея, толкова повече нараства взаимната им неприязън.

— Едуард е прекрасен човек — каза доктор Ратбоун. — С всички намира общ език. С момичетата може би по-лесно, отколкото с момчетата. Възпитаниците ни мъже, тук нередко в началото са изпълнени с подозрителност, с недоверие, дори с враждебност.

Момичетата обаче обожават Едуард, готови са да направят всичко за него. Особено добре се разбира с Катрин.

— Разбирам — отвърна хладно Виктория. Неприязънта и към Катрин се засили още повече.

— Е — усмихна се доктор Ратбоун, — елате някой път да ни помогнете, ако ви е възможно.

Беше ѝ дал да разбере, че разговорът е приключил. Стисна ѝ топло ръка. Виктория излезе от стаята и слезе по стълбите. Катрин бе застанала до вратата и разговаряше с едно момиче, което току-що бе влязло и държеше куфарче в ръка. Бе красиво мургаво момиче и за миг ѝ се стори, че го е виждала някъде. Момичето обаче я погледна, без да покаже с нещо, че я познава. Говореше оживено с Катрин на език, който Виктория не разбираше. Прекратиха разговора, когато я видяха, и я зазяпаха. Тя мина покрай тях, като се насили да каже учтиво „Довиждане“ на Катрин, докато излизаше.

По криволичещата алея стигна отново до улица „Рашид“ и се запъти обратно към хотела, без да обръща внимание на навалищата. Опита се да откъсне вниманието си от собствения си проблем — оставането без стотинка в Багдад — като съсредоточи мислите си върху доктор Ратбоун и върху „Маслинената клонка“ въобще. Едуард още в Лондон бе казал, че нещо в работата му се струва „гнило“. Кое беше гнило? Доктор Ратбоун? Или самата „Маслинената клонка“?

Не можеше да повярва, че има нещо гнило в доктор Ратбоун. Бе го приела като един от онези заблудени ентузиастични, които упорито продължават да виждат света такъв, какъвто е в техните идеали, а не какъвто е в действителност.

Какво бе имал предвид Едуард, когато говореше за „нещо гнило“? Бе се изказал твърде неопределено. Навярно и самият той не знаеше.

Възможно ли бе доктор Ратбоун да е някакъв мошеник?

Виктория, която не се влияеше лесно от хорското обаяние, поклати глава. Наистина отношението му към нея се бе изменило, макар и леко, когато му предложи да работи срещу заплащане. Очевидно той предпочиташе хората да му работят без пари. Това обаче, реши тя, бе просто признак за здрав разум. Така би разсъждавал и мистър Гринхолц например.

[1] Район в централната част на Лондон, където между двете войни са живели известни писатели и други представители на интелигенцията. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ДВАНАДЕСЕТА

Виктория се завърна в хотел „Гио“ с подбити крака и още с влизането си бе посрещната ентузиазирано от Маркъс. Седнал на голямата тераса с изглед към реката, той разговаряше с един слаб мъж на средна възраст с малко смачкана външност.

— Елате да пийнете нещо с нас, мис Джоунс. Мартини? Запознайте се с мистър Дейкин. Това е мис Джоунс от Англия. Кажете какво ще пиете, мила?

Тя си поръча мартини „с малко от онези чудесни ядки, ако обичате“. Сети се, че ядките бяха хранителни.

— Обичате ядки? Исусе! — Маркъс на бърза ръка даде необходимите нареждания на арабски. Мистър Дейкин с тъжен глас каза, че ще изпие една лимонада.

— Но това е смешно — извика Маркъс. — А, ето я и мисис Кардю-Тренч. Познавате ли мистър Дейкин? Какво ще пиете?

— Джин с лимон — отвърна мисис Кардю-Тренч, кимайки на мистър Дейкин пренебрежително. — Изглеждате уморена — обърна се тя към Виктория.

— Разхождах се из града.

Когато донесоха напитките, Виктория изяде голяма чиния с ядки и чипс.

След малко по стълбите се изкачи нисък и набит човек, който също бе приветстван от гостоприемния Маркъс. Бе представен на Виктория като капитан Кросби и той веднага впи любопитни, леко изпъкнали очи в нея. Виктория реши, че е податлив на женско обаяние.

— Отскоро ли сте тук? — осведоми се капитанът.

— От вчера.

— А, защото не ви бях виждал.

— Тя е много мила и очарователна, нали? — намеси се весело Маркъс. — Наистина ни е много приятно, че мис Виктория е сред нас. Ще дам едно парти в нейна чест, едно много хубаво парти.

— С печени пилета? — попита Виктория обнадеждено.

— Да, с печени пилета, с гъши черен дроб от Страсбург, може би и с хайвер. След това ще има рибно блюдо, от най-хубавите, с риба от река Тигър, приготвена със сос и гъби. Сетне пуйка, пълнена, както се прави у нас — с ориз, стафиди и подправки. Плънката е страшно вкусна и от нея трябва да се изядва по много, не само да се чопли с лъжичка. Или ако предпочитате, ще има бифтек. Един истински голям и крехък бифтек, аз ще имам грижата за това. Ще организираме хубава вечеря, която да продължи часове. Ще бъде прекрасна. Аз самият не ям, само пия.

— Това ще е много мило — отвърна Виктория с отпаднал глас. От описанието на ястията се почувства замаяна от глад. Почуди се дали Маркър наистина мисли да организира въпросното парти и ако да, кога.

— Мислех, че сте в Басра — обърна се мисис Кардю-Тренч към Кросби.

— Вчера се върнах — отговори той.

Сетне надникна през терасата.

— Кой е този разбойник? — удиви се той. — Онзи мъж с екстравагантните дрехи и голямата шапка?

— Това, драги мой, е сър Рупърт Крофтър Ли — поясни Маркър. — Мистър Шривърнам от посолството го доведе снощи. Много мил човек, знаменит пътешественик. Яздил е камили в Сахара и се е катерил по планините. Този начин на живот е доста неудобен и опасен. На мен не би ми допаднал.

— А, той е, значи? — възкликна Кросби. — Чел съм книгата му.

— Пътувахме заедно в самолета — каза Виктория. Двамата мъже я погледнаха с интерес или поне така й се стори.

— Страшно е затворен и е много доволен от себе си — добави Виктория пренебрежително.

— Запознах се с леля му в Симла — намеси се мисис Кардю-Тренч. — Целият им род е такъв. Умни са, но все се хвалят с това.

— Цяла сутрин просто седи, без да върши каквото и да е — изрече Виктория с леко неодобрение.

— Има стомашно неразположение — поясни Маркър. — Днес не може да яде нищо. Тъжно е.

— Все не мога да разбера, Маркър — попита мисис Кардю-Тренч, — защо имаш такива размери, след като нищо не ядеш?

— Заради пиенето — обясни Маркърс с дълбока въздишка. — Прекалено много пия. Тази вечер ще ми гостуват сестра ми и мъжът й. Ще трябва да се пие до сутринта. — Той отново въздърхна и след това нададе обичайния си рев: — Исусе! Още по едно!

— Не и за мен — побърза да каже Виктория. Мистър Дейкин също се отказа, допи лимонадата си и с бавна стърпка излезе. Кросби се отправи към стаята си.

Мисис Кардю-Тренч докосна чашата на Дейкин с нокът: — Пак лимонада. Лош признак.

Виктория с недоумение попита защо това да е лош признак.

— Лошо е за един мъж да пие, единствено когато се усамотява.

— Така е, мила — съгласи се Маркърс. — Наистина е така.

— А нима той го прави? — изненада се Виктория.

— Заради това не му е провървяло в живота — поясни мисис Кардю-Тренч. — Успява да работи толкова, колкото да не го изхвърлят.

— Но той е много мил човек — защити го милосърдният Маркърс.

— Глупости — отсече мисис Кардю-Тренч. — Той е едно малко смачкано човече. Съществува по навик, няма живот в него. Просто един от многото англичани, които са дошли в Изтока, а той ги е смазал.

Виктория благодари на Маркърс за почерпката, отново отказа повторно питие и се отправи към стаята си. Там се събу и легна на леглото си, за да помисли сериозно. Трите лири, останали от капитала й, навярно вече ги дължеше на Маркърс за настаняването и храната. Ако продължаваше да залага на неговото великодушие и да се препитава само с алкохол, ядки, маслини и чипс, можеше да реши проблема с изхранването си за близките няколко дни. Кога обаче щеше да настъпи моментът, когато Маркърс ще й представи сметката, и колко време щеше да изчака да му се плати? Нямахше представа. Реши, че той в никакъв случай не е лекомислен, когато става дума за собствения му бизнес. Разбира се, тя би могла да отиде да живее на някое по-евтино място. Как обаче да го открие? Трябваше да си намери и работа и то бързо. Къде обаче да я потърси? И каква работа? Кого би трябвало да попита как да си намери? Ужасно е да се окажеш без стотинка в чужд град, който не познаваш. Виктория както винаги бе уверена, че ако познаваше поне мъничко терена, щеше да се оправи. Кога щеше да се завърне Едуард от Басра? Ами ако — о, ужас — беше забравил за нея?

Защо, но дяволите, се бе втурнала за Багдад по този глупашки начин? И кой беше Едуард в края на краищата? Просто един млад човек с привлекателна усмивка, който говори мило. А и как му беше фамилното име? Ако го знаеше, можеше да му изпрати телеграма. Впрочем, не, и това не можеше да направи, нали не ѝ бе известен неговият адрес. Нищо не знаеше и там беше бедата. Това не ѝ позволяваше да покаже своя стил.

Нямаше към кого да се обърне и за съвет. Маркърс бе любезен, но не слушаше какво говорят събеседниците му. Не можеше да разчита и на мисис Кардю-Тренч, която от първия ден се бе отнесла с подозрение към нея. Нито на мисис Хамилтън Клип, потънала в Киркук. Нито на доктор Ратбоун.

Трябваше да си набави отнякъде пари или да си намери работа. Каквато и да е работа. Да гледа деца, да лепи пощенски марки в някоя канцелария, да стане сервитьорка... В противен случай щяха да я предадат на генералния консул, той щеше да я репатрира в Англия ѝ тя никога повече нямаше да види Едуард...

От многото вълнения накрая заспа.

Събуди се няколко часа по-късно и след като реши, че няма какво повече да губи, отиде в ресторанта, където опита почти цялото меню. Хапна солидно. След като приключи, се почувства сита като боа и определено в по-добро настроение.

„Няма защо повече да се тревожа — помисли си Виктория. — Утре ще му мисля. Или може да се появи някакъв щастлив шанс, или ще измисля нещо, или Едуард ще се завърне.“

Преди да си легне, се разходи по терасата. Тъй като според живеещите в Багдад сега имаше арктическа зима, отвън нямаше никой, освен един от келнерите, който се беше облегал на парапета, загледан в реката. Когато съзря Виктория, виновно се отдръпна и се скри в хотела през служебния вход.

За Виктория, пристигнала от Англия, навън беше обикновена лятна вечер, малко прохладна наистина. Тя бе очарована от гледката на река Тигър на лунна светлина. Отвъдният бряг изглеждаше тайнствен и ориенталски с палмовите си силуети.

— Е, все пак поне успях да дойда тук — ободри се тя. — Все ще се оправя. Все ще се появи някаква възможност за това.

С това заклинание в духа на мистър Микобър^[1] отиде да си легне. Келнерът отново се измъкна безшумно на терасата и продължи заниманието си — закрепил едно въже, навързано на възли, единият край на което стигаше до повърхността на реката.

След малко от сянката се появи още една фигура се присъедини към него.

— Всичко наред ли е? — попита мистър Дейкин.

— Да, сър. Няма нищо подозрително.

След като се увери, че работата е свършена както трябва, мистър Дейкин отново потъна в мрака. Там смени бялата келнерска куртка със собственото си невзрачно, синьо раирано сако и спокойно тръгна към края на терасата, откъдето започваха стъпалата, водещи към улицата.

— Вечерите вече захладняха — отбеляза Кросби, който дойде при него на излизане от бара. Вие едва ли го усещате, след като идвате от Техеран.

Двамата мъже запушиха. Ако не повишаха тон, никой не би могъл да дочуе разговора им.

— Кое е това момиче? — тихо попита Кросби.

— Изглежда е племенница на археолога. На Поунсфут Джоунс.

— Тогава всичко е наред. Като зная обаче, че е пътувала в един самолет с Крофтън Ли...

— Не трябва никога да отслабваме бдителността си — каза Дейкин.

Мълчаливо продължиха да пушат.

— Наистина ли смятате, че е разумно цялата работа да се прехвърли от посолството тук? — попита Кросби.

— Според мен, да.

— Независимо от това, че всичко бе предварително планирано до най-малки подробности?

— И в Басра работата бе предварително планирана до най-малки подробности. И се провали.

— Зная, зная. Между другото, Салах Хасан е бил отровен.

— Никак не се учудвам. Имаше ли опит да се влезе в консулството?

— Предполагам, че е имало. Станала е някаква кавга, един е стрелял с револвер — той замълча за малко. — Ричард Бейкър успял да го разоръжи.

— Ричард Бейкър — повтори Дейкин замислено.

— Познавате ли го? Той е...

— Да, познавам го.

След кратка пауза Дейкин продължи:

— Импровизация, само на нея залагам. Щом, както казвате, всичко е предварително планирано, а нашите планове са известни на противника, ще му бъде лесно да предугажда действията ни. Съмнявам се дали Кармайкъл ще се реши да доближи посолството. А даже и да успее да го направи... — Дейкин поклати глава.

— В този град само вие, аз и Крофтън Ли знаем какво става.

— Те ще разберат, че Крофтън Ли е напуснал посолството и се е преместил тук.

— Разбира се. Това е неизбежно. Но, Кросби, вярвам, че си давате сметка, че на нашата импровизация те ще трябва също да противопоставят нещо импровизирано. То ще трябва да е набързо обмислено и набързо подготвено. Ще трябва да се направи, как да го кажа, отвън. Не може и дума да става да са заложили някого в засада в „Тио“ от шест месеца. „Тио“ до този момент беше извън играта. Досега никога не е имало идея да се използва като място за среща. — Погледна часовника си: — Ще ида да поговоря с Крофтън Ли.

Дейкин понечи да почука на вратата, но не се наложи. Тя безшумно се отвори сама.

Пътешественикът ползваше само светлината на малка нощна лампа. Докато седеше, внимателно постави върху масата малък автоматичен пистолет, така че да му е под ръка.

— Какво става, Дейкин? Смятате ли, че ще дойде? — попита той.

— Според мен ще дойде, сър Рупърт. Струва ми се, че досега вие не сте се срещал с него.

Събеседникът му поклати глава:

— Не съм. Очаквам да се запозная с него тази вечер. Този млад човек, Дейкин, не ще да е страхливец.

— Така е — каза мистър Дейкин с равния си глас. — Не е страхливец.

Бе малко изненадан, че подобен факт трябва да се коментира.

— Нямах предвид само храбростта — обади се другият. — По време на войната много хора проявиха храброст. Думата ми беше за...

— За въображението? — подсети го Дейкин.

— Да, за него. За смелостта да вярваш в нещо, което никак не изглежда вероятно. Да рискуваш живота си като разбереш, че една на пръв поглед смехотворна история съвсем не е смехотворна. Това предполага качества, които днешните млади хора обикновено не притежават. Надявам се да дойде.

— Мисля, че ще дойде — каза мистър Дейкин.

Сър Рупърт внезапно впери в него остър поглед.

— Всичко ли сте приготвили както трябва?

— Кросби е на балкона, а аз ще наблюдавам стълбището. Когато Кармайкъл влезе при вас, почукайте на стената и аз ще дойда.

Крофтън Ли кимна.

Дейкин тихо излезе от стаята. Зави наляво, стигна до балкона и се насочи към края му. И тук едно въже, навързано на възли, бе повесено надолу, като другият му край опираше до земята в сянката на евкалиптово дърво и се губеше сред няколко храста.

Мистър Дейкин отново мина край стаята на Крофтън Ли и влезе в своята, която се намираще до нея. Стаята му имаше втора врата, водеща в западния коридор и разположена само на няколко фута от стълбището. Като остави тази врата уж небрежно полуотворена, мистър Дейкин застана на пост.

След около четири часа една гуфа — от онези лодки, плаващи от древни времена по река Тигър, безшумно спря на калния бряг зад хотел „Тио“. Секунди по-късно една стройна фигура се хвана за въжетото и след малко потъна в храсталаците.

---

[1] Герой от романа „Дейвид Коपर्фийлд“ от Ч. Дикенс. — Б.пр.

↑

ГЛАВА ТРИНАДЕСЕТА

Виктория първоначално бе решила да спи и да остави уреждането на всички проблеми за сутринта. Но след дългия следобеден сън сега откри, че е обхваната от прилив на бодрост.

Накрая запали лампата, дочете едно списание, което бе започнала още в самолета, закърпи чорапите си, изпробва новите си найлонови чорапи, написа няколко обяви за търсене на работа (щеше да разбере на следващия ден къде да ги помести), нахвърли три или четири проекта на писмо до мисис Хамилтън Клип все с различни и хитро измислени непредвидени обстоятелства, които са я оставили „на сухо“ в Багдад. Съчини и две телеграми с молба за помощ до единствения си жив родственик — един много стар, чепат и неприятен джентълмен, живеещ в Северна Англия, който никога не бе оказвал никому помощ. Опита една нова прическа и най-сетне с внезапна прозъвка реши, че страшно много ѝ се спи и е време да си легне и почине.

Именно в този момент, без каквото и да е предупреждение, вратата на спалнята ѝ внезапно се отвори и в стаята тихо се вмъкна човек, който заключи вратата зад себе си и отправи зов за помощ.

— За Бога, скрийте ме някъде! Бързо!

Виктория винаги бе имала бързи реакции. Моментално забеляза учестеното дишане, гаснещия глас, начина, по който човекът притискаше стар, червен плетен шал към гърдите си с трепереща от отчаяние ръка. Веднага се включи в това ново приключение.

В стаята нямаше бог знае колко места, подходящи за скривалище. Имаше гардероб, шкаф, маса и бюро. Креватът бе голям, почти двоен. Виктория си спомни за детските си игри на криеница и реакцията ѝ бе мигновена.

— Бързо — каза тя. Махна възглавниците от мястото им и дръпна завивките. Мъжът легна върху кревата. Виктория го покри със завивките, хвърли възглавници отгоре им и седна на леглото.

Почти веднага след това чу тихо, но настойчиво почукване на вратата.

— Кой е? — попита Виктория със слаб и разтревожен глас.

— Отворете, моля — отвърна ѝ мъжки глас. — Полиция.

Виктория прекоси стаята, оправяйки нощницата си. Видя, че плетеният червен шал на мъжа лежеше на пода, бързо го скри в едно чекмедже, отключи и откряна леко вратата с разтревожено изражение на лицето.

До вратата бе застанал тъмнокос, млад човек в морав раиран костюм. Зад него стоеше мъж в полицейска униформа.

— Какво има? — попита Виктория с престорена тревога в гласа.

Младият мъж широко се усмихна и заговори на съвсем приемлив английски.

— Извинявайте много, госпожице, че ви безпокоя в такъв час, но един опасен престъпник избяга на свобода и се е скрил в този хотел. Трябва да проверим всички стаи. Той е много опасен човек.

— Боже мой! — Виктория отвори широко вратата. — Моля ви, заповядайте и проверете навсякъде. Ужас! Моля ви, проверете и в банята. И в гардероба. Бихте ли надникнали и под леглото. Може би се е укривал там цялата вечер.

Обискът протече много бързо.

— Не, няма го тук.

— Сигурни ли сте, че не е под леглото? Впрочем колко съм глупава. Няма как да е тук. Та нали заключих стаята, преди да си легна.

— Благодаря ви, госпожице, и лека нощ.

Младият мъж се поклони и напусна стаята заедно с униформения си помощник.

Виктория ги изпрати до вратата.

— Най-добре е отново да заключа, нали? За да съм спокойна.

— Да, това ще бъде най-разумното. Благодаря ви.

Виктория заключи отново вратата и се послуша зад нея. Чу как полицаите чукат по същия начин на отсрещната врата, как тя се отвори, размениха се кратки реплики, разнесе се дрезгавият, възмутен глас на мисис Кардю-Тренч и вратата отново се затвори. Сетне чуването отново се повтори, вече много по-далеч.

Виктория се запъти отново към леглото. Едва сега ѝ дойде на ум, че може би е постъпила твърде глупава. Бе се поддавала на романтичната

си природа и на звука на родния език и бе укрила човек, който вероятно бе крайно опасен престъпник. Готовността да бъдеш винаги на страната на преследваните, а не на преследвачите, понякога може да има неприятни „последници“. Така или иначе, вече си сложих главата в торбата — помисли си Виктория.

— Ставай! — каза тя рязко, застанала до леглото.

Оттам обаче не се долови никакво движение.

— Отидоха си. Вече можеш да ставаш — с тих и твърд глас повтори Виктория.

Все още обаче изпод възглавниците не се долавяше никакъв признак на движение. Виктория нетърпеливо дръпна завивките.

Младият човек лежеше така, както го бе оставила. Само дето сега лицето му имаше странен сивкав цвят и очите му бяха затворени.

Със затаен дъх забеляза още нещо. През чаршафа бе започнало да се просмуква яркочервено петно.

— О, не, — възкликна тя, сякаш отправяше молитва, — о, не, не!

Чул думите ѝ, раненият отвори очи. Погледна я така, сякаш бе много далеч от него. Сякаш наблюдаваше нещо, което не бе уверен, че е в състояние да види.

Отвори уста. Звукът бе толкова тих, че Виктория почти не го чу.

Наведе се над него.

— Какво?

Този път успя да го чуе. Трудно, много трудно, младият човек произнесе две думи. Виктория съвсем не беше сигурна дали ги е чула правилно. Сториха ѝ се глупави и безсмислени.

— Луцифер — Басра... — това каза младият мъж.

Клепачите му бавно се затвориха и закриха големите му, тревожни очи. След това произнесе още една дума — едно име. Сетне главата му леко се отметна назад и застина неподвижно.

Виктория също застина. Сърцето ѝ лудо биеше. Почувства се изпълнена със състрадание и гняв. Нямахте представа какво да направи. Трябваше да извика някого, да докара някого. Бе останала насаме с един мъртвец и рано или късно полицията щеше да поиска обяснение.

Докато умът ѝ бързо оценяваше обстановката, един слаб звук я накара да извърне глава. Ключът бе изпаднал от бравата на вратата ѝ

докато тя го гледаше, ключалката се отключи. В стаята влезе мистър Дейкин и внимателно затвори вратата. Тръгна към Виктория.

— Добре сторено, мила. Имате бърза реакция. Как е той?

— Струва ми се... Струва ми се, че е мъртъв — отвърна тя с уплаха в гласа си.

Видя как лицето на Дейкин се изопна и през него само за миг проблесна силен гняв. След това отново стана такова, каквото го бе запомнила. Само дето сега нерешителността и отпуснатостта бяха изчезнали и отстъпили място на нещо съвсем различно.

Наведе се над тялото и нежно докосна дрипавото наметало.

— Промушен с нож в сърцето — произнесе той, като се изправи.
— Беше смело момче. И умно.

Виктория най-сетне намери сили да проговори.

— Полицайте казаха, че е престъпник. Беше ли наистина престъпник?

— Не, не беше престъпник.

— А те... те... Бяха ли наистина полицаи?

— Не зная — отвърна Дейкин. — Може и да са били. Без значение е.

След това я попита:

— Той каза ли нещо, преди да умре?

— Да.

— Какво?

— Каза „Луцифер“ и после „Басра“. Малко след това назова едно име. Прозвуча ми като френско име, но може и да не съм чула добре.

— Как ви прозвуча?

— Като „Лефарж“, струва ми се.

— Лефарж — повтори Дейкин замислено.

— Какво означава всичко това? — попита Виктория — И какво ще правя сега?

— Преди всичко трябва да ви измъкнем от тази работа, колкото се може по-лесно. А какво става, ще ви обясня по-късно. Първо трябва да открием Маркъс. Хотелът е негов и Маркъс е човек с много здрав разум, макар това да не проличава винаги от разговорите с него. Ще го доведе тук. Едва ли си е легнал, защото сега е едва един и половина, а той рядко си ляга преди два. Погрижете се за външния си вид, докато

го доведе. Маркърс е много отзивчив към изпадналите в прекеждие красавици.

Излезе от стаята. Сякаш насън, момичето отиде до тоалетката, среса косата си, гримира лицето си по такъв начин, че да придобие необходимата бледност, и се отпусна в едно от креслата, щом чу приближаващите стъпки. Дейкин влезе, без да чука. След него в стаята се вмъкна туловището на Маркърс Тио.

Този път той бе сериозен. На лицето му не бе изписана обичайната усмивка.

— Виж сега, Маркърс — каза мистър Дейкин, — трябва да помогнеш. Клетото момиче е ужасно шокирано. Този мъж нахълтал в стаята й и припаднал. Тя има много добро сърце и затова го укрила от полицията. Той пък умрял. Не е трябвало да го пуска, но какво да правиш. Такива са момичетата.

— Разбира се, че тя не обича полицията — отвърна Маркърс. — Никой не обича полицията. И аз не я обичам. Трябва обаче да поддържам добри отношения с нея заради хотела. Искаш да им дам рушвет ли?

— Искаме само да изнесем тялото от хотела незабелязано.

— И аз искам същото. И на мен не ми трябва труп в хотела. Но, това май няма да е лесно, а?

— Мисля, че ще се справим — каза Дейкин. — Ти нали имаш лекар роднина?

— Да. Пол, мъжът на сестра ми, е доктор. Много мило момче. Не искам обаче да го замесвам в тази работа.

— Не е необходимо да го замесваш. Слушай, Маркърс, ние ще пренесем тялото от стаята на мис Джоунс отсреща, в моята стая. По този начин тя ще излезе от тази история. После ще използвам телефона ти. След десет минути в хотела ще дойде откъм улицата един млад човек — много пиан, ще се държи за единия хълбок. Ще търси мен и ще произнася името ми така, че всички да чуят. Ще се довлече до стаята ми и ще припадне. Аз ще изляза, ще те потърся и ще те помоля да извикаш доктор. Ти ще докараш шурей си. Той ще извика линейка и ще си тръгне заедно с нея и с моя пиан приятел. Приятелят ми ще умре, преди да стигнат до болницата. Ще излезе, че е бил намушкан с нож. За теб това е чудесно. Бил е намушкан още на улицата, преди да влезе в твоя хотел.

— Аха, разбирам. Шурейт ми ще прибере тялото, а младият човек, който играе ролята на пияница, сутринта ще се измъкне незабелязано от хотела. Така ли е?

— Правилно ме разбра.

— Ив хотела ми няма да се открие тяло? И мис Джоунс няма да си има неприятности? Струва ми се, приятелю, че идеята ти е много добра.

— Добре, тогава започни да разчистваш терена. Аз ще закарам тялото в моята стая. А ти прибери прислугата си, която цяла нощ шари из коридорите. Иди в стаята си, събери своите хора и им измисли някаква задача. Да пренасят куфари или нещо от този род.

Маркъс кимна и напусна стаята.

— Ти си силно момиче — обърна се Дейкин. — Помогни ми да го отнеса в моята стая.

Виктория кимна. Заедно вдигнаха безжизненото тяло, прекосиха коридора и положиха трупа в леглото на Дейкин. В дъното на коридора се чуваше разгневеният глас на Маркъс.

— Имаш ли ножици? — попита Дейкин. — Изрежи окървавеното място от чаршафа си. Не вярвам кръвта да е стигнала до дюшека, защото наметалото е попило по-голямата част от нея. Ще дойда при теб след час. Почакай малко, пийни от тази бутилка.

Виктория се подчини.

— Добро момиче — каза Дейкин. — А сега се прибери в стаята си. Изгаси лампата. Както ти казах, ще дойда да те видя след час.

— И тогава ще ми обясните ли какво означава всичко това?

Той я изгледа продължително по един доста странен начин, но не отговори на въпроса ѝ.

ГЛАВА ЧЕТИРИНАДЕСЕТА

Виктория лежеше на тъмно и се вслушваше в мрака. Чу шумните звуци, присъщи на пиянска разправия:

— Трябва да ти кажа нещо, мой човек. Досега се разправях с един...

Чуха се позвънявания. После и други гласове. Въобще имаше някаква глъчка, последвана от относително затишие. Относително, защото в някоя стая бяха пуснали плоча с арабска музика. Тъкмо започна да ѝ се струва, че са изминали часове, когато чу как някой внимателно отваря вратата. Тя се изправи в леглото си и запали нощната лампа:

— Много добре — каза Дейкин с одобрение.

Взе стол и седна до леглото ѝ. Гледаше я така, сякаш ще ѝ поставя диагноза.

— Сега ще ми кажете ли какво става? — попита Виктория.

— Хайде първо да ми разкажеш за себе си? Какво правиш тук? Защо дойде в Багдад?

Дали защото бе нощ или пък в личността на Дейкин имаше нещо, вдъхващо доверие (по-късно Виктория реши, ме е второто), но този път тя спести красивите и ефектни измислици, обясняващи нейното присъствие в Багдад. Съвсем простичко и откровено му разказа всичко. За срещата си с Едуард, за решението си да замине за Багдад, за щастливия шанс с мисис Хамилтън Клип и за отчаяното си финансово положение.

— Така... — каза Дейкин, след като тя приключи разказа си.

Помълча малко, преди да проговори отново:

— Може би не бива да те замесвам в тази история. Работата е там, че ти вече си част от нея, независимо дали това ми харесва или не. И след като вече си част от нея, би могла да работиш за мен.

— Можете да ми намерите работа? — Виктория се изправи и бузите ѝ поруменяха от надежда.

— Може би. Но не такава работа, за каквата ти си мислиш. Работата, която имам предвид, е сериозна. И опасна.

— Няма значение — отвърна бързо момичето. — Нали не е непочтена? — добави с известно съмнение в гласа. — Зная, че умея да съчинявам безброй лъжи, но всъщност никога не бих направила нещо непочтено.

Дейкин леко се усмихна.

— Колкото и да е странно, способността ти да измисляш бързо убедителни лъжи е едно от качествата, които те правят подходяща за тази работа. Не, не е непочтена. Напротив, ще работиш в името на законността и реда. Сега ще те запозная с работата в най-общи линии, разбира се, но така, че да разбереш съвсем ясно с какво ще се занимаваш и от какви опасности трябва да се пазиш. Изглеждаш ми здравомислеща млада жена и не ми се вярва да са те спохождали мисли за проблемите на световната политика. В това няма впрочем нищо лошо. Хамлет много мъдро е казал, че няма добри или лоши неща, а нашите помисли ги правят такива.

— Всички говорят, че рано или късно отново ще има война — каза Виктория.

— Точно така — отвърна мистър Дейкин. — А защо според теб всички говорят така, Виктория?

Тя присви вежди:

— Ами заради Русия. Заради комунистите. Заради Америка...

— Виждаш ли — каза Дейкин, — това не са твои думи и твои мисли. Прочела си ги във вестниците или си ги чула от радиото и при случайни разговори. Вярно е, че в света има два различаващи се мирогледа. В общественото съзнание те са известни като „Русия и комунистите“ и „Америка“. Единствената надежда за бъдещето, Виктория, е да има мир, да има производство, да има съзидание, а не разрушение. Следователно всичко зависи от личностите, които отстояват двата различни мирогледа — дали те ще се задоволят с това, което имат, дали ще се съгласят да запазят различията си, но да намерят някаква обща основа за съгласие или поне за търпимост. Вместо това на практика се получава тъкмо обратното — непрестанно се разширява пропастта между двете групи и взаимните им подозрения нарастват. Някои неща наведоха един-двама души на мисълта, че това е следствие от дейността на трета страна или група, която работи в

нелегалност и чието съществуване почти никой в света не подозира. Когато се появи възможност за постигане на договореност или въобще някакъв признак за отслабване на взаимната подозрителност, винаги става някакъв инцидент, който вдъхва отново у едната страна недоверие, а у другата — истеричен страх. Тези неща не са случайни, Виктория. Те се вършат умишлено и преследват предварително поставени цели.

— Защо мислите така и кой според вас ги върши?

— Една от причините да разсъждаваме така, са парите. Идват не оттам, откъдето трябва. Парите, Виктория, винаги са най-добрият индикатор за това, което става в света. Както един лекар проверява пулса ти, за да разбере какво е здравословното ти състояние, така и парите са кръвоносният поток, захранващ всяко едно велико движение или кауза. Без пари движенията тъпчат на място. В нашия случай са замесени много пари, и макар и движението им да е умело и изкусно прикривано, определено има нещо, което не е наред както с източника на тези пари, така и с предназначението им. Много неофициални стачки и множество заплахи към европейски правителства, водещи страните си към възстановяване, се организират и провеждат от комунисти, които са искрени радатели за своята кауза. Парите за тези начинания обаче не идват от комунистически източници, и когато тръгнем по следите им, стигаме до най-странни и неочаквани места. В същото време в Америка и в други страни се надига една все по-силна вълна на страх от комунизма, на почти истерична паника. И тук се оказва, че парите не идват от най-правдоподобните източници. Не са капиталистически пари, макар че естествено минават през капиталистически ръце. Трети факт: изглежда, че огромни парични суми просто излизат напълно от обръщение. Все едно да наблюдаваш как вещите, които си купувала с всяка седмична заплата — гривни, столове и така нататък, изчезват от ползрението ти. Из целия свят се забелязва рязко нарастване на търсенето на диаманти и други скъпоценни камъни. Минават през дузина ръце, докато накрая изчезват и не могат да бъдат открити.

Тази картина, разбира се, е съвсем обща. Тя в крайна сметка води към заключението, че някъде една трета група хора, чиито намерения са все още неясни, умишлено поощрява броженията и неразбирателството, и чрез умело прикривани парични операции и

сделки със скъпоценни камъни преследва някакви собствени цели. Имаме основания да смятаме, че във всички страни има агенти на тази група, някой от които са се установили там от дълги години. Някои заемат ключови и видни места в управлението, други са на скромни и незабележими длъжности, но всички те работят заедно в името на една неизвестна цел. В резюме, повтарят се точно действията на Петата колона от началото на последната война, само че този път в световен мащаб.

— Кой са обаче тези хора? — попита Виктория.

— Според нас те не принадлежат към определена националност. Боя се, че целта им е усъвършенстването на света. Илюзията, че със сила можеш да наложиш хилядолетно щастие на човешката раса, е една от най-опасните заблуди. Тези, които желаят просто да си натъпчат джобове, в крайна сметка не могат да причинят голяма вреда. Алчността в края на краищата се самоунищожава. Обаче вярата, че може да съществува една прослойка от свръхчовешки същества, от свръхчовеци, които да управляват потъващия в упадък свят — това, Виктория, е най-зловещата и страшна заблуда. Когато си кажеш „аз не съм като другите хора“, ти се лишаваш от двете най-ценни качества, които човечеството се е стремило да постигне: скромността и чувството за братство.

— Е, не трябва да ти изнасям проповеди. Нека просто ти обясня какво ни е известно. Знаем, че има няколко центъра на такава дейност. Един има в Аржентина, друг в Канада. Има поне един или повече и в САЩ. Предполагаме, макар и това още да не е потвърдено, че има един и в Русия. А сега ще ти опиша нещо много интересно.

През изминалите две години двадесет и осем обещаващи млади учени от различни националности изчезнаха от своите страни. Същото се случи и с много строителни инженери, летци, електроинженери и много други квалифицирани хора. Изчезванията имат една обща черта: във всички случаи става дума за хора, които са млади, амбициозни и нямат близки родственици. Освен тези, които са ни известни, навярно има и много други, и у нас започват да се раждат някои догадки относно това, с което те биха могли да се занимават.

Виктория продължаваше да слуша съсредоточено.

— Би могла да ми кажеш, че в наше време е невъзможно да отидеш където и да е, без това да се узнае от целия свят. Разбира се,

нямаме предвид секретните мисии, такива могат да се провеждат навсякъде. Говорим за масовите пътувания. Все още обаче в света има непосетени или слабо посещавани места. Места, които са отдалечени от търговските пътища и са изолирани от планини и пустини. Там живеят хора, които все още могат да си позволят да не допускат сред себе си никакви чужденци. Хора, които никой не познава или в най-добрия случай са били посетени от някой самотен и смел пътешественик. Там могат да станат неща, за които никога няма да се узнае във външния свят, или пък вестите ще достигнат до него единствено като смехотворен невероятен слух.

Има едно такова място, няма значение къде точно се намира. До него може да се достигне откъм Китай, а никой не знае какво точно става във вътрешността на Китай. Може да се достигне и откъм Хималаите, но такова едно пътуване, освен за посветените, е крайно трудно и продължително. Там сега се събират хора и оборудване, след като се отклонят от първоначално обявеното си предназначение. Не е необходимо да ти описвам целия механизъм, по който това се прави.

Един човек обаче се заинтересувал какво става там и тръгнал по интересна следа. Бил необикновен човек, с множество приятели и познати из целия Изток. Бил роден в Кашгар и знаел дузина местни езици и диалекти. Заподозрял нещо и тръгнал по следата. Това, което чул, било толкова невероятно, че когато се завърнал в цивилизования свят и го съобщил, не му повярвали. Признал, че при пътуването си се разболял от треска и към него се отнесли като към човек, имал халюцинации.

Единствено двама души му повярваха. Единият съм аз. Нямам нищо против да вярвам на невероятни неща, толкова често излизат верни. А другият... — той се поколеба.

— Да? — попита Виктория.

— Другият бе сър Рупърт Крофтън Ли. Голям пътешественик и човек, който също е посещавал тези местности и има представа за възможностите им.

В заключение Кармайкъл — това е моят човек, реши да провери лично чутото. Пътешествието му бе трудно и опасно, на той се бе подготвил великолепно за него. Замина преди девет месеца. Едва преди няколко седмици получихме вест за него. Бил жив и открил това, което търсел. Категорични доказателства. Другата страна обаче вече

беше по следите му. За нея било жизненоважно той да не успее да се завърне с доказателствата си. А ние получихме доказателства, че цялата система е проникната и инфилтрирана от техните агенти. Дори от собствения ми отдел изтича информация. А част от нея, Бог ми е свидетел, изчита на много високо равнище.

Установиха наблюдение на всички граници. По погрешка бяха убити невинни хора. Онези не ценят особено човешкия живот. Така или иначе, той успя някак си да се промъкне незабелязано — до тази вечер.

— Значи, това е бил той?

— Да, мила. Един много смел и доблестен млад човек.

— А доказателствата? Успяха ли да му ги отнемат?

На умореното лице на Дейкин се появи съвсем слаба усмивка.

— Не вярвам да са успели. Познавах добре Кармайкъл и съм сигурен, че не са успели. Той обаче загина, без да успее да ни каже какви са тези доказателства и как да се сдобием с тях. Мисля, че когато е умирал, се е опитвал да ни насочи към следата с думите „Луцифер — Басра — Лефарж“. Бил е в Басра, опитал се е да се добере до посолството и там насмалко не са го застреляли. Възможно е да е оставил доказателствата някъде в Басра. Искам ти, Виктория, да отидеш там и да се опиташ да ги откриеш.

— Аз?

— Да. Нямах опит. Не знаеш какво трябва да търсиш. Обаче именно ти си чула последните думи на Кармайкъл и те биха могли да ти подскажат нещо, когато отидеш там. Кой знае, току-виж ти провърви.

— С радост бих отишла в Басра, — заяви нетърпеливо Виктория. Дейкин се усмихна.

— Не се и съмнявам, нали твоят младеж е там! Не е лошо за прикритие. Върви, отваряй си очите и ушите на четири и се пази. Не мога да ти дам никакви указания за действие, а и не бих искал. Изглеждаш млада жена, способна сама да съобрази какво трябва да прави. Какво означават думите „Луцифер“ и „Лефарж“, ако приемем, че си чула добре, не зная. Склонен съм да се съглася с предложението ти, че „Лефарж“ навярно е име. Опитай се да откриеш притежателя му.

— Как да отида в Басра? — попита Виктория делово — И с какви пари?

Дейкин извади портфейла си и ѝ подаде пачка банкноти.

— Ей с тези пари. Колкото до пътуването до Басра утре сутрин запrikaзвай старата скумрия Кардю-Тренч. Кажй ѝ, че желаеш да видиш Басра, преди да се отпратиш за мястото на разкопките. Поискай ѝ съвет за хотел. Тя непременно ще ти препоръча да се настаниш в консулството и ще изпрати телеграма до мисис Клейтън. По всяка вероятност ще откриеш твоя Едуард там. Семейство Клейтън са много гостоприемни и всички отсядат при тях. Един последен съвет: ако ти се случи нещо неприятно и започнат да те разпитват какво знаеш и кой те е изпратил, не се прави на героиня. Веднага признай всичко.

— Много ви благодаря — каза Виктория. — Ужасно не понасям болка и се боя, че ако започнат да ме изтезават, няма да издържа.

— Никой няма да си прави труда да те изтезава — успокои я мистър Дейкин, — освен ако не попаднеш на някой садист. Изтезанията вече са старомодни. Едно леко убождане с игла и ще отговориш на всеки въпрос най-искрено, без да съзнаваш това. Живеем във времената на науката. Затова и не ти наговорих големи приказки за секретността. Не можеш да им кажеш нищо, което те вече да не знаят. След случилото се тази вечер ще ме наблюдават по-внимателно. Би трябвало да го сторят. И не само мен, но и Рупърт Крофтън Ли.

— А може ли да споделям с Едуард какво върша?

— Оставям на теб да решиш. Теоретически погледнато, не би трябвало да казваш нищо никому. Никому! — Дейкин присви вежди. — Не забравяй, че би могла да поставиш в опасност и неговия живот. Предполагам, че щом се е държал доблестно в авиацията, опасностите няма да го плашат. А и две глави винаги разсъждават по-добре от една. Значи той смята, че има нещо гнило в „Маслинената клонка“, където работи? Любопитно, много любопитно.

— Защо?

— Защото и ние мислим същото — отвърна Дейкин. Сетне добави още нещо. — Нека все пак ти дам два малки съвета на раздяла. Не ми се сърди, но влагай по-малко разнообразие в лъжите си. Иначе лъжите по-трудно се запомнят и отстояват. Зная, че си виртуоз, но не усложнявай излишно нещата, това е съветът ми.

— Ще запомня — отвърна Виктория с подobaващата скромност в гласа. — А другият съвет?

— Бъди винаги нащрек в случай, че се спомене една млада жена на име Ана Шийл.

— Коя е тя?

— Не зная много за нея. Бихме желали да научим малко повече.

ГЛАВА ПЕТНАДЕСЕТА

I

— Разбира се, че трябва да се настаниш в консулството — каза мис Кардю-Тренч. — Глупости, мила, няма какво да правиш в хотела на летището. На семейство Клейтън ще им бъде много приятно да им гостуваш. От години ги познавам. Ще изпратим телеграма и ще вземеш влака още тази вечер. Те познават много добре и доктор Поунсфут Джоунс.

Виктория поруменя. Епископът на Лангоу, т.е. епископът на Лангоу, бе едно нещо. Доктор Поунсфут Джоунс от плът и кръв бе съвсем друго нещо.

„Предполагам — помисли си гузно тя, — че за такива неща — лъжлива самоличност, биха могли да ме пратят и в затвора.“

Но след това се успокои, като реши, че подобна измама законът наказва, само когато чрез нея се цели получаване на пари. Дали това беше наистина така Виктория не знаеше, тъй като разбираше от право толкова, колкото и повечето хора. Все пак стори ѝ се оптимистично.

Пътуването с влак като всяко ново преживяване бе очарователно, макар и влакът да не отговаряше на представите ѝ за експрес. Започна да осъзнава, че нетърпението ѝ се дължи на факта, че е жител на Запада.

На гарата я посрещна кола от консулството и я отведе там. Автомобилът прекоси широк портал и влезе в прекрасна градина. След малко спря пред стълбище, водещо към тераса, която обграждаше цялата къща. Мисис Клейтън, усмихната енергична жена, я посрещна при вратата от телена мрежа.

— Много се радвам на идването ви — поздрави я тя. — Басра е наистина прекрасна през това време на годината и не би трябвало да си заминавате от Ирак, без да сте я видяла. За щастие тъкмо сега нямаме много гости. Има дни, когато се чудим как да ги настаним. В момента при нас е само един очарователен млад човек, който работи с доктор Ратбоун. За малко се разминахте с мистър Ричард Бейкър. Замина тъкмо преди да получи телеграмата на мисис Кардю-Тренч.

Виктория нямаше представа кой е Ричард Бейкър, но реши, че е добре, дето е заминал.

— Беше се отбил до Кувейт за два дни — продължаваше мисис Клейтън. — И това е място, което непременно би трябвало да посетите, преди да го развалят, а това ще стане скоро. Рано или късно всеки град загубва привлекателност. Какво бихте предпочела първо — да вземете баня или да пиете кафе?

— Баня, ако обичате — каза Виктория с благодарност.

— Как е мисис Кардю-Тренч? Това тук е вашата стая, а това е банята. Отдавна ли се познавате с нея?

— О не — отвърна Виктория искрено. — Съвсем скоро се запознах с нея.

— Предполагам, че още първите петнадесет минути ви е устроила разпит, нали? Ужасна клюкарка е, както надявам се, сте разбрала. Има манията да знае всичко за всеки. Тя обаче е много приятна за компания и е наистина първокласен играч на бридж. Сигурна ли сте, че преди банята няма да изпиете едно кафе или нещо друго?

— Наистина не, благодаря.

— Е, в такъв случай ще се видим по-късно. Нищо друго ли не ви трябва?

Мисис Клейтън се отдалечи като щастлива пчела, а Виктория се изкъпа и се погрижи за лицето и косата си със старанието на млада жена, която не след дълго ще се срещне с млад мъж, когото е харесала.

Надяваше се, ако е възможно, да се срещне с Едуард насаме. Не мислеше, че той ще направи някакви нетактични забележки. За щастие познаваше я като „Джоунс“ и допълнителното „Поунсфут“ нямаше да го изненада. Изненадващо обаче щеше да бъде самото й присъствие в Ирак и именно поради това Виктория се надяваше да го хване насаме поне за секунда-две.

И така, след като облече лятна рокля — климатът в Басра напомняше този на юнски ден в Лондон, промъкна се тихо през вратата и зае позиция на балкона. Оттам щеше да забележи, когато той се върнеше, както тя предполагаше, от митницата.

Пръв пристигна висок слаб мъж със замислено изражение на лицето. Когато се изкачи по стълбите, Виктория се скри зад ъгъла на

балкона. Именно в този момент видя как Едуард влиза през градинската врата.

Вярна на традицията на Жулиета, тя се облегна на парапета и изшътка.

Едуард, който ѝ се стори по-привлекателен от всякога, рязко повдигна глава и се озърна.

— Насам — прошепна едва доловимо Виктория. Едуард отправи поглед към нея и на лицето му се изписа крайно изумление.

— Боже мой! — възкликна — Ти!

— Тихо. Почакай ме. Сега ще сляза.

Виктория измина тичешком разстоянието до мястото, където Едуард послушно бе застанал, без все още да прикрива удивлението си.

— Не може да съм пиан в толкова ранен час. Ти ли си наистина?

— Ами, аз съм — отвърна Виктория щастливо тутакси.

— Но какво правиш тук? Как се оказа в Басра? Бях решил, че никога повече няма да те видя.

— И аз си мислех същото.

— Това е просто чудо! Как се озова тук?

— Със самолет.

— Естествено, че е било със самолет. Иначе нямаше как да пристигнеш толкова бързо. Исках да зная кое е благословеното нещо, което те докара в Басра.

— Влак.

— Нарочно се шегуваш с мен, малка грубиянке. Боже мой, колко се радвам да те видя! Каж ми, моля те, как пристигна тук, този път сериозно.

— Придружих дотук една жена, която си бе счупила ръката, госпожа Клип, американка. Предложиха ми тази работа още на следващия ден, след като се разделихме. Ти ми беше разказал за Багдад, а на мен ми бе омръзнало да стоя в Лондон. Така че реших и аз да видя малко свят.

— Страшно момиче си, Виктория! Къде е тази госпожа Клип, тук ли е?

— Не. При дъщеря си в Киркук. Трябваше да я придружа само до Багдад.

— А сега с какво се занимаваш?

— Продължавам да оглеждам света. Наложил ми се обаче да прибягна до някои дребни хитрини, затова и поисках да те видя, преди да са ни представили един на друг. За да не би случайно нетактично да споменеш, че от последната ни среща си ме запомнил като безработна машинописка.

— Що се отнася до мен, ще кажа само онова, което искаш да кажа. Готов съм за инструктаж.

— Добре — започна тя. — Аз съм мис Поунсфут Джоунс. Вуйчо ми е изтъкнат археолог, който се занимава с разкопки в едно затънтено място в тази страна. Не след дълго ще отида при него.

— И това не е вярно, така ли?

— Естествено, че не е вярно. Затова пък е убедително.

— Чудесно е, разбира се. Но какво ще стане, ако се озовеш лице в лице със стария Пъсифут Джоунс?

— Не Пъсифут, а Поунсфут. Не вярвам това да се случи. Доколкото разбирам, археолозите, след като веднъж се захванат с разкопки, продължават да копаят като бесни и не спират.

— Също като териерите. Добре си го измислила. А той има ли племенница?

— Откъде мога да зная? — каза Виктория.

— Всъщност ти не си се превъплътила в конкретна личност. Така е по-лесно.

— Така е. В края на краищата човек може да има безброй племеннички. Пък и наложи ли се, мога винаги да кажа, че съм му просто братовчедка, но съм свикнала да го наричам вуйчо.

— За всичко си помислила — възхити се Едуард. — Наистина си удивително момиче, Виктория. Никога не съм срещал девойка като теб. Бях решил, че ще те видя едва след години и че дотогава ще си ме забравила. А ето те сега тук.

Виктория изпита удоволствие от възхитения му поглед. Ако беше котка, щеше да замърка.

— Ще трябва обаче да си намериш работа, нали? — попита Едуард. — Едва ли си получила голямо наследство или нещо от този род.

— Къде ти. Разбира се, че ще трябва да си намеря работа. Ако искаш да знаеш, отидох и в твоята „Маслиненна клонка“. Разговарях с

доктор Ратбоун и го помолих за работа. За работа срещу заплащане ми е думата, но той не бе особено отзивчив.

— Старият скъперник е наистина много стиснат — каза Едуард. — Според него хората трябва да му работят от любов към начинанието.

— Едуард, как мислиш, такъв ли е, за каквото се представя?

— Не зная какво точно да мисля. На пръв поглед би трябвало да го приема за искрен човек, тъй като не печели и стотинка от цялата работа. Този негов ужасен ентузиазъм би трябвало да е неподправен. И при все това, знаеш ли, в дъното на душата си смятам, че не е глупак.

— Хайде да се прибираме — предложи Виктория. — Ще поговорим по-късно.

— Нямах представа, че се познавате с Едуард — възкликна мисис Клейтън.

— Стари приятели сме — засмя се Виктория, — само дето отдавна не се бяхме виждали. Не съм и подозирала, че е в тази страна.

Мистър Клейтън — а именно той бе спокойният човек със замислен вид, когото Виктория бе срещнала на стълбището, попита:

— Какво стана тази сутрин, Едуард? Има ли напредък?

— Доста е трудно, сър. Сандъците с книги са налице, както са си по опис. Формалностите по освобождаването им обаче изглеждат безкрайни.

Клейтън се усмихна.

— Още не си свикнал с мудността на Изтока.

— Всеки ден се оказва, че отсъства точно този чиновник, който в момента ти е необходим — оплака се Едуард. — Наглед всички са усмихнати и доброжелателни, но не се върши никаква работа.

Всички се засмяха. Мисис Клейтън се опита да го утеши.

— В края на краищата ще се справиш. Много умно от страна на доктор Ратбоун, че съобрази да изпрати човек, който да се заеме лично с работата. Иначе книгите биха могли да стоят тук цели месеци.

— След Палестина станаха много подозрителни. Боят се от бомби. Боят се и от подривна литература. Боят се от всичко.

— Надявам се, че доктор Ратбоун не е изпратил бомби, замаскирани като книги — каза мисис Клейтън през смях.

На Виктория и се стори, че в очите на Едуард проблесна внезапно малко пламъче, сякаш шегата на мисис Клейтън бе дала нова

насока на мислите му.

— Доктор Ратбоун е много начетен и известен човек, мила. Член е на няколко известни научни дружества и го познават и уважават в цяла Европа — изрече с лек укор Клейтън.

— В такъв случай ще му бъде още по-лесно да вкара нелегално бомби — отбеляза неудържимата мисис Слейтън.

Виктория усети, че Джералд Клейтън не е въодушевен от тези лековати предположения. Погледна жена си намръщено.

Тъй като в обедните часове не можеше да се върши никаква работа, Едуард и Виктория, след като обядваха, излязоха да се поразходят из града. Виктория бе очарована от реката, от Шат ел Араб и от палмовите горички. Хареса много венецианския профил на високобордните арабски лодки в градския канал. Сетне обиколиха пазара и огледаха кувейтски сандъци за чеиз, обковани с пиринч, и други стоки с интересен вид.

Едва след като тръгнаха обратно за консулството и Едуард се готвеше за нов набег срещу митницата, Виктория се сети за нещо.

— Едуард, как се казваш?

Едуард я погледна удивено.

— Какво искаш да кажеш?

— Какво ти е фамилното име? Не разбра ли, че не го зная?

— Така ли? Вярно наистина. Горинг.

— Едуард Горинг. Нямах представа колко глупаво се чувствах, когато отивах в „Маслинената клонка“ и знаех само, че се казваш Едуард.

— Нямах ли там едно мургаво момиче? С вълниста коса?

— Да.

— Това е Катрин. Страшно е мила. Ако ѝ беше споменала само собственото ми име, веднага щеше да се сети.

— Предполагам — каза Виктория сдържано.

— Тя е страхотно мило момиче. Не си ли съгласна?

— Ами...

— Нямам предвид външността ѝ — в това отношение не е нищо особено. Обаче е страхотно отзивчива и любезна.

— Наистина ли? — гласът на Виктория вече бе леденостуден, но Едуард очевидно не забелязваше това.

— Просто не зная как щях да се справя без нейната помощ. Тя веднага ме въведе в работата и ми помогна да не стана за смях. Убеден съм, че ще станете големи приятелки.

— Едва ли ще ни се отдаде такава възможност.

— Ще се отдаде. Ще ти намеря работа в „Клонката“.

— Как ще го направиш?

— Не зная как, но ще го направя. Ще разкажа на доктор Ратбоун каква велика машинописка си.

— Скоро ще разбере, че не съм.

— Така или иначе, ще открия начин да те устроя в „Маслинената клонка“. Няма да те оставя да си блъскаш главата сама. Току-виж ти хрумне да заминеш за Бирма или за черна Африка. Не, млада Виктория. Ще те държа под око. Няма да рискувам да ми избягаш. Нямам ти доверие. Много обичаш да пътешестваш.

„Сладки ми глупако — помисли си Виктория, — не си ли разбрал, че и със сила няма да могат да ме изгонят от Багдад?“

На глас обаче каза друго:

— А може би действително ще бъде забавно да започна работа в „Маслинената клонка“.

— Не бих го нарекъл забавно. Цялата работа е абсолютно шантава.

— Все още ли мислиш, че в нея има нещо нередно?

— Не, просто ми беше хрумнала тази странна идея.

— Не — произнесе Виктория замислено. — Не мисля, че тази идея е странна. Смятам, че е основателна.

Едуард рязко я погледна.

— Защо смяташ така?

— Чух нещо от един мой приятел.

— Кой приятел?

— Просто приятел.

— Момичета като теб имат прекалено много приятели — промърмори недоволно Едуард. — Ти си малко дяволче, Виктория. Лудо съм влюбен в теб, а на теб изобщо не ти пука.

— Не е съвсем така — отвърна Виктория. — Малко ми пука.

След това, криейки радостта си, попита:

— Едуард, говори ли ти нещо името Лефарж? Във връзка с „Маслинената клонка“ или по друг повод?

— Лефарж? — Едуард бе озадачен.

— Не. Кой е той?

Виктория продължи разпита си.

— А името Ана Шийл?

Този път реакцията на Едуард бе много по-различна. Рязко се извърна към нея, улови я за ръката и попита:

— Ти какво знаеш за Ана Шийл?

— Ох, Едуард, пусни ме! Нищо не зная за нея. Исках да разбера дали ти знаеш нещо.

— Откъде знаеш името ѝ? От мисис Клип ли?

— Не, не от мисис Клип. Струва ми се, че не. Тя обаче говори толкова бързо и подробно за всички и всичко, че не си спомням дали не съм чула и от нея.

— Кое обаче те кара да мислиш, че тази Ана Шийл има нещо общо с „Маслинената клонка“?

— А тя има ли нещо общо?

— Не зная... Всичко е така... така неясно... — бавно каза Едуард.

Бяха застанали до вратата, водеща към градината на консулството. Едуард погледна часовника си:

— Време е да тръгвам — каза той. — Жалко, че не зная арабски. Трябва да бъдем заедно, Виктория. Има много неща, които искам да науча.

— Има много неща, които искам да ти разкажа — каза Виктория.

В някои по-сантиментални времена нежната героиня навярно щеше да се стреми да опази възлюбения си от опасности. Виктория не беше такава. Според нея мъжете бе така естествено да се стремят към опасността, както за искрите — да летят нагоре. Едуард нямаше да ѝ бъде благодарен, ако го държеше встрани от събитията. А и мистър Дейкин, в това бе напълно уверена също нямаше такива намерения за Едуард.

II

При залез-слънце двамата млади излязоха на разходка в градината на консулството. Отстъпвайки пред увещанията на мисис Клейтън да се пази от зимния студ, Виктория бе облякла вълнен жакет. Залезът бе прекрасен, но младите хора не го забелязаха, тъй като обсъждаха по-важни неща.

— Всичко започна съвсем просто — каза Виктория. — В стаята ми в хотел „Тео“ влезе един мъж, намушкан с нож.

Може би повечето хора си представят по различен начин началото на разговор. Едуард я погледна удивено.

— Какво казваш? Намушкан?

— Намушкан — повтори Виктория. — Поне така мисля. Може и да е бил застрелян, но не ми се вярва, защото в такъв случай щях да чуя изстрела. Така или иначе — добави тя, — бе мъртъв.

— Как е могъл да влезе в стаята ти, щом е бил мъртъв?

— О, Едуард, не бъди глупак.

Редувайки неясноти с неопределености, Виктория приключи разказа си за случилото се. Поради някакви тайнствени причини не умееше да разказва действителни случки с желания драматизъм. Описанията ѝ изобилстваха от прекъсвания и непълноти, сякаш ѝ бе трудно да им придаде достоверно звучене.

Когато приключи, Едуард я погледна и с известно съмнение попита:

— Виктория, чувстваш ли се напълно добре? Нали не си станала жертва на слънчев удар и не си страдала от кошмари?

— Разбира се, че не съм.

— Задавам ти този въпрос, защото разказът ти е абсолютно невероятен. Просто изглежда невъзможно такова нещо да се случи.

— Обаче се случи — обидено отвърна тя.

— А и цялата тази мелодраматична история за световни заговори и тайнствени секретни инсталации в сърцето на Тибет или Белуджистан... Искам да кажа, че всичко това просто не може да е вярно. Такива неща просто не се случват.

— Всички говорят така преди те наистина да се случат.

— Боже мой, да не би да си измисляш всичко това?

— Не! — извика Виктория почти отчаяно.

— И сега си дошла тук, за да откриеш хора на име Лефарж и Ана Шийл?

— Името на която ти си чул — вметна Виктория. — Нали няма да отречеш, че си чул нейното име, нали?

— Чувал съм това име, вярно е.

— Как? Къде? В „Маслинената клонка“?

Едуард отговори след малко.

— Не зная дали това ще е от значение за теб, но беше, как да го кажа... странно.

— Продължавай. Разказвай.

— Виждаш ли, Виктория, ние много се различаваме. Не притежавам твоята проникателност. Просто усещам по някакъв странен начин, че нещата не са наред, но не зная защо мисля така. Ти наблюдаваш нещата и сетне по дедуктивен път стигаш до изводи. Аз не съм чак толкова умен. Аз просто усещам неопределено, че нещата не са такива, каквито трябва да бъдат, но не зная защо е така.

— И аз съм имала подобни усещания — каза Виктория. — Спомням си какво усетих, когато видях сър Рупърт на терасата на „Тео“.

— Кой е сър Рупърт?

— Сър Рупърт Крофтън Ли. Пътувахме заедно в самолета. Много важна личност. Надут фукльо. Срещал си такива хора. Когато го видях седнал на тераса на хотел „Тео“, и аз изпитах това странно усещане, което ти току-що спомена. Усещането, че нещо не е наред, без да можеш да определиш какво е то.

— Струва ми се, че Ратбоун го покани да изнесе лекция в „Маслинената клонка“, но той не можа да дойде. Вчера сутринта отлетял за Кайро или за Дамаск струва ми се.

— Добре, продължавай за Ана Шийл.

— Пак за тази Ана Шийл. Всъщност няма нищо особено. Просто едно от момичетата спомена името ѝ.

— Катрин ли? — попита мигновено Виктория.

— Сега като си помисля, май наистина беше Катрин.

— Разбира се, че е била Катрин. Именно заради това не искаш да говориш по този въпрос.

— Глупости! Това е нелепо!

— Та какво каза тя?

— Катрин каза на едно от другите момичета: „Когато Ана Шийл дойде, ще можем да продължим. Тогава ще изпълняваме само нейните разпореждания.“

— Едуард, това е страшно важно.

— Не забравяй, че не съм съвсем сигурен дали точно това име беше споменато — предупреди я той.

— Тогава това не ти ли се видя странно?

— Разбира се, че не. Реших, че пристига някаква началничка и толкоз. Нещо като пчела царица. Виктория, сигурна ли си, че не си измисляш всичко това?

Сви се смутено от погледа, с който го стрелна младата му приятелка.

— Добре, добре — побърза да каже. — Все пак ще се съгласиш, че цялата история звучи странно. Звучи като в приключенски роман — един млад човек нахълтва в стая, произнася с последни усилия една нищо не значеща дума и умира. Просто не изглежда реално.

— Кръвта му не я видя ти — отговори Виктория и трепна.

— Навярно това страшно те е шокирало — каза Едуард с разбиране.

— Наистина ме шокира — отвърна Виктория. — И капак на всичко ти ме питаш дали това не са мои измишльотини.

— Извинявай. Обаче теб те бива да си измисляш разни неща, съгласи се. Думата ми е за епископа на Лангоу и останалото.

— Това беше просто детско забавление — каза Виктория. — Сега обаче говоря сериозно, Едуард. Съвсем сериозно.

— Този човек, Дейкин май му беше името, е оставил у теб чувството, че знае за какво говори, така ли е?

— Да, наистина беше много убедителен. Кажи ми обаче, Едуард, откъде знаеш...

Прекъсна я глас от терасата.

— Ей, вие двамата, качвайте се. Напитките са поднесени.

— Идваме, — отвърна Виктория.

Мисис Клейтън, наблюдавайки как се качват, сподели с мъжа си:

— Нещо става тук! Нещо става с тези деца! Джералд, да ти кажат ли какво мисля?

— Разбира се, мила. Винаги ми е интересно да зная какво мислиш.

— Мисля, че това момиче, дето е дошло уж за да помага на вуйчо си в разкопките, всъщност е тук единствено заради този млад човек.

— Не вярвам, Роза. Те се изненадаха, когато се срещнаха тук.

— Няма такова нещо — отговори мисис Клейтън. — Ако питаш мен, изненаданият бе само той.

Джералд Клейтън поклати глава и се усмихна.

— Не прилича на археоложка — продължи мисис Клейтън. — Археоложките обикновено са сериозни очилати момичета. Много често — с влажни ръце.

— Мила моя, не можеш да правиш такива обобщения.

— Освен това са интелектуалки и така нататък. А това момиче е една мила малка невежа с много здрав разум. Напълно е различна. И той е хубаво момче. Жалко, че се е захванал с тези глупости, за „Маслинената клонка“ ми е думата. Предполагам обаче, че не е лесно човек да си намери работа. Би трябвало да намират работа на такива момчета.

— Това не е така лесно, мила. Правят се усилия това отношение. Работата е там, че те нямат квалификация, нямат опит и обикновено не умеят да се съсредоточават.

Вечерта Виктория си легна със смесени чувства.

Предметът на нейните издирвания — Едуард — бе открит. Но каквото и да правеше, тя не можеше да се освободи от смъртно чувство на неудовлетвореност.

Една от причините всичко да изглежда театрално и недействително бе неверието на Едуард. Тя, Виктория Джоунс, малката лондонска машинописка, бе пристигнала в Багдад, бе видяла как убиват човек едва ли не пред очите ѝ, бе станала таен агент или нещо почти толкова драматично. Накрая бе открила любимия мъж в тропическа градина с палми. В местност, която се предполагаше, че не е далеч от Райската градина.

В съзнанието ѝ изплува куплет от детска песничка:

*Колко мили са до Вавилон?
Шестдесет и още десетина.
Мога ли да стигна там преди да падне мрак?
Да, и даже да се върнеш пак.*

Но тя все още не бе се завърнала, все още беше във Вавилон.

Може би никога нямаше да се завърне. Може би щеше да остане заедно с Едуард за вечни времена във Вавилон.

Искаше да го попита за нещо там, в градината. Райската градина... тя и Едуард... да пита Едуард... Мисис Клейтън ги извика и въпросът бе излетял от главата ѝ... Трябваше обаче да си спомни, защото въпросът бе важен... Нещо не се връзваше... палми, градина... Едуард... сарацинската девойка... Ана Шийл... Рупърт Крофтън Ли. Нещо се губеше... О, само ако можеше да се сети...

... От дъното на хотелски коридор се зададе и тръгна към нея — жена с костюм, шит по поръчка. Стори ѝ се, че вижда самата себе си, но когато жената я приближи, видя, че лицето е на Катрин. Едуард и Катрин! Нелепо беше! — „Ела с мен — каза тя на Едуард — и заедно ще открием мосю Лефарж“... Изведнъж пред тях се появи самият той, с лимоненожълти детски ръкавици и малка остра черна брадичка.

Едуард междувременно бе изчезнал и тя бе останала сама. Трябваше да се върне от Вавилон, преди да се смрачи...

„А ние поддържаме мрака.“

Кой изрече това? Насилие... Ужас... Зло... Кръв, капеща върху овехтяло кафяво наметало... А тя тичаше... тичаше... тичаше по дълъг хотелски коридор. И те я преследваха...

Виктория се събуди със стон.

III

— Кафе? — попита мисис Клейтън. — Как предпочиташ яйцата? Бъркани?

— Прекрасно.

— Виждаш ми се малко бледа. Да не ти е зле?

— Не. Просто не можах да спя добре. Не зная защо. Леглото е много удобно.

— Джералд, включи радиото, ако обичаш. Време е за новините.

Едуард влезе тъкмо след края на първия сигнал.

„Вчера в слово пред парламента министър-председателят запозна депутатите с най-новите данни за съкращенията на вноса от доларовата зона“ — започна емисията на новините.

„Според съобщения от Кайро от река Нил е било извадено тялото на сър Рупърт Крофтън Ли“. (Виктория насмалко не изпусна чашката си, а мисис Клейтън изохка). „Сър Рупърт излязъл от хотела, в който настанил след пристигането си със самолет от Багдад и вечерта не се завърнал. Бил е в неизвестност двадесет и четири часа, преди тялото му да бъде открито. Смъртта е била предизвикана от рана с нож в сърцето, а не от удавяне. Сър Рупърт бе известен пътешественик, пътувал из Китай и Белуджистан, и автор на няколко книги“.

— Убит! — възкликна мисис Клейтън. — Сега мисля че по-лошо място от Кайро няма. Джери, ти не знаеш ли нещо повече за това?

— Зная, че е бил в неизвестност — каза Клейтън. — Разбрах, че са му донесли на ръка някакво писмо, след което веднага напуснал бързо хотела, без да ползва транспорт и да каже къде отива.

— Виждаш ли? — обърна се Виктория към Едуард, след като закуската приключи и останаха отново насаме. — Всичко, което ти казах, е вярно. Първо убиха Кармайкъл, а сега — и сър Рупърт Крофтън Ли. Сега се срамувам, че го нарекох фукльо, струва ми се толкова неучтиво. Значи всички хора, които знаят или подозират нещо във връзка с тази странна работа, биват премахвани. Едуард, да не би сега да настъпи моят ред?

— За Бога, Виктория, не си давай вид, че си чак толкоз очарована от тази мисъл! Чувството ти за драматизъм е прекалено силно развито. Не виждам защо трябва някой да те премахва, след като ти всъщност не знаеш нищо. Моля те обаче наистина да бъдеш много внимателна.

— И двамата ще бъдем внимателни. Нали и теб забърках в това.

— Не се тревожи за това. Така животът ще бъде по-малко еднообразен.

— Да, но все пак се пази — тя внезапно потрепери. — Ужасно е! Изглеждаше толкова изпълнен с жизненост, за Крофтън Ли ми е думата, а сега и той е мъртъв. Това ме плаши. Наистина ме плаши.

ГЛАВА ШЕСТНАДЕСЕТА

I

— Откри ли своя младеж? — попита Дейкин. Виктория кимна утвърдително.

— А нещо друго?

Този път тя тъжно поклати глава.

— Хайде, хайде. Не губи присъствие на духа — ободри я мистър Дейкин. — Не забравяй, че в тази игра печалбите са малко и идват на големи интервали. Допусках все пак, че може и да си научила нещо там — знае ли човек, но не залагах на това.

— Мога ли да продължа да опитвам? — попита Виктория.

— А ти искаш ли?

— Да, искам. Едуард смята, че може да ми намери работа в „Маслинената клонка“. Ако бъда нащрек, може и да науча нещо, защото пък не? Там знаят нещо за Ана Шийл.

— Виж, това е много интересно, Виктория. Откъде го научи?

Виктория повтори чутото от Едуард — че „когато Ана Шийл дойде“, ще изпълняват „само нейните нареждания“.

— Това е много интересно — каза мистър Дейкин.

— Коя е Ана Шийл? — попита Виктория. — Сигурно ви е известно нещо за нея. Или тя за вас е просто едно име?

— Означава нещо повече от едно име. Тя е частен секретар на един американски банкер, ръководител на международна банкова групировка. Отпътувала е от Ню Йорк за Лондон преди около десет дни и оттогава е в неизвестност.

— В неизвестност? Да не би да е убита!

— Ако е така, тялото ѝ не е открито.

— Но може и да е убита?

— Да, може и да е убита.

— Тя в Багдад ли трябваше да дойде?

— Нямам представа. От репликата на тази млада жена, Катрин, изглежда са я очаквали. Впрочем по-точно ще бъде да кажем, че изглежда още я очакват. Все още нямаме основания да смятаме, че не е жива.

— Може би в „Маслинената клонка“ бих могла да науча нещо повече по въпроса.

— Възможно е. Искам обаче да те предупредя още веднъж, Виктория, че трябва да бъдеш крайно внимателна. Организацията, срещу която си застанала, е безмилостна. Не бих искал да открият твоето тяло в река Тигър.

Момичето трепна и тихо каза:

— Като тялото на сър Рупърт Крофтън Ли. Знаете ли, онази сутрин, когато го видях в хотела тук, ми се стори, че в него има нещо странно. Нещо, което ме изненада. Много ми се ще да се сетя какво беше то.

— Странно в какъв смисъл?

— В смисъл на нещо необичайно — в отговор на въпроса, застинал в очите на мистър Дейкин, Виктория смутено поклати глава. — Може би ще се сетя по-нататък. Не беше нещо от особено значение.

— Всичко би могло да бъде от значение.

— Едуард смята, че ако ми намери работа, трябва да се преместя в нещо като пансион, подобно на другите момичета. Според него не бива да оставам тук.

— Твоят млад приятел проявява здрав разум. Хотелите в Багдад са много скъпи.

— Искате ли да се срещнете с него?

Дейкин категорично поклати глава.

— Не. Кажи му да стои по-далеч от мен. За съжаление, може би си под подозрение във връзка с обстоятелствата през нощта, когато бе убит Кармайкъл. Едуард обаче не е свързан със случая или с мен по никакъв начин и това може да се окаже ценно.

— Отдавна исках да ви питам — продължи Виктория. — Кой всъщност уби Кармайкъл? Някой, който го е проследил до хотела?

— Не — отвърна бавно Дейкин. — Това би било невъзможно.

— Защо?

— Защото той пристигна с гуфа, с една от тези арабски лодки, и дотогава не е бил следен. Зная това, защото моите хора наблюдаваха реката.

— Значи е бил някой... някой от хотела?

— Да, Виктория. И не въобще от хотела, а от едно конкретно крило от хотела. Казвам това, защото самият аз наблюдавах стълбите и

някой не се изкачи по тях.

Той наблюдаваше силно озадаченото ѝ лице и тихо добави:

— Възможните извършители не са много на брой. Там бяхме ти и аз, мисис Кардю-Тренч, Маркърс и сестрите му. Двама възрастни слуги, които работят в хотела от години. Един мъж на име Харисън от Киркук, за когото не е известно нищо осъдително. Медицинска сестра, която работи в еврейската болница. Би могъл да бъде който и да е от тях. Не ми се вярва обаче в това, поради едно много важно основание.

— Какво?

— Кармайкъл е бил нащрек. Знаел е, че приближава върховният момент на неговата мисия. Той е човек с много развит инстинкт за опасност. Защо тогава той му изневери?

— А полицаите... — започна Виктория.

— О, да. Но те дойдоха след това. От улицата. Предполагам, че някой ги е предупредил. Ударът с нож обаче не е нанесен от някой от тях. Този удар е бил нанесен от човек, когото Кармайкъл е познавал добре. Някой, комуто е имал доверие. Или някой, от когото не се е боял. Де да знаех...

II

Успехът често е последван от спад. Виктория успя да стигне до Багдад, да открие Едуард, да проникне в тайните на „Маслинената клонка“ — всичко като по програма. Сега, след като вече бе постигнала целите си в редки моменти на самоанализ тя си задаваше въпроса какво всъщност прави. Възторгът от срещата с Едуард вече се бе уталожил. Тя го обичаше и той я обичаше. По-голямата част от времето работеха под един покрив. Ако обаче се замислеше безстрастно върху случилото се, какво всъщност правеха те тук?

По някакъв начин — с решителност или убедителност Едуард бе успял да ѝ осигури една зле платена работа в „Маслинената клонка“. Прекарваше по-голямата част от времето си в малка стая с изкуствено осветление, където на полуразвалена машина пишеше писма и обяви, в които се популяризираше сладникавата програма на „Маслинената клонка“. Едуард бе изпитал усещането, че нещо не е наред в организацията. Мистър Дейкин изглеждаше склонен да се съгласи с него. Тя, Виктория, бе решила да открие някакво потвърждение на това съмнение, но досега, доколкото можеше да види, нямаше нищо за откриване. От дейността на „Маслинената клонка“ струеше сладкият елей на световния мир.

Бяха проведени няколко срещи, на които бяха поднесени оранжада и безкрайно безвкусни неща за ядене. На тези сбирки Виктория изпълняваше ролята на нещо като домакиня, която трябваше да поощрява възникването на добри чувства между представители на различни нации. Те най-често жадно опустошаваха разхладителните напитки, гледайки се враждебно и подозрително помежду си.

Доколкото Виктория можеше да забележи, нямаше подводни течения, нямаше заговори, нямаше потайности. Всичко беше от ясно по-ясно и убийствено досадно. Неколцина тъмнокожи млади мъже се опитаха да флиртуват с нея. Други ѝ заеха книги за четене, които тя прелисти и намери за скучни. Междувременно бе напуснала хотел „Тио“ и се бе заселила в една къща на западния бряг на реката в компанията на няколко млади жени от различни националности. Сред

тях беше и Катрин и на Виктория ѝ се стори, че Катрин я следи. Не можа да реши обаче дали Катрин прави това, защото подозира, че шпионира дейността на „Маслинената клонка“ или поради по-деликатни причини, свързани с чувствата на Едуард. Предположи по-скоро второто. Знаеше се, че именно Едуард я е устроил на работа и това бе станало причина няколко чифта ревниви тъмни очи да се насочват към нея без голяма топлота. „Работата е в това — мислеше си с униние Виктория, — че Едуард е прекалено привлекателен.“ Всичките тези момичета бяха влюбени в него, а неговото еднакво топло и любезно отношение към всички не съдействаше за промяна в състоянието на нещата. Виктория и Едуард се бяха договорили да не разкриват пред останалите близостта си. Ако откриеха нещо, заслужаващо внимание, не трябваше да се разбере, че го вършат заедно. Пред хората Едуард се отнасяше към нея, както и спрямо другите млади жени, само дето влагаше малко повече хладина в държанието си.

Виктория имаше чувството, че макар и „Маслинената клонка“ да изглеждаше напълно безобидна, същото не можеше да се каже за нейния учредител и ръководител. Един-два пъти тя усети върху себе си мрачния и замислен поглед на доктор Ратбоун и макар да го посрещна с възможно най-невинното изражение на лицето си, усети внезапен пристъп на нещо като страх.

Веднъж, когато бе извикана при него, за да обясни някаква машинописна грешка, нещата отидоха по-далеч.

— Радвате ли се, че работите при, нас? — попита я д-р Ратбоун.

— Разбира се, сър — отвърна Виктория. — Неудобно ми е само дето допускам толкова много грешки.

— Грешките не ни смущават. Бездушни машини не ни трябват. Необходими ни са младост, великодушие и широта на възгледите.

Виктория се опита да придобие великодушен и щедър вид.

— Човек трябва да обича работата си. Трябва да обичате това, което вършите, да гледате напред към славното бъдеще. Чувствате ли всичко това, мило дете? — продължи д-р Ратбоун.

— Всичко е още толкова ново за мен — каза Виктория, — че още не съм го усвоила напълно, струва ми се.

— Разбирателство. Разбирателство трябва да има между младите хора. Това е най-важното. Приятни ли са ви вечерите, прекарани в

свободни дискусии и размяна на мнения?

— О, да! — отговори Виктория, която не можеше да ги понася.

— Разбирателство трябва, а не неразбирателство. Любов да цари, а не омраза. Бавно, но сигурно това ще се получи. Чувствате това, нали?

Като си спомни за безкрайните дребни дразги, за взаимната неприязън, за караниците, разправиите и обидите, Виктория така и не съобрази какъв точно отговор се очаква от нея.

— Понякога — започна тя предпазливо — хората са трудни.

— Зная, зная — въздъхна доктор Ратбоун. Благородното му чело се смръщи в недоумение. — Какво се е случило, че Майкъл Ракунян ударил Айзък Наум и му разбил устата?

— Имаха малък спор — обясни Виктория. Доктор Ратбоун мрачно се замисли.

— Търпение и вяра — промърмори той. — Търпение и вяра.

Виктория на бърза ръка измънка някакво съгласие и си тръгна. После се сети, че бе забравила да си прибере машинописния текст, и се върна. Погледът на доктора, който срещна в този миг, бе изпълнен с остра подозрителност. Изненада се и с известно безпокойство се замисли, доколко отблизо я следи той и какво в действителност мисли за нея.

Инструкциите на мистър Дейкин бяха съвсем ясни. Ако имаше нещо да му съобщава, трябваше да се придържа към определени правила. Той й бе дал стара, избеляла розова носна кърпа. Ако имаше нещо да му докладва, трябваше да се разходи по брега до общежитието, в което се бе настанила, както и без това правеше често при залез-слънце. Там имаше тясна пътека, дълга около четвърт миля. На едно място пътеката се пресичаше от широки стъпала, водещи към самия бряг, където стояха постоянно закотвени лодки. От една дървена греда стърчеше ръждив гвоздей. Ако искаше да влезе в контакт с Дейкин трябваше да закачи на гвоздея къс от розовата носна кърпа. Досега такава нещо не се бе налагало, размисли горчиво Виктория. Засега тя просто вършеше немарливо една зле платена работа. С Едуард се срещаше сравнително рядко, тъй като през по-голямата част от времето доктор Ратбоун го командироваше в отдалечени места. Сега например току-що се бе завърнал от Персия. По време на неговото отсъствие тя има една кратка и не дотам удовлетворителна среща с

Дейкин. Съгласно инструкцията трябваше да отиде в хотел „Тио“ и да попита дали не е забравила там един пуловер. След като получи отрицателен отговор, бе пресрещната от Маркърс, който веднага й натрапи една почерпка на терасата към реката. През това време Дейкин се появи откъм улицата и Маркърс веднага го включи в компанията. Някой извика Маркърс и сега Виктория остана насаме с Дейкин, който отпиваше от своята лимонада.

Не без загриженост Виктория призна липсата на някакъв напредък. Дейкин обаче реагира великодушно.

— Мило дете, та ти самата не знаеш какво да търсиш и дали има въобще нещо за намиране. Разкажи ми по-добре какво мислиш за „Маслинената клонка“.

— Спектакълът е доста неясен — отвърна бавно Виктория.

— Разбирам, че е неясен. Въпросът е дали не е и фалшив.

— Не зная — призна тя. — Хората се отнасят доста лековерно към културата, не зная дали разбирате какво искам да кажа.

— Вероятно искаш да кажеш, че към културната дейност хората не подхождат с тази предпазливост, която проявяват към предложенията да вършат благотворителност или да сключат някоя финансова сделка. Така е. Там ще откриеш много истински ентузиастични, не ще и дума. Въпросът е дали тази организация се използва от някого.

— Мисля, че там се провежда много комунистическа дейност — каза Виктория с известно съмнение. — Едуард мисли така. Накара ме да чета Карл Маркс, за да види кой как ще реагира.

Дейкин кимна.

— Любопитно. Имаше ли някаква реакция?

— Все още не.

— А Ратбоун? Той такъв ли е, за какъвто се представя?

— Мисля, че да... — гласът й звучеше неубедително.

— Знаеш ли — каза Дейкин, — именно той ме смущава. Защото е важна личност. Допусни, че има комунистически заговор. Студентите и младите революционери практически нямат шанс да влязат в допир с президента. Полицията ще се погрижи никой на улицата да не може да хвърли бомба. С Ратбоун нещата стоят иначе. Той е човек, радващ се на известност, има и славата на филантроп. За него не би представлявало трудност да влезе в допир с някой от изтъкнатите

гости. Вероятно ще го направи. Бих искал да науча повече неща за Ратбоун.

„Да — реши Виктория, — всичко се съсредоточава върху Ратбоун.“ Още от първата си среща с Едуард в Лондон, остана с чувството, че опасенията му за това, че има нещо „гнило“ в цялата работа, са предизвикани от личността на работодателя му. Навярно преди това се бе случило нещо, реши внезапно Виктория, което бе породило съмнение у Едуард. Според Виктория хората възприемаха нещата именно по този начин. Недоверчивостта ти не може да е плод просто на някакво вътрешно чувство, за нея трябва да има някаква конкретна причина. Ако сега успееше да накара Едуард да си спомни, той сигурно щеше да се сети за факта или случката, събудили неговата недоверчивост. Виктория реши, че по същата логика трябва да се опита да си спомни какво именно я бе изненадало, когато излезе на терасата на хотел „Тио“ и откри сър Рупърт Крофтън Ли. Вярно е, че бе очаквала той да се настани в посолството, а не в хотел „Тио“, но не това се бе оказало основната причина за силното ѝ усещане, че вижда нещо едва ли не невероятно. Реши да се връща непрекъснато към събитията в онази сутрин и да призове Едуард да направи същото, като си припомни началото на запознанството си с доктор Ратбоун. Щеше да му каже това веднага щом го види. Да остане с Едуард насаме обаче не бе лесно. Той току-що се бе завърнал от Персия, но в седалището на „Маслинената клонка“, където с основание на всяка стена би могло да се разлепи предупредителният военновременен плакат: „Тихо, шпионите дебнат!“, нямаше място за частни разговори. Не съществуваше възможност за уединение и в дома на арменското семейство, където тя бе на пансион. „Наистина — помисли си Виктория, — срещам се с Едуард толкова рядко, че можех преспокойно да си остана в Англия.“

Но заключението ѝ бе опровергано много скоро.

Едуард дойде при нея с няколко листа, изписани на ръка, и каза:

— Ако обичаш, Виктория, доктор Ратбоун помоли това незабавно да се препише на машина. Моля те да обърнеш внимание на втората страница, там има няколко доста трудни арабски имена.

Виктория въздъхна, сложи лист в машината и започна да преписва с обичайната си припряност. Почеркът на доктор Ратбоун не бе особено труден за разчитане и тя остана доволна от това, че прави

по-малко грешки от обичайното. Бутна встрани приключената страница и пристъпи към следващата. Веднага разбра смисъла на пояснението на Едуард. В горната част на страницата бе защитпана бележка с неговия почерк.

„Утре към единадесет часа излез да се поразходиш по брега на Тигър в близост до Беит Мелек Али“

Следващият ден бе петък, почивният ден в седмицата. Настроението ѝ се повиши светкавично. Щеше да облече зеления си пуловер. Щеше да си измие косата. Беше ѝ трудно да направи това в дома, където живееше.

— А отдавна трябваше да го направя — промърмори тя неволно на глас.

— Какво каза? — попита я Катрин, която изведнъж надигна глава от купчина пликове и циркулярни писма и я изгледа подозрително.

Виктория бързо смачка бележката на Едуард.

— Казах си, че е време да си измия косата. А пък тукашните фризьорски салони ми изглеждат ужасно мръсни. Просто не зная къде да отида.

— Вярно е. Освен мръсни са и скъпи. Аз обаче познавам едно момиче, което мие коса много добре, а и хавлиените ѝ кърпи са чисти. Ще те заведе при нея!

— Много си любезна, Катрин — каза Виктория.

— Ще отидем утре. Тъкмо е почивен ден.

— Утре не мога — рече Виктория.

— Защо?

Катрин продължаваше да я гледа подозрително. Виктория почувства отново, че се пробужда обичайната ѝ антипатия към нея.

— Предпочитам да се разходя малко на чист въздух. Тук е толкова задушно.

— Че къде ще се разхождаш? В Багдад няма къде да се разхождаш.

— Все ще намеря къде.

— По-добре е да отидеш на кино. Или да чуеш някоя интересна лекция.

— Предпочитам да се разходя. В Англия обичаме да излизаме на въздух.

— Много си се надула заради това, че си англичанка. Какво от това, че си англичанка? Чудо голямо. Тук ние плюем на англичаните.

— Ако започнеш да плюеш върху мен, реакцията ми може и да те изненада — отговори Виктория, чудейки се на лекотата, с която се разгаряха страстите в „Маслинената клонка“.

— Какво ще направиш?

— Опитай и ще видиш.

— А ти защо четеш Карл Маркс? Не го разбираш. Много си глупава. Мислиш ли, че някой ще те приеме за член на компартията. Та ти си политически необразована.

— А защо да не го чета? Та той е писал за хора като мен, за работници.

— Ти не си работничка. Ти си буржоазка. Не можеш и да пишеш на машина като хората. Я виж колко грешки правиш.

— Някои от най-умните хора в света също не владеят правописа — отвърна Виктория с достойнство. — А и как мога да работя, когато през цялото време ме разсейваш с приказките си.

Изписа един ред със скоростта на картечница и откри, че бе оставила натиснат клавиша за главните букви, вследствие на което се бе получил наниз от най-различни знаци. Замени листа с друг и старателно преписа текста. След това занесе преписа на доктор Ратбоун.

Той му хвърли бегъл поглед и започна да мърмори.

— Шираз е в Иран, не в Ирак. Освен това „Ирак“ се пише с „К“ накрая. Пише се Узид, а не Узъл. Всъщност благодаря ви, Виктория.

Когато тя си тръгна, той я спря:

— Виктория, добре ли се чувстваш при нас?

— Разбира се, доктор Ратбоун.

Тъмните очи под рошавите вежди я гледаха изпитателно. Тя се почувства неловко.

— Боя се, че не ти плащаме много.

— Няма значение. Обичам да работя.

— Наистина ли?

— Наистина — отвърна момичето. — А и чувствам, че точно тази работа си заслужава труда.

Успя да посрещне погледа на доктор Ратбоун, без да примигне.

— И с тази заплата се справяш?

— О, да. Успях да открия евтина квартира. Живея при едно арменско семейство. Всичко ми е наред.

— В момента в Багдад се търсят добри стенограф-машинописки — каза доктор Ратбоун. — Струва ми се, че бих могъл да ти помогна да си намериш по-добра работа от тази при нас.

— Но аз не искам друга работа.

— Може би ще е разумно да започнеш работа другаде.

— Разумно? — попита Виктория боязливо.

— Точно това казах. Просто те предупреждавам. И по-скоро съветвам.

В тона му сякаш леко прозираше някаква заплаха. Виктория го погледна удивено.

— Наистина не разбирам, доктор Ратбоун.

— Понякога е по-разумно да не се пъхаш в неща, които не разбираш.

Заплахата бе станала съвсем определена, но Виктория продължи да гледа с детска невинност.

— Защо дойде да работиш тук, Виктория? Заради Едуард?

Момичето поруменя от гняв.

— Разбира се, че не — отговори възмутено. Чувстваше се объркана.

Доктор Ратбоун поклати глава.

— Едуард тепърва ще се развива. Ще минат много години, докато си извоюва положение, с което да ти бъде от някаква полза. На твое място бих престанал да мисля за Едуард. И както ти казах, още сега могат да се намерят добри служби, с добра заплата и перспективи. А и там ще се чувстваш в собствена среда.

Той продължаваше да я гледа втренчено. Това някаква проверка ли беше?

— Но аз наистина се чувствам много добре в „Маслинената клонка“, доктор Ратбоун.

Той сви рамене и я освободи. Докато излизаше от стаята, усещаше погледа му върху гърба си.

Разговорът я разтревожи. Нима бе направила нещо, с което да събуди подозрението му? Нима докторът бе решил, че тя е шпионка, устроила се в „Маслинената клонка“, за да разкрие тайните ѝ? Гласът и поведението му бяха застрашителни. Предположението му, че е дошла в „Маслинената клонка“, за да бъде по-близо до Едуард, първоначално я бе ядосало и бе направила опит да отрече това. Впоследствие обаче съобрази, че за нея ще е безкрайно по-добре, ако доктор Ратбоун подозира, че е отишла в „Маслинената клонка“ заради Едуард, а не по поръчение на мистър Дейкин. Така или иначе, той навярно бе решил, че идиотското ѝ поруменяване се дължи на Едуард, така че в края на краищата всичко бе приключило добре.

При все това тази нощ тя си легна с известен страх.

ГЛАВА СЕДЕМНАДЕСЕТА

I

На другия ден Виктория успя лесно да открие как да отиде на мястото на срещата. След няколко запитвания ѝ обясниха, че Беит Мелек Али е голяма къща, построена в непосредствена близост до реката на западния ѝ бряг.

Досега Виктория не бе разполагала с достатъчно време, за да изследва околностите, така че бе приятно изненадана, когато след като малко повървя по тясната уличка, излезе на самия бряг на реката. Зави надясно и тръгна бавно по високия бряг. В някои моменти разходката ставаше рискована, тъй като водите бяха подронили крайбрежната пътечка и никой не си бе направил труда да запълни отново тези места с пръст. Пред една къща имаше стъпала, от които в тъмна нощ можеше да се озовеш направо в реката. Момичето стъпваше внимателно. Известно време повървя по широк и павиран път. Къщите от дясната страна изглеждаха тайнствени. От вида им не можеше да се разбере какви са техните обитатели. Вратите на някои бяха оставени отворени и Виктория се удивляваше на контраста. В един двор видя бликащ фонтан, обкръжен от кресла и шезлонги, и градина с високи палми. Картината напомняше на театрален декор. В съседната къща, която отвън много приличаше на предишната, гледката беше друга — там видя мрачен коридор, в който си играеха пет или шест мръсни, парцаливи деца. След това стигна до гъсто насадени палмови градини. От лявата ѝ страна се оказаха няколко стъпала, водещи до реката. Арабски лодкар, седнал в примитивна лодка, я запита нещо — вероятно искаше да разбере дали желае да я преведе през реката. Виктория реши, че навярно се намира срещу хотел „Тио“, макар че от тази страна бе трудно да се забележат архитектурните различия и всички хотелски сгради изглеждаха еднакви. След малко излезе на път, пресичащ палмовите градини, който я към две високи къщи с тераси. Зад тях се намира голяма къща, построена непосредствено до реката, обкръжена от градина и решетъчна ограда. Крайбрежната пътека водеше към това, което навярно бе Беит Мелек Али — къщата на някогашен владетел.

След няколко минути Виктория премина през портата и се озова в едно по-неугледно място. Реката бе скрита зад палмови насаждения, оградени с ръждясала бодлива тел. Отдясно имаше къщи, същински съборетини, изградени от суров кирпич. В близост до тях си играеха деца в мръсотията и цели облаци мухи закриваха купищата смет. Имаше и път, на който бе паркирана кола с очукан и старовремски вид. До колата бе застанал Едуард.

— Ето те и теб — каза той. — Много добре. Влизай.

— Къде отиваме? — попита Виктория, влизайки с удоволствие в развалината. Шофьорът, наподобяващ живо кълбо от дрипи, я погледна и щастливо ѝ се ухили.

— Във Вавилон — отвърна Едуард. — И ние заслужаваме един почивен ден.

Колата потегли със страхотен шум и заподскача лудо по неравните павета.

— Във Вавилон? — извика Виктория — Чудесно звучи. Наистина ли отиваме във Вавилон?

Колата зави наляво и излезе на добре павирано шосе с внушителна широчина.

— Да, но не очаквай нищо особено. Вавилон, ако ме разбираш добре, не е това, което е бил някога.

Виктория започна да пее тихичко:

Колко мили са до Вавилон?

Шестдесет и още десетина.

Мога ли да стигна там, преди да падне мрак?

Да, и даже да се върнеш пак.

— Обичах да пея тази песничка, когато бях малка. Винаги съм я намирала за прелестна. А сега наистина отиваме там!

— Да, и ще се завърнем, преди да падне мрак. Поне би трябвало да успеем. В тази страна нищо не е сигурно.

— Струва ми се, че колата може и да закъса по пътя.

— По всяка вероятност ще закъса. Сигурно нищо не ѝ е наред. Иракчаните обаче са големи майстори. Ако се случи нещо, шофьорът

по всяка вероятност ще върже повреденото място с канап, ще каже „Иншаллах“ и колата отново ще тръгне.

— Винаги казват „Иншаллах“, така ли?

— Да. Няма нищо по-хубаво от това да прехвърлиш отговорността на Всевишния.

— Това шосе май много не го бива, нали? — изохка Виктория, подскачайки върху седалката. Пътят, измамно широк и добре павиран в началото, се бе изменил. Не бе станал по-тесен, но вече беше пълен с дупки.

— По-нататък ще стане още по-лош — извика Едуард.

Продължиха да подскачат щастливо върху седалките. Около колата се издигаха облаци прах. Големи камиони, пълни с араби, се движеха по средата на пътя и не обръщаха никакво внимание на клаксона на колата им.

Минаваха покрай градини, обградени със стени, покрай жени, деца и магарета. За Виктория всичко това бе ново и част от очарованието на едно пътуване до Вавилон заедно с Едуард. След два часа, натъртени и раздрусани, стигнаха Вавилон. Виктория бе донякъде разочарована от купчините развалини от кирпич и печени тухли. Бе очаквала колони в и арки, каквито бе виждала на илюстрации за Баалбек.

Лека-полека обаче разочарованието ѝ намаля, докато бродеха сред купчините тухли в компанията на гида. В началото слушаше обстояйните му обяснения с половин ухо, но когато тръгнаха по Алеята на шествията, водеща към портата Иштар и съзряха поизгладените от времето барелефи на фантастични животни високо по стените, изведнъж усети величието на отминалите дни и пожела да научи нещо повече за обширния и горд град, сега изоставен и мъртъв. След като се поклониха пред древността, седнаха до Вавилонския лъв, за да изядат сандвичите, които Едуард бе приготвил. Гидът се отдалечи с усмивка и им препоръча после непременно да видят музея.

— Непременно ли? — попита Виктория сънливо. — Вещите с надписи, поставени в сандъци, никога не са ми изглеждали напълно реални. Веднъж ходих в Британския музей. Беше ужасно и освен това ме заболяха краката.

— Миналото винаги е отегчително — каза Едуард. — Бъдещето е далеч по-важно.

— Това тук не е скучно — отбеляза Виктория, сочейки със сандвич към панорамата от разпадащи се тухли. — Излъчва величие. Помниш ли стиховете „Ти беше вавилонски цар, а аз, християнска робиня“? Може и да сме били такива. За теб и за мен ми е думата.

— Не ми се вярва да са останали вавилонски царе по времето, когато са се появили християните — обади се Едуард. — Ако не се лъжа, Вавилон е престанал да съществува някъде около петшестстотин години преди Христа. Винаги се намира някой археолог, който да изнесе лекция на тази тема. Никога обаче не мога да запомня датите, освен ако не са свързани с Гърция и Рим.

— Едуард, щеше ли да ти е приятно да бъдеш вавилонски цар? Той дълбоко въздъхна.

— Да, щеше да ми е приятно.

— Тогава нека приемем, че вече си бил, а сега си в ново превъплъщение.

— В онези дни са знаели как да царуват. Затова и са могли да управляват света и да го изменят по свое желание.

— Струва ми се, че не би ми било приятно да бъда робиня — замислено каза Виктория. — Без значение дали християнска или не.

— Милтън е бил напълно прав — отбеляза Едуард — По-добре е да царуваш в Ада, отколкото да слугуваш в Небесата. Винаги съм се възхищавал от Демона на Милтън.

— Никога не съм стигала до Милтън — призна Виктория, сякаш се извиняваше. — Веднъж обаче отидох да гледам постановка на „Комус“ в Садлър Уелс. Беше прекрасно. Марго Фонтейн танцуваше като замръзнал ангел.

— Ако ти беше робиня, Виктория — каза Едуард, — щях да те освободя и да те заведа в харема си. Ей там — той махна с ръка в посока на купчина развалини.

В очите на Виктория се появи пламъче.

— Като говорим за хареми... — започна.

— Как се разбирате с Катрин? — прекъсна я Едуард.

— Ти откъде се сети, че мисля за Катрин?

— Нали за нея мислеше? Вики, наистина много ми се иска да станете приятелки с Катрин.

— Не ми казвай „Вики“.

— Добре тогава, гара Виктория, искам да станете приятелки с Катрин.

— Колко са глупави мъжете! Винаги искат приятелките им да се харесват помежду си.

Едуард рязко се изправи. Дотогава се бе отпуснал с ръце зад главата си.

— Нищо не си разбрала, гара Виктория! А и намеците ти за харемите са просто глупави.

— Никак не са глупави. Мислиш, че не забелязвам как всички тези момичета са те зяпнали и те желаят! Това направо ме вбесява.

— Прекрасно — каза Едуард. — Приятно ми е да те виждам вбесена. Да се върнем обаче към Катрин. Причината да искам да станете приятелки е, че според мен с нейна помощ най-лесно ще стигнем до нещата, които искаме да научим. Тя знае нещо.

— Наистина ли мислиш така?

— Помниш ли какво я чух да говори за Ана Шийл?

— Бях забравила.

— Как се оправяш с Карл Маркс? Има ли някакви резултати?

— Никой не се е подредил на опашка, за да ме кани в паството. Ако искаш да знаеш, вчера Катрин ми каза, че никога няма да ме приемат в партията, защото ми липсва политическо образование. А да изчитам всичките тези дебели книги... Едуард, аз просто нямам ум за тази работа.

— Не си политически осъзната, така ли? — засмя се Едуард. — Клетата ми гара Виктория! И какво се получава? Катрин е много умна и политически осъзната, а моята симпатия е все още малка лондонска машинописка, която не може да напише правилно думи от три срички.

Виктория изведнъж се намръщи. Думите на Едуард я върнаха към странния ѝ разговор с доктор Ратбоун. Разказа му случката. Той се разтревожи повече, отколкото тя бе предполагала.

— Това е сериозно, Виктория, наистина е сериозно. Опитай се да си спомниш какво точно ти каза.

Виктория се постара да възпроизведе точно думите на доктор Ратбоун и накрая се опита да успокои любимия си:

— Не виждам обаче защо трябва чак толкова да се тревожиш.

— А? — трепна Едуард, сякаш мислеше за други работи. — Значи не виждаш. Даваш ли си сметка обаче, мило момиче, че те май

са те разкрили? Сега те предупреждават. Не ми харесва тази работа, Виктория, никак не ми харесва.

След това мрачно добави.

— Комунистите, да знаеш, не се спират пред нищо. Такова е тяхното верую. Не искам някой да те удари по главата и после да те изхвърли в река Тигър, мила.

„Колко е странно — помисли си Виктория. — Стоиш сред развалините на Вавилон и разискваш дали има възможност в близко бъдеще да те цапардосат по главата и изхвърлят в река Тигър.“ Притваряйки очи, се замечта: „Скоро ще се събудя и ще установя, че съм в Лондон и съм сънувала чудесен мелодраматичен сън за опасния Вавилон.“ Затвори напълно очи. „А може би вече съм в Лондон и след малко будилникът ще позвъни. Ще стана, ще отида в офиса на мистър Гринхолц и няма да има Едуард.“

При последната мисъл отвори бързо очи и установи, не той е до нея. „За какво щях да го питам в Басра, преди да ни прекъснат?“ Не беше сън. Слънцето светеше силно й съвсем не по лондонски. Развалините на Вавилон трептяха на фона на тъмни палмови горички, а до нея седеше Едуард. Колко красиво растеше косата му, леко се къдреше на врата. И колко хубав бе този врат, загорял от слънцето. Врат чист, без каквито и да е белези. По вратовете на много мъже имаше протрити места или пъпки там, където опираха яките. Спомни си, че даже на врата на сър Рупърт бе започнал да излиза цирей.

Виктория възкликна и подскочи. Мечтанията й отлетяха в миналото. Бе страшно възбудена.

Едуард я погледна удивено.

— Какво ти става, гара Виктория?

— Едуард, сетих се за сър Рупърт Крофтън Ли.

Тъй като Едуард продължаваше да я гледа с недоумение, тя пристъпи към разясняване на мислите си. Не можа да го направи много добре.

— Имаше цирей на врата.

— Цирей на врата? — Едуард бе озадачен.

— Да, още в самолета. Беше седнал пред мен, нали ме разбираш. Тогава качулката му се изхлузи и го видях... видях цирея.

— И какво като е имал цирей? Боли, но много хора страдат от това.

— Зная, зная. Работата е там, че сутринта на терасата нямаше цирей.

— Какво нямаше?

— Нямаше цирей. Едуард, опитай се да ме разбереш. В самолета имаше цирей, а на терасата на хотел „Тео“ — нямаше цирей. Вратът му тогава бе гладък и чист — какъвто е твоят сега.

— Ами, предполагам, че е изчезнал.

— Не може да е изчезнал, Едуард. Предния ден имаше цирей, при това напълващ. Не може един цирей да изчезне току-така, без да остави следа. Нали започваш да разбираш какво може да означава това? Означава, че човекът в хотел „Тео“ въобще не е бил сър Рупърт.

Едуард я изгледа и енергично поклати глава.

— Ти си луда, Виктория. Не може да не е бил сър Рупърт. Други разлики не си видяла.

— Но нима не си даваш сметка, Едуард, че всъщност аз преди това не го бях огледала както трябва. В паметта ми бяха останали само общите впечатления — шапката, наметалото, господарската осанка. Не е трудно да се представиш за него.

— Хората от посолството обаче щяха да го разпознаят.

— Той обаче не остана в посолството. Настани се в „Тео“. От посолството го посрещна един от младите сътрудници — нали посланикът е в Англия. А и толкова често е пътувал и е бил извън Англия...

— Защо обаче...

— Заради Кармайкъл, разбира се. Кармайкъл е тръгнал за Багдад, за да се срещне с него и да му каже какво е открил. Само дето преди това не са се срещали. Така че Кармайкъл е нямало откъде да разбере, че това не е истинският Крофтън Ли и не е бил нащрек. Именно човекът, който се е представял за сър Рупърт, е убил Кармайкъл. О, Едуард, това обяснява всичко.

— Не вярвам и най-малко в това. Звучи нелепо. И не забравяй, че по-късно сър Рупърт бе убит в Кайро.

— Само че това се е случило и аз го видях. О, Едуард, колко е ужасно! Бях свидетел на всичко!

— Била си свидетел! Виктория, напълно ли си се побъркала?

— Не, съвсем не. А сега ме изслушай, Едуард. В хотела в Хелиополис някой почука на вратата ми или поне аз така си помислих

и излязох. Оказа се, че чукат не на моята врата, а на съседната, на вратата на сър Рупърт Крофтън Ли. Беше една от стюардесите или как там им викат. Покани го да се отбие до офиса на БОАК. Уж разположен в същия коридор. Излязох от стаята си малко след това. Минах покрай врата, на която бе закачена табелка, че е офис на БОАК, и малко след това вратата се отвори и оттам излезе той. Тогава реших, че е научил нещо, от което походката му напълно се бе изменила. Разбираш ли, Едуард? Било е капан. Влязъл е в него, а там го е чакал двойникът му. Тупнали са го с нещо по главата и двойникът веднага след това е започнал да играе неговата роля. А самият него навярно първоначално са го скрили някъде в Кайро, упоили са го, а сетне, когато двойникът се е завърнал в Кайро, са го убили и са го хвърлили в реката.

— Разказът ти е прекрасен — каза Едуард. — Обаче, Виктория, искрено казано, цялата работа е измишльотина. Нямах факти, с които да се обосновеш.

— А циреят...

— Остави цирея на мира.

— Има още едно-две неща.

— Какви?

— Табелката на БОАК на вратата. След това не я видях там. Спомням си, че се изненадах, когато сетне открих офиса на БОАК от другата страна на фоайето. А има и още един факт — думата ми е за стюардесата, която почука на вратата му. После я видях тук, в Багдад. И не къде да е, а в „Маслинената клонка“. Още първия път, когато отидох там. Влезе и започна да разговаря с Катрин. Още тогава останах с чувството, че вече съм я виждала.

След кратко мълчание Виктория добави:

— Така че ще трябва да се съгласиш, Едуард, че всичко това не е моя измислица.

— Всичко опира отново до „Маслинената клонка“ — произнесе бавно Едуард — И до Катрин. Виктория, като оставим всички празни приказки настрана, ще трябва да се сближиш с Катрин. Ласкай я, усмихвай ѝ се, хвали болшевишките ѝ идеи, щом трябва. Така или иначе, трябва да станеш достатъчно близка с нея, за да разбереш кои са приятелите ѝ, къде ходи и с кого се среща във от „Маслинената клонка“.

— Няма да е лесно — въздъхна Виктория — Но ще попитам. А мистър Дейкин? Според теб трябва ли да споделя с него всичко това?

— Разбира се, че трябва. Но изчакай да минат още един-два дни. Може би дотогава ще научим нещо повече — Едуард въздъхна. — Някоя от близките вечери ще изведе Катрин в кабарето „Льо Селект“.

Този път Виктория не усети никакъв признак на ревност. Едуард бе изказал намерението си с такава мрачна решителност, която изключваше очакването на каквото и да е удоволствие от замисленото начинание.

II

Възбудена от разкритията си, на другия ден Виктория успя, без каквито и да е усилия да демонстрира прилив на приятелски чувства към Катрин. Колко мило от нейна страна, напомни ѝ Виктория, че ѝ обяснила къде може да си измие косата. Вече било крайно време да направи това. Последното беше вярно, тъй като след разходката до Вавилон косата ѝ благодарение на пясъка бе придобила цвета на червена ръжда.

— Наистина изглежда ужасна — потвърди Катрин, оглеждайки я не без известно удовлетворение. — Да не би да си излизала на разходка вчера следобед по време на пясъчната буря?

— Наех кола и отидох до Вавилон — каза Виктория. — Беше много интересно, но на връщане бурята едва не ме задуши и ослепи.

— Вавилон е интересен — отвърна Катрин, — но е най-добре да се ходи там в компанията на някой, който разбира и може да ти обясни всичко. Колкото до косата, ще те заведе довечера при арменското момиче. Ще я измие с шампоан, това е най-доброто.

— Просто не зная как винаги успяваш да поддържаш косата си в такъв чудесен вид — обади се Виктория, гледайки с престолено възхищение буклите на Катрин, които ѝ приличаха на мазни колбаси.

На обикновено навъсеното лице на Катрин се появи усмивка и Виктория реши, че Едуард е бил прав, като я посъветва да залага на ласкателството.

Когато същата вечер излязоха от „Маслинената клонка“, двете момичета вече бяха в най-приятелски отношения. Катрин я преведе през плетеница от тесни улички и алеи и накрая почука на невзрачна врата, която с нищо не показваше, че от другата ѝ страна се върши фризьорска дейност. Отвори им млада жена със също така невзрачен, но делови вид, която говореше бавно на английски. Тя отведе Виктория в безупречно чисто помещение с блестящи кранове и разнообразни шампоани и лосиони. Катрин си тръгна, а Виктория повери гривата си на сръчните ръце на мис Анкумян. Скоро косите ѝ се превърнаха в кълбо от пухкава пяна.

— А сега, ако обичате...

Виктория се наведе над умивалника. Водата намокри косите ѝ и започна да се стича в отвора му. Изведнъж усети сладникава и неприятна миризма, която тя обикновено асоциираше с болници. Парче силно напоена с нещо марля бе плътно притиснато върху носа и устата ѝ. Виктория с все сили се опита да се освободи, но нечия желязна ръка задържа марлята на мястото ѝ. Започна да се задушаваше, зави ѝ се свят, силно бучене нахлу в ушите ѝ... След това настъпи дълбок и непрогледен мрак.

ГЛАВА ОСЕМНАДЕСЕТА

Когато Виктория се върна в съзнание, стори ѝ се, че бе изминало ужасно много време. В главата ѝ се въртяха откъслечни спомени: натикване в кола — бърборене и караница на арабски език — светлини, насочени към очите ѝ и ужасяващ пристъп на гадене. Спомни си още смътно как лежеше върху един креват, докато някой повдигаше ръкава ѝ и я убождаше с игла. Сетне следваха още по-неопределени спомени за мрак и засилваща се тревога.

Сега най-после вече бе самата тя — Виктория Джоунс. А нещо се бе случило на Виктория Джоунс. Нещо, което бе станало много отдавна. Преди месеци или години. А може би и само преди няколко дни.

Вавилон — силно слънце — прах — коса — Катрин. Катрин, разбира се, усмихната и с лукавия поглед и подобните на колбаси букли. Катрин я бе завела да ѝ измият косата и какво се бе случило сетне? Ужасната и противна миризма, разбира се, това бе хлороформ. Бяха я упоили и отвели някъде. Къде?

Виктория внимателно се опита да седне. Стори ѝ се, че лежи върху легло, върху много твърдо легло. Главата я болеше и се чувстваше замаяна. Ужасно замаяна. Това убождане... Очевидно ѝ бяха инжектирали нещо упойващо. Все още се чувстваше полуупоена.

Така или иначе, не я бяха убили. Защо ли? Значи всичко бе наред. Най-доброто нещо, реши замаяната Виктория, бе да се наспи. И точно това направи.

При следващото си събуждане почувства главата си много по-прояснена. Освен това беше ден и тя можеше да разбере по-добре къде е попаднала.

Намираше се в стая с малки размери, но с много висок таван, боядисана в потискащо сивосинкав цвят. Подът беше глинен. Мебелировката изглежда се състоеше единствено от леглото, на което бе лежала досега, покрито с мръсна черга, и от паянтова маса, върху която имаше леген с напукан емайл. Под масата видя поцинкована

кофа. От външната страна прозорецът бе защитен с дървена решетка. Въпреки продължаващото главоболие Виктория чевръсто стана от леглото и надникна през прозореца. През решетката видя градина с палмови дървета. Градината бе съвсем угледна по стандартите на Изтока, макар че едва ли щеше да бъде одобрена от един англичанин — обитател на къща с градина извън града. В нея имаше много яркооранжеви невени, прашни евкалиптови дървета и няколко хилави вечнозелени храсти.

Малко дете с лице, нашарено с някаква синя боя, и много гривни си играеше с топка и пееше нещо с тънък гласец, наподобяващ звука на далечни гайди.

След това Виктория обърна поглед към вратата, голяма и масивна. Без да храни особени надежди, отиде до нея и се опита да я отвори. Беше заключена. Върна се до леглото и седна.

Къде се намираше? Не в Багдад, в това бе уверена. Какво трябваше да направи?

След минута-две съобрази, че последният въпрос не бе правилно формулиран. По-важно беше да помисли какво могат да й сторят. С неприятно усещане в стомаха си спомни за съвета на мистър Дейкин — да разкаже всичко, което знае. А може би те бяха научили всичко, което знаеше, докато е била упоена. Така или иначе, и това беше основание за добро настроение, беше жива. Трябваше да остане жива, докато Едуард я открие. Какво щеше да направи той, след като разбере, че е изчезнала? Щеше ли да отиде при мистър Дейкин? Или щеше да действа самостоятелно? Щеше ли да сплаши Катрин, както трябва и да я накара да проговори? Щеше ли въобще да заподозре Катрин? Колкото повече се опитваше да си изгради образа на един Едуард, заел се с действия, толкова повече този образ избледняваше и се превръщаше в безлична абстракция. Беше ли умен Едуард? Това всъщност бе важното. Беше чаровен. Беше привлекателен. Имаше ли обаче ум в главата си? Виктория бе съвсем наясно, че за избавлението ѝ е необходим ум.

Мистър Дейкин безспорно притежаваше ум. Щеше ли обаче да прояви активност? Или щеше просто да я задраска в мислите си, като добави в графата зад името ѝ „мир на праха ѝ“? В края на краищата в очите на мистър Дейкин тя бе просто една от многото. Те рискуваха и ако нямаха късмет, загиваха. Не, нямаше вероятност мистър Дейкин да

се захване с организиране на спасителна операция. В края на краищата беше я предупредил.

И доктор Ратбоун я беше предупредил. Или я бе заплашил? И след заплахата бързо бе пристъпил към изпълнението...

„Обаче все още съм жива“ — повтори си Виктория, решила да приеме действителността откъм светлата ѝ страна.

Отвън се чуха стъпки, а след малко и завъртане на огромен ключ в ръждива брава. Вратата изскърца и с отвори. Появи се арабин. Носеше вехт тенекиен поднос с няколко чинии.

Изглежда бе в добро настроение, тъй като ѝ се ухили широко, промърмори нещо неразбираемо на арабски отвори уста, посочи с пръст към гърлото си и излезе, заключвайки вратата зад себе си.

Виктория огледа подноса с любопитство. Имаше чиния с ориз, другата съдържаше нещо, наподобяващо увити на руло зелени листа. Имаше и голям къшей арабски хляб. Също и кана с вода и чаша.

Започна обяда си с пълна чаша вода. Сетне продължи с ориза, хляба и зелените листа, които се оказаха пълнени с кълцано месо със странен вкус. След като изяде всичко, се почувства доста по-добре.

Положи максимални усилия да проумее случилото се с нея. Бяха я упоили с хлороформ и отвлекли. Кога? За последното имаше най-смътна представа. От откъслечните си спомени за заспивания и събуждания реши, че е станало преди няколко дни. Бяха я извели от Багдад. Къде? Нямахте как да знае и това. Поради незнанието на арабски не можеше да попита. Нямахте как да разбере названията на местности, имена, дати.

Последваха няколко часа скука.

Вечерта тъмничарят отново се появи с поднос и храна. Този път бе придружен от две жени. Бяха в ръждивочерни наметала и покрити лица. Не влязоха в стаята, а застанаха отвън до вратата. Едната бе с бебе в ръце. Стояха там и се кискаха. Виктория усети погледите им през тънкия воал и остана с чувството, че се опитват да я преценят колко струва. За тях очевидно бе възбуждащо и забавно да държат в плен европейка.

Виктория ги заговори на английски и френски, но в отговор чу само кикот. Реши, че е странно да не може да общува с хора от собствения си пол. Произнесе, макар и бавно и с усилия, една фраза, която бе запомнила:

— Ел хамуд лилах.

Произнасянето ѝ бе възнаградено с поток арабски думи. Жените започнаха енергично да клатят глави.

Виктория понечи да се доближи до тях, но арабският слуга, или какъвто беше, бързо и препречи пътя. Даде знак на двете жени да се оттеглят и сам излезе, като заключи вратата. Преди да напусне помещението, повтори една дума няколко пъти:

— Букра, букра...

Виктория бе чувала тази дума и преди. Означаваше „утре“.

Тя седна на леглото и започна да обмисля положението си. Утре? Може би утре някой щеше да дойде или нещо щеше да се случи. Утре можеше да настъпи край на пленничеството ѝ или нейният собствен край. Като претегли всички възможности, реши да не отделя много внимание на мисли за утрешния ден. Инстинктивно прецени, че за нея ще бъде много по-добре, ако настъпването на утрешния ден я завари другаде.

Дали това беше възможно? За пръв път обърна първостепенно внимание на този проблем. Най-напред отиде до вратата и я огледа. Там май нямаше какво да прави. Бравата очевидно не беше такава, каквато би могла да отвори с фиба за коса, ако изобщо можеше да отвори някоя брава с фиба за коса, в което тя лично силно се съмняваше.

Оставаше прозорецът. Той, както успя да установи, бе много по-обнадеждаващ. Дървената решетка изглеждаше полуизгнила. Обаче и да успееше да пробие в нея достатъчно голям отвор, за да може да премине през него, едва ли щеше да смогне да направи това, без да вдигне много шум, който неизбежно да привлече внимание. Освен това стаята, в която се намираше, бе на горния етаж, което предполагаше или да открие някакво въже, или да скача с риск най-малко да си изкълчи глезен. Спомни си, че в книгите човек се спускаше по въже, направено от чаршафи, разкъсани на ивици. Опърпаното одеяло и дебелината памучна черга не ѝ вдъхваха доверие. Не изглеждаха подходящи за целта. Не разполагаше и с инструмент, с който да нареже чергата на ивици, а колкото до одеялото, при неговата протритост едва ли щеше да му повери тежестта на тялото си.

— Дявол да го вземе — изрече Виктория на глас.

Идеята за бягство я обземаше все по-силно. Доколкото бе успяла да прецени, тъмничарите ѝ бяха хорица с много опростен начин на мислене, на които самият факт, че тя е под ключ, изглеждаше неподлежащ на промяна. Не биха очаквали, че може да избяга, поради простия факт, че е в плен, а един пленник не може да избяга. Този, който я бе упоил с инжекция и вероятно я бе докарал в тази къща, сега очевидно го нямаше — в това бе сигурна. Той (или тя) се очакваше да дойде букра, утре. Бяха я оставили в някакво затънтено място под надзора на обикновени хорица, които щяха да изпълняват нарежданията, но нямаше да размишляват над задълженията си. Те очевидно и хабер си нямаха колко изобретателна може да бъде една млада европейка, почувствала живота си в опасност.

„Ще се измъкна някак си оттук“ — каза си Виктория.

Доближи се до масата и се зае с новопостъпилия запас от храна. Необходими ѝ бяха сили. Този път имаше ориз, портокали и късчета месо в яркооранжев сос.

Изяде всичко и изпи чаша вода. Неволно наклони каната по-силно и малко вода се изля на пода. На това място глиненият под веднага се превърна в малка локва рядка кал. Съобразителният мозък на мис Виктория Джоунс роди идея.

Дали ключът бе оставен в бравата откъм външната страна на вратата?

Слънцето вече залязваше и скоро щеше да стане тъмно. Виктория отиде до вратата, коленичи и надникна в огромната ключалка. Не видя през нея никаква светлина. Сега ѝ трябваше нещо, което да може да пхне вътре, молив или края на автоматична писалка. Колко лошо, че ѝ бяха взели ръчната чанта. Намръщена, огледа стаята. Единственият прибор върху масата бе една голяма лъжица. Нямаше да ѝ свърши работа в момента, но за по-късно можеше да потрябва. Виктория седна и започна да умува и крои планове. След малко възкликна победоносно, свали обувката си и измъкна вътрешната кожена подложка. Нави я стегнато на руло и прецени, че е достатъчно твърдо. Отиде до вратата, наведе се и енергично бръкна с него в ключалката. За щастие огромният ключ се крепеше в бравата доста хлабаво. След три или четири минути се поддаде на усилията ѝ и тупна на пода от външната страна. Шумът от падането върху пръстения под беше слаб.

„Сега трябва да побързам — реши Виктория, — преди да е станало съвсем тъмно.“ Взе каната и изля внимателно малко вода до основата на вратата, колкото се може по-близо до мястото, където предполагаше, че е паднал ключът. След това с помощта на лъжицата и пръстите си започна да прокопава отвор под вратата, отстранявайки образувалата се кал. Лека-полека, добавяйки непрестанно по малко вода от каната, успя да изкопае дупката. Легна на пода и се опита да надникне, но не можа да види нищо. Нави ръкавите си и откри, че може да промуши ръката си до китката, че и повече под вратата. Започна да опипва пода зад вратата и накрая един от пръстите ѝ докосна нещо метално. Бе напипала ключа, но не успя да протегне повече ръката си, за да го хване. Сети се да откачи безопасната игла, с която бе закопчала една от скъсаните си презрамки, изкриви я във формата на кука, и се зае с риболов. Тъкмо когато бе готова да заплаче от безсилие, куката закачи ключа и тя успя да го доближи достатъчно, за да го достигне с пръсти. След това го изтегли през калния отвор вътре в стаята.

Виктория се облегна назад, възхитена от собствената си изобретателност. Вкара ключа в ключалката, изчака да настъпи момента на поредното разлайване на съседските кучета и го превъртя. Вратата веднага се откря. Момичето внимателно надникна. Вратата водеше към друго малко помещение, също с врата, но отворена. Изчака малко и след това се промъкна тихичко на пръсти. По тавана на това помещение зееха големи отвори, а подът на места беше продънен. Отворената врата водеше към груби, кирпичени стъпала, долепени към външната стена на къщата, които водеха към градината.

За Виктория това бе достатъчно. Върна се тихо килията си. Виждаше ѝ се малко вероятно някой да дойде да я навести преди настъпването на нощта. Щеше да изчака да се стъмни, селото или градчето да заспи едва тогава щеше да тръгне.

Забеляза и още нещо. В близост до външната врата на пода лежеше безформена купчина плат. Реша, че това навярно е стара аба, която щеше да ѝ свърши работа, за да покрие европейските си дрехи.

Така и не разбра колко време чака. Часовете ѝ се сториха безкрайни. Най-сетне различните звуци от местните обитатели затихнаха. Престана да чува далечната музика на арабски грамофонни

плочи, пискливите гласове и храченето. Утихнаха женските вайкания и детският плач.

Сега вече тишината се нарушаваше единствено от далечния вой на животни, най-вероятно чакали, и от редуващите се изблици на хоров кучешки лай, който щеше да продължи през цялата нощ.

„Е, време е“ — каза си тя и се изправи.

След моментен размисъл заключи вратата на килията си отвън и остави ключа в ключалката. Сетне пипнешком премина през предното помещение, взе купчината плат от пода и се озова на горната площадка на глинената стълба. Имаше луна, но не светеше силно. Светлината ѝ все пак се оказа достатъчна за Виктория. Тръгна надолу по стълбището и спря, когато ѝ оставаха само четири стъпала. Сега бе на равнището на глинения дувар, който обграждаше градината. Ако продължаваше да върви надолу, щеше да ѝ се наложи да мине покрай къщата. От стаята на долния етаж се чуваше хъркане. Може би щеше да е по-добре да тръгне по горната част на дувара. Той изглеждаше достатъчно здрав, за да може да върви по него.

Реши се на второто и тръгна с лека стъпка по дувара, напрягайки вниманието си само там, където той се извиваше под пръв ъгъл. Навън имаше нещо като палмова градина и на едно място покрай нея дуварът вече бе полусрутен. Там Виктория скочи и се хързулна върху земята и след няколко минути вече бързаше през палмовата градина към един отвор в отсрещната стена излезе на съвсем тясна уличка, непроходима за автомобили, но подходяща за магарета. От двете ѝ страни имаше кирпичени огради. Понесе се по нея с цялата скорост, на която бе способна.

Сега кучетата се разляха като бесни. От една порта изскочиха две кафеникави псета и ѝ се озъбиха. Хвърли към тях шепа пръст и пясък и те със скимтене се прибраха. Виктория ускори ход. На един ъгъл зави и се оказа по всяка вероятност на главната улица. Тясна и с много дупки, тя пресичаше селото от кирпичени къщи, еднакво белезникави на лунната светлина. Иззад оградите се надвесваха палми и се чуваше кучешки лай и ръмжене. Тя си пое дълбоко дъх и побягна. Кучетата продължиха да лаят, но нито едно човешко същество не прояви интерес към нощния скитник. След малко излезе на открито пространство, през което течеше бара. Над нея имаше полуразрушен

гърбав мост. Отвъд него, покрай шосето или пътя, се разстилаше безкраен простор. Продължи да тича, докато се задъха.

Вече се бе отдалечила от селото. Луната светеше по-силно. От ляво и от дясно пред нея се разстилаше гола камениста земя, необработвана и недокосвана от човек. Изглеждаше равна, но само на пръв поглед. Нямаше никакви ориентирни, по които да разбере посоката си. Не познаваше достатъчно съзвездията, за да се ориентира поне по тях в каква посока се движи. Имаше нещо ужасяващо в безжизнената пустота, но връщането бе невъзможно. Можеше да върви само напред.

Като спираше от време на време, за да си почине, и поглеждаше през рамо, за да се увери, че никой не я преследва, Виктория продължи да се движи към неизвестността със скорост три и половина мили в час.

Зазоряването я завари уморена, с подути крака и почти истерична. След първите слънчеви лъчи реши, че се е движила общо взето в югозападна посока, но тъй като не знаеше къде се намира, новата информация не и бе от голяма полза.

Пред себе си отстрани до пътя забеляза нещо като малък хълм или могила. Макар че склоновете ѝ бяха стръмни, тя изкачи върха. Оттам успя да огледа местността от високо и насмалко не изпадна в паника. Никъде не се съзираше нищо. Земята и хоризонтът бяха осветени с леки пастелни оттенъци на жълто и розово и тук-там се виждаха сенки. Панорамата бе красива, но вдъхваше страх.

„Сега разбирам помисли си Виктория — какво означава да се чувстваш сам на света“.

Тук-там растеше хилава трева, която оцветяваше с по-тъмни петна общия фон, и се виждаха изсъхнали тръни. Но това бяха единствените признаци на живот. В тази пустош съществуваше само Виктория Джоунс.

Нямаше никаква следа и от селото, откъдето бе избягала. Пътят, по който бе дошла, се простираше като че ли в безкрайната пустош. Стори ѝ се невероятно, че е успяла да се отдалечи толкова много от селото. За миг изпита нелепото желание да се върне, да бъде отново сред човешки същества.

След това се съвзе. Знаеше, че бе решила и успяла да избяга, но че патилата ѝ няма да свършат просто заради това, че се бе отдалечила на няколко мили от тъмничарите си. Един автомобил, бил той и

развалина, щеше да измине тези мили без усилие. Веднага, след като се разкриеше бягството ѝ, щяха да започнат да я търсят. И как, по дяволите, щеше да успее да се скрие, след като нямаше къде? Все още носеше със себе си дрипавата черна аба, която бе взела от къщата. Уви се с нея и закри лицето си. Нямаше представа как изглежда, тъй като нямаше огледало. Ако свалеше европейските си обувки и чорапите и тръгнеше боса, може би нямаше да привлича вниманието. Знаеше, че една арабска жена, добродетелно закрила лика си, е напълно защитена, колкото и бедна и дрипава да изглежда. Ако някой мъж я заговореше, това щеше да бъде връх на лоши обноски. Но дали маскировката ѝ би измамила очите на европеец, излязъл специално, за да я търси? Така или иначе, нямаше какво друго да направи.

Вече бе твърде уморена. Изпитваше и страхотна жажда, която нямаше как да утоли. Реши, че най-доброто, което може да стори, е да легне на склона на хълма. Можеше да чуе шума на приближаващ автомобил и ако се скриеше в една канавка, образувана от ерозията в подножието на хълма, можеше да разгледа пътниците в него.

Можеше да се скрие и на обратния склон на хълма, така че да не я забележат от пътя.

От друга страна, трябваше на всяка цена да се завърне бързо в цивилизования свят и единственият възможен начин за това бе да спре кола с европейци и да помоли да я вземат на автостоп.

Необходимо беше да е сигурна, че ще попадне точно на тези европейци, които трябва. Как за Бога можеше да разбере това?

Размишлявайки, Виктория съвсем неочаквано заспа, жертва на умората и изтощението.

Когато се събуди, слънцето грееше в зенита. Чувстваше се прегряла, скована и замаяна, и жаждата ѝ вече бе станала непоносима. Въздъхна, но веднага след това наостри уши. Бе чула звук, който макар и слаб, можеше да бъде само от приближаваща кола. Предпазливо надигна глава. Колата идваше не откъм селото, а от обратната посока. Значи в нея не можеше да има преследвачи. Колата все още бе малка черна точица на пътя. Легнала и скрита, доколкото може, Виктория втренчи поглед в нея. Как съжеляваше в този момент, че няма бинокъл!

След малко колата изчезна в низината, а след това отново се появи, вече достатъчно близо. Караше я е арабин, до него седеше човек в европейско облекло.

„Време е да реша“ — помисли си Виктория. Трябваше ли да изтича до пътя и да се опита да спре колата?

Тъкмо когато реши да стори това, я обхвана внезапно опасение. Ами ако в колата беше врагът?

Откъде можеше всъщност да знае? По този път очевидно нямаше оживено движение, друга кола не бе минавала. Нито пък камион. Нито дори магарешки керван. Тази кола може би отиваше към селото, откъдето беше избягала.

Какво трябваше да направи? Стори ѝ се ужасно, че трябва да вземе решение за толкова кратко време. Ако това бе враг, значи бе настъпил краят. Но ако не бе враг навярно сега бе единственият ѝ шанс да оцелее. Ако продължеше да се скита, навярно щеше да загине от горещина и изтощение. Какво да прави?

Докато стоеше присвита, парализирана от нерешителност, шумът на двигателя започна да се променя. Колата намали скоростта и сетне с форсиране излезе от пътя и се отправи към хълма, зад който Виктория се бе скрила.

Бяха я видели! Търсеха я!

Виктория се измъкна от канавката и изпълзя към обратната страна на хълма, по-далеч от приближаващата кола. Чу как моторът спря и се хлопна врата, след като някой излезе от колата.

После се разнесе арабска реч. Настъпи тишина. Изведнъж съвсем внезапно пред погледа ѝ изникна мъж. Той обикаляше могилата и вече бе преполовил пътя. Очите му бяха приковани към земята и от време на време се навеждаше и взимаше нещо в ръце. Каквото и да търсеше, очевидно не бе момиче на име Виктория Джоунс. Освен това определено бе англичанин.

Като въздъхна с облекчение, момичето се изправи и тръгна към него. Той вдигна глава и застина изненадан.

— Боже мой — възкликна Виктория, — толкова се радвам, че се появихте.

Той продължи да я зяпа.

— Какво, за Бога... — започна той, — англичанка ли сте? Обаче...

Виктория се засмя и свали абата.

— Разбира се, че съм англичанка! Ако обичате, бихте ли ме закарали до Багдад?

— Не отивам в Багдад. Идвам оттам. Обаче какво за Бога правите тук, сама, в сърцето на пустинята?

— Отвлякоха ме — отговори Виктория задъхано. — Отидох да си измия косата и ме упоиха с хлороформ. Когато се събудих, бях в една арабска къща в някакво село, което се намира в тази посока.

Махна с ръка някъде към хоризонта.

— В Мандали?

— Не Зная как му е името. Миналата нощ избягах оттам. Вървах цяла нощ и се скрих зад този хълм, за да се укривя от врага.

Избавителят ѝ я гледаше с много странно изражение на лицето. Бе мъж на около тридесет и пет години, със светла коса, леко високомерен. Говорът му беше академичен и точен. Сложи пенсне и я изгледа през него. Неодобрително. Виктория съобрази, че не вярва и на една дума от приказките ѝ.

Веднага даде израз на възмущението си.

— Говоря самата истина — каза. — Абсолютната истина.

Непознатият я изгледа още по-недоверчиво.

— Много интересно — забеляза хладно.

Виктория бе обхваната от отчаяние. Колко несправедливо бе лъжите ѝ винаги да звучат правдоподобно, а сега, когато казваше самата истина, да не ѝ вярват. Истините ги разказваше зле и неубедително.

— И ако нямате нищо за пиене, направо ще умра от жажда. Ще умра от жажда и ако ме оставите тук.

— Естествено не бих си и помислил да направя това — отвърна сопнато непознатият. — Не подхожда на една англичанка да се разхожда сама из дивата пустош. За Бога, устните ви са съвсем напукани... Абдул!

— Сахиб?

Шофьорът се появи от другата страна на могилата. След като получи нарежданията на арабски, се затича към колата и след малко се завърна с голям термос и чаша.

Виктория жадно пи.

— Сега вече е друго — въздъхна тя.

— Името ми е Ричард Бейкър — представи се англичанинът.

Тя също се представи:

— Казвам се Виктория Джоунс.

Сетне, в желанието си да спечели доверие и да замени проявеното към нея подозрение с почиттелно внимание, добави:

— Виктория Поунсфут Джоунс. Отивам при вуйчо си, доктор Поунсфут Джоунс, който извършва археологически разкопки.

— Какво чудесно съвпадение — възкликна Бейкър гледайки я изненадано. — Самият аз също съм се запътил към разкопките. Те са само на около петнадесет мили оттук. Струва ми се, че попаднахте на най-подходящия спасител, не намирате ли?

Виктория остана, меко казано, просто слисана и объркана. Бе направо сацисана. Дотолкова, че не можа да каже нищо повече. Покорно и безмълвно последва Ричард в колата и влезе в нея.

— Предполагам, че вие сте очакваната антроположка — каза Ричард, премествайки разни неща от задната седалка, за да устрои девойката по-удобно. — Научих за вашето идване, но не очаквах да пристигнете толкова рано.

Задели известно време на подреждането на парчета керамика, които извади от джобовете си. Виктория сега разбра какво бе събирал около могилата.

— Изглежда, че е от телската епоха — каза той, сочейки към могилата. — Нищо особено, доколкото мога да преценя. Керамиката е от късния асирийски период. Наподобява партийската, а някои късове определено са свързани с каситския период. — Усмехнато добави: — Радвам се да видя, че въпреки премеждията инстинктът ви на археолог ви е отвел при могилата.

Виктория понечи да отвори уста и веднага я затвори. Шофьорът включи на скорост и колата тръгна.

Какво, в края на краищата, можеше да каже? Вярно, че щеше да бъде разобличена веднага след пристигането при експедицията. По-добре обаче да я разобличат там и да ѝ дадат възможност да се изповяда и поиска прошка за своите измишльотини, отколкото да се изповядва сега на мистър Ричард Бейкър. Най-лошото, което можеха да ѝ сторят, беше да я върнат в Багдад. Освен това — реши непоправимата Виктория, — докато стигнем до мястото на разкопките, може и да измисля нещо. Въображението ѝ трескаво заработи. Да симулира загуба на паметта? Да каже, че е пътувала с едно момиче, което я е помолило да... Не, май този път наистина трябваше да се стигне до чистосърдечно самопризнание. Предпочиташе обаче да си

признае всичко на доктор Поунсфут Джоунс, какъвто и човек да се окажеше, а не на мистър Ричард Бейкър с надменно присвитието му вежди и очевидното недоверие към достоверната ѝ история.

— Не отиваме направо в Мандали — каза мистър Бейкър, обръщайки се към нея от предната седалка. — Ще се отклоним от пътя и ще влезем в пустинята след около миля. Понякога е трудно да се открие точното място, като се има предвид отсъствието на ориентири.

Каза нещо на Абдул на арабски и колата рязко зави встрани от пътя и тръгна направо през пустинята. Виктория забеляза, че въпреки отсъствието на ориентири Ричард Бейкър умело насочваше Абдул с жестове — сега наляво, сега надясно. Най-сетне Ричард въздъхна удовлетворено.

— Попаднахме на пътя.

Тя не можа да види никакъв път. След малко обаче забеляза, че тук-таме пред тях се мяркаха избледнели следи от автомобилни гуми.

Когато пресякоха един малко по-забележим коловоз, Ричард даде знак на Абдул да спре.

— Ето и нещо интересно за вас — обърна се той към Виктория. — Ще видите нещо, което не сте виждала по-рано.

Към колата се бяха запътили двама души. Единият носеше на гръб къса дървена пейка. Другият се бе натоварил с голям дървен предмет с размерите на пианино.

Ричард ги спря и те с радост го приветстваха. Той извади цигари и започна да се създава приятна обстановка.

След това се обърна към нея.

— Обичате ли кино? Сега ще видите представление.

Каза нещо на двамата мъже и те се усмихнаха.

Поставиха пейката на земята и поканиха Виктория и Ричард да седнат. Сетне поставиха дървения предмет върху статив. В него имаше два отвора.

— Прилича ми на диапозитивен апарат — каза Виктория.

— Такъв е, само че по-примитивен — отвърна Ричард.

Тя долепи очи до отворите и един от мъжете започна да върти някаква ръчка. Другият запя нещо с монотонен глас.

— Какво казва? — попита Виктория.

Ричард започна да превежда текста на песента.

— „Идвай, народе, и се готви за чудесии и наслаждениа. Сега ще видиш чудесата на древността.“

Пред очите на Виктория изплува картина. Няколко негри жънеха пшеница.

— „Феллахи в Америка“ — преведе Ричард.

— „Жената на Великия Шах на Запада“ — пред очите на Виктория се появи императрица Евгения. Последваха я княжеският дворец в Черна гора и картини от Световното изложение.

Виктория видя странна и чудата колекция от снимки, без каквато и да е връзка една с друга, придружени от любопитни обяснения.

Съпругът на кралицата, Дизраели, норвежки фиорди и швейцарски кънкьори приключваха странната ретроспекция върху отдавна отминали дни.

Операторът приключи представлението със следните думи:

— Показахме ви чудесата и загадките на древността в чужди и далечни страни. Дано великодушието ви бъде толкова голямо, колкото истинността на нещата, които видяхте. Защото видяхте самата истина.

Представлението бе свършило. Виктория сияеше от удоволствие.

— Това наистина беше чудесно! — възкликна тя. — Просто не мога да повярвам.

Собствениците на пътуващото кино гордо се усмигнаха.

Виктория стана от пейката и Ричард, който бе седнал на другия край, тупна на земята по начин, донякъде лишен от достойнство. Виктория се извини, но изпита известно задоволство. Ричард възнагради кинодейците, след което се сбогуваха най-учтиво, изразиха взаимна загриженост за здравето си и пак така взаимно си пожелаха Бог да ги благослови и се разделиха. Ричард и Виктория се качиха в колата, а двамата мъже потънаха в пустинята.

— Накъде са се запътили? — попита Виктория.

— Пътуват из цялата страна. За пръв път ги срещнах в Трансйордания. Тогава се бяха отправили от Мъртво море за Аман. Сега отиват в Кербела, като нарочно вървят по странични пътища, за да посетят колкото се може повече затънтени селища.

— Някой взима ли ги на автостоп?

Ричард се засмя.

— Едва ли биха приели. Веднъж предложих на един старец, тръгнал от Басра за Багдад, да го взема в колата. Питам го кога очаква

да пристигне там и той ми отговори, че след около два месеца. Казах му, че ако го взема в колата, ще бъде в Багдад още същата вечер, но той ми благодари и отказа. Времето тук не струва нищо. Изглежда, че хората, възприели тази мисъл, изпитват странно удовлетворение от нея.

— Мога да си представя.

— Арабите намират нашия западен стремеж да вършим нещата бързо за трудноразбираем, а навикът ни при разговор да пристъпваме веднага към същината на въпроса ги шокира като проява на крайно невъзпитание. Тук е прието, като седнеш, да започнеш с половин час празни приказки. Или ако предпочиташ, да не кажеш нищо.

— Би било странно да правим същото на работните си места в Лондон. Бихме пропилили много време.

— Да, но пак се връщаме на същия въпрос: Какво представлява времето? Какво означава да го пилееш?

Виктория се замисли върху тези думи. Колата продължаваше да се движи самоуверено към неизвестността.

— Къде се намира това място? — попита тя най-сетне.

— Тел Асуад? Почти в центъра на пустинята. Не след дълго ще видите Зигурат. Междувременно, погледнете от лявата си страна. Да, натам.

— Нима това са облаци? — попита Виктория. — Невъзможно е да са планини.

— Планини са. Това са заснежените планински върхове на Кюрдистан. Могат да се видят само в много ясно време.

Виктория бе обхваната изведнъж от приятна отпуснатост. Щеше ѝ се пътуването да продължи безкрайно. Само да не беше такава лъжкия! Сви се като уплашено дете от мисълта за предстоящото разобличение. Как ли изглеждаше доктор Поунсфут Джоунс? Навярно бе висок, с дълга сива брада и свиреп поглед. Е добре, какво от това, че ще ядоса доктора, нали бе успяла да надхитри Катрин, „Маслинената клонка“ и доктор Ратбоун?

— Пристигнахме — каза Ричард.

Посочи нещо пред тях и Виктория забеляза точица на хоризонта.

— Изглежда на мили оттук.

— А не, съвсем близо е. Ще видите.

И наистина, точицата се превърна с удивителна скорост първо в петънце, после в хълм и накрая във висока и внушителна могила. От едната ѝ страна имаше продълговата тясна постройка от непечени тухли.

— Там е настанена експедицията — поясни Ричард.

Спряха тържествено, приветствани от кучешки лай.

Посрещнаха ги слуги с бели наметала и сияйни усмивки.

След приключването на поздравите Ричард каза:

— Очевидно, не са ви очаквали толкова рано. Но веднага ще приготвят леглото ви и ще ви осигурят топла вода. Предполагам, че ще пожелаете да се измиете и да си починете. Доктор Поунсфут Джоунс сега е на разкопките. Аз ще отида при него. За вас ще се погрижи Ибрахим.

Ричард се оттегли, а Виктория последва усмихнатия Ибрахим в постройката. След силното слънце, което грееше навън, вътре ѝ се стори мрачно. Прекосиха всекидневна, мебелирана с няколко големи маси и груби кресла, преминаха и през вътрешен двор и след малко Виктория бе настанена в тясна стаичка със съвсем малко прозорче. В стаичката имаше легло, грубо сковано шкафче, стол и маса, върху която бяха поставени кана и легенче. Ибрахим се усмихна и донесе голяма кана с топла и кафеникава на цвят вода и груба хавлиена кърпа. След това с извинителна усмивка донесе и малко огледалце, което прикрепи внимателно на стената с гвоздей.

Виктория бе щастлива от възможността да се измие. Едва сега започна да усеща колко е уморена, измъчена и мръсна.

„Навярно изглеждам ужасно“ — каза си, като се доближаваше до огледалото. Известно време оглеждаше отражението си, без да разбира нищо.

Това не беше тя. Това не беше Виктория Джоунс.

След малко съобрази какво се бе случило. Макар и лицето в огледалото да имаше нежните правилни черти на Виктория Джоунс, косата ѝ сега бе платиненоруса на цвят.

ГЛАВА ДЕВЕТНАДЕСЕТА

I

Ричард откри доктор Поунсфут Джоунс при разкопките. Докторът бе приклепнал до един от работниците и внимателно удряше с малка кирка по част от стената.

Докторът приветства новодошлия си колега без никаква тържественост.

— Здравей Ричард, момчето ми, ето те и теб. Не зная защо имах чувството, че ще пристигнеш във вторник.

— Днес е вторник — каза Ричард.

— Наистина ли? — възкликна доктор Поунсфут Джоунс, без да се развълнува особено. — Я погледни това и ми кажи какво мислиш. Не сме изкопали и три фута още, а вече стигнахме до цели стени. Дори струва, че има следи от боя. Я огледай това, моля те, и ми кажи какво мислиш за него. Изглежда ми много обещаващо.

Ричард скочи в изкопа и двамата археолози близо четвърт час водиха оживен разговор на професионален език.

— Между другото — каза Ричард, — доведох едно момиче.

— Тъй ли? Какво момиче?

— Казва, че е ваша племенница.

— Племенница ли? — доктор Поунсфут Джоунс се опита да откъсне мислите си от тухлената стена. — Не зная дали имам племенница — заключи той с известно съмнение, сякаш би могъл да има, но я е забравил.

— Разбрах, че идва тук, за да работи с вас.

— А! — Лицето му се проясни. — Сега се сетих. Разбира се. Това ще да е Вероника.

— Струва ми се, че се представи като Виктория.

— Да, да. Разбира се. Виктория. Емерсън от Кеймбридж ми писа за нея. Според него е много способно момиче. Антроположка. Съвсем не ми е ясно защо днес всички са се заели с антропология. А на теб?

— Бях разбрал, че очаквате антроположка.

— Засега няма нищо интересно за антрополозите. Естествено ние всъщност едва сега започваме. Бях останал с впечатление, че тя ще

дойде след около две седмици, но да ти призная, не четох писмото му кой знае колко внимателно. Дори не знам къде съм го оставил. Другата седмица пристига жена ми. Или май беше по другата? Та и нейното писмо не мога да открия. Все си мислех, че Вениша ще дойде заедно с нея. Разбира се, може и да не съм разбрал датите правилно. Е, ще я използваме все пак. Започна да се появява доста керамика.

— Да знаете да има нещо странно около нея?

— Странно ли? В какъв смисъл?

— В смисъл да е имала нервна криза или нещо от този род.

— Емерсън май ми беше писал, че се била преуморила. Дипломна работа ли защитавала, научна степен ли, нещо от този род. Но за нервна криза май не ми писа. Защо?

— Как да ви кажа, прибрах я от самия път. Беше съвсем сама при онази малка могила, която е на миля от завоя за...

— Сещам се — прекъсна го доктор Поунсфут Джоунс. — Знаеш ли, веднъж открих там керамика от културата Нузу. Странно, нали? Толкова на юг.

Ричард не беше съгласен да го връщат към археологическите теми и решително продължи:

— Разказа ми една наистина необикновена история. Каза, че била отишла да си измие косата, там я упоили с хлороформ и я отвлекли. Сетне я закарали в една къща в Мандали, където била държана под ключ, но успяла да избяга оттам през нощта. По-нелепи брътвежи дотогава не бях слушал.

Доктор Поунсфут Джоунс поклати глава.

— Не ми изглежда вероятно — отбеляза той. — Страната е съвсем спокойна и под полицейски контрол. Никога не е била толкова сигурна.

— И аз мисля същото. Очевидно тя си е въобразила цялата тази история. Именно затова питах дали е имала нервна криза. Навярно е едно от онези истерични момичета, които твърдят, че местният свещеник е влюбен в тях, а местният лекар е готов да ги изнасили. Би могла да ни създаде много неприятности.

— Надявам се да се успокои — заяви доктор Поунсфут Джоунс с оптимизъм. — Къде е сега?

— Оставих я да се измие и оправи след пътя — Ричард за малко се поколеба. — Няма никакъв багаж.

— Тъй ли? Това е много странно. Как мислиш, да не вземе да поиска да ѝ дам назаем една от двете си пижами? Едната от тях е станала на нищо.

— Ще трябва да се оправя сама, докато дойде камионът следващата седмица. Още се чудя какво правеше сама в пустинята.

— Днешните момичета не са като едновременните — каза неопределено доктор Поунсфут Джоунс. — Всичко обръщат наопаки. Пречат ти да си вършиш работата. Това място уж е отдалечено и посещенията изглеждат малко вероятни, но ще се учудиш колко хора и коли идват, когато най-малко ти трябва. Я виж, хората са прекратили работа, сигурно е време за обяд. Хайде да се връщаме в къщата.

II

Виктория, очаквала с трепет срещата си с доктор Поунсфут Джоунс, откри, че видът му съвсем не съответства на страховете ѝ. Бе нисък, закръглен човек с полуплешива глава и примигващи очи. За нейно учудване я посрещна с протегнатата ръка.

— Е, Вениша, искам да кажа, Виктория, съвсем ме изненада. Мислех, че ще дойдеш следващия месец. Така или иначе, радвам се да те видя. Очарован съм. Как е Емерсън? Надявам се астмата вече не го измъчва много.

Момичето се съвзе и предпазливо отговори, че пристъпите на астма са вече поносими.

— Прекалено много си пази гърлото — продължи доктор Поунсфут Джоунс. — Винаги съм му казвал, че прави голяма грешка. Всички тези момчета, които киснат по университетите, прекалено много се грижат за здравето си. Като не мислиш за него, оставаш в добра форма. Е, надявам се да си се устроила добре. Жена ми ще пристигне другата седмица. Или по другата. И тя нещо все е неразположена, нали знаеш. Наистина трябва да открия писмото ѝ. Ричард ми каза, че багажът ти се е изгубил по пътя. Как ще се справиш? Камионът ще дойде чак през другата седмица.

— Вярвам, че дотогава ще се справя — отвърна Виктория. — Ще трябва да се справя.

Доктор Поунсфут Джоунс премляска.

— Ричард и аз няма да можем да ти помогнем много. Четка за зъби ще намерим, има поне няколко дюзини в склада. Има и памук, ако ти върши работа. Има и талк и, чакай да видя, резервни чорапи и носни кърпи. Боя се, че друго няма.

— Не се безпокойте, всичко е наред — усмихна се Виктория.

— Боя се, че засега не можем да те зарадваме с гробница — предупреди я доктор Поунсфут Джоунс. — Има няколко хубави стени. И много керамика, особено в по-отдалечените разкопки. Ще ти намерим работа, така или иначе. Не мога да си спомня дали ти разбираше от фотография.

— Имам известна представа — отвърна предпазливо тя, тъй като наистина донякъде притежаваше това умение.

— Много добре. Можеш ли да проявяваш негативи? Аз като старомоден човек все още използвам плаки. Тъмната стая, уви, е доста примитивна. Вие, младите, дето сте свикнали на всякакви машинки, често пъти се измъчвате от работа при примитивни условия.

— За мен няма проблеми — успокои го Виктория.

От склада взе четка и паста за зъби, гъба и малко талк.

Все още не можеше да разбере съвсем точно своето положение. Очевидно я бяха приели погрешно за момиче на име Вениша Еди-коя си, антроположка, очаквана в експедицията. Все още не знаеше какво точно означава антропология и реши, че ако някъде наблизо има речник, непременно ще провери. Другото момиче очевидно щеше да дойде най-рано след седмица. Е, добре тогава, през тази седмица или поне докато се появеше кола или камион за Багдад, Виктория щеше най-добросъвестно да играе ролята на Вениша Еди-коя си. Не се боеше от доктор Поунсфут Джоунс, който изглеждаше приятно заваян, но се смущаваше от Ричард Бейкър. Не й допадаше подозрителният начин, по който я наблюдаваше, и реши, че ще трябва да действа много внимателно, ако не иска той да прозре истината. За щастие бе работила известно време, макар и малко, като секретарка и машинописка в Археологическия институт в Лондон и оттам бе успяла да запамети някои и други изрази и термини, които сега щяха да й бъдат полезни. Трябваше обаче наистина много да внимава, за да не се издаде. Слава Богу, мъжете винаги изпитват такова чувство за превъзходство спрямо жените, че един евентуален неин пропуск по всяка вероятност щеше да се приеме не толкова като повод за подозрение колкото като поредно доказателство за смехотворната некадърност на женския пол.

Щеше да използва този интервал за кратка почивка от каквато наистина се нуждаеше. За „Маслинената клонка“ внезапното ѝ изчезване щеше да бъде много смущаващо. Бе избягала от затвора си, но нататък следите ѝ се губеха. Колата на Ричард не бе преминала през Мандали, така че никой нямаше да знае, че сега се намира в Тел Асуад. Не, от тяхна гледна точка щеше да изглежда, че се е разтворила във въздуха. По всяка вероятност щяха да стигнат до извода, че е вече мъртва. Че се е заблудила в пустинята и е умряла от изтощение.

Нека си живеят с тази мисъл. За съжаление щеше да я споделя и Едуард. Е, ще му се наложи да страда, но няма да е за дълго. Тъкмо когато започне да се измъчва от това, че я е карал да търси приятелството на Катрин, Виктория внезапно ще му се яви от света на мъртвите. Само че като блондинка, не като брюнетка.

При спомена за това отново си зададе въпроса защо онези, които и да бяха те, ѝ бяха боядисали косата. Очевидно имаха причина да го сторят, но колкото и да си блъскаше главата, не можа да се досети каква би могла да е тя. Скоро щеше да придобие доста странен вид, когато косата ѝ започнеше да расте с естествения си черен цвят. Изрусена блондинка без пудра и червило, имаше ли нещо по-неприятно от това за едно момиче?

„Няма значение“ — каза си сетне Виктория. — „Нали съм жива. И не виждам причини да не се поразвлека, поне за една седмица.“

Наистина бе забавно да участваш в археоложка експедиция и да видиш какво се върши там. Само да успееш да се държи както трябва и да не се издаде.

Не намираше ролята си никак лесна. При споменаването на хора, публикации, архитектурни стилове и категории керамика трябваше да бъде внимателна. За щастие хората винаги ценят внимателните слушатели. Виктория бе отличен слушател на двамата мъже и лека-полека, плахо започна да усвоява жаргона им.

Скришом усърдно четеше, щом останеше сама в къщата. Имаше добра библиотека с богат набор книги по археология. Виктория успяваше бързо, макар и повърхностно, да усвоява прочетеното. Неочаквано за себе си, намери този нов живот за очарователен. Рано сутрин пиеше чай и след това отиваше на разкопките. Помагаше на Ричард като фотограф. Събираше късчета керамика и ги залепваше. Приятно ѝ бе да наблюдава сръчната работа на копаещите мъже и да слуша песните и смеха на малките момчета, които пренасяха кошниците с пръст. Усвои разликата между отделните исторически периоди, научи се да различава видовете археологически пластове и се запозна с резултатите от миналогодишната работа. Изпитваше опасения единствено от евентуалното откриване на гробница. Нищо от прочетеното не ѝ даваше представа какво би трябвало да прави в качеството си на антрополог практик.

„Стигнем ли до кокали или до гроб — каза си тя — ще се престоря на настинала, или не, на жертва на жлъчна криза и ще остана на легло.“

Гробове обаче не се появиха. Вместо тях от могилата постепенно изникнаха стените на дворец. Виктория бе очарована от видяното, още повече, че то не изискваше някакво специално умение от нейна страна.

Усещаше обаче неизказана критичност в погледа на Ричард Бейкър. Иначе се държеше любезно и дружески и нейният ентузиазъм искрено го забавляваше.

— За вас, току-що дошла от Англия, всичко наистина е ново. Спомням си как и аз бях въодушевен от всичко при първото си идване.

— Кога беше това?

Той се усмихна.

— Преди доста време. Преди петнадесет... не, преди шестнадесет години.

— Навярно познавате много добре страната.

— Идвал съм не само тук. Работил съм и в Сирия, и Персия.

— Сигурно говорите отлично арабски, нали? Ако се облечете както трябва, бихте ли могли да минете за арабин?

Ричард поклати глава.

— Не вярвам. Това би изисквало доста усилия. Съмнявам се дали въобще е възможно някой англичанин да мине за арабин. За по-дълго време, разбира се.

— А Лоурънс?

— Не вярвам и той да е минавал за арабин. Единственият човек, когото познавам и който е практически неотличим от местните хора, е един мъж, роден из тези места. Баща му е бил консул в Кашгар и други затънтени места. Научил е какви ли не странни диалекти като дете и после не ги е забравил.

— Какво стана с него?

— След училището пътищата ни се разделиха — бяхме съученици. Викахме му Факир, защото бе способен да стои напълно неподвижно и да изпада в някакъв своеобразен транс. Не зная какво точно прави сега, макар че мога да предположа.

— След училището никога ли не сте се срещали?

— Колкото и да е странно, срещнах се с него завчера. В Басра. Много неясна история.

— Неясна?

— Да. Не можах да го позная. Беше облечен като арабин — с кефия, раирано наметало и стара армейска куртка. Носеше кехлибарена броеница и прехвърляше зърната ѝ привидно по съвсем традиционен начин, а всъщност използваше армейски шифър. Морзова азбука. Предаде ми послание. На мен!

— И какво беше то?

— Съобщи името ми. Прякора ми, за да бъде по-точен. После и своя. Сетне подаде сигнал за опасност.

— А имаше ли наистина опасност?

— Да. Когато стана и тръгна към вратата, един невзрачен човек с вид на търговски пътник извади револвер. Ударих го по ръката и Кармайкъл успя да избяга.

— Кармайкъл?

Усетил промяната в тона ѝ, Ричард бързо извърна глава.

— Това беше истинското му име. Да не би да го познавате?

„Би било много странно да му отговоря, че е умрял в леглото ми“
— помисли си Виктория.

— Да — отвърна бавно тя. — Познавах го.

— Познавахте го? Защо „познавах“? Да не би...

Тя кимна утвърдително.

— Да. Мъртъв е.

— Кога умря?

— В Багдад. В хотел „Тио“. Цялата работа се потули — добави бързо. — Никой не разбра.

Той бавно поклати глава.

— Да... Ясно е с какво се е занимавал. Но вие? Вие как научихте?

— Бях замесена съвсем случайно в цялата история.

Той я погледна изпитателно.

— Прякорът ви в училище да не е бил Луцифер? — внезапно го попита Виктория.

— Луцифер? Не. Викаха ми Бухала, защото винаги носех очила.

— А да познавате човек с такъв прякор? В Басра?

Ричард поклати глава.

— Луцифер. Син на Утрото. Низвергнат ангел. Имаше и такава марка старовремски кибрит — добави той. — Достойнството му бе, че

не гаснеше на вятър, ако си спомням добре.

През цялото време я гледаше в лицето и забеляза, че тя се намръщи.

— Ще ви бъда благодарна, ако ми разкажете какво точно се случи в Басра — настоя тя.

— Вече ви разказах.

— Имам предвид друго. Вие бяхте ли там, когато всичко това се случи?

— Разбирам. Всичко това се случи в чакалнята на консулството. Бях там и чаках Клейтън, консула.

— Кои други бяха там? Освен Кармайкъл и човекът с вид на търговски пътник имаше ли някой друг?

— Имаше още двама души. Един слаб и мургав мъж с вид на французин или сириец и един възрастен човек според мен персиец.

— Търговският пътник извадил револвер, вие сте го спрели, а Кармайкъл избягал. Как?

— Първо зави към кабинета на консула. Той се намира в другия край на един коридор...

— Зная. Живях там няколко дни. Всъщност пристигнах там веднага след вашето заминаване — прекъсна го Виктория.

— Така ли?

Той още веднъж я изгледа изпитателно, но тя не забеляза това. Пред погледа ѝ сега беше дългият коридор на консулството с врата, отворена към зелените дървета и слънцето.

— Та, както ви казах, Кармайкъл първо тръгна в тази посока. След това изведнъж се извърна и се затича към улицата. Повече не го видях.

— А търговският пътник?

Ричард присви рамене.

— Разбрах, че разказал някаква измислена история как предната вечер бил нападат и ограбен и му се сторило, че в арабина в консулството разпознал нападателя. Не чух повече за случилото се, защото веднага след това заминах за Кувейт.

— В този ден кой друг беше настанен в консулството?

— Само един човек на име Кросби, служител в петролна компания. И никой друг. Впрочем не, сега ми се струва, че имаше и

още някой, дошъл от Багдад, но не се срещнах с него. Не мога да си спомня името му.

„Кросби“ — помисли си Виктория. Представи си капитан Кросби, ниската му, набита фигура и картечния му говор. Много обикновен човек. Чиста душа без особен финес. А Кросби беше в Багдад в нощта, когато Кармайкъл дойде в хотел „Тио“. Възможно ли е Кармайкъл, вместо да се опита да достигне до кабинета на генералния консул, внезапно да се е извърнал и побягнал към улицата само заради това, че в осветения край на коридора е забелязал силуета на Кросби?

Бе погълната от мислите си, потънала в мълчание. Сепна се и погледна Ричард Бейкър виновно. Видя, че той продължава да я наблюдава внимателно.

— Защо искате да знаете всичко това? — попита той.

— Просто ми е интересно.

— Имате ли други въпроси?

— Познавате ли някого на име Лефарж? — попита Виктория.

— Не, не познавам. Мъж или жена?

— Не зная.

Мислеше си за Кросби. Кросби? Луцифер? Бяха ли Кросби и Луцифер един и същ човек?

Вечерта, когато Виктория се раздели с двамата мъже и отиде да си легне, Ричард се обърна към доктор Поунсфут Джоунс:

— Ще ми се да видя писмото от Емерсън. Бих искал да зная какво точно е написал за това момиче.

— Ще ти го дам, драги ми приятелю, разбира се. Тук някъде трябва да е. Спомням си, че записвах нещо на гърба му. Беше се изказал много ласкаво за Вероника, ако си спомням добре, пишеше че е страшно амбициозна. Аз също я намирам за много мило момиче, наистина мило. Никак не се смути от това, че багажът ѝ не пристигна. На нейно място повечето други момичета щяха да поискат да ги закарат с кола до Багдад още на другия ден, за да си купят нови дрехи. Момиче с характер е. Как впрочем си е изгубила багажа?

— Била е упоена с хлороформ, отвлечена и заключена в арабска къща — отвърна безстрастно Ричард.

— А, да. Ти вече ми каза. Сега си спомням. Крайно невероятно ми се струва това. Знаеш ли за кого ми напомня? За Елизабет Канинг. Спомняш ли си, че тя обясни двуседмичното си отсъствие с една най-невероятна история. Имаше замесени някакви цигани, ако си спомням добре. А беше толкова невзрачно момиче, че въобще не можеше да се допусне, че в тази работа е замесен някакъв мъж. Докато тази Виктория — или Вероника, все не мога да я запомня — е едно мило сладко дете. Виж, при нея е съвсем допустимо да има замесен мъж.

— Би изглеждала по-добре, ако не си боядисваше косата — отвърна сухо Ричард.

— Наистина ли я боядисва? Виждам, че разбираш от тези работи.

— Да не забравя писмото на Емерсън, сър...

— Разбира се, разбира се. Нямам представа къде съм го сложил. Я по-добре вземи го потърси ти. И на мен ми трябва. Заради бележките на гърба му. Там нахвърлих и рисунка на огърлицата с мъниста.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТА

Следващия следобед доктор Поунсфут Джоунс изрази шумно неудоволствието си, след като чу приближаването на автомобил. След малко го и видя. Автомобилът, криволичеше из пустошта и се бе насочил към могилата.

— Посетители — жлъчно изрече той. — Точно когато най-малко ни трябва. Искам лично да проследя как ще бъде покрита с целулозен разтвор розетката на северозападния ъгъл. А сега ще ми се стоварят разни идиоти от Багдад, настроени за празни приказки, че ще поискат и да ги разведат из разкопките.

— Точно в това Виктория би могла да ни помогне — каза Ричард. — Нали нямате нищо против, Виктория? Ще разведеш лично гостите из обекта.

— Сигурно ще объркам всичко. Нали знаете, че нямам никакъв опит.

— Смятам, че ще се справиш чудесно — подкрепи я дружески Ричард. — Чух какво каза тази сутрин за изпъкналите тухли. Все едно, че си го прочела от книгата на Делонгаз.

Виктория леко поруменя и реши да разкрива ерудицията си по-внимателно. Понякога се чувстваше неловко от присмехулния поглед, отправен ѝ през дебелия стъкла на пенснето.

— Ще се постарая — отвърна примирено.

— Използваме те като момиче за всичко — каза Ричард.

Виктория се усмихна.

Това, с което ѝ се бе наложило да се занимава през последните пет дни, наистина немалко я изненада. Бе проявявала фотоплаки с вода, филтрирана през памук, на светлината на примитивна лампа с фитил, който изгасваше винаги в най-важния момент. Масата в тъмната стая всъщност бе нисък сандък и за да може да я ползва, ѝ се налагаше да прикляква или да коленичи. Самата тъмна стая представляваше, по думите на Ричард, умален модел на Близкия изток през Средновековието. Доктор Поунсфут Джоунс я бе уверил, че през

следващия сезон ще има повече удобства, но че сега е необходимо да се пести всяка стотинка, за да се плаща на работниците и да се получават резултати.

Кошниците, изпълнени с натрошена керамика, първоначално събудиха у нея недоумение, макар че успя да го прикрие. От каква полза можеха да бъдат всички тези глинени парчетии?

След като обаче се научи да ги нагажда, залепва и поставя в кутии, изпълнени с пясък, лека-полека интересът ѝ към тях започна да се пробужда. Научи се да разпознава отделните видове и форми керамика. Накрая започна да се опитва да възстановява наум как и за какво са били използвани тези съдове преди около три хиляди години. В района на разкопките бяха открили няколко бедни самостоятелни къщи. Опита се да си представи къщите такива, каквито са били при построяването им, да си представи и хората, живели в тях, техните надежди и страхове, техните потребности, лишения и занимания. Тъй като имаше живо въображение, в главата ѝ лесно се раждаха картини. Почувства се направо омаяна, когато един ден откриха в една стена глинено гърненце, съдържащо половин дузина златни обици. „По всяка вероятност зестрата на някое момиче“, усмихна се Ричард.

Съдове, пълни с пшеница, златни обици, запазени за зестра, костени игли, ръчни мелници и хаванчета, малки фигурки и амулети. Обикновените вещи за ежедневна употреба на една малка общност от обикновени хора.

— Именно това намирам за най-вълнуващо — призна Виктория на Ричард. — Знаете ли, преди време си мислех, че археологията се занимава само с кралски гробници и дворци.

— С вавилонските царе — добави тя, усмихвайки се. — Най-много ми харесва това, че се занимава с живота на обикновени хора, на хора като мен. И аз притежавам разни неща, например имах една много хубава купа, в която приготвях тесто за кекс, отвътре синя, а отвън — бяла. Когато се счупи, купих нова, която беше съвсем различна. Така че напълно разбирам защо тези хора са залепвали с битум любимите си чаши и чинии. Животът и тогава, и сега е все един и същ, нали?

Мислеше си за тези неща и сега, докато наблюдаваше посетителите, запътили се към могилата. Ричард отиде да ги посрещне. Виктория го последва.

Бяха двама французи, пътуващи през Сирия и Ирак и проявяващи интерес към археологията. Виктория ги разведе из разкопките, повтаряйки като папагал заучени фрази, които, неспособна да изневери на самата себе си, допълваше със собствени измислици, за да стане разказът ѝ по-вълнуващ.

Забеляза, че единият от посетителите има много нездрав вид и се мъкне подир другия доста неохотно. След малко каза, че ако мадмоазел няма нищо против, би предпочел да се прибере в сградата. Още сутринта се чувствал отпаднал, а от слънцето му ставало още по-зле.

Тръгна към базата, а другият французин, като понижи глас, обясни, че за нещастие другарят му страдал от стомашни болки. Прочутото багдадско разстройство, нали така му казвали? Наистина за него щяло да бъде по-добре днес въобще да не тръгва на път.

Обиколката приключи, французинът остана да разговаря с Виктория, а доктор Поунсфут Джоунс с решителна гостоприемност предложи гостите да останат на чай, преди да отпътуват.

Французите обаче отклониха поканата. Заявиха, че трябва да тръгнат преди да се е стъмнило, защото в противен случай не биха могли да открият пътя. Неразположеният французин излезе от къщата и колата потегли с максимална скорост.

— Предполагам, че това е само началото — промърмори доктор Поунсфут Джоунс. — Отсега нататък май ще имаме посетители всеки ден.

Взе голямо парче хляб и го намаза дебело с кайсиев мармалад.

Ричард се отправи към стаята си. Трябваше да отговори на някои писма и да подготви други, които да изпрати в Багдад на другия ден.

Внезапно се намръщи. Без да е педант, открай време подреждаше дрехите и документите си по един неизменен начин. Веднага забеляза, че някой бе отварял всичките му чекмеджета. Бе сигурен, че виновни за това не са слугите. В такъв случай, реши, навярно е бил неразположеният посетител. Намерил си предлог да отиде в сградата, хладнокръвно бе огледал всичките му вещи. Забеляза, че нищо не липсваше. Никой не бе докосвал парите. Какво бяха търсили в такъв случай? Лицето му придоби сериозен израз, когато се замисли за възможните последици от случилото се.

Отиде в стаята, където се съхраняваха антиките, и надникна в чекмеджето, в което стояха печати и образци от отпечатъците. Усмихна

се мрачно — нищо не бе докосвано или разместено. Върна се в дневната. Доктор Поунсфут Джоунс бе излязъл оттам и разговаряше в двора с един от надзирателите. Единствено Виктория бе вътре. Свила се на кълбо, четеше книга.

— Някой е тършувал из стаята ми — без всякакво встъпление каза Ричард.

Тя го погледна удивено.

— Защо? И кой?

— Не си ли ти?

— Аз ли? — Виктория бе възмутена. — Разбира се, че не. Защо ми е да се ровя из твоите неща?

Погледна я втренчено:

— В такъв случай трябва да е онзи проклет пришълец, който се престори на болен и влезе в къщата.

— Откраднал ли е нещо?

— Не — отвърна Ричард. — Нищо не липсва.

— Защо би трябвало...

— Допуснах, че ти може би знаеш защо.

— Аз?

— Да. По твое собствено признание, случили са ти се доста странни неща.

— Това е вярно — каза Виктория изненадана. — Не виждам обаче защо трябва да претърсват твоята стая — промълви бавно. — Та ти нямаш нищо общо с...

— С какво?

Момичето не отговори веднага. Имаше замислен вид.

— Извинявай — обади се най-сетне. — Какво каза? В един момент не слушах.

Ричард не повтори въпроса си.

— Какво четеш? — запита я той, вместо това.

— Тук нямате много леки четива „Приказка за два града“, „Гордост и предрасъдъци“, „Мелницата на потока“. Чета „Приказка за два града“.

— Досега не си ли го чела?

— Не. Все ми се струваше, че Дикенс пише доста разводнено.

— Що за идея?

— А сега го намирам за много интересен.

— Докъде си стигнала? — Надникна през рамото ѝ и прочете на глас: „И плетачките преброиха — «едно».“

— Струва ми се доста страшна — каза Виктория.

— Коя? Мадам Дефарж? Да, много любопитен образ. Макар че не зная дали наистина е възможно да вписваш в плетка имена. Разбира се, не съм се занимавал с плетене.

— Мисля, че би могъл — каза Виктория, обмисляйки въпроса.

Лицеви и опакови бримки, наметки и свивки... Като нищо би могло да се впише име в плетка, зашифровано, разбира се, така че за непосветен човек да изглежда като работа на неопитна плетачка, която е изпускала много бримки...

Изведнъж една мисъл проблесна в ума ѝ като мълния, две асоциации се съединиха и я поразиха като гръм. Едно име и един образ. Човекът, влязъл в стаята ѝ в „Тию“, притискаше към тялото си опърпан плетен на ръка червен шал, който тя сетне бързо бе пхнала в едно чекмедже. Сети се и за едно име. Дефарж би трябвало да бъде — Дефарж, а не Лефарж. От мадам Дефарж.

Върна се към действителността, след като съобрази, че Ричард учтиво ѝ говори.

— Има ли ти нещо?

— Не, не. Просто се сетих нещо.

— Виждам — Ричард вдигна вежди високомерно.

Утре — помисли си Виктория — всички ще заминат за Багдад. Утре кратката ѝ почивка щеше да свърши. Цяла седмица се бе радвала на сигурност и спокойствие, бе имала възможност да се съвземе. При това се бе наслаждавала истински на тези дни. „Може и да съм страхливка — помисли си Виктория. — Може би в това е работата.“ Винаги бе говорила самонадеяно за приключенията, но след като започна да участва в тях, престанаха да ѝ харесват. Имаше неприятни спомени от усилията си да се избави от хлороформа и задушаването. А колко бе изплашена, страшно изплашена, когато в онази стая на горния етаж парцаливият арабин ѝ бе казал букра.

А настъпваше времето да се върне отново към всичко това. Защото бе наета на работа от мистър Дейкин и получаваше заплата от мистър Дейкин. Следователно трябваше да заслужи тази заплата и да покаже смелост. Може би щеше да ѝ се наложи обаче да се завърне в

„Маслинената клонка“. Потрепери, когато си спомни за доктор Ратбоун и пронизващия му поглед... Беше я предупредил.

А може би нямаше да ѝ се наложи да се върне там. Може би мистър Дейкин щеше да ѝ каже, че след като там вече са я разкрили, по-добре е да не се връща. Налагаше се обаче да се завърне в дома, където бе живяла под наем, и да прибере вещите си, защото в куфара ѝ се намираше и небрежно захвърленият червен шал... Бе прибрала всичко в куфара, когато замина за Басра. Може би след като предадеше въпросния шал на мистър Дейкин, задачата ѝ щеше да приключи. Може би щеше да ѝ каже както във филмите: „Добра работа, Виктория.“

Забеляза, че Ричард Бейкър продължава да я наблюдава.

— Между другото — попита той, — ще можеш ли утре да вземеш паспорта си?

— Моят паспорт ли?

Тя прецени обстановката. Все още не бе определила бъдещото си поведение спрямо експедицията. Тъй като не след дълго от Англия щеше да пристигне истинската Вероника (или Вениша), Виктория трябваше да си състави добър план за отстъпление.

Дали обаче щеше просто да изчезне или да признае измамата и да демонстрира необходимото разкаяние, все още не бе решила — това не бе непосредствен проблем. Виктория винаги бе склонна да подходи към живота с философията на мистър Микобър, с надеждата, че все ще се появи някакъв нов шанс.

— Как да ти кажа — отговори тя, печелейки време, — не съм сигурна.

— Трябва, за да съобщим данните на полицията от този окръг — поясни Ричард. — Те си преписват оттам номера му, данни за възрастта ти, отличителни белези и т.н. Тъй като не разполагаме с паспорта, добре ще е все пак да съобщим на полицията името ти с други данни за теб. Между другото, как ти е фамилното име? Аз те познавам само като Виктория.

Виктория реагира с кокетничене:

— Хайде де. Знаеш фамилното ми име така добре, както го зная и аз.

— Това не е съвсем вярно — отвърна Ричард. Усмивката му съдържаше известна жестокост. — Аз зная фамилното ти име. Ти,

струва ми се, не го знаеш.

Очите му я наблюдаваха през пенснето.

— Разбира се, че знам името си — отсече Виктория.

— Тогава незабавно ми го кажи.

Гласът му изведнъж стана рязък и остър.

— Няма смисъл да лъжеш — продължи той, — играта приключи.

Ти прояви наистина голяма съобразителност. Научи си урока, през цялото време демонстрираш откъслечни знания. Невъзможно е обаче да мамиш другите през цялото време. Нарочно говорех абсолютни глупости, а ти ги приемаше като истини. Ти не си Вениша Савел. Коя си тогава?

— Казах ти, още когато се срещнахме. Аз съм Виктория Джоунс.

— Племенницата на доктор Поунсфут Джоунс?

— Не съм му племенница, но се казвам Джоунс.

— Ти ми каза и много други неща.

— Вярно е, казах ти. И всичките бяха верни. Забелязах обаче, че не ми вярваш. Това ме вбеси, защото аз, макар и понякога да послъгвам, всъщност често послъгвам, теб не те излъгах. И само за да бъда по-убедителна, те излъгах, че името ми е Поунсфут Джоунс. Това го бях казвала и по-рано и винаги минаваше. Откъде можех да зная, че си се запътил насам?

— Сигурно това малко те е шокирало — отвърна мрачно Ричард.

— Ти обаче го прие съвсем хладнокръвно. С нищо не се издаде.

— Външно — не. А вътрешно — разтреперих се. Реших обаче, че е най-добре да обясня всичко, когато пристигна тук, където поне щях да се чувствам в безопасност.

— В безопасност? — Ричард се замисли над тази дума. — Слушай, Виктория, цялата тази невероятна история, която ми разказа за упояването ти с хлороформ, наистина ли беше вярна?

— Разбира се, че е вярна! Не ти ли стана ясно, че ако бях пожелала да те излъжа, можеше да измисля нещо по-добро и да го разкажа много по-убедително?

— Сега, когато вече те опознах, мога да приема този довод. Съгласи се обаче и ти, че при първо слушане разказът ти изглежда съвсем невероятен.

— Сега обаче си склонен да повярваш в истинността му. Защо?

— Защото, ако ти, както казваш, наистина имаш отношение към смъртта на Кармайкъл, няма причини да не се приеме разказът ти за истина — бавно произнесе Ричард.

— Всичко започна с това — каза Виктория.

— Няма да е зле да ми разкажеш каквото знаеш.

Тя го изгледа сериозно.

— Чудя се, дали мога да ти се доверя.

— Само това оставаше! Даваш ли си сметка, че аз имах сериозни подозрения, че си дошла тук под друго име, за да измъкнеш информация от мен? И че може би сега правиш точно това.

— Искаш да кажеш, че знаеш нещо за Кармайкъл, което те биха желали да научат?

— Кои точно са те?

— Изглежда, ще трябва да ти разкажа всичко — отвърна Виктория. — Няма причини да не го направя. Ако си един от тях, и без това ще го знаеш, така че няма значение.

Разказа му за случилото се през нощта, когато загина Кармайкъл, за разговора си с Дейкин, за пътуването си до Басра, за работата си в „Маслинената клонка“, за враждебността на Катрин, за доктор Ратбоун и неговото предупреждение, за последвалите я патила, та дори и за боядисването на косата ѝ. Пропусна единствено червения шал и мадам Дефарж.

— Доктор Ратбоун? — Ричард се залови за това име. — Мислиш, че и той е свързан с тази работа? Че и той е замесен? Мило момиче, та той е един много важен човек. Известен е в цял свят. Дейността му среща подкрепа навсякъде.

— И това не е ли чудесно прикритие? — попита Виктория.

— Винаги съм го смятал за надуто магаре — каза Ричард замислено.

— Това също е добра маскировка.

— Да, да. Предполагам, че си права. А кой е този Лефарж, когото ми спомена?

— Просто едно име — отвърна Виктория. — И още едно име е замесено. Това на Ана Шийл.

— Ана Шийл? Нищо не ми говори.

— Тя е важна — добави Виктория. — Но не зная по какъв начин и защо. Всичко е така объркано.

— Каж ми отново как се казваше мъжът, който те въведе във всичко това? — попита Ричард.

— Ед... Всъщност имаш предвид мистър Дейкин. Работи в една от петролните компании, струва ми се.

— Не е ли един приведен човек с уморен вид и доста завеян поглед?

— Да, така изглежда, но всъщност не е такъв. Не е завеян, искам да кажа.

— Не пие ли?

— Така се говори, но според мен не пие.

Ричард я погледна.

— Имало е много велики имитатори. Филипс Опенхайм, Уилям Ле Кьо и други като тях. Това, което става, реално ли е? Ти самата реална ли си? И коя всъщност си ти — преследвана героиня или авантюристка и злодейка?

Виктория погледна по-практично на нещата.

— Важното е какво обяснение ще дадем на доктор Поунсфут Джоунс за мен.

— Никакво — каза Ричард. — Няма да е необходимо.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ПЪРВА

Тръгнаха за Багдад съвсем рано. Виктория бе изпаднала в униние. Толкова мъчно ѝ стана, когато погледна назад към разкопките. За щастие бясното подскачане на камиона по неравната повърхност насочи всичките ѝ мисли към страданията, предизвикани от това. Стори ѝ се странно, че минава отново по така наречения път и задминава магарета и прашни камиони. Стигнаха до предградията на Багдад чак след три часа. Камионът стовари всички пред хотел „Тио“ и продължи заедно с шофьора и готвача, които се отправиха на покупки. За доктор Поунсфут Джоунс и Ричард се бе натрупало огромно количество поща. Маркът, появил се изневиделица, масивен и сияен, приветства Виктория с обичайното си дружелюбие.

— Отдавна не съм ви виждал, вече не идвате в хотела ми. Цели две седмици ви няма. Защо така? Тук ли ще обядвате днес? Всичко ще осигуря. Млади пилета? Голям стек? Само не пълнена пуйка с ориз и подправки за това трябва да се подготвя от предния ден.

Явно, що се отнася до хотел „Тио“, никой не бе забелязал отвлечането на Виктория. По всяка вероятност Едуард, посъветван от мистър Дейкин, не бе отишъл в полицията.

— Маркът, мистър Дейкин дали е в Багдад? — попита тя.

— Мистър Дейкин? Да, много мил човек, разбира се, ваш приятел. Вчера беше тук, не, завчера. Нали познавате и капитан Кросби? Приятел е на мистър Дейкин. Днес ще пристигне от Керманшах.

— Знаете ли къде е офиса на мистър Дейкин?

— Зная, разбира се. Всички знаят къде се намира Иракско-иранската петролна компания.

— Е, искам да отида там. С такси. Искам да съм уверена обаче, че шофьорът ще знае къде точно трябва да ме откара.

— Аз лично ще му обясня — отзова се Маркът услужливо.

Придружи я до началото на алеята и се разкрепя по обичайния си начин. Тутакси дотърча уплашен слуга, на когото бе наредено да

извика такси. Виктория бе придружена до таксито и Маркърс инструктира шофьора. Сетне се отдръпна и й махна с ръка.

— Искам и стая — заяви Виктория. — Има ли свободни?

— Има, има. Ще ви осигуря прекрасна и за довечера ще ви поръчам един от големите стекове. И хайвер. Преди това ще изпием по нещо.

— Чудесно. Маркърс, ще можете ли да ми заемете малко пари?

— Разбира се, мила. Заповядайте. Вземете колкото ви трябва.

Таксито потегли с шумно натискане на клаксона и от резкия старт Виктория залитна назад към седалката, стиснала в шепите си монети и банкноти.

След пет минути вече беше в седалището на Иракско-иранската петролна компания и помоли да я свържат с мистър Дейкин.

Когато влезе в кабинета му, мистър Дейкин вдигна глава от бюрото си, където пишеше нещо. Стана и се ръкува официално с нея.

— Мис... мис Джоунс, ако си спомням добре? Абдулах, моля те, донеси кафе.

След като непропускащата шум врата се затвори, тихо продължи:

— Не биваше да идваш тук, знаеш това.

— Този път трябваше да дойда — каза Виктория. — Има нещо, което трябва да ви разкажа веднага, преди да ме е сполетяла нова беда.

— Да те сполети нова беда? Нима нещо ти се е случило?

— Вие не знаете ли? — попита Виктория. — Едуард нищо ли не ви каза.

— Доколкото зная, все още работиш в „Маслинената клонка“. Никой нищо не ми е казвал.

— Катрин! — възкликна Виктория.

— Моля?

— Онази мръсница Катрин! Хващам бас, че е дала на Едуард някакво измислено обяснение и този наивник й е повярвал.

— Е, нека чуем какво се е случило — каза мистър Дейкин. — Ако не възразяваш да чуеш моето мнение, — той хвърли тактично бегъл поглед върху русата й глава — повече ти отива да си брюнетка.

— Това е само едно от нещата, които ми се случиха — отвърна Виктория.

На вратата се почука и влезе прислужникът с две малки чашки сладко кафе. Когато излезе, Дейкин продължи:

— Така, сега ми разкажи спокойно какво се е случило. Тук никой не може да ни подслушва.

Виктория се потопи в разказа за своите приключения. Както винаги, когато разговаряше с Дейкин, успя да се изрази логично, последователно и стегнато. За финал остави епизода с червения шал на Кармайкъл и асоциацията с мадам Дефарж. След това погледна възбудено Дейкин.

При влизането ѝ той като че ли изглеждаше по-уморен и прегърбен от всякога. Сега в погледа му съзря блясък.

— Би трябвало да препрочитам Дикенс по-често — каза той.

— Значи мислите, че съм права? Допускате ли името, което той спомена, да е Дефарж? И в шала да е вплетено послание.

— Мисля — отвърна Дейкин, — че това е първият ни истински пробив. И че на теб трябва да благодарим за това. Най-важното обаче е шалът. Къде е?

— При останалите ми вещи. Онази нощ го пяхнах в едно чекмедже. Спомням си, че когато напуснах хотела, събрах всичко, без да го подреждам.

— И не си споменавала на никого, абсолютно на никого, че този шал е принадлежал на Кармайкъл?

— Не съм, защото бях забравила за него. Тикнах го в един куфар заедно с други вещи, когато заминах за Басра, и оттогава не съм отваряла куфара.

— В такъв случай всичко би трябвало да е наред. Дори и да са претърсили вещите ти, едва ли са обърнали внимание на един стар мръсен вълнен шал. Освен ако някой не ги е насочил към него, което, доколкото виждам, е невъзможно. Сега трябва да се погрижим за вещите ти да се приберат и да ти се изпратят в... — впрочем, къде си се настанила?

— Ангажирах стая в „Тео“.

Дейкин кимна.

— Това е най-подходящото място за теб.

— Трябва ли... смятате ли, че трябва да се върна в „Маслинената клонка“?

Дейкин я погледна с разбиране.

— Боиш ли се?

Виктория вирна брадичка.

— Не — каза предизвикателно. — Ще отида, ако желаете.

— Не смятам, че е необходимо. Нито е благоразумно. Предполагам, че там някой вече е наясно с твоята дейност. Така че и да се върнеш там, няма да научиш нищо повече. По-добре не отивай.

Усмихна се.

— Иначе при следващата ни среща може да се окажеш и червенокоса.

— Това най-много ми се иска да разбере — възкликна Виктория. — Защо боядисаха косата ми? Какво ли не мислих и не можах да разбира. Вие намирате ли смисъл в това?

— Само един и той не е за казване. По такъв начин трупът ти би бил разпознат по-трудно.

— Ако бяха решили да ме убиват, защо не го направиха веднага?

— Това е интересен въпрос, Виктория. Страшно искам да узная отговора му.

— И нямате никаква представа какъв би могъл да бъде?

— Нямам нишка, за която да се заловя — отвърна мистър Дейкин с лека усмивка.

— Като говорим за нишки — възкликна Виктория, — спомняте ли си какво ви казах онази сутрин в „Тю“ за сър Рупърт Крофтън Ли? В смисъл, че нещо не беше наред с него?

— Да.

— Вие не го познавате лично, нали?

— Да, не се бях срещал с него.

— И аз реших същото. Защото, виждате ли, този човек не беше сър Рупърт Крофтън Ли.

След това оживено му разказа всичко за случая, започвайки с цирея, появил се на врата на сър Рупърт.

— Да... сега разбирам как са го направили — каза Дейкин. — Досега не можех да си обясня как Кармайкъл онази нощ е могъл да притъпи бдителността си толкова, че да го убият. Стигнал е до Крофтън Ли, а той му е нанесъл удар с нож. Кармайкъл обаче успял да се измъкне и да влезе в стаята ти, преди да умре. И не е искал да се раздели с шала си, държал се е за него като удавник за сламка.

— Смятате ли, че ме отвлякоха, защото бях решила да дойда да ви разкажа това? Никой друг обаче не го знаеше. Освен Едуард.

— Смятам, че са разбрали, че трябва бързо да те извадят от играта. Започнала си много бързо да проумяваш какво става в „Маслинената клонка“.

— Доктор Ратбоун ме предупреди — каза Виктория. — Дори по-скоро ме заплаши, отколкото предупреди. Струва ми се, че бе схванал, че не съм тази, за която се представям.

— Ратбоун — каза сухо Дейкин, — не е глупак.

— Радвам се, че не трябва да се връщам там — заяви Виктория. — Досега се преструвах на смела, но истината е, че треперя от страх. Обаче ако не отида в „Маслинената клонка“, как ще мога да се свържа с Едуард?

Дейкин се усмихна.

— Щом Мохамед не може да отиде при планината, планината ще дойде при Мохамед. Напиши му една бележка. Пиши му само, че си в „Тио“ и че го молиш да вземе дрехите и багажа ти и да ги донесе тук. Тази сутрин ще ходя при доктор Ратбоун, за да го питам нещо за вечерните му лекции. Няма да ми бъде трудно да предам бележката на секретаря му, без опасност да попадне в ръцете на твоя враг Катрин. А сега, Виктория, иди в „Тио“ и стой там. Освен това...

— Да?

— Ако изпаднеш в премеждие, каквото и да е то, спасявай се, както можеш. Доколкото е възможно, ще бъдеш под закрила, обаче противниците ни са изключително силни и освен това за нещастие ти вече знаеш много работи. След като багажът ти пристигне в хотел „Тио“, задълженията ти към мен приключват. Разбери това.

— Веднага се връщам в „Тио“ — каза Виктория. — Е, по пътя ще купя малко пудра, червило и крем за лице. В края на краищата...

— В края на краищата — отбеляза мистър Дейкин, — едно момиче не може да се срещне с приятеля си съвсем невъоръжено.

— Ако беше Ричард Бейкър, нямаше да е толкова важно — довери му Виктория. — Макар че ми се иска и той да знае, че мога да съм хубава, когато поискам. Но Едуард...

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ВТОРА

С добре сресана руса коса, напудрен нос и току-що начервени устни, Виктория бе седнала на терасата на хотел „Тио“ отново в ролята на съвременна Жулиета, очакваща Ромео.

Ромео пристигна навреме. Появи се на моравата, оглеждайки се.

— Едуард — извика тя.

Той погледна нагоре.

— О, ето те и теб, Виктория.

— Ела горе.

— Веднага.

След миг се появи на безлюдната тераса.

— Тук е по-спокойно — каза тя. — После ще слезем и ще изпием по нещо при Маркъс.

Едуард я гледаше в недоумение.

— Виктория, какво си направила с косата си?

Момичето отчаяно въздъхна.

— Ако някой ми заговори отново за нея, мисля, че ще го ударя по главата.

— Струва ми се, че предишният ѝ цвят ми харесваше повече.

— Кажй го и на Катрин.

— На Катрин ли? Та тя какво общо има с това?

— Много общо има — започна Виктория. — Ти ме накара да другарувам с нея и аз го направих. Едва ли имаш представа докъде ме доведе това.

— Къде беше през цялото това време, Виктория? Вече бях започнал да се тревожа.

— Наистина ли? Къде мислиш, че бях?

— Катрин ми предаде съобщението ти. Каза, че си ѝ поръчала да ми съобщи, че внезапно ти се наложило да заминеш за Мосул. Било нещо много важно и хубаво и си щяла да ми се обадиш.

— И ти ѝ повярва, така ли? — попита го Виктория със съжалителен тон.

— Реших, че си попаднала на някаква следа. И че разбира се, не можеш да разкажеш това на Катрин...

— А не допусна ли, че Катрин те лъже и че са ме ударили по главата?

— Какво? — Едуард се ококори от удивление.

— Че му упоиха с хлороформ, че ме мориха с глад...

Едуард бързо се огледа.

— Боже мой, не бях допускарал... Виж какво, не искам да разговаряме тук, пред тези отворени прозорци. Не можем ли да отидем в твоята стая?

— Добре. Донесе ли багажа ми?

— Да. Оставих го на носача.

— Защото, когато оставиш човек без дрехи за две седмици...

— Виктория, какво се е случило? Знаеш ли какво, взел съм колата. Хайде да отидем в Девъншир. Нали не си ходила там?

— Девъншир? — Виктория го погледна удивено.

— Така казваме на едно място недалеч от Багдад. Много е красиво по това време на годината. Хайде да вървим, имам чувството, че не съм те виждал години.

— Не сме се виждали след пътуването до Вавилон. Какво обаче ще кажат доктор Ратбоун и „Маслинената клонка“?

— Остави какво ще каже доктор Ратбоун. Това старо магаре и без това вече ми омръзна.

Изтичаха надолу по стълбите до мястото, където бе паркирана колата. Потеглиха по широк булевард, пресичащ Багдад, и се отправиха на юг. След това завиха, прекосиха палмови насаждения и преминаха по мостчетата над напоителните канали. Накрая съвсем неочаквано достигнаха малка овощна градина, пресечена от каналите. Дърветата в нея, главно кайсии и бадеми, тъкмо бяха започнали да цъфтят. Беше идилично местенце. Отвъд гората, недалеч, бе река Тигър.

Излязоха от колата и тръгнаха сред разцъфналите дървета.

Въздухът бе ухаен и свеж. Седнаха на един дънер. Над главите им висяха розови цветове.

— А сега, мила — каза Едуард, — кажи ми какво ти с е случи. Толкова много страдах по теб.

— Нима? — усмихна се тя сънено.

След това му разказа. За фризьорката. За миризмата на хлороформ и усилията ѝ да се освободи. За това как се събуди упоена и болна. За това как избяга и срещна Ричард Бейкър. Как на път към разкопките се представи за Виктория Поунсфут Джоунс. Как почти по чудо успя да изиграе ролята на студентка по археология, пристигнала от Англия.

Когато стигна до тази част на разказа си, Едуард се засмя.

— Чудесна си, Виктория! Как само са ти дошли на ум такива неща!

— Зная — каза Виктория. — Имаш пред вид вуйчовците ми. Доктор Поунсфут Джоунс. А преди него — епископа...

И именно в този миг внезапно се сети какъв въпрос мислеше да му зададе в Басра, преди мисис Клейтън да прекъсне разговора им с поканата да изпият по нещо.

— Отдавна исках да те питам — ти откъде знаеше за епископа?

Усети как ръката му, която държеше нейната, изведнъж се втвърди. Той отговори бързо, прекалено бързо.

— Та ти ми каза. Нали?

Виктория го погледна. По-късно си помисли какви важни последици може да има една неволно изтървана дума.

Защото Едуард бе напълно изненадан. Не бе успял да си подготви никакво обяснение. Лицето му, внезапно бе лишено от маска, бе беззащитно.

Като го погледна, всичко дойде на мястото си и образува картина, както се получава в калейдоскоп, и истината ѝ се разкри. Може би всъщност не я съзря внезапно. Може би този въпрос — откъде знаеше Едуард за епископа — през цялото време бе дразнил подсъзнанието ѝ и тя бавно и необратимо се бе придвижвала към неизбежния отговор... Едуард не бе научил за епископа на Лангоу от нея, а единствените хора, от които можеше да чуе за него, бяха мистър и мисис Хамилтън Клип. Беше невъзможно обаче те да са се срещали с Едуард след пристигането ѝ в Багдад, защото тогава той беше в Басра. Така че оставаше единствено възможно да го е научил от тях преди самият той да отпътува от Англия. Следователно, през цялото време той е знаел, че Виктория ще пътува с мисис Клип. Следователно цялото прекрасно съвпадение в крайна сметка не е било съвпадение. Било е нещо предварително замислено и планирано.

И докато се взираше в истинското му лице без маска, изведнъж прозря кого Кармайкъл бе имал предвид под името Луцифер. Разбра какво бе видял в коридора към градината на консулството. Бе видял младото, красиво лице, което и тя гледаше сега. Това лице бе наистина красиво!

„Луцифер, Сине на Утрото, как бе ти низвергнат?“

Не беше доктор Ратбоун! Беше Едуард! Едуард, играещ на пръв поглед дребна роля, ролята на секретар, всъщност контролираше, планираше и ръководеше действията, използвайки доктор Ратбоун като параван. А доктор Ратбоун се опита да я предупреди да се махне, докато беше възможно.

Като гледаше това красиво и зло лице, изведнъж осъзна, че цялата ѝ глупашка, юношеска и сляпа любов избледня, че това, което бе чувствала спрямо Едуард, никога не е било любов. Че е било същото чувство, което часове преди това е изпитвала към Хъмфри Богарт и към Единбургския херцог. Бе позволила чарът му да я покори. Едуард никога не я беше обичал. Бе ѝ въздействал умишлено с чара си. Онзи паметен ден нарочно я бе омагьосал така, че тя се предаде без съпротива. Беше се държала като глупачка.

Удивително е колко много мисли могат да проблясват през човешкото съзнание само за секунди. Не се налага да мислиш много, за да стигнеш до познанието. То идва само. Цялостно и внезапно. Може би защото някъде в подсъзнанието вече всичко е било известно.

В същото време обаче някакъв инстинкт за самосъхранение, не по-бавен от мисловните ѝ процеси, запази на лицето ѝ изражението на глупашка почуда. Инстинктивно бе разбрала, че е в голяма опасност. Само едно нещо можеше да я спаси. Оставаше ѝ една-единствена карта. Тя побърза да я изиграе.

— Ти си знаел през цялото време! — възкликна. — Знаел си, че ще дойда тук! Ти си го организирай! О, Едуард, ти си чудесен!

На лицето ѝ, подвижното ѝ изразително лице, светете само едно чувство — почти безкрайно обожание. Видя и отговора — леко предизвикателната му усмивка на облекчение. Почти можеше да го

усети как си мисли: „Тази малка глупачка ще преглътне всичко! Мога да направя каквото си искам с нея!“

— Как обаче успя да го уредиш? — продължи Виктория. — Навярно имаш много голяма власт. Навярно си нещо съвсем различно от това, за което се представяш. Ти си, както ми каза тогава, истински вавилонски цар.

Видя как горделивост освети лицето му. Прозря властност, твърдост, красота и жестокост, прикривани дотогава зад облика на един скромен и симпатичен млад човек.

„А аз съм само християнска робиня“ — помисли си Виктория. Реши, че трябва да вложи повече артистичност в думите си, за да бъде по-убедителна. И без това никой нямаше да разбере какво е струвало това на достойнството ѝ.

— Но ти наистина ме обичаш, нали? — попита бързо и развълнувано.

Видя, че той вече не се и опитва да прикрие презрението си. Тази глупачка, тази глупави жени. Колко лесно бе да ги накараш да повярват, че ги обичаш, само това ги интересуваше! Нямаха усет за величието на изграждането на един нов свят и само хленчеха за любов! Бяха робини и затова щеше да ги използва като робини за постигането на своите цели.

— Разбира се, че те обичам — отвърна ѝ той.

— Едуард, кажи ми за какво става дума. Обясни ми. Помогни ми да разбера.

— За един нов свят, Виктория. За един нов свят, който ще се роди от мръсотията и пепелта на стария.

— Обясни ми.

Той ѝ обясни и въпреки волята си, тя почти се увлече от мечтата му. Лошите, стари неща трябваше да се унищожат взаимно. Дебелите старци, вкопчили се в богатствата си, които пречат на прогреса. Тесногръдите, глупави комунисти, опитващи се да реализират марксисткия си рай. Необходими бяха война и пълно разрушение. След това върху новата земя щеше да настъпи нов рай. Щеше да го изгради малка избрана група от висши същества — учени, селскостопански специалисти, администратори, от млади хора като Едуард, младите Зигфридовци на Новия свят. Всичките млади, всичките вярващи в

съдбата си на свръхчовеци. След края на рушенето, те щяха да излязат на сцената и да поемат управлението.

Беше лудост, но конструктивна лудост. Нещо, което можеше да се случи в отслабения и разпадащ се свят.

— Помисли си обаче — обади се Виктория, — колко много хора ще трябва да загинат.

— Нищо не разбираш — отвърна Едуард — Това е без значение.

Без значение, такава беше неговото верую. Изведнъж, без каквато и да е видима причина, Виктория си спомни за старата и груба трихилядолетна глинена паница, залепена с битум. Естествено, че именно тези неща имаха значение — малките делнични неща, семейството, за което трябва да се сготви храна, четирите стени, обграждащи дома, малкото на брой скъпи на стопаните вещи. Хилядите обикновени хора на земята, които работеха, обработваха нивите си, извайваха глинени съдове, смееха се и плачеха, събуждаха се сутрин и си лягаха вечер. Именно те бяха хората, които имаха значение, а не ангелите със злодейски лица, готови да изградят нов свят, без да се замислят кому ще сторят зло.

Като опипваше внимателно пътя, защото знаеше, че тук, в Девъншир, смъртта е на една крачка, тя каза:

— Чудесен си, Едуард. А аз? Аз какво ще мога да направя?

— Искаш да помогнеш? Вярваш в това дело?

Виктория бе разумна. Не биваше да преиграва. Внезапната готовност да смени вярата си нямаше да изглежда убедителна.

— Зная, че вярвам в теб — заяви тя. — Ще направя какво и да е, стига ти да го искаш.

— Добро момиче — похвали я той.

— Като начало ми обясни защо организира идването ми тук. Сигурно има някаква причина.

— Разбира се, че има. Нали си спомняш, че когато се срещнахме, ти направих снимка?

— Спомням си — отговори Виктория.

(„Колко поласкана се почувствах, каква глупачка бях“ — помисли си тя.)

— Бях изумен от профила ти. От приликата ти с една жена. Направих снимката, за да се уверя.

— И на кого приличам?

— На една жена, която ни създава доста неприятности. Ана Шийл.

— Ана Шийл — Виктория го погледна изумено. Бе очаквала всичко друго, но не и това — искаш да кажеш, че си приличаме?

— И то много, ако ви погледне човек отстрани. В профил сте почти еднакви. Има и още едно изключително съвпадение — ти имаш малък белег отляво на горната си устна...

— Зная. Като дете паднах върху едно тенекиено конче. Ухото му бе остро и ме поряза дълбоко. Белегът обаче много не личи, особено ако му сложа пудра.

— Ана Шийл има белег на същото място и това се оказва много важно. Приличате си и по височина и телосложение, само дето тя е четири или пет години по-възрастна. Единствената разлика е в косите ви — ти си брюнетка, а тя е блондинка. И прическата ти е съвсем различна. Очите ти са по-тъмни от нейните, но тази разлика лесно би могла да се скрие с тъмни очила.

— И ти затова ли поиска да дойда в Багдад? Защото приличам на нея?

— Да. Бях решил, че приликата... може да се окаже полезна.

— Значи ти организира цялата работа... Семейство Клип, кои са те?

— Те са незначителни хора, които правят това, което им се нареди.

Нещо в гласа на Едуард я накара да усети лека тръпка по гърба. Сякаш беше казал с нечовешко пренебрежение „дали са обет за подчинение“.

Помисли си, че този безумен проект има оттенък на религиозен фанатизъм. Едуард сам се смяташе за Бог. Това беше страшното.

— Беше ми казал, че Ана Шийл е началник. Че тя е водеща фигура в твоето представление.

— Трябваше да ти дам някакво обяснение, за да те отклоня от следата. И без това беше научила твърде много.

„Ако не приличах на Ана Шийл, това вероятно щеше да означава моя край“ — помисли си Виктория.

— Коя е тя всъщност? — попита на глас.

— Частен секретар е на Ото Цоргантал, американски banker с международна известност. Това обаче не е всичко. Има забележителен

мозък, когато става дума за финанси. Имаме основания да смятаме, че е разкрила много от нашите финансови операции. Трима души представляваха опасност за нас. Рупърт Крофтън Ли и Кармайкъл вече са премахнати. Остава Ана Шийл. Очаква се след три дни да пристигне в Багдад. Междувременно следите ѝ се изгубиха.

— Изгубиха? Къде?

— В Лондон. Просто изчезна от повърхността на земята.

— И никой не знае къде се намира?

— Дейкин може би знае.

Дейкин обаче не знаеше и това беше известно на Виктория. Не и на Едуард. Къде все пак се намираше Ана Шийл?

— Наистина ли нямаш представа? — настоя Виктория.

— Имаме някаква представа — отвърна бавно Едуард.

— Каква?

— За Ана Шийл е жизненоважно да пристигне навреме в Багдад за конференцията. Тя, както знаеш, ще започне след пет дни.

— Толкова скоро? Нямах представа.

— Държим под наблюдение всички места, през които може да се влезе в тази страна. Тя, не ще и дума, няма да дойде тук под собственото си име. Няма да пристигне с официален правителствен самолет. Имаме начини да проверим всичко това. Затова и направихме проверка на пътниците на всички редовни самолетни полети. За полет на БОАК е ангажиран билет на името на Грете Харден. Направихме проверка и установихме, че такова лице няма. Името е измислено. Адресът е фалшив. Решихме, че Грете Харден е Ана Шийл. Самолетът ѝ ще кацне вдругиден в Дамаск — добави той.

— И после?

Едуард изведнъж впери поглед в нея:

— Това ще зависи от теб, Виктория.

— От мен?

— Ти ще заемеш нейното място.

— Като Рупърт Крофтън Ли? — попита бавно Виктория.

Каза го почти шепнешком. При тази подмяна Рупърт Крофтън Ли бе загинал. Когато Виктория заемеше мястото на Ана Шийл или Грете Харден, тя също щеше да умре.

А Едуард чакаше. Ако само за миг се усъмнеше в лоялността ѝ, тя, Виктория, щеше да загине. Щеше да загине, без да успее да

предупреди, когото и да е.

Не, трябваше да се съгласи и да намери начин да докладва на мистър Дейкин.

Въздъхна дълбоко.

— Но, Едуард, как да го направя? Ще ме разкрият веднага. Не мога да говоря като американка.

— Ана Шийл практически няма никакъв акцент. За всеки случай ще се престориш на болна от ларингит. Един от най-добрите доктори в тази част на света ще потвърди това.

„Навсякъде имат хора“ — помисли си Виктория.

— Какво ще трябва да направя? — попита тя.

— Да летиш от Дамаск до Багдад като Грете Харден. Веднага след пристигането си ще се престориш болна. Нашият уважаван доктор ще те обяви за излекувана, тъкмо в момента, когато ще трябва да отидеш конференцията. Там ти ще запознаеш участниците с документите, които носиш със себе си.

— Истинските документи?

— Не, разбира се. Ще ги подменим с наши.

— И какво ще съдържат?

Едуард се усмихна.

— Ще съдържат убедителни подробности за най-мащабния комунистически заговор в Америка.

„Добре са го планирали“ — призна в себе си Виктория.

— Наистина ли мислиш, Едуард, че ще мога да се справя?

След като беше започнала да играе ролята си, нямаше причини да не задава въпроси, от които да проличи искреното ѝ желание да бъде полезна.

— Сигурен съм, че ще се справиш. Забелязах, че играеш роли с такава всеотдайност, че е практически невъзможно да не ти се повярва.

— Все още се чувствам ужасна глупачка, когато си помисля за семейство Хамилтън Клип — каза замислено Виктория.

Едуард презрително се изсмя.

„Ти обаче си ужасен глупак, след като се изпусна за епископа в Басра — помисли си Виктория. — Ако не бе направил това, никога нямаше да разбере що за човек си.“ Лицето ѝ продължаваше да изразява обожание.

— А доктор Ратбоун? — попита тя внезапно.

— Какво искаш да знаеш за него?

— Той просто фигурант ли е?

Едуард се засмя със злост, но пролича, че му бе забавно.

— На Ратбоун му пари под краката. Знаеш ли с какво се е занимавал през всичките тези години? Хитро е присвоявал около три четвърти от парите за абонаменти, изплащани от целия свят, и ги е прибирал в джоба си. Той е най-големият мошеник след Хорейшо Ботъмли. Ратбоун ни е в ръцете. Можем да го разобличим във всеки момент и той го знае.

Виктория изпита внезапен прилив на благодарност към стария човек с високо благородно чело и дребна користна душица. Макар и мошеник, бе проявил милост към нея, бе се опитал да ѝ помогне да избяга навреме.

— Всичко работи в полза на нашия Нов ред — каза Едуард.

„Едуард, който изглежда толкова нормален, всъщност е луд — помисли си Виктория. — Може би винаги губиш разума си, когато играеш ролята на Бог. Неслучайно казват, че скромността е християнска добродетел, и сега виждам защо. Скромността е, която те запазва като нормално човешко същество...“

Едуард стана.

— Време е да тръгваме — каза той. — Трябва да те изпратим в Дамаск и да уточним плановете си за вдругиден.

Виктория пъргаво се изправи. Веднъж само да напусне Девъншир и да се окаже отново в многолюдния Багдад, в хотел „Тио“ в компанията на любезния и шумен Маркъс, винаги готов да ѝ предложи нещо за пиене, опасността от Едуард щеше да изчезне. Тя самата щеше да играе двойна игра: ще продължава да залъгва Едуард с показна кучешка преданост, като в същото време тайно противодейства на плановете му.

— Смяташ ли, че мистър Дейкин би могъл да знае къде е Ана Шийл? — попита тя. — Може би бих могла да разбера това, ако се издаде с намек.

— Малко вероятно ми се вижда. Освен това, така или иначе повече няма да се срещаш с Дейкин.

— Той ми каза да му се обадя тази вечер — излъга Виктория, усещайки лек хлад по гърба си. — Ще му се стори странно, ако не го направя.

— На този етап вече няма значение какво би могъл да си помисли — каза Едуард. — Няма да се отклоняваме от плана. А и никой вече няма да те види в Багдад — добави той.

— Но, Едуард! Всичките ми вещи са в „Тео“! Запазила съм стая. Шалът. Скъпоценният шал.

— Вещите ти известно време няма да ти трябват. Хайде. Ангажирал съм лодка.

Отново се качиха в колата.

„Трябваше да съобразя, — помисли си Виктория. — Едуард не е такъв глупак, та след като съм го разобличила, да ми позволи да се свържа с мистър Дейкин. Вярва, че съм омагьосана от чара му, разбира се, поне така се надявам, но въпреки това няма да рискува.“

— Няма ли да ме търсят, ако не се появя? — попита Виктория.

— Ще се погрижим за това. Официално ще се разделиш с мен на моста и ще отидеш да навестиш свои приятели на западния бряг.

— А всъщност какво ще стане?

— Ще видиш.

Виктория мълчеше, докато колата се тресеше по черния път, прекосяваше палмовите насаждения и преминаваше по малките мостчета над напоителните канали.

— Лефарж — промърмори Едуард. — Много ми се ще да разбере какво е имал предвид Кармайкъл, когато е споменал това име.

Сърцето на Виктория подскочи от вълнение.

— Щях да забравя да ти кажа — изрече тя, — макар и да не зная дали това е важно. На разкопките в Тел Асуад един ден се яви човек на име Лефарж.

— Какво? — Едуард насмалко не задави колата от възбуда. — Кога стана това?

— О! Преди около седмица. Каза, че идва от някакви разкопки в Сирия. Дали не ги ръководеше някой си мосю Паро?

— Докато ти беше на разкопките, не дойдоха ли двама мъже на име Андре и Жюве?

— О, да — потвърди Виктория. — Единият от тях имаше разстройство. Отиде в сградата да полегне.

— И двамата бяха наши хора — каза Едуард.

— За какво дойдоха? Мен ли търсеха?

— Не... Тогава нямах представа къде си. Ричард Бейкър обаче бе в Басра по едно и също време с Кармайкъл. Допускахме, че Кармайкъл може да е предал нещо на Бейкър.

— Той каза, че някой е тършувал из вещите му. Откриха ли нещо?

— Не. А сега се опитай да си спомниш добре, Виктория. Този Лефарж преди двамата ли дойде или след тях?

Виктория убедително си даде вид, че размишлява, докато решаваше какви деяния да припише на митичния Дефарж.

— Всъщност да, дойде един ден преди тях.

— И какво правеше?

— Отиде на разкопките заедно с доктор Поунсфут Джоунс. Сетне Ричард Бейкър го заведе в къщата, за да му покаже някои от откритите предмети.

— Влязъл е в къщата с Ричард Бейкър. Разговаряха ли?

— Сигурно са разговаряли — отвърна Виктория. — Едва ли са разглеждали вещите в пълно мълчание.

— Лефарж — промърмори Едуард. — Кой е този Лефарж? Защо не знаем нищо за него?

Прииска й се да каже, че е брат на мисис Харис, но се въздържа. Наслаждаваше се на измисления от нея мосю Лефарж. Вече го виждаше ясно пред очите си — слаб и донякъде изпит, млад човек с тъмна коса и тънки мустаци. Когато след малко Едуард поиска да му го опише, тя даде внимателен и подробен портрет.

Вече бяха в предградията на Багдад. Завиха в една странична улица с модерни къщи, изградени в псевдоевропейски стил, с тераси и градини. Пред една от тях бе паркиран микробус. Едуард спря зад него. Заедно с Виктория излязоха от колата и се изкачиха по стъпалата, водещи към входната врата.

Отвори им слаба мургава жена, която Едуард бързо заговори на френски. Виктория не владееше този език достатъчно добре, за да успее да разбере всичко, но й стана ясно, че тя е въпросната млада дама и че промяната трябва да се извърши веднага.

Жената се обърна към нея любезно на френски:

— Елате с мен, моля.

Отведе я в някаква спалня. Върху леглото беше сложено облекло на монахиня. Жената й даде знак.

Виктория се съблече и нахлузи грубо вълнено бельо и тежки средновековни, тъмни дрехи. Французойката оправи забрадката ѝ. Виктория успя за миг да се зърне в огледалото. Малкото ѝ бледо личице под гигантската забрадка изглеждаше ефирно и неземно. Французойката ѝ подаде броеница с дървени мъниста. След това, обута в грамадни груби обувки, Виктория се отправи към Едуард.

— Изглеждаш добре — одобри я той. — Свеждай поглед обаче, особено в присъствието на мъже.

След малко към тях се присъедини французойката облечена по същия начин. Двете жени излязоха от къщата и влязоха в микробуса. Висок мургав мъж с европейски дрехи бе заел мястото на шофьора.

— Сега всичко вече зависи от теб, Виктория — заяви Едуард. — Прави точно това, което ти казват.

В думите му се усещаше лека стоманена заплаха.

— Ти няма ли да дойдеш? — попита Виктория жаловито.

Той ѝ се усмихна.

— Ще ме видиш след три дни. — След това продължи с обичайния си, вече напътствен тон: — Постарай се да оправдаеш доверието ми, мила. Сега всичко зависи само от теб. Обичам те, Виктория. Много ми се иска да те целуна, но не смея да се изложа, като целуна една монахиня.

Виктория сведе поглед уж като монахиня, но всъщност, за да прикрие мигновен израз на гняв. „Мръсен Юда“ — помисли си тя. Вместо това отговори с обичайния си глас.

— Е, изглежда вече имам вид на християнска робиня.

— Така те искам! — каза Едуард. — Не се тревожи. Документите ти са в пълен ред и няма да срещнеш трудности при преминаването на Сирийската граница. Между другото, монашеското ти име е сестра Мари дез Анж. Документите ти са у сестра Тереза, която те придружава. Изпълнявай нарежданията ѝ. Прави това, за Бога, иначе те предупреждавам искрено, лошо ти се пише.

Отстъпи, махна приветливо с ръка и микробусът потегли.

Виктория се облегна на седалката и се впусна в размисъл над възможните алтернативи. Можеше, докато прекосяват Багдад или при достигането на пропускателния пункт, да се развика и отправи молба за помощ, да обясни, че е отвлечена против волята ѝ. Накратко, по един или друг начин да протестира.

Но какво щеше да постигне по този начин? По всяка вероятност такова поведение би означавало края на Виктория Джоунс. Бе забелязала, че сестра Тереза скри в ръкава си малък автоматичен пистолет. Не можеше да рискува по този начин.

Или може би трябваше да изчака да пристигне в Дамаск? Да протестира там? По всяка вероятност щеше да я сполети същата съдба, а и твърденията ѝ щяха да бъдат оспорени от Тереза и от шофьора. Дори можеше да извадят документи, че е душевноболна.

Най-доброто решение очевидно бе привидно съгласие с плана. Да пристигне в Багдад като Ана Шийл и да играе ролята ѝ. В края на краищата, ако действаше по този начин, щеше да дойде момент, в който Едуард ще загуби власт над нейните думи и действия. Ако можеше да затвърди у него убеждението, че ще върши всичко, което ѝ нарежда, щеше да настъпи момент, в който тя ще застане с фалшивите документи пред конференцията — и Едуард няма да е там.

И тогава никой не би могъл да ѝ попречи да каже: „Аз не съм Ана Шийл и тези документи са фалшифицирани и неверни.“

Чудеше се дали Едуард не изпитва опасение, че ще постъпи именно така. Реши обаче, че суетата е заслепяващо качество. Ахилесова пета. Освен това не трябваше да се забравя фактът, че той и хората му се нуждаеха от една Ана Шийл, ако искаха планът им да успее. А да се открие момиче, което в достатъчна степен да прилича на Ана Шийл, да не говорим за белега върху устната, бе крайно трудна задача. Спомни си, че в „Лъвска грива“^[1] Дюбъск имаше белег над едната вежда, други белези — по рождение или от злополуки, между които и изкривено кутре на едната ръка. Да, свръхчовеците се нуждаеха от машинописката Виктория Джоунс и в този смисъл те бяха в нейните ръце, а не тя в техните.

Колата бързо премина по моста. Виктория хвърли поглед, изпълнен с носталгия, към река Тигър. След малко се излязоха на широко, прашно шосе. Момичето започна да прехвърля зърната на броеницата. Тракането им бе успокояващо.

„В края на краищата — помисли си с облекчение, — аз съм християнка. И щом си християнин, навярно сто пъти повече е за предпочитане да бъдеш християнски мъченик, отколкото вавилонски цар. А струва ми се, че съществува голяма възможност аз да стана

мъченик. Така или иначе, поне няма да ме изяждат лъвовете. Би трябвало да не обичам лъвовете.“

---

[1] Разказ от А. Конан Дойл. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ТРЕТА

I

Огромният „Скаймастър“ започна да маневрира и извърши съвършено кацане. Плавно се придвижи по пистата и спря на определеното място. Пътниците бяха поканени да слязат. Онези, които продължаваха за Басра, бяха отделени от другите, които трябваше да се прехвърлят на самолета за Багдад.

За Багдад пътуваха четирима души: иракски бизнесмен с вид на преуспял човек, млад английски доктор и две жени. Всички трябваше да минат през контролно-пропускателния пункт.

Първа бе мургава жена с уморено лице и недобре сресана коса, забрадена с кърпа.

— Мисис Поунсфут Джоунс? Англичанка. Да. Отивате при съпруга си. Адресът ви в Багдад, моля. С какви пари разполагате?

И така нататък. После мястото ѝ бе заето от другата жена.

— Грете Харден. Да. Датчанка. Идвате от Лондон. Каква е целта на идването ви? Масажистка в болница, адресът ви в Багдад, моля. С какви пари разполагате?

Грете Харден бе слаба светлокоса млада жена с тъмни очила. Небрежно поставен грим прикриваше нещо, подобно на белег върху горната ѝ устна. Дрехите ѝ бяха спретнати, но леко поовехтели. Френският ѝ не бе добър. Наложиха се да ѝ повторят някои от въпросите.

На четиримата пътници бе съобщено, че самолетът за Багдад ще излети същия следобед. Междувременно щяха да ги отведат в хотел „Абасид“ за обед и отдих.

Грете Харден бе седнала на леглото си, когато някой почука на вратата. Отвори и видя висока, мургава, млада жена с униформа на БОАК.

— Моля да ме извините, мис Харден. Бихте ли ме придружили до офиса на БОАК? Искаме да изясним нещо във връзка с билета ви. Оттук, ако обичате.

Грете Харден последва жената по коридора. На една врата бе закачена голяма табела със златни букви — „Представителство на БОАК“.

Стюардесата отвори вратата и даде път на пътничката. След като тя влезе, стюардесата бързо затвори вратата отвън и откачи табелата.

Когато Грете Харден влезе в стаята, двама мъже, които бяха застанали зад вратата, бързо нахлузиха качулка на главата ѝ и натикаха в устата ѝ парцал. Един от тях нави ръкава ѝ, извади спринцовка и ѝ направи инжекция.

След няколко минути тялото ѝ се отпусна безчувствено.

— Ще остане в това състояние около шест часа — каза весело младият доктор. — Хайде сега, вие двете, заемете се с нея.

Кимна на другите двама души, които се намираха в стаята. Бяха две калугерки, дотогава седели неподвижно до прозореца. Мъжете излязоха от стаята. По-възрастната монахиня отиде при Грете Харден и започна да я съблича. По-младата, леко треперейки, започна да сваля монашеските си одежди. След малко Грете Харден лежеше мирно на леглото в тези одежди. Младата жена пък бе облякла дрехите на Грете Харден.

По-възрастната монахиня се зае с русата коса на по-младата. Гледайки фотография, която постави до огледалото, среса косата ѝ назад и я събра в нисък кок. След това я огледа и каза на френски:

— Удивително е как тази прическа те променя. Сложи сега тъмните очила. Очите ти са малко по-тъмни, отколкото трябва. Да, сега е чудесно.

На вратата леко се почука и двамата мъже отново влязоха в стаята. Бяха ухилени.

— Точно, както си мислехме — обади се единият. — Грете Харден е Ана Шийл. Документите бяха в багажа ѝ, внимателно скрити между страниците на наръчник по масаж на датски език. А сега, мис Харден — поклони се с престомена учтивост пред Виктория, — моля ви да ми окажете честта да обядвате с мен.

Тя го последва в коридора. Другата пътничка се опитваше да изпрати телеграма от рецепцията.

— Не — обясняваше тя, — П-О-У-Н-С-Ф-У-Т. Доктор Поунсфут Джоунс. Пристигам днес. Отсядам в хотел „Тио“. Пътувах добре.

Виктория я погледна с интерес. Това навярно бе съпругата на доктор Поунсфут Джоунс, която отиваше при мъжа си. Това, че пристигаше една седмица по-рано, не я изненада, тъй като докторът няколко пъти бе изказвал съжаление, че е изгубил писмото ѝ, в което

съобщава датата на пристигането си, но беше почти сигурен, че датата е 26-и.

Само ако можеше чрез мисис Поунсфут Джоунс да изпрати някаква бележка до Ричард Бейкър...

Сякаш прочел мислите ѝ, мъжът, който я придружаваше, я хвана за лакътя и я отведе встрани от рецепцията.

— Не разговаряйте със спътниците си, мис Харден — каза ѝ той. — Не бихме искали тази добра жена да забележи, че не сте дамата, в чиято компания е напуснала Англия.

Изведе я от хотела и обядваха в един ресторант. Когато се завърнаха, мисис Поунсфут Джоунс тъкмо слизаше от хотелското стълбище. Кимна на Виктория без никакво подозрение.

— Града ли разгледахте? Аз пък ще отида да видя пазара.

„Де да можех да мушна нещо в багажа ѝ...“ — помисли си Виктория.

Но не можа да остане сама нито за миг.

Самолетът за Багдад излиташе в три часа.

Мястото на мисис Поунсфут Джоунс бе близо до пилотската кабина. Виктория бе седнала към опашката, близо до вратата, а от другата страна на пътеката бе светлокосият млад човек, изпълняващ ролята на неин надзирател. Виктория не получи възможност да седне до другата жена или да остави някаква бележка в багажа ѝ.

Полетът не продължи дълго. Момичето за втори път съзря от въздуха града, пресечен от река Тигър, наподобяваща златна нишка.

За пръв път го бе видяла по този начин преди по-малко от месец. Оттогава се бяха случили много неща.

След два дни мъжете, представляващи двете основни идеологии в света, щяха да се срещнат тук, за да обсъждат бъдещето.

И тя, Виктория Джоунс, щеше да играе роля в това.

II

— Знаете ли — започна Ричард Бейкър, — разтревожен съм за това момиче.

— За кое момиче? — попита разсеяно доктор Поунсфут Джоунс.

— За Виктория.

— Виктория? — доктор Поунсфут се огледа. — Наистина, къде е тя? Боже мой, та ние вчера се завърнахме без нея.

— Чудех се дали ще го забележите — каза Ричард.

— Боже мой, колко съм разсеян. Бях се замислил за доклада за разкопките в Тел Бандар. Стратификацията, дадена в него, никак не ми се вижда убедителна. А тя не знаеше ли къде да открие камиона?

— Въобще не е ставало дума да се завръща тук — отвърна Ричард. — Ако искате да знаете, тя не е Вениша Савил.

— Не е ли? Колко странно. Но ти, струва ми се, каза, че собственото ѝ име е Виктория.

— Така е. Тя обаче не е антрополог. И не се познава с Емерсън. Всъщност цялата тази работа е едно... едно недоразумение.

— Боже мой! Това изглежда толкова странно. Много странно, наистина — обади се след кратък размисъл доктор Поунсфут Джоунс — Аз имам ли някаква вина за това? Зная, че съм малко разсеян. Може би нещо съм объркал с писмото?

— Не мога да разбера — продължи Ричард Бейкър намръщено и без да обръща внимание на размислите на доктор Поунсфут Джоунс. — Излязла някъде с кола в компанията на един млад човек, доколкото разбрах, и не се завърнала. Багажът ѝ бил в хотела, а не си направила труда да го отвори. Това ми се вижда много странно, като си спомням колко ѝ липсваше. Бих предположил, че ще побърза да се преоблече с най-хубавите си дрехи. Освен това се разбрахме да обядваме заедно. Наистина не мога да разбера. Надявам се нищо лошо да не се е случило.

— Дори и за миг не бих допуснал такова нещо — успокои го доктор Поунсфут Джоунс. — Утре ще замина за Н. От общия план ми

се струва, че възможностите са много обнадеждаващи. Парчето глинена плочка, което ми показаха, ми се видя обещаващо.

— Веднъж са я отвлекли — подхвана Ричард, — какво би им попречило да го направят втори път?

— Много малко вероятно е — каза доктор Поунсфут Джоунс. — Много малко вероятно. Страната вече е спокойна. Ти самият се съ согласи с това.

— Защо не мога да си спомня името на човека от петролната компания? Дикън ли беше? Или, Дейкин? Горедолу така ми прозвуча.

— Не съм чувал за него — сви рамене докторът. — Струва ми се, че ще е по-добре да изпратя Мустафа и неговите хора на северозападния ъгъл. Тогава бихме могли да разширим обект „Джей“...

— Сър, ще имате ли нещо против, ако утре отново замина за Багдад?

Доктор Поунсфут Джоунс изведнъж започна да слуша колегата си внимателно и го изгледа.

— Утре ли? Та ние бяхме там вчера.

— Разтревожен съм за това момиче. Наистина съм разтревожен.

— Боже мой, Ричард, нямах представа, че се е случило такова нещо.

— Какво нещо?

— Че си се привързал към нея. Затова не бива да се приемат жени на разкопките, особено пък хубави жени. По-миналата година си бях въобразил, че Сибил Мурфилд няма да ни създава проблеми, като си спомням колко убийствено невзрачна беше, а видя ли какво се получи? Трябваше да се вслушам в това, което ми каза Клод в Лондон, французите разбират от тези неща. Каза ми, че имала много хубави крака, направо беше възхитен. А сегашното момиче — Виктория ли беше или Вениша, не си спомням — е много привлекателно и сладко малко същество. Имаш добър вкус, Ричард, съгласен съм с това. Слушай, това май е първото момиче, към което проявяваш някакъв интерес.

— Нищо подобно — поруменя Ричард и се наду още повече. — Просто... просто се тревожа за нея. Трябва да се върна в Багдад.

— Добре — каза доктор Поунсфут Джоунс. — Щом си решил да заминаваш, донеси и новите кирки. Този глупак, шофьорът, е забравил

да ги вземе.

Ричард замина за Багдад на зазоряване и отиде направо в хотел „Тио“. Там научи, че Виктория не се е завърнала.

— А бях уредил всичко да вечеряме заедно — оплака се Маркъс.
— И бях й запазил една много хубава стая. Странно, нали?

— Съобщихте ли в полицията?

— О, не, за Бога. Не би трябвало. На нея не би й станало приятно. А и на мен нямаше да ми е приятно.

След кратък разпит Ричард откри адреса на мистър Дейкин и му се обади в службата.

Паметта не го бе подвела. Вгледа се в приведената фигура и нерешителното лице и забеляза, че пръстите му леко трепереха. Този човек не беше добре! Извини му се, че му отнема време, и го попита дали е виждал мис Виктория Джоунс.

— Тя ми се обади завчера.

— Бихте ли могли да ми дадете сегашния й адрес?

— Струва ми се, че е в хотел „Тио“.

— Там е багажът й, но самата нея я няма.

Мистър Дейкин леко присви вежди.

— Тя работеше при нас, на разкопките в Тел Асуад — поясни Ричард.

— А, сега разбирам. Съжалявам, но се боя, че не мога да ви помогна. Ако не се лъжа, тя има приятели в Багдад, но не я познавам достатъчно добре, за да мога да ви кажа кои са.

— Да не би да е в „Маслинената клонка“?

— Не ми се вярва. Но бихте могли да проверите.

— Вижте, аз няма да напусна Багдад, преди да я откроя — каза Ричард.

Погледна намръщено мистър Дейкин и бързо излезе от стаята.

След като вратата зад него се затвори, мистър Дейкин се усмихна и поклати глава.

— Виктория, Виктория — промърмори с укор.

Като се върна в хотел „Тио“, Ричард се сблъска със сияещия Маркъс.

— Тя се е върнала? — извика Ричард обнадежден.

— О, не! Днес пристига мисис Поунсфут Джоунс. Току-що ми съобщиха, че ще кацне с днешния самолет. А докторът ми беше казал,

че я очаква идната седмица.

— Той винаги обърква датите. А какво стана с Виктория Джоунс?

Лицето на Маркъс отново придоби загрижено изражение.

— Нищо не съм чул за нея. Тази работа не ми харесва, мистър Бейкър. Толкова младо момиче. И толкова хубаво. И толкова мило и чаровно.

— Да, да — съгласи се Ричард, опитвайки се да се откопчи. — Може би ще е по-добре да почакам и да посрещна мисис Поунсфут Джоунс.

Какво, за Бога, би могло да се случи с Виктория?

III

— Ти! — възкликна Виктория с неприкрита враждебност.

Катрин бе първият човек, когото зърна, след като я вкараха в стаята ѝ в хотел „Бабилониън Палас“.

Катрин вложи същата ненавист в ответ.

— Да, аз! А сега, ако обичаш, легни си. След малко ще пристигне докторът.

Катрин бе облечена като медицинска сестра и приемаше задълженията си сериозно. Очевидно бе твърдо решила да не се отделя от Виктория.

— Ако мога само да открия Едуард... — изстена жаловито Виктория, вече легнала.

— Едуард, та Едуард! — отвърна презрително Катрин. — Никога не си означавала нищо за Едуард, глупава англичанко! Едуард обича мен.

Виктория погледна безстрастно лицето на Катрин, изразяващо инат и фанатизъм.

— Намразих те още от онази сутрин, когато дойде и най-нахално поиска да влезеш при доктор Ратбоун — продължи Катрин.

Виктория се опита да открие начин да я уязви.

— Така или иначе, аз съм къде-къде по-значима от теб. Всеки би могъл да се справя с твоята роля на медицинска сестра. Цялата работа обаче зависи от това как аз ще изиграя ролята си.

— Учили са ни, че никой не е незаменим — отговори Катрин с нескрито самодоволство.

— Е, аз съм незаменима. А сега имай добрината да ми поръчаш един сериозен обяд. Ако не се нахраня добре, как според теб ще успея да се представя убедително за секретарка на американски банкир, когато му дойде времето?

— Ще ти поръчам. Яж, докато можеш да ядеш — каза злобно Катрин.

Виктория си даде вид, че не обръща внимание на този зловец намек.

IV

— Разбирам, че една дама на име мис Харден току-що е пристигнала — каза капитан Кросби.

Възпитаният господин на рецепцията на хотел „Бабилониън Палас“ утвърдително кимна с глава.

— Да, сър. От Англия.

— Тя е приятелка на сестра ми. Бихте ли ѝ занесли визитната ми картичка?

Написа няколко думи с молив върху картичката и я сложи в плик. След малко пиколото се завърна.

— Дамата не се чувства добре, сър. Боли я гърло. След малко ще я посети лекар. При нея сега има медицинска сестра.

Кросби си тръгна. Отиде в хотел „Тио“, където веднага бе нападат от Маркъс.

— Хайде да изпием нещо, драги. Тази вечер хотелът ми е пълен. Заради конференцията. Колко жалко обаче, че доктор Поунсфут Джоунс се завърна завчера на разкопките, а жена му пристигна днес и очакваше той да я посрещне. И никак не ѝ стана приятно, когато не го видя. Каза, че го била предупредила, че пристига именно с този самолет. Познавате го обаче, винаги обърква датите. Иначе е много мил човек — приключи Маркъс с обичайната си доброта. — А сега трябва да я настаня някъде. Наложил ми се да откажа стая на един много важен човек от ООН...

— Целият Багдад сякаш е полудял.

— И колко полиция докараха! Вземат най-строги предпазни мерки. Чухте ли, че има комунистически заговор да се убие президентът? Арестуваха шестдесет и пет студенти! Видяхте ли руските полицаи? На всекиго гледат с подозрение. Цялата тази работа обаче е много добре за бизнеса. Много добре, наистина.

V

Телефонът иззвъня. Веднага някой вдигна слушалката.

— Тук посолството на САЩ.

— Обаждам се от хотел „Бабилониън Палас“. Тук е настанена мис Ана Шийл.

Ана Шийл?

Извика един от аташетата. Пожела да го свържат с мис Шийл.

— Мис Шийл има ларингит и е на легло. На телефона е доктор Смолбрук. Поел съм грижата за мис Шийл. Тя каза, че носи със себе си важни документи и би искала някой отговорен сътрудник на посолството да дойде да ги прибере. Веднага ли ще дойдете? Благодаря ви. Ще ви чакам.

VI

Виктория се извърна от огледалото. Бе облечена с хубав костюм, шит от поръчка. Всеки косъм от русата ѝ коса си бе на мястото. Бе нервна, но с приповдигнат дух.

Когато се обърна, забеляза възбуден блясък в очите на Катрин и веднага застана нащрек. Откъде идваше тази възбуда? Какво ставаше?

— Защо си така щастлива? — попита я тя.

— Скоро ще разбереш.

Вече съвсем не криеше злорадството си.

— За много умна се мислиш — каза ѝ Катрин презрително. — Мислиш, че всичко зависи от теб. Нещастна глупачка.

С един скок Виктория се оказа до нея. Улови я за рамото и заби пръстите си в него.

— Обясни ми какво искаш да кажеш, ужасно момиче.

— Пусни ме. Боли.

— Обясни ми...

Някой почука на вратата. Две единични почуквания едно след друго и след малко — още едно.

— Сега ще разбереш! — извика Катрин.

Вратата се отвори и вътре се вмъкна човек. Бе висок мъж в униформата на международната полиция. Заклучи вратата и извади ключа. След това отиде при Катрин.

— Бързо — каза ѝ, той.

Извади от джоба си дълго, тънко въже и заедно с Катрин вързаха Виктория за един стол. След това извади кърпа и ѝ затъкна устата. Направи крачка назад и я погледна одобрително.

— Така. Сега е добре.

След това отново се доближи до нея. Тя видя как извади от джоба си тежка палка и за миг проумя какъв бе истинският план. Никога не са мислели да ѝ възложат да играе ролята на Ана Шийл на конференцията. Та как можеха да допуснат такъв риск? Виктория беше позната на твърде много хора в Багдад. Не, планът още от самото начало е предполагал Ана Шийл да бъде нападната и убита в

последния момент — убита по такъв начин, че да не могат да се разпознаят чертите й... Щяха да останат само документите, изкусно фалшифицираните документи.

Виктория се спусна към прозореца и изкрещя. Усмивайки се, мъжът тръгна към нея...

След това се случиха последователно няколко неща. Чу се звук от счупени стъкла. Тежка ръка я събори на земята и видя звезди и мрак. След това от мрака изплува глас. Успокояващ английски глас.

— Добре ли сте, госпожице? — попита гласът.

Виктория промърмори нещо.

— Какво каза? — попита втори глас.

Първият мъж се почеса по главата.

— Каза, че е по-добре да слугуваш в Рая, отколкото да царуваш в Ада — отговори с известно съмнение.

— Това е цитат — обясни първият глас, — но не го е запомнила добре.

— Не е вярно, добре съм го запомнила — каза Виктория и изгуби съзнание.

VII

Телефонът иззвъня и Дейкин вдигна слушалката.

— Операция „Виктория“ приключи успешно — съобщи един глас.

— Много добре — отвърна той.

— Прибрахме Катрин Серакис и лекаря. Другият мъж скочи от терасата. Раните му са смъртоносни.

— На момичето нищо ли му няма?

— Припадна, обаче е добре.

— Още ли няма вести за истинската А. Ш.?

— Никакви вести.

Дейкин затвори телефона.

Поне Виктория беше добре. Колкото до Ана, помисли си, навярно бе мъртва... Тя бе настояла да действа самостоятелно и бе заявила, че каквото и да стане, на 19-и непременно ще бъде в Багдад. Днес бе 19-и, а Ана Шийл я нямаше. Може би основателно не се беше доверила на официалната организация, помисли си Дейкин. Не ще и дума, че имаше изтичане на информация, предателства... Собственият ѝ ум обаче също не бе успял да я спаси...

А без Ана Шийл доказателствата щяха да са непълни.

Влезе прислужник с лист, на който бяха написани имената на мистър Ричард Бейкър и мисис Поунсфут Джоунс.

— Сега не мога да приема никого — каза Дейкин, — кажи им, че много съжалявам, но съм зает.

Прислужникът излезе, но след малко се завърна. Предаде на Дейкин плик.

„Искам да ви видя във връзка с Хенри Кармайкъл. Р. Б.“, пишеше на бележката в плика.

— Нека влезе — нареди Дейкин.

След малко Ричард Бейкър и мисис Поунсфут Джоунс влязоха.

— Не искам да ви отнемам време — започна Ричард Бейкър, — но с Хенри Кармайкъл бяхме съученици. Разделихме се с него преди много години, но преди няколко седмици го срещнах в чакалнята на

консулството ни в Басра. Бе преоблечен като арабин и без да дава вид, че ме познава, ми предаде послание. Това интересува ли ви?

— Много ме интересува — каза Дейкин.

— Останах с чувството, че Кармайкъл смята, че се намира в опасност. Това много скоро се потвърди. Бе нападат от човек с револвер. Успях да го избия от ръката му. Кармайкъл избяга, но преди това успя да пхне в джоба ми нещо, което открих по-късно. Нямаше вид да е важно, изглеждаше като препоръка за някой си Ахмед Мохамед. Но постъпих така, като предположих, че за Кармайкъл то наистина бе важно.

Тъй като той не ми даде никакви инструкции, задържах го, очаквайки, че един ден ще дойде да си го поиска. Завчера обаче научих от Виктория Джоунс, че Кармайкъл е мъртъв. От други неща, които тя ми каза, стигнах до извода, че ще е най-добре да предам това нещо именно на вас.

Изправи се и постави на бюрото на Дейкин къс мръсна, изписана хартия.

— Това говори ли ви нещо?

Дейкин дълбоко въздъхна.

— Да. Това ми говори много повече, отколкото можете да си представите.

После се изправи.

— Много съм ви задължен, Бейкър — каза той. — Извинете ме, че прекратявам този разговор, но трябва да започна да върша някои неща, без да губя и минута. — После се ръкува с мисис Поунсфут Джоунс: — Предполагам, че идвате при съпруга си на разкопките. Надявам се сезонът да бъде успешен.

— Добре стана, че Поунсфут Джоунс не дойде с мен тази сутрин в Багдад — отбеляза Ричард. — Добрият стар Джон Поунсфут Джоунс много-много не забелязва какво става около него, но все щеше да разбере, че е пристигнала не жена му, а балдъзата му.

Дейкин погледна мисис Поунсфут Джоунс с лека изненада. Тя проговори с приятен тих глас.

— Сестра ми Елзи все още е в Англия. Боядисах си косата черна и пътувах с нейния паспорт. Моминското име на сестра ми е Елзи Шийл. Моето име, мистър Дейкин, е Ана Шийл.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА

Багдад бе изцяло променен. Улиците бяха пълни с полиция. Полиция, докарана от чужбина, международна полиция. Американски и руски полицаи стояха един до друг с безстрастни лица.

През цялото време се носеха слухове, че нито един от Големите няма да дойде. На два пъти бяха ескортирани и кацнаха руски самолети, чиито единствени пътници се оказаха млади пилоти.

Най-сетне обаче се чу вест, че всичко е наред. Президентът на Съединените щати и руският диктатор бяха тук, в Багдад, отседнали в Риджънтс Палас.

Най-сетне историческата конференция започна.

В една малка зала се случваха неща, които можеха да изменят хода на световната история. Както повечето изключителни събития, те бяха лишени от външен драматизъм.

Доктор Алан Брик от атомния институт „Харуел“ изнесе информацията си с тих и отчетлив глас.

Били му оставени няколко образци за анализ от покойния сър Рупърт Крофтън Ли. Сдобил се с тях при едно от дългите си пътувания из Китай, Туркестан, Кюрдистан и Ирак. След това езикът на доктор Брик стана строго научен: метални руди, високо съдържание на уран... Местонахождението на залежите още не било известно, тъй като бележките и дневниците на сър Рупърт били унищожени по време на войната от вражески действия.

На трибуната се изправи мистър Дейкин. С възпитан, уморен глас разказа сагата на Хенри Кармайкъл — убеждението му в истинността на някои слухове за огромни подземни инсталации и лаборатории, разположени в отдалечени от цивилизования свят долини. За неговите търсения и за това, което бе разкрил. За това, как големият пътешественик сър Рупърт Крофтън Ли, човекът, повярвал на Кармайкъл, защото също познавал тези краища, се съгласил да посети Багдад и загинал. За това как самият Кармайкъл бил убит от човека, играл ролята на сър Рупърт.

— Сър Рупърт е мъртъв. Хенри Кармайкъл — също. За щастие има трети свидетел, който е жив и е сред нас. Моля мис Ана Шийл да даде своите показания.

Ана Шийл, спокойна и самоуверена, сякаш се намираше в кабинета на мистър Моргантал, събщи имена и назова суми. Благодарение на забележителния си финансов ум обрисова огромната финансова мрежа, която бе извадила пари от обръщение и с тях бе финансирала дейности, насочени към разделянето на цивилизования свят на два противникови лагера. Твърдението ѝ не бе голословно. На тези, които я изслушаха, думите ѝ прозвучаха по-убедително от разказа за откритията на Кармайкъл.

Отново се изказа Дейкин.

— Хенри Кармайкъл е мъртъв, но той се завърна от това опасно пътешествие с необорими веществени доказателства. Не посмял да ги носи със себе си, защото знаеше, че врагът е наблизил. Имал е обаче много приятели. С помощта на двама от тях успял да предаде доказателствата на трети приятел — човек, когото цял Ирак почита и уважава. Той любезно благоволи да се отзове на поканата ни и днес е сред нас. Говоря за шейх Хюсеин ел Зиара от Кербела.

Шейх Хюсеин ел Зиара бе почитан из целия ислямски свят, както Дейкин каза, едновременно като свят човек и забележителен поет. Мнозина го смятаха за светец. Сега се бе изправил — достолепна фигура с тъмнокафява къносана брада. Върху сивата му дреха, везана със златни нишки, падаше широко, кафяво, тънко наметало. Главата му бе покрита със зелена тъкан, обвита с множество шнулове от златист агал, която му придаваше вид на патриарх. Шейхът заговори с дълбок звучен глас.

— Хенри Кармайкъл бе мой приятел. Познавах го още като момче, когато дойде при мен да изучава стиховете на нашите велики поети. В Кербела пристигнаха двама души — мъже, които обикалят страната и показват изображения. Те са прости хора, но добри следовници на Пророка. Донесоха ми пакет, за който ми казаха, че техният английски приятел Кармайкъл е заръчал да бъде предаден лично в мои ръце. Аз трябваше да го съхранявам най-грижливо и да го предам единствено на Кармайкъл или на негов пратеник, който ще ми събщи няколко думи. Ако ти си наистина пратеникът, сине мой, произнеси тези думи.

— Саид, арабският поет Мутанаби — каза Дейкин, — стремящ се към пророчество и живял само преди хиляда години, написал послание в стихове до принц Сайфул Дула от Алепо, в което се съдържат тези думи: Зид, хаили, баши, тафадал, адни, сура, сили^[1].

Усмихнат, шейх Хюсеин ел Зиара подаде пакета на Дейкин.

— Ще отговоря с думите на принц Сайфул Дула: Ще получиш възнаграждението си...

— Господа — каза Дейкин, — това са микрофилми, донесени от Кармайкъл като доказателство за истинността на думите му...

Изправи се още един свидетел — трагичен, сломен човек, с високо благородно чело, който някога се бе радвал на всеобщо възхищение и почит.

В думите му имаше трагично достойнство.

— Господа — каза той, — не след дълго ще бъда даден под съд като обикновен измамник. Има обаче неща, които и аз не мога да приема. Съществува една банда от хора, предимно млади мъже, таящи толкова зло в своите сърца и намерения, че е трудно да се повярва в това.

Вдигна очи и извиси глас.

— Антихристи! Заявявам, че те трябва да бъдат спрени. Необходим ни е мир, мир, за да обличем раните си и да изградим нов свят. А за да постигнем това, длъжни сме да се опитаме да се разберем един друг. Заех се с нечисти дела, за да спечеля пари, но за Бога, вече вярвам в това, което проповядвам, макар и да не препоръчвам никому методите, които използвах. За Бога, господа, нека започнем отново и се опитаме да сближим...

След кратко мълчание тънък официален глас, сякаш възплъщение на безкръвното безличие на бюрокрацията, съобщи:

— С тези факти ще бъдат запознати президентът на Съединените американски щати и министър-председателят на Съюза на съветските социалистически републики...

---

[1] Прибавяй, смей се, радвай се, доближавай се, бъди щедър, ощастливявай, давай. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ПЕТА

— Най-много ме измъчва мисълта за тази нещастна датчанка, която бе убита в Дамаск — каза Виктория.

— Нищо й няма — отвърна весело мистър Дейкин. — Веднага след излитането на твоя самолет арестувахме французойката и закарахме Грете Харден в болницата. Бързо се възстанови. Смятали да я държат под наркоза, докато се уверят, че багдадската им акция ще приключи успешно. Тя беше наш човек, разбира се.

— Наистина ли?

— Да. Когато Ана Шийл изчезна, решихме, че няма да е зле да отворим малко работа на противника. Ангажирахме място в самолета на Грете Харден и умишлено не й съставихме биография. Онези се хванаха в капана и решиха, че Грете Харден непременно е Ана Шийл. Снабдихме я и с малък комплект фалшиви документи, за да могат да получат потвърждение на версията си.

— А през това време истинската Ана Шийл мирно си е стояла в болницата, изчаквайки да настъпи денят, в който мисис Поунсфут Джоунс трябва да замине при съпруга си.

— Точно така. Просто, но удачно решение. Излизайки от предпоставката, че в трудни моменти хората, на които можеш да имаш доверие, са членовете на собственото ти семейство. Тя е една изключително умна млада жена.

— Бях решила, че е настъпил краят ми — каза Виктория. — Вашите хора действително ли ме държаха под наблюдение?

— Да, през цялото време. За сведение, твоят Едуард не е чак толкова умен, колкото се мислеше. Всъщност ние от доста отдавна следим дейността на младия Едуард Горинг. Когато в нощта на убийството на Кармайкъл ти ми разказа своята история, искрено се разтревожих за теб. Най-доброто нещо, което ми дойде на ум, бе да те включа умишлено в схемата като шпионка. Ако твоят Едуард смяташе, че държиш връзка с мен, щеше да бъдеш в относителна безопасност, защото той щеше да се опитва да научава чрез теб какво правим. Освен

това пак чрез теб щеше да се опитва да ни пробутва дезинформация. Ти беше ценна връзка. Обаче в момента, когато ти разкри подмяната на Рупърт Крофтън Ли, Едуард е решил да те извади временно от играта и да те използва при необходимост за ролята на Ана Шийл. Да, Виктория, за щастие извади късмет и сега си тук и ядеш бадемови ядки.

— Зная, че извадих късмет.

— Страдаш ли за Едуард? — попита мистър Дейкин.

В погледа на Виктория се появи твърдост.

— Ни най-малко. Държах се като глупачка. Позволих му да ме омае с чара си, сякаш съм ученичка. Въобразих си, че съм Жулиета и какво ли още не.

— Няма защо да се кориш. Едуард притежава естествен чар, който силно въздейства на жените.

— Да, и го използва.

— Наистина го използва.

— Следващият път, когато се влюбя — заяви Виктория, — няма да обръщам внимание на чара или външността. Ще търся истински мъж, а не такъв, който ти разправя приятни приказки. Истински, без значение дали е плешив или очилат, или нещо от този род. Мъж, който да е интересен и да може да ти разказва интересни неща.

— На каква възраст? Тридесет и пет или петдесет и пет години?

Виктория се ококори.

— О, на тридесет и пет — отговори бързо тя.

— Слава Богу, успокоих се. За миг ми се стори, че ще ми направиш предложение.

Тя се засмя.

— Зная, че не бива да задавам въпроси, обаче имаше ли послание, вплетено в шала?

— Да, едно име. Мадам Дефарж и другите плетачки вплитаха имена. Шалът и препоръчителното писмо бяха двете половинки от посланието. От едната научихме името на шейх Хюсеин ел Зиара от Кербела. От другата, след като я обработихме с йодови пари, разбрахме кои думи трябва да произнесем пред шейха, за да ни има доверие. Знай, че за пакета по-сигурно скривалище от свещения град Кербела не е могло да се намери.

— И е бил пренесен през страната от двамата странстващи кинематографисти? От тези, с които се срещнах?

— Да. Много известни хора. Не са имали никакви политически подбуди. Били са просто приятели на Кармайкъл. Той имаше много приятели.

— Трябва да е бил много добър човек. Съжалявам, че е мъртъв.

— Всички ще умрем някой ден — каза мистър Дейкин. — Ако след този живот има друг, в което напълно вярвам, той ще бъде удовлетворен от това, че неговата вяра и смелост направиха повече за спасяването на този нещастен стар свят от нови кръвопролития и страдания, отколкото човек може да си представи.

— Странно е, нали? — каза замислено Виктория. — Имам предвид това, че Ричард знаеше едната половина от тайната, а аз — другата половина. Човек би казал, че...

— ... че така е било писано да стане — довърши мисълта ѝ мистър Дейкин и ѝ смигна. — А какво мислиш да правиш сега, ако смея да попитам?

— Ще трябва си намеря работа — отвърна тя. — Ще трябва да започна да търся.

— Не се увличай в търсенето — каза мистър Дейкин. — Струва ми се, че работата сама идва при теб.

Леко се отмести, за да стори място на Ричард Бейкър.

— Виж, Виктория — започна Ричард, — Вениша Савил в крайна сметка няма да може да дойде. Била болна от заушка. Ти бе много полезна на разкопките. Искаш ли пак да дойдеш? Макар че откровено казано, не можем да ти предложим повече от храна и квартира. Вероятно и поемане на пътните разходи до Англия, но за това ще поговорим по-късно. Другата седмица ще пристигне мисис Поунсфут Джоунс. Е, какво ще кажеш?

— Наистина ли искаш да дойда? — извика Виктория.

По неизвестни причини Ричард Бейкър поруменя.

Изкашля се и почисти стъклата на пенснето си.

— Мисля — каза той, — че според нас ти би била... много полезна.

— Тази идея направо ме очарова.

— В такъв случай — предложи Ричард — най-добре ще е да прибереш багажа си и да тръгнем за разкопките още сега. Нали не

искаш да се мотаеш из Багдад?

— Ни най-малко — отговори Виктория.

— Ето те и теб, скъпа ми Вероника — посрещна я доктор Поунсфут Джоунс — Ричард много се бе разтревожил за теб. Е, надявам се и двамата да бъдете много щастливи.

— Какво искаше да каже? — попита смутено Виктория, докато доктор Поунсфут Джоунс с ленива стъпка се отдалечаваше.

— Нищо — отвърна Ричард. — Нали вече го познаваш? Както винаги, малко изпреварва събитията.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.